

Ekonomická Univerzita

Dátum exportu: 04.01.2017 01:01

1. **Topoľčany sa stali akademickým mestom. Aj o tomto sme písali pred 21 rokmi**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 02/04/2016; Zaujímavosti; Alžbeta Halmová]
2. **IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku**
[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 01/04/2016; Tlačové správy; redakcia touchIT]
3. **Prečo neutajovať záverečné práce**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 04/04/2016; 63/2016; s.: 12; NÁZORY A ANALÝZY; Iveta Fodranová]
4. **Peter Pašek: Schránky tu budú, kým nezasiahnu veľké štáty**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 03/04/2016; eTREND; Xénia Makarová]
5. **Novým podpredsedom Protimonopolného úradu je Boris Gregor**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/04/2016; TASR]
6. **Novým podpredsedom Protimonopolného úradu je Boris Gregor**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 04/04/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
7. **Témou slovenského predsedníctva v EÚ môže byť aj ekologická daň**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/04/2016; TASR]
8. **Témou slovenského predsedníctva v EÚ môže byť aj ekologická daň**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 04/04/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]
9. **Meniť svet chcel Martin Filko už v detstve**
[Téma: Ekonomická univerzita; Oravské noviny; 05/04/2016; 13/2016; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; LÝDIA VOJTAŠŠÁKOVÁ]
10. **Mikloš Goes to Ukraine**
[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 04/04/2016; 14/2016; s.: 11; tvár týždňa; marína Gálisová]
11. **Panamské listiny odhalili moc a majetok**
[Téma: Ekonomická univerzita; STV Dvojka, 21:00; 04/04/2016; Správy a komentáre; zo zahraničia; Marta Jančkárová]
12. **Novým podpredsedom PMÚ sa stal Boris Gregor**
[Téma: Ekonomická univerzita; netky.sk; 05/04/2016; Domov; SITA]
13. **IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku**
[Téma: Ekonomická univerzita; itnews.sk; 05/04/2016; Tlačové správy; Redakcia]
14. **Odborná porota ocenenia Hypotéka roka**
[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 07/04/2016; 14/2016; s.: 6; Financovanie bývania; Redakcia]
15. **Slovensko Číne nemá čo ponúknuť**
[Téma: Ekonomická univerzita; tyzden.sk; 06/04/2016; Politika; Filip Olšovský ,Denisa Gdovinová]
16. **Paul De Grauwe: Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/04/2016; eTREND; Michal Lehuta]
17. **Eurozóna je stále príliš zraniteľná**
[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 07/04/2016; 14/2016; s.: 38,39,40; Ekonomika; Michal Lehuta]
18. **Už rok bez prehry!**
[Téma: Ekonomická univerzita; Šport; 08/04/2016; 81/2016; s.: 37; VOLEJBAL; PAVOL KUBIŠ]
19. **Krátke obdobie poklesu vojenských výdavkov sa skončilo**
[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 07/04/2016; Komentáre; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
20. **PEVŠ, partner projektu Mini-Erasmus**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 06/04/2016; Tlačové správy; Paneurópska vysoká škola]
21. **Panamské dokumenty a daňové raje**
[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 12:30; 08/04/2016; Z prvej ruky]
22. **Vojenský a diplomatický úspech Moskvy v Sýrii**
[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 08/04/2016; Komentáre; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
23. **Vláda plná titulov. Najvyššie "zarúbal" profesor Plavčan**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/04/2016; Slovensko; Katarína Filová]
24. **Otázka znela: čo s rodinným striebrom Slovenska?**
[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 09/04/2016; 82/2016; s.: 28,29; neznáma história; Vladimír Jancura]

- 25. PEVŠ sa zapojila do projektu Mini-Erasmus**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 09/04/2016; Školský servis; Školský servis]
- 26. Modelová konferencia Fakulty medzinárodných vzťahov EUBA je na konci**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 09/04/2016; Školský servis; Simonka Krivá, Dana Exenbergerová]
- 27. Modelová konferencia Fakulty medzinárodných vzťahov 2016**
[Téma: Ekonomická univerzita; energia.dennikn.sk; 11/04/2016; Elektrina a e-mobilita; Redakcia]
- 28. P. Škriniar: Buď dvere otvoríte, alebo iba stlačíte kľučku**
[Téma: Ekonomická univerzita; Liptovské noviny; 12/04/2016; 14/2016; s.: 18; Kam na vysokú školu/inzercia; PŠ]
- 29. Ekologická daň ako zdroj rozpočtu EÚ: Téma pre slovenské predsedníctvo?**
[Téma: Ekonomická univerzita; euractiv.sk; 12/04/2016; Články; Zuzana Gabrižová/TASR]
- 30. SÚMRAK TAJNÝCH SLUŽIEB**
[Téma: Ekonomická univerzita; Extra plus; 01/04/2016; 04/2016; s.: 20,21,22,23; V SPOLOČNOSTI; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]
- 31. Novou štátnou tajomníčkou na ministerstve financií má byť Dana Meager**
[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 12/04/2016; vofinanciach.sk / Financie a ekonomika; SITA]
- 32. Kažimír chce vymeniť štátnych tajomníkov a dosadiť k sebe Danu Meager**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 12/04/2016; Slovensko; SITA]
- 33. Stabilné miesto v extralige sa im vybojovať nepodarilo, v hokeji pokračujú vďaka EUHL**
[Téma: Ekonomická univerzita; hokej.sk; 12/04/2016; hokej.sk; Janka Danková]
- 34. IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku**
[Téma: Ekonomická univerzita; zive.sk; 13/04/2016; tlačová správa]
- 35. Čo s rodinným striebrom Slovenska?**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 12/04/2016; Žurnál; Vladimír Jancura]
- 36. Štátnou tajomníčkou rezortu financií bude Dana Meager**
[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 13/04/2016; Spravodajstvo; SITA]
- 37. Vláda vymenovala do funkcie novú štátnu tajomníčku rezortu financií Danu Meager**
[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 13/04/2016; vofinanciach.sk / Financie a ekonomika; SITA]
- 38. Záchranári vytiahli z Dunaja mŕtve telo, môže ísť o Martina Filka**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]
- 39. Záchranári našli v Dunaji mŕtve telo Martina Filka**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]
- 40. Záchranári našli v Dunaji telo Martina Filka**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]
- 41. Našli telo nezvestného Martina Filka**
[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 13/04/2016; eTREND/Ekonomika; ČTK TREND.sk]
- 42. Ekonóm Filko bol veľké eso v zákulisí politiky: Chcel urobiť revolúciu vo financiách**
[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 13/04/2016; topky.sk; TMZ]
- 43. Martin Filko radil viacerým ministrom, pripravoval dôležité reformy**
[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 13/04/2016; Správy; Martin Odkladal Aktuality.sk]
- 44. Franšíza pre Váš rast prevádzok**
[Téma: Ekonomická univerzita; mytvorimehospodarstvo.sk; 13/04/2016; Podnikanie; Redakcia]
- 45. SCHRÁNKOVÁ FIRMA BEZ ZAMESTNANCOV A NÁKLADOV UŽ NEPREJDE**
[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 14/04/2016; 15/2016; s.: 16,17; Téma; Xénia Makarová]
- 46. Filko rehabilitoval pojem úradník**
[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 14/04/2016; 71/2016; s.: 7; PUBLICISTIKA; Tomáš Ferenčák]
- 47. Chceš byť vodičom električky? Dopravný podnik ponúka brigádu.**
[Téma: Ekonomická univerzita; europskenoviny.sk; 13/04/2016; PONUKA PRÁCE/STÁŽÍ V EÚ; mib]
- 48. Študenti môžu v DPB brigádovať ako vodiči električiek**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Bratislava; sita]
- 49. Bratislavský dopravný podnik láka študentov, hľadá vodičov električiek**

- [Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Bratislava; sita]
- 50. Dopravný podnik ponúka študentom brigádu**
[Téma: Ekonomická univerzita; busportal.sk; 14/04/2016; busportal.sk; olala]
- 51. Exprezident Schuster: Ako keby ľuďom chýbala vojna**
[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 14/04/2016; Slovensko; Laco Kerekeš]
- 52. Schuster: Ako keby ľuďom chýbala vojna**
[Téma: Ekonomická univerzita; Denník N; 15/04/2016; 72/2016; s.: 4,5; Rozhovor; LACO KEREKEŠ]
- 53. Smrť prekazila jeho veľké plány: Slovensko sa lúči s Martinom Filkom (†35)**
[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 15/04/2016; Správy Z domova; Pluska.sk/red]
- 54. Inšpiratívny odkaz**
[Téma: Ekonomická univerzita; tyzden.sk; 17/04/2016; Časopis; Ján Tóth]
- 55. Modelová konferencia FMV 2016 je úspešne za nami**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 18/04/2016; Školský servis; Simona Krivá, Dana Exenbergerová]
- 56. Modelová konferencia FMV 2016 je úspešne za nami**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 17/04/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]
- 57. Inšpiratívny odkaz**
[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 18/04/2016; 16/2016; s.: 15; .ekonomovia exkluzívne; ján Tóth]
- 58. Je to jasné: Telo, ktoré vyplavil Dunaj, patrí ekonómovi Filkovi (†35)!**
[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 13/04/2016; Krimi; Pluska.sk/ip, TASR]
- 59. Študenti EUBA uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže**
[Téma: Ekonomická univerzita; openiazoch.zoznam.sk; 22/04/2016; openiazoch.zoznam.sk; TASR]
- 60. Študenti EUBA uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 22/04/2016; Školský servis; TASR]
- 61. Vysoká škola v Topoľčanoch je minulosťou. Čo ju pochovalo?**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 22/04/2016; Spravodajstvo; Ondrej Šomodí]
- 62. Patent na úspech**
[Téma: Ekonomická univerzita; Šport; 26/04/2016; 96/2016; s.: 31; VOLEJBAL; PAVOL KUBIŠ]
- 63. Nájdí si svoje miesto v Európe s Workspace Europe**
[Téma: Ekonomická univerzita; euractiv.sk; 27/04/2016; Tlačové správy; euractiv.sk]
- 64. Vysokú školu pochoval aj nedostatok študentov**
[Téma: Ekonomická univerzita; Bánovce-Topoľčany-Partizánske ECHO; 28/04/2016; 05/2016; s.: 1; Titulná strana; OŠ]
- 65. N. STARIKOV: Vzdali sme sa skoro všetkého a máme nebezpečnejšiu Európu**
[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 28/04/2016; Zo zahraničia; Teraz.sk, TASR]
- 66. N. STARIKOV: Vzdali sme sa skoro všetkého a máme nebezpečnejšiu Európu**
[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 28/04/2016; Zahraničie; TASR]
- 67. Starikov: Vzdali sme sa skoro všetkého, máme za to nebezpečnejšiu Európu**
[Téma: Ekonomická univerzita; hlavnespravy.sk; 28/04/2016; Zo zahraničia; TASR/HSP/Foto:TASR/AP]
- 68. Doping v športe a jeho prieskum na EU v Bratislave**
[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 28/04/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]
- 69. Vzdali sme sa skoro všetkého, máme za to nebezpečnejšiu Európu**
[Téma: Ekonomická univerzita; netky.sk; 29/04/2016; Domov; TASR]

1. Topoľčany sa stali akademickým mestom. Aj o tomto sme písali pred 21 rokmi

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 02/04/2016; Zaujímavosti; Alžbeta Halmová]

Rozširovanie vzdelanosti v regiónoch Slovenska sa realizovalo v roku 1995 nielen medzinárodnými aktivitami, ale aj otvorením možnosti vysokoškolského štúdia v Topoľčanoch.

Európa v škole

Do európskeho projektu na podporu spolupráce krajín sa zúčastnilo aj Slovensko a úspešní boli aj žiaci z Topoľčan a okolia. "Medzinárodná aktivita Európa v škole, ktorá prebieha pod patronátom Rady Európy, Európskeho parlamentu a Komisie európskych krajín v 27 krajinách Európy, má už 42-ročnú (na Slovensku 3-ročnú) tradíciu. Garantom aktivity v každej krajine je ministerstvo školstva. Cieľom aktivity je cez literárnu a výtvarnú tvorivosť detí podporovať priateľské vzťahy medzi národmi Európy na základe tolerancie a rovnosti. V našom okrese aktivitu Európa v škole každoročne úspešne organizuje kabinet

výtvarnej výchovy pri metodickom oddelení školskej správy v spolupráci s kabinetom slovenského jazyka a cudzích jazykov. Každý rok okres reprezentujú najmladšie práce okresného kola v celoslovenskej súťaži. V tomto roku z dvetisíc prác získalo najvyššie ocenenie 6 prác našich detí."

Topoľčany akademickým mestom

Vysokoškolské štúdium ekonomického smeru sa otvorilo v Topoľčanoch v roku 1995. Študenti dostali možnosť bakalárskeho štúdia na Obchodnej fakulte **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

"V dopoludňajších hodinách absolvovalo 35 poslucháčov prvého ročníka bakalárskeho štúdia Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave** procedurálne záležitosti ohľadne zápisu. Popoludní s úderom 13. hodiny sa miestnosťou, kde sa ešte nedávno konali zasadnutia mestského zastupiteľstva niesli tóny gaudeamus igitur i slovenskej hymny."

Medzi výhody zriadenia bakalárskeho štúdia v Topoľčanoch boli zaraďované aj lepšie podmienky uplatnenia v zahraničí alebo rozmach malého a stredného podnikania. "Nové učebné plány, ktorými univerzita zavádza kreditný systém po prvýkrát vo svojej histórii, umožnia úspešným absolventom plnohodnotne sa presadiť a uplatniť aj v zahraničí. Zriadením tretieho vzdelávacieho centra naplní fakulta stratégiu rozvoja a výchovu mladých ekonómov priamo v centrách určitých regiónov vytvára nové podmienky pre rozšírenie ekonomickej gramotnosti a rozmach malého a stredného podnikania v rámci transformácie hospodárstva. Spoločne s vynikajúcou jazykovou prípravou a nadobudnutím znalostí v oblasti počítačovej techniky sa absolventom bakalárskeho štúdia, z ktorých najlepší budú môcť pokračovať v štúdiu v Bratislave a zavŕšiť ho inžinierskym diplomom, otvára možnosť vstúpiť do sveta tretieho tisícročia odborne podkutí."

Správy z 15. augusta a 26. septembra 1995.

[Späť na obsah](#)

2. IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; touchit.sk; 01/04/2016; Tlačové správy; redakcia touchIT]

Slovensko-americká spoločnosť Creatix Slovakia oslavuje prvého apríla svoje prvé výročie pôsobenia na slovenskom trhu.

Za jeden rok zvýšila počet spolupracovníkov z 10 na 35 a plánuje sa ďalej rozširovať. Firma pôsobí v oblasti tvorby webových a mobilných aplikácií, tvorí grafické návrhy používateľských rozhraní a prináša komplexné softvérové riešenia. Za svoje poslanie považuje, okrem iného, aj rozvíjanie potenciálu mladých ľudí technického zamerania.

Za firmou Creatix Slovakia stoja dvaja mladí manažéri a bratrance – Slovák Kamil Krauspe a Američan David Jelínek. Po viac než desiatich rokoch pôsobenia v oblasti aplikácií a online softvérových riešení na mieru spojili svoje sily pod jednou značkou CREATIX a oslavujú prvý rok úspešného pôsobenia.

Spoločnosť sídli na Slovensku, no viac než 80 % klientov sa nachádza v USA. Nájdeme medzi nimi napríklad i globálnu kartovú spoločnosť MasterCard, výrobcu potravín Kellogg's alebo jednu z najväčších platforiem zdravotného poistenia v USA GoHealth.

Na Slovensku môžeme firmu Creatix Slovakia poznať vďaka mobilnému operátorovi 4ka, pre ktorého vytvorili komplexnú webovú prezentáciu počnúc analýzou user experience, cez návrh grafického rozhrania až po samotné programovanie. Ďalším zaujímavým projektom, na ktorom sa spoločnosť významnou mierou podieľala, je darcovský portál pre neziskovú organizáciu Ľudiaľuďom.sk.

Telo firmy – teda vývoj – sa profiloval a aj sa v súčasnosti nachádza na Slovensku. V Chicagu v USA sa zas nachádza oddelenie stratégie a business developmentu. Časť dizajnu a grafiky zabezpečuje pobočka v Poľsku. "Talent a potenciál slovenských programátorov, analytikov a dizajnérov ma neustále pozitívne prekvapuje. Kvalitu našich kolegov oceňuje aj samotný americký trh, čo sa prejavuje v spokojnosti klientov," hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Kamil Krauspe.

Pre Creatix Slovakia je kľúčová dlhodobá spolupráca s IT profesionálmi, ich profesionálny rozvoj a vyváženosť pracovného a súkromného života, tzv. work-life balance. "Existuje niekoľko prostriedkov, ktoré môžu mladého profesionála posunúť vpred: Mentoring, silný a zapálený kolektív, zameranie na inovácie, čas na vlastné projekty a prácu v komunite. Samozrejmosťou sú workshopy, školenia a konferencie. U nás napríklad tímy 2-3 kolegov pravidelne organizujú interné workshopy zamerané na významné trendy a technológie, ktoré hýbu komunitou," hovorí Kamil Krauspe, ktorý prednášal aj na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

Ing. Kamil Krauspe, PhD., výkonný riaditeľ Creatix Slovakia: "Cieľom našej spoločnosti je fungovať ako jeden súdržný organizmus – podobne ako rodina, v ktorej sa nebojíme byť k sebe úprimní a hovoriť narovinu. Naši ľudia a tímy, ktoré tvoria, sú pre nás najcennejším kapitálom. Len tak vieme zabezpečiť vysoké výkony, kvalitu a spoľahlivosť. Nízka fluktuácia v našej firme je dôležitým znakom kvality tímu a pozitívneho ovzdušia vo firme."

Firma v rámci rozvoja zamestnancov umožňuje aj krátkodobé pracovné pobyty u klientov v USA, ktoré vedú k posilneniu tímov a zintenzívneniu spolupráce. Taktiež pripravuje súťažný program pre mladých študentov IT. Piaty úspešný riešiteľ odborných úloh v niekoľkých kategóriách budú pozvaní na pohovor a môžu sa stať súčasťou mladej, rastúcej spoločnosti. "Študentov finančne doceňujeme a po skončení školy u nás dostávajú plnohodnotné miesta s férovým ohodnotením," dodáva na záver riaditeľ IT spoločnosti.

[Späť na obsah](#)

3. Prečo neutajovať záverečné práce

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 04/04/2016; 63/2016; s.: 12; NÁZORY A ANALÝZY; Iveta Fodranová]

Neoddeliteľnou súčasťou štúdia na univerzite či vysokej škole je napísanie a obhájenie bakalárskej, diplomovej či dizertačnej práce, teda záverečnej práce predpísanej pre príslušný stupeň vysokoškolského štúdia, ako aj kvalifikačných prác (rigorózna a habilitačná práca) nevyhnutných pre ďalší vedecký rast. Z hľadiska autorského zákona uvedené práce predstavujú zamestnanecké diela, ktoré sú vytvorené na splnenie pracovných povinností zadaných zamestnávateľom v pracovnoprávnom vzťahu.

Majetok školy

Špecifikom takýchto zamestnaneckých diel je určité obmedzenie práv autora k zamestnaneckému dielu, a teda pokiaľ nie je medzi zamestnancom a zamestnávateľom výslovne dohodnuté inak, všetky majetkové práva k dielu vykonáva zamestnávateľ vo svojom mene a na svoj účet, pričom zamestnanec je povinný sa výkonu svojich majetkových práv zdržať. Súčasťou odovzdania záverečnej či kvalifikačnej práce je uzatvorenie a odovzdanie licenčnej zmluvy medzi autorom a univerzitou, respektíve vysokou školou, kde autor diela nadobúdateľovi poskytuje oprávnenie užívať dielo. Univerzita sa tak stáva výhradným majiteľom autorských práv, a teda môže: dielo použiť a verejne vykonať; dielo ďalej spracovať; udeľovať tretím osobám licenciu na použitie diela a poberať úžitky z výkonu týchto práv, teda najmä autorské odmeny. Slovenská legislatíva však umožňuje autorovi záverečnej alebo kvalifikačnej práce neuzavrieť licenčnú zmluvu prostredníctvom vyhlásenia o nesprístupnení diela.

Utajené vynálezy

Vo vyhlásení o nesprístupnení diela uvedie autor dôvody, pre ktoré nedáva súhlas so sprístupnením diela z dôvodov, akými sú: záverečná či kvalifikačná práca bola vytvorená na základe zmluvy s iným komerčným subjektom, obsah práce alebo jeho časť je v konaní na prihlášku patentu či vynálezu, prípadne umožňuje autorovi uviesť iný závažný dôvod v súlade s autorským zákonom. Zneprístupnenie diela nie je len špecifikom slovenskej legislatívy. Zahraničné univerzity – európske aj americké, tiež poznajú embargo záverečných prác, avšak na rozdiel od našich legislatívnych podmienok, nesprístupnenosť diela môže byť iba dočasná, spravidla do troch rokov (výnimočne aj dlhšia, ale vždy ide o časovo obmedzené obdobie), ktorej účelom je poskytnúť autorovi čas na vedecké a odborné publikácie výstupov zo záverečných prác.

Brzda pokroku

Slovenská právna úprava zneprístupnenia prác tak v porovnaní s bežným štandardom zahraničných univerzít v civilizovanom svete predstavuje prekážku uplatňovania akademickej zásady voľného a otvoreného prístupu k výskumu. Trvalým utajovaním záverečných prác sa otvára priestor špekuláciám, či utajované diela majú skutočne taký výnimočný potenciál, ktorý treba chrániť aj za cenu vynaložených verejných prostriedkov na vytvorenie diela a zamedzeníu zásady verejného prístupu a verejnej kontroly kvality záverečných prác. Ak sa teda má v spoločnosti dosiahnuť transparentnosť a vysoké školstvo a veda sa majú posunúť na vyššiu kvalitatívnu úroveň, nezaškodilo by nastaviť transparentné pravidlá novelou zákona, ktorý v súčasnosti obdivuhodne dobre "konzervuje" nedostatky vo vysokoškolskom systéme a brzdí jeho progresívny rozvoj. Iveta Fodranová, autorka pôsobí na Obchodnej fakulte **Ekonomickej univerzity v Bratislave**

Trvalým utajovaním sa otvára priestor špekuláciám, či záverečné práce majú skutočne taký výnimočný potenciál.

[Späť na obsah](#)

4. Peter Pašek: Schránky tu budú, kým nezasiahnu veľké štáty

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 03/04/2016; eTREND; Xénia Makarová]

Xénia Makarová

Predošlá vláda daňový systém výrazne sprísnila a rozkošatila. Čo by mal pre jeho zatraktívnenie spraviť tretí Ficov kabinet a ktoré veci sú najurgentnejšie, hodnotí riaditeľ slovenskej poradenskej spoločnosti Accace Peter Pašek. Oblasť daní a miezd sa venuje už dekádu, dokázal tunajšiu firmu rozšíriť do Európy a dostať medzi špičky v biznise.

Čo riešia daňoví poradcovia v súčasnosti viac? Novú vládu alebo daňové priznania 2015?

Už je jasné, kto bude novým ministrom financií, skôr by som sa zameral na to, čo sa môže zmeniť. Zaznel už plán znížiť sadzbu dane z príjmu právnických osôb a zrušiť daňové licencie [od roku 2018]. Je pravda, že sadzba firemnej dane 22 percent je vyššia ako v okolitých krajinách, s ktorými sa chceme porovnávať v oblasti prilákania investícií. Tie majú sadzbu na úrovni 19 percent. Akékoľvek zníženie sadzby je preto vítané. Čo ale považujem za väčší problém, je rastúca efektívna miera zdanenia.

Neprehliadnite

Tretí sociálny balíček je minulosť, ale reformné kroky v programe vlády nehľadajte. Za štyri roky má vzniknúť 100-tisíc pracovných miest. Minimálna mzda porastie... Budúca vláda chystá v daniach a odvodoch nesystémový zlepenec. Čo je v návrhoch zmien odvodovej a daňovej politiky štátu

Čo si pod tým treba predstaviť?

Sadzba dane je jedna vec. Neposkytuje ale dostatočne objektívnu informáciu o skutočnom daňovom zaťažení. Lebo skutočná výška dane z príjmov sa značne odvíja od základu dane. Ten ovplyvňuje viacero pripočítateľných a odpočítateľných položiek.

Inou vecou sú daňové licencie. Určitá skupina firiem platí pre ne vyššiu daň, než by v skutočnosti mali. Pri zavedení licencií sa hovorilo, že pôjde o akýsi administratívny poplatok daňových úradov za to, že musia riešiť aj agendu firiem, ktoré žiadne dane neplatia. Skôr si myslím, že ich účelom bolo zvýšenie príjmov rozpočtu. Ak by niekto chcel znížiť administratívu na neaktívne firmy, dalo by sa to urobiť tak, že by sa neaktívnym firmám vykazujúcim stratu povedalo pod podmienkou neuplatnenia straty – nemusíte podávať priznanie. Ale vecí zvyšujúcich efektívnu mieru zdanenia je viac a za predošlý rok ich obzvlášť cítiť.

Napríklad?

Napríklad príjmy z prenájmu. V minulosti ste ako fyzická osoba príjem z prenájmu bytu zdaňovali sadzbou 19 percent, teraz to môže byť aj 25. Mohli ste si uplatniť odpočítateľnú položku pár tisíc eur, teraz sa to už nedá. Zrušili sa aj paušálne výdavky na príjmy z prenájmu, fyzická osoba si vie uplatniť len preukázateľné výdavky. A musí sa rozhodnúť, či si nehnuteľnosť zaradí do obchodného majetku a bude ju odpisovať alebo nie. Ak si ju nezaradí, do výdavkov si dáva v podstate len energie, vodu, plyn a upratovanie. Ak si ju zaradí, do výdavkov ide aj odpis, ale aj ten sa znížil. Niektorým prenajímateľom sa tak síce ani nezmenila sadzba, napriek tomu sú s daňou niekde inde.

Kým nedôjde ku konsenzu svetových ekonomík, schránky tu jednoducho budú

Čo ďalšie novinky v priznaniach 2015?

Niekoľkonásobne sa zvýšil počet výdavkov, ktorých uznateľnosť je podmienená zaplatením. Poradenské služby boli ešte pred rokom daňovým výdavkom v čase, keď boli poskytnuté. Teraz sú až po úhrade. To isté platí pri úhrade nájomného či pri províziách platených právnickým osobám.

V aktuálnom priznaní síce vypadnú, ale firmy si ich nakoniec uplatnia, len neskôr.

Rozumiem, že veľa ustanovení je pre obmedzenie daňových podvodov. Napríklad fakturácia fiktívnych poradenských služieb sa na to často zneužívala. Ale celý systém sa tým dosť skomplikoval. A otázka je,

čo je cieľom, keďže prakticky sa len posunul moment uznateľnosti.

Nafúknuť príjmy za rok 2015 na úkor roku 2016?

Môže to tak byť. Za vlnajšok sa vám základ dane nafúkne, ale vy si výdavky nakoniec uplatníte, neskôr. Zrejme už v roku 2016. Obrovský problém je aj zmena odpisových sadzieb. Zavedenie osobitnej skupiny pre administratívne budovy a bytové domy. Čas odpisovania sa predĺžil z 20 na 40 rokov. Prakticky veľa daňovníkov, ktorí prenajímajú byty, zrazu platí vyššie dane. Pretože im klesol odpis.

Je Slovensko prísnejšie ako okolité štáty?

Miera efektívneho zdanenia je u nás určite vyššia. Ale po voľbách by trendom malo byť zníženie daní a odvodov. No zníženie sadzby je len jedna časť. Treba sa zaoberať aj položkami, ktoré vám zvyšujú základ dane, z ktorej sa daň ráta. A to je podľa mňa väčší problém.

Takže by sa mal zjednodušiť systém čo najviac, ako to urobil minister Ivan Mikloš?

Zjednodušiť určite, ale pravidlá a prostredie sa medzičasom už posunuli inde. Návrat k systému z roku 2004 je už pri terajších podmienkach nereálny.

Urobili sa aj nejaké pozitívne kroky?

Určite zjednodušenie poznámok k účtovným závierkám pre menších podnikateľov, ktorých je väčšina. Pozitívna je aj samotná elektronizácia finančnej správy. Podávanie priznaní elektronicky je úspora času aj poštových poplatkov.

Viackrát sa zmeny odôvodňovali daňovými únikmi. Nebolo by efektívnejšie, ak by sa nesprísňovala legislatíva celoplošne, ale kontrolovali by sa rizikové operácie a subjekty?

Nie som zástancom toho, aby daňové úrady vykonávali množstvo kontrol. Systém by mal byť samokontrolovateľný. Zavedenie kontrolných výkazov na DPH bol určite dobrý krok. Pri tejto dani bolo veľa podvodov. Ak si chce platiteľ DPH odpočítať DPH, systém by mal skontrolovať, či ten, kto mu DPH fakturoval, ju aj priznal a odviedol. To je fajn. Eliminuje to situáciu, aby mal platiteľ každý druhý mesiac kontrolu na výšku nadmerného odpočtu.

Na druhej strane, je otázka, ako Finančná správa dokáže s dátami z výkazov naložiť. Či ich dokáže efektívne spracovať a či má kapacity spracované dáta vyhodnotiť. Budme úprimní, dát je kvantum. Nie som si istý, či Finančná správa disponuje takým IT vybavením, ktoré z nich dokáže rozlíšiť všetky možné podvodné situácie. Ale toto je určite cesta a podobné veci by mali existovať aj pre ostatné dane.

Zaznamenali ste nejaké zmeny po dvoch rokoch fungovania výkazov DPH v praxi?

Za našich klientov môžem povedať, že počet kontrol na DPH výrazne klesol. A to hovoríme o stovkách, možno až tisícoch klientov.

Pomohlo to presunúť kontroly tam, kde je vyššie riziko?

My v to dúfame.

Posledné roky ste klientom nenosili veľmi dobré správy. Asi ste im hlavne hovorili, že budú platiť vyššie dane.

Určite to už nie je tak, že daňový systém je hlavným motívom príchodu zahraničných investorov. Na druhej strane, tí, čo na Slovensku už sú, to berú tak, že sprísňovanie sa deje všade. Ale netrúpa ich až tak sadzba dane, ale viac položky, ktoré zvyšujú daňový základ. Napríklad zmena umorovania daňových strát. Rast rôznych výnimiek. A zahraničné spoločnosti si cez transakcie so spriaznenými spoločnosťami dokážu základ dane optimalizovať. Treba súčasne dodať, že často legálne. Na to by sa mala Finančná správa zamerať.

Na holdingy riadené z Cypru či Holandska?

Cezhraničné štruktúry nie sú len problém Slovenska. Nie je to tak, že by sa tu zrazu objavili. Problém je, že existuje legislatíva, ktorá ich fungovanie umožňuje. Osobne by som od dane oslobodil príjmy z predaja obchodných podielov [capital gain] pre právnické aj fyzické osoby. Pretože ak Slovák vlastní napríklad kancelársku budovu, ktorú chce predať a vie, že capital gain nezdaní v iks európskych krajinách, no u nás áno, založí si štruktúru.

Umožní mu prípadný predaj v budúcnosti pri čo najnižšej miere zdanenia. Čiže ak by sa na Slovensku nezdaňovali príjmy z predaja obchodných podielov, tak by pre časť Slovákov bolo zbytočné zakladať si firmy napríklad na Cypre. Štát by síce z tých transakcií nezískal do rozpočtu peniaze, ale minimálne by to všetko ostalo na Slovensku a pod kontrolou.

Kde je hranica medzi legálnou a už agresívnou optimalizáciou?

To ťažko určiť. Je vidieť zámer vytvoriť jednotný konsolidovaný základ dane v Európe. Znamenalo by to, že nadnárodná firma by podávala priznanie len vo svojej materskej krajine a potom by sa daň na základe stanoveného kľúča prerozdela aj medzi ostatné krajiny, kde firma pôsobí. Ale teraz pre to nie je konsenzus a aj Slovensko sa vyjadriло, že to zatiaľ odmieta.

Čo zásah Bruselu voči osobitným výhodám, ktoré firmám ako Fiat či Amazon ponúkali jednotlivé krajiny?

To je trochu iné. Tam do podmienok zasahoval samotný štát. Otázka znie, bolo rozhodnutie štátov účelové alebo legitímne? Skôr si myslím, že účelové. Aj preto si myslím, že dohoda všetkých európskych krajín na spoločnom konsolidovanom základe dane je nereálna.

V súvislosti so schránkami ste pomenovali ako dôležitý motív zdaňovanie prevodu obchodných podielov.

Nikto vám nezakazuje založiť si firmu, ktorá nemá nejakú hmotnú podstatu. A ľudia si zakladajú takéto firmy práve v jurisdikciách, kde v prípade exitu budú čeliť minimálnemu daňovému zaťaženiu. Kým nedôjde ku konsenzu v rámci Európskej únie, respektíve svetových ekonomík, tak tu jednoducho schránky budú. Každá krajina môže byť v určitej oblasti výhodnejšia. Slovensko nezdaňuje dividendy, na Cypre sa nezdaňuje prevod obchodných podielov za určitých podmienok a tak ďalej. Rozličné štruktúry, ktorých súčasťou sú aj de facto prázdne spoločnosti, sa opierajú o tieto výhody.

Je šanca, že by krajiny ako Holandsko a Luxembursko, ktorých príjem z daňových výhod nie je zanedbateľný, na zjednotenie podmienok pristúpili?

To je otázka skôr pre najsilnejšie ekonomiky. Ak to nebude prioritou napríklad pre Nemecko, Francúzsko či Veľkú Britániu, tak to na rýchlu zmenu nevyzerá.

Aký je priestor pri súčasnom tempe zmien v daňovej legislatíve pre inovácie v rámci daňového poradenstva?

Ťažko povedať, či ide o inovácie daňového poradenstva. Hlavne musíte sledovať a reagovať na všetky zmeny a správne radiť. Najväčšie zmeny vidím vo vedení účtovníctva, spracovania miezd. Tu je obrovská automatizácia. U nás účtovníctvo už u množstva klientov riešime takmer bez manuálneho zásahu. Cez skenovanie dokladov, následne zaúčtovanie cez softvér. Treba len skontrolovať, či je to správne zaúčtované.

Ako bude práca daňového poradcu vyzeráť o desať-dvadsať rokov?

Pozícia účtovníka už nebude existovať v podobe, ako ju poznáme teraz. Nahradia ju softvéry. Ani papierové faktúry už nebudú existovať. Budú existovať systémy, ktoré budú schopné si samy vymieňať dáta a zaúčtovať ich. Nemyslím si ale, že zautomatizovanie sa v dohľadnom čase bude diať až natoľko, že by počítač dokázal robiť sám poradenstvo. Jedine ak by sa daňové podmienky medzi krajinami tak zjednotili, že by boli štandardizované. Ale sme ešte len na začiatku.

Peter Pašek (33)

Zdroj - Milan David

vyštudoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor manažment. Je členom Slovenskej komory daňových poradcov. Od roku 2013 vedie slovenskú pobočku spoločnosti Accace, ktorá patrí medzi najväčších poskytovateľov účtovných, mzdových a daňových služieb v stredoeurópskom regióne. Zamestnáva takmer sto ľudí. V spoločnosti pôsobí od začiatku svojej kariéry v roku 2006, začínal na pozícii daňového konzultanta.

[Späť na obsah](#)

5. Novým podpredsedom Protimonopolného úradu je Boris Gregor

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/04/2016; TASR]

Vo funkcii nahradil Radoslava Tótha, ktorý sa po štyroch rokoch rozhodol ukončiť svoje pôsobenie na úrade a vracia sa do súkromnej sféry.

Ilustračné foto Foto: Teraz.tv

Bratislava 4. apríla (TASR) - Novým podpredsedom Protimonopolného úradu (PMÚ) SR je od 1. apríla Boris Gregor. Vo funkcii nahradil Radoslava Tótha, ktorý sa po štyroch rokoch rozhodol ukončiť svoje pôsobenie na úrade a vracia sa do súkromnej sféry. Informovala Zuzana Bónová z PMÚ SR.

Boris Gregor absolvoval Fakultu podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Do PMÚ SR prišiel z Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, kde pôsobil ako obchodný riaditeľ a podpredseda predstavenstva (2011-2015).

Predtým pracoval v spoločnosti BELIMEX, a. s., (2000-2011). Od roku 2008 tam pôsobil ako predseda predstavenstva a riaditeľ spoločnosti.

[Späť na obsah](#)

6. Novým podpredsedom Protimonopolného úradu je Boris Gregor

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 04/04/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 4. apríla (TASR) - Novým podpredsedom Protimonopolného úradu (PMÚ) SR je od 1. apríla Boris Gregor. Vo funkcii nahradil Radoslava Tótha, ktorý sa po štyroch rokoch rozhodol ukončiť svoje pôsobenie na úrade a vracia sa do súkromnej sféry. Informovala Zuzana Bónová z PMÚ SR.

Boris Gregor absolvoval Fakultu podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Do PMÚ SR prišiel z Bratislavskej vodárenskej spoločnosti, kde pôsobil ako obchodný riaditeľ a podpredseda predstavenstva (2011-2015).

Predtým pracoval v spoločnosti BELIMEX, a. s., (2000-2011). Od roku 2008 tam pôsobil ako predseda predstavenstva a riaditeľ spoločnosti.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

7. Témou slovenského predsedníctva v EÚ môže byť aj ekologická daň

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 04/04/2016; TASR]

Europoslanec Vladimír Maňka upozornil, že niektoré štáty ako Francúzsko, Taliansko či Grécko si neplnia svoje záväzky.

Vladimír Maňka Foto: TASR/Michal Svítok

Bratislava 4. apríla (TASR) – Slovensko by sa počas svojho predsedníctva v Rade Európskej únie (EÚ) v druhom polroku 2016 mohlo zaoberať aj tým, ako získať do rozpočtu únie nové vlastné zdroje, ktoré by nahradili príspevky členských krajín. O takzvanej ekologickej dani ako jednom z možných riešení dnes diskutovali odborníci na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** v rámci konferencie Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti.

Europoslanec Vladimír Maňka (Smer-SD) upozornil, že niektoré štáty ako Francúzsko, Taliansko či Grécko si neplnia svoje záväzky. "Preto to EÚ musí riešiť inak a vytvoriť príjem rozpočtu tak, aby nezávisel od dobrej vôle alebo ekonomickej situácie štátov. Nájdime spôsob, aby nezaťažil občanov ani firmy nejakou daňou, ale aby priniesol zdroje a nebudeme pýtať od členských štátov. Členské štáty ušetria peniaze a môžu investovať v rámci svojich krajín," vysvetlil.

Slovensko preto prišlo s iniciatívou zdanenia výrobkov z tretích krajín, napríklad z Číny, ktoré sa vyrábajú neekologickým spôsobom. "Keby sme to zdanili, slovenské a európske firmy budú viac konkurencieschopné voči tým, čo vyrábajú nečistým spôsobom a vytláčajú nás z trhu. Zdaňme tieto neefektívne a neekologicky vyrábané výrobky a touto daňou financujeme rozpočet EÚ," zdôraznil Maňka.

Dnes prispievajú členské štáty do európskeho rozpočtu každoročne asi 1 % hrubého národného dôchodku (HND). "Toto číslo by sme mohli nahradiť týmto ekologickým poplatkom za cudzie výrobky,

ktoré poškodzujú našich výrobcov a donútime týchto výrobcov v ázijských krajinách a inde, aby vyrábali čistejšie, ekologickéjšie," doplnil Maňka.

Viliam Páleník z Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied (SAV) hovorí o kompenzácií v prospech ľudí. "Ak by sa zaviedol takýto poplatok alebo daň, národné rozpočty by tieto prostriedky ušetrili a bolo by namieste, aby členské krajiny znížili nejaké iné dane a poplatky, aby to bolo spravodlivé voči občanom. My navrhujeme, aby znížili dane zo mzdy," priblížil. Ako dodal, vďaka tomu by stúpil hospodársky rast a zamestnanosť Slovenska aj celej únie.

Europoslanec Ivan Štefanec (KDH) je presvedčený, že témy pre slovenské predsedníctvo v EÚ určí júnové britské referendum. "V prípade, že sa občania Veľkej Británie rozhodnú pre nie a budú chcieť vystúpiť z únie, tak, samozrejme, slovenské predsedníctvo sa tým bude musieť zaoberať a obávam sa, že to prehlúši všetky ostatné témy," domnieva sa. V opačnom prípade bude podľa neho priestor venovať sa aj spoločnému digitálnemu trhu, Energetickej únii, podpore zamestnanosti či malých a stredných firiem.

[Späť na obsah](#)

8. Témou slovenského predsedníctva v EÚ môže byť aj ekologická daň

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 04/04/2016; Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR]

Bratislava 4. apríla (TASR) – Slovensko by sa počas svojho predsedníctva v Rade Európskej únie (EÚ) v druhom polroku 2016 mohlo zaoberať aj tým, ako získať do rozpočtu únie nové vlastné zdroje, ktoré by nahradili príspevky členských krajín. O takzvanej ekologickej dani ako jednom z možných riešení dnes diskutovali odborníci na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** v rámci konferencie Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti.

Europoslanec Vladimír Maňka (Smer-SD) upozornil, že niektoré štáty ako Francúzsko, Taliansko či Grécko si neplnia svoje záväzky. "Preto to EÚ musí riešiť inak a vytvoriť príjem rozpočtu tak, aby nezávisel od dobrej vôle alebo ekonomickej situácie štátov. Nájďme spôsob, aby nezaťažil občanov ani firmy nejakou daňou, ale aby priniesol zdroje a nebudeme pýtať od členských štátov. Členské štáty ušetria peniaze a môžu investovať v rámci svojich krajín," vysvetlil.

Slovensko preto prišlo s iniciatívou zdanenia výrobkov z tretích krajín, napríklad z Číny, ktoré sa vyrábajú neekologickým spôsobom. "Keby sme to zdanili, slovenské a európske firmy budú viac konkurencieschopné voči tým, čo vyrábajú nečistým spôsobom a vytláčajú nás z trhu. Zdaňme tieto neefektívne a neekologicky vyrábané výrobky a touto daňou financujeme rozpočet EÚ," zdôraznil Maňka.

Dnes prispievajú členské štáty do európskeho rozpočtu každoročne asi 1 % hrubého národného dôchodku (HND). "Toto číslo by sme mohli nahradiť týmto ekologickým poplatkom za cudzie výrobky, ktoré poškodzujú našich výrobcov a donútime týchto výrobcov v ázijských krajinách a inde, aby vyrábali čistejšie, ekologickéjšie," doplnil Maňka.

Viliam Páleník z Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied (SAV) hovorí o kompenzácií v prospech ľudí. "Ak by sa zaviedol takýto poplatok alebo daň, národné rozpočty by tieto prostriedky ušetrili a bolo by namieste, aby členské krajiny znížili nejaké iné dane a poplatky, aby to bolo spravodlivé voči občanom. My navrhujeme, aby znížili dane zo mzdy," priblížil. Ako dodal, vďaka tomu by stúpil hospodársky rast a zamestnanosť Slovenska aj celej únie.

Europoslanec Ivan Štefanec (KDH) je presvedčený, že témy pre slovenské predsedníctvo v EÚ určí júnové britské referendum. "V prípade, že sa občania Veľkej Británie rozhodnú pre nie a budú chcieť vystúpiť z únie, tak, samozrejme, slovenské predsedníctvo sa tým bude musieť zaoberať a obávam sa, že to prehlúši všetky ostatné témy," domnieva sa. V opačnom prípade bude podľa neho priestor venovať sa aj spoločnému digitálnemu trhu, Energetickej únii, podpore zamestnanosti či malých a stredných firiem.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

9. Meniť svet chcel Martin Filko už v detstve

[Téma: Ekonomická univerzita; Oravské noviny; 05/04/2016; 13/2016; s.: 2; SPRAVODAJSTVO; LÝDIA VOJTAŠŠÁKOVÁ]

Vo Veľkonočný pondelok sa so známym ekonómom prevrátilo na Dunaji dvojkano. Kým spolujazdcovi z lode sa podarilo zachrániť, Martin Filko zmizol pod hladinou. V čase našej uzávierky bol stále nezvestný. Záchranári po ňom pátrali.

NIŽNÁ. V rodisku Martina Filka spomínajú na neho spolužiaci a kamaráti ako na mimoriadne inteligentného a nadaného chlapca.

Z detstva na Orave

Intelektom Martin ďaleko prevyšoval priemer. "Mal vynikajúce logické myslenie, úspešne riešil jednu matematickú olympiádu za druhou," hovorí Ivana. "Napriek tomu, bol veľmi citlivej a priateľskej povahy." Svojimi otázkami vraj dával učiteľom na základnej škole poriadne zabrat', bol veľmi zvedavý. "Spomínam si, ako raz na hodine náboženstva bol taký zvedavý, že katechétku privádzal do zúfalstva otázkami o teórii veľkého tresku," dodala Ivana. "Nakoniec pred birmovkou išiel ku miestnemu kňazovi na koberček." Aj Magda hovorí o ňom ako o najinteligentnejšom z triedy na Základnej škole v Nižnej. "Ale nechcel dávať ľaháky."

Stretnutie u babky

Oľga z Trstenej mala možnosť stretnúť Martina ako školopovinného chlapca u jeho babky, s ktorou bola kolegyňa. "Veľmi ho chválila, aký je múdry a dobrý a on jej na to: Ved' ma toľko nechváľ, vieš koľko je teraz takých múdrych?" Neskôr, keď išiel na vysokú školu, tak sa o neho strachovala a hovorila Oľge, že prikázala synovi, aby poučil Martina, lebo v tom veľkom svete na neho číha veľa nástrah. "A mala pravdu."

Písal aj básničky

Možno málokto tuší, že počas štúdia gymnázia sa vo voľnom čase venoval aj tvorbe poézie. Partia kamarátov vydala dokonca v roku 1999 vo vlastnom náklade 100 výtlačkov knižočky s ich vlastnou tvorbou. "Bola to taká alternatívna tvorba, nie pochopiteľná pre všetkých," spomína na tie časy Eva. "Hlavne sme chceli zmeniť svet a to Martinovi podľa mňa ostalo dodnes." Po skončení štúdií v Nižnej a Trstenej odišiel Martin Filko do Bratislavy, neskôr aj do zahraničia, a začal meniť Slovensko. Zamyslenia Martina Filka zo stredoškolských čias: "Boha môžeš spoznať v sne & v láske && v slnku, ale nikdy sa mu nepozrieš do tváre." "Kytica. Prečo musia kvety zomrieť, keď chceme niekomu urobiť radosť?"

LÝDIA VOJTAŠŠÁKOVÁ

FOTO:

Martin Filko

FOTO: VLADIMÍR ŠIMÍČEK

Martin Filko (35) je hlavným ekonómom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky, jeho tím zostavoval niekoľko štátnych rozpočtov. V rokoch 2008 až 2010 pripravil reformu cenotvorby liekov a cena sa začala určovať porovnávaním so zahraničím. Okrem poradenstva v oblasti hospodárskych či mikroekonomických politík pre ministerstvo financií inštitút poskytuje poradenstvo aj pre ostatné ministerstvá. Filko získal magisterský titul v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Okrem toho absolvoval Ekonomickú univerzitu v Bratislave, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti si doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen (medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva a ekonomická analýza), kde získal titul MSc. v oblasti ekonomie zdravotníctva. Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na TREND.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na TREND.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

[Späť na obsah](#)

10. Mikloš Goes to Ukraine

[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 04/04/2016; 14/2016; s.: 11; tvár týždňa; marína Gálisová]

.marína Gálisová

Vyzerá to možno na pohľad zvláštne - Ivan Mikloš sa na Ukrajine najskôr stal poradcom ministrov, a teraz má vyhliadky, že bude v Kyjeve ministrom financií. Tento sled udalostí má logiku. Spája sa s ním však aj niekoľko „ale“.

.prvé „ale“ sa týka toho, či vláda, v ktorej Ivanovi Miklošovi ponúkli post, vôbec vznikne. Časť ukrajinského parlamentu by radšej ako vládu videla predčasné voľby. Ukrajina má ťažkosti. Nutne potrebuje pôžičku od Medzinárodného menového fondu, preto však musí doložiť, že pokračuje v reformách. Reformy sú potrebné, no bolestivé. Na tom sa priživujú populistickí politici: burcujú proti reformám, dúfajú v predčasné voľby a posilnenie vďaka hlasom frustrovaných voličov.

Pre reformy by bola istou nádejou vláda, ktorú chce vytvoriť strana Blok Petra Porošenka (BPP) a Národný front Arsenija Jaceňuka (NFF), v ktorej by bol aj Ivan Mikloš. Jej premiérom by mal byť Volodymyr Hrojsman.

Aby však vznikla, tieto dva subjekty musia mať väčšinu poslancov, ktorá snahu o kabinet podporí. Minulý týždeň mali stále iba 222 poslancov: 141 za Blok Petra Porošenka plus 81 za Národný front. Chýbali štyri hlasy. „Obe strany, BPP aj NF, pracovali na dvoch scenároch vzniku koalície väčšiny,“ povedal pre .týždeň expert na Ukrajinu, riaditeľ SFPA, Alexander Duleba. Prvý scenár zhrnul takto: Prebiehajú rokovania s nezaradenými poslancami, ktorých je 41. (To platilo pri uzávierke čísla.) Minulý týždeň sľúbili podporu štyria pôvodne nezaradení poslanci a vstúpili do BPP.

Kabinet môžu podľa zákona postaviť iba tie parlamentné frakcie, ktoré podporu preukážu podpismi poslancov pod koalíčnou zmluvou. A podpísať koalíčnú zmluvu môžu iba frakcie a ich poslanci. Takže do BPP alebo NF musia pristúpiť minimálne ešte štyria ďalší poslanci.

Druhý scenár by zahŕňal dohodu aspoň s jednou z troch frakcií, ktoré boli súčasťou koalície po voľbách v októbri 2014. Sú to: Baťkivščyna Júlie Tymošenkovej, ktorá má 19 poslancov, ďalej Svojpomoc vedená primátorom Ľvova Andrijom Sadovým s počtom 26 poslancov, alebo Radikálna strana na čele s Olehom Ľaškom, ktorá má 21 poslancov. „Sadovyj a Ľaško už odmietli účasť v koalícii a žiadajú predčasné voľby. Tymošenková ešte rokuje, ale má ťažko akceptovateľné požiadavky,“ hovorí Duleba.

Tymošenková chce predčasné voľby a žiada schválenie 18 populistických zákonov, ktoré navrhuje jej strana. Volá po zmene dohody s MMF vrátane prehodnotenia cien energií pre domácnosti. Duleba upozorňuje, že otvorenie dohody s MMF by mohlo dramaticky zhoršiť situáciu v krajine aj možnosti budúcej vlády. „Preto predpokladám,“ dodáva, „že BPP a NF dajú prednosť dohode s nezaradenými poslancami.“ Bude to však krehká väčšina.

Druhé „ale“ sa týka toho, čo by Ivan Mikloš na Ukrajine pri reformnom úsilí dosiahol. Aj keby vznikla vláda v réžii BPP a NF, ťažko povedať, či by bola ozaj reformná. Varovaním môže byť, že keď bol Mikloš poradcom ministerky financií Natalie Jaresko a ministra hospodárstva Aivarasa Abromavičiusa, pri presadzovaní reforiem im hádzali poľenú pod nohy aj ľudia z Porošenkovho Bloku. Alexander Duleba si v každom prípade myslí, že Mikloš ako možný budúci minister financií Ukrajiny by mal viac možností presadiť reformy vo vláde s krehkou parlamentnou väčšinou než s Tymošenkovou v exekutive. Zaujímavé, ale za Ivanom Miklošom na Slovensku veľa slz netečie. Na jednej strane zaznievajú z kuloárov hodnotenia, že Mikloš nie je typ reformátora, akých dnes u nás treba. Že jeho reformy, ktoré vychádzali z uvažovania o transformácii postkomunistických ekonomík, si žiadali iný prístup a dnes sú Miklošove idey neaktuálne.

Zároveň sa zmenila ideová klíma. Hlasnejšie sa ozýva intelektuálna ľavica, ktorá v Miklošovi vidí „neoliberála“ a tvrdí, že jeho reformy Slovensku poškodili. Michal Hvorecký v Denníku N kritizuje „miklošovskú trojčlenku“ deregulácia, liberalizácia a privatizácia, ktorá podľa neho spôsobila v strednej a východnej Európe dôsledky ako „prehlbovanie regionálnych rozdielov, extrémna korupcia, rozmach chudoby“ a vznik „superkonzumnej, no nie občianskej a otvorenej spoločnosti“. Niežeby stredoeurópsky priestor netrpel spomínanými ťažkosťami, ale Hvorecký vážne precenil silu ekonomických reformátorov. Na vrub Miklošových reforiem sa tak pripisujú aj tie boľačky postkomunizmu, ktoré by príklon k ľavici v kľúčovom období transformácie sotva vyriešili - ba skôr by ich bol prehĺbil.

Ale na tom, že Miklošovo uvažovanie sa uplatní väčšmi pri riešení základných etáp transformácie, kde treba robiť reformy rôzne a natvrdo, niečo je. A presne preto je pre Ukrajinu tento náš „export“ nádejou. Táto krajina východne od nás totiž prechádza niečím podobným, čo sme pred časom prekonávali my. Ivan Mikloš jej môže pomôcť - ak mu to politická realita umožní.

.ivan Mikloš

Narodil sa v roku 1960 vo Svidníku. Vyštudoval na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. V rokoch 1991 - 1992 bol ministrom privatizácie a neskôr dvakrát ministrom financií. V roku 2015 sa stal šéfom poradcov ukrajinskej ministerky financií Natalie Jaresko.

Tento náš „export“ je nádejou pre Ukrajinu. Tá prechádza niečím podobným, čím sme si prešli my.

[Späť na obsah](#)

11. Panamské listiny odhalili moc a majetok

[Téma: Ekonomická univerzita; STV Dvojka, 21:00; 04/04/2016; Správy a komentáre; zo zahraničia; Marta Jančkárová]

Marta Jančkárová, moderátorka: "Vyše stoštyridsať svetových politikov, ale aj obchodníci, športovci či umelci figurujú na takzvaných Panamských dokumentoch, ktoré prinášajú dôkazy o praní špinavých peňazí či ukryvaní majetku v daňových rajoch. Hlavná téma dnešných správ a komentárov. Vitajte pri ich sledovaní. Z panamskej právnickej firmy Mossack Fonseca uniklo jedenásť a pol milióna dokumentov s menami a dôkazmi o praní špinavých peňazí či ukryvaní majetku v daňových rajoch. Dokumenty odhalili, ako bohatí a mocní ľudia tohto sveta ukryvajú svoje zdroje. Spomínajú rodiny a spolupracovníkov bývalého egyptského prezidenta Husního Mubaraka, zvrhnutého líbyjského diktátora Muammara Kaddáfího, či sýrskeho prezidenta Baššára Asada. BBC spomína aj lídrov Ukrajiny a Ruska Petra Porošenka a Vladimira Putina. Mossack Fonseca zakladá schránkové firmy v Paname, ale aj ďalších daňových rajoch po celom svete. Vedenie spoločností považuje únik dokumentov za medzinárodnú kampaň proti súkromiu."

Ramon Fonseca, riaditeľ spoločnosti Mossack Fonseca: "Sme na mieste aj medzinárodnom trhu takmer štyridsať rokov a nikdy nám žiadnu vinu nedokázali. Všetky tie mená, ktoré sa teraz objavujú - futbalisti, mafiáni - to nie sú naši klienti, sú to klienti bánk, ktoré naše služby kúpili, sprostredkovali a predali ľuďom, ktorí ich použili kvôli na čo."

Marta Jančkárová: "Uniknuté dokumenty skúma aj novinárka Pavla Holcová z českého Centra pre investigatívnu žurnalistiku. Dobrý večer do Prahy na Kavčí hory. Počujeme sa?"

Pavla Holcová, České centrum pre investigatívnu žurnalistiku (telemost, Praha, preklad z češtiny): "Dobrý večer."

Marta Jančkárová: "Mossack Fonseca je štvrtou najväčšou firmou na svete, ktorá sa desiatky rokov venuje zakladaniu schránkových firiem. Jedenásť a pol milióna dokumentov o jej klientoch získali nemecké noviny Süddeutsche Zeitung od anonymného zdroja. Akú mohol mať pravdepodobnú motiváciu?"

Pavla Holcová: "Pravdepodobne vedel, čo tie dokumenty obsahujú, že sú to závažné informácie, ktoré by mali uzrieť svetlo sveta, že tam ide naozaj nielen o balansovanie na hrane zákona, ale často aj o prekračovanie tej hrany zákona. A myslím si, že whistleblower, ktorý tieto dokumenty vyniesol, si bol dobre vedomý toho, že formation agents, alebo teda tie firmy, ktoré zakladajú offshorové štruktúry rôzne po svete, nevyužívajú to normálni ľudia, využívajú to tí mocní a tí bohatí."

Marta Jančkárová: "Keďže išlo o tak veľa dát, nemeckí novinári sa o materiál podelili s Medzinárodným konzorciom investigatívnych novinárov. Dokumenty o schránkových firmách sa tak dostali do asi stovky médií v sedemdesiatich ôsmich krajinách. Vy ste sledovali českú stopu a našli ste aj prepojenia na Slovensko. Figuruje tam napríklad konateľka spoločnosti, známa z kauzy predaja emisných kvót. Čo považujete zatiaľ vy osobne za najväznejšie zistenia, o ktorých môžete hovoriť?"

Pavla Holcová: "Ja by som práve teraz nerada hovorila o konkrétnych menách. Pre mňa bolo oveľa dôležitejšie zistenie, ako vôbec funguje tento biznis zakladania firiem, biznis v daňových rajoch, biznis anonymných akcií. Ako novinári veľmi často narazíme na to, že nie sme schopní dostopovať alebo dohľadať reálneho vlastníka firmy, tok peňazí a tak podobne. To, čo sme si doteraz mysleli, ako to funguje, to sa nám vlastne teraz podľa tých dokumentov potvrdilo. Pre mňa teda je omnoho dôležitejšie zistenie, že teraz už lepšie chápem, ako funguje offshorový biznis, než to, aby som odstrelila nejakých politikov alebo podnikateľov."

Marta Jančkárová: "Tak povedzme si, ako najčastejšie fungujú firmy, ktoré zakladajú offshorové schémy."

Pavla Holcová: "Offshorové... Formation agents firmy, ktoré zakladajú offshorové schémy, väčšinou fungujú tak, že okrem toho, že majú v jednotlivých štátoch, hlavne tých exotických ako je Belize, Britské Panenské ostrovy, Seychely, ostrov Vanuatu, že tam majú svoje pobočky, majú aj niečo, čomu my pracovne hovoríme biela stajňa. Je to portfólio bielych koní, ľudí, ktorých môžu kedykoľvek dosadiť ako nastrčených riaditeľov. Dokonca pri firme Mossack Fonseca to došlo tak ďaleko, že nemali len nastrčených riaditeľov, ale mali aj nastrčených držiteľov akcií."

Marta Jančkárová: "Z dokumentov zatiaľ..."

Pavla Holcová: "Tí potom tento servis..."

Marta Jančkárová: "Z dokumentov zatiaľ nevyšli nejaké zaujímavé mená z českej či slovenskej politiky, keď to porovnáme s prípadmi islandského premiéra, ukrajinského prezidenta, či ľudí blízkych Vladimirovi Putinovi. Máme teda lepších politikov, alebo sú možné príčiny aj inde?"

Pavla Holcová: "Ja si myslím, že naši politici skôr majú väčší strach, že by sa naozaj zistilo, kto za tými firmami stojí. Myslím si, že to je tiež dôvod, prečo sa na českom a slovenskom zozname vyskytuje toľko právnikov. Mám za to, že hlavne slovenskí politici si najímali českých právnikov, aby vlastne im sprostredkovali tento servis."

Marta Jančkárová: "Mimochodom, ktoré uniknuté informácie považujete za najzaujímavejšie mimo českej a slovenskej stopy?"

Pavla Holcová: "Tých informácií je tam veľmi veľa a samozrejme čokoľvek sa týka Ruska, ja dosť prežívam aj kvôli tomu, že veľmi pravdepodobne mojich kolegov z Ruska, ktorí na týchto témach pracujú, to dostane do pozície, ktorá bude len veľmi ťažko zvládnuteľná. Myslím si, že ten tlak v súčasnej dobe na nich bude obrovský, že budú často obviňovaní z toho, že sú vlastizradcovia, budú okolo nich záhadne horieť autá a tak podobne. Dosť často si na nich spomeniem, že my vlastne tu v strednej Európe môžeme byť celkom v klude."

Marta Jančkárová: "Podľa dokumentov ukrajinský prezident Petro Porošenko preniesol svoje podnikanie v čokoláde a sladkostiach do daňového raja v zahraničí. Ukrajinský národný protikorupčný úrad to však zo zákona nemôže vyšetrovať, lebo môže tak urobiť iba v prípade bývalých prezidentov. A to je len jedna z ilustrácií. Čiže váš názor? Aký dôsledok môže mať zverejnenie dokumentov vo všeobecnosti, povedzme inde?"

Pavla Holcová: "No hlavne k prípadu Porošenko na Ukrajine mi to príde obzvlášť dôležité hlavne kvôli tomu, že keď prezident danej krajiny sa vyhýba plateniu daní, tak naozaj neviem, kto teda by na Ukrajine tie dane mal platiť. Inak si myslím, že my nejdeme teda na tých zoznamoch do takej šírky a tak podobne. Len by som chcela zopakovať, že na českých ani slovenských zoznamoch na prvý pohľad tí politici nie sú, je ale možné, že ich potom nájdeme v dokumentoch, ktoré budeme postupne jeden po druhom prechádzať."

Marta Jančkárová: "Keď už sme pri tom, čo vás ešte čaká, budete zisťovať ďalšie súvislosti. V čom spočíva vaša práca? Na čo konkrétne sa zameriavate vy a vaši kolegovia, keď na tom pracujete? Čo skúmate bližšie? Na základe čoho prichádzate k vašim zisteniam?"

Pavla Holcová: "My vlastne máme prístup k tým originálnym dokumentom, a to nie sú len dokumenty právne, ako trebárs akcie alebo zmluvy, záznamy zo zbierky listín z obchodných registrov, ale je to aj interná komunikácia firmy Mossack Fonseca. Tá je mimoriadne zaujímavá, hlavne kvôli tomu, že vlastne ľudia, ktorí zastupujú tých dajme tomu do istej miery anonymných klientov, tam často mávajú veľmi netradičné požiadavky, napríklad že je potrebné antitidovať zmluvu, že je potrebné zo dňa na deň navýšiť kapitál firmy z päťdesiat tisíc amerických dolárov na päťdesiat miliónov amerických dolárov. A veľmi zaujímavé sú tie vysvetlenia, pretože často vlastne dávajú omnoho lepšie nahliadnuť do toho ako tie schémy fungujú a čo vlastne má byť zámer tých firiem v daňových rajoch, že to nie je vlastne len nejaký prietokový ohrievač na peniaze, alebo niečo, kadiaľ sa peniaze prevedú, aby sa nedali ďalej dostopovať, ale že naozaj tých schém, ako sa dajú využiť a ako sa cez tieto daňové rajy dajú vlastne vytunelovať peniaze, je omnoho viac."

Marta Jančkárová: "Pani Holcová, ďakujem pekne, že ste si našli čas pre divákov RTVS. Želám ešte príjemný večer do Prahy. Dovidenia."

Pavla Holcová: "Dovidenia."

Marta Jančkárová: "No a my tému budeme ďalej rozvíjať tu v štúdiu, pretože naše pozvanie prijal Andrej Leontiev, partner advokátskej akncelárie TaylorWessing. Vitajte, dobrý večer."

Andrej Leontiev, partner TaylorWessing e|n|w|c (host' v štúdiu): "Dobrý večer prajem."

Marta Jančkárová: "Samotná offshorová schéma nemusí znamenať prekročenie zákona. Keď sa opýtam tak jednoducho, kde je hranica?"

Andrej Leontiev: "Tak keď hovoríme o tých schránkových firmách, tak tie schránkové firmy, keď si ich možno definujeme najskôr, čo by mohol taký laický divák pod tým rozumieť. Schránková firma je najčastejšie spoločnosť, ktorá je zaregistrovaná v daňovom raji, nemá v tom daňovom raji nejaký skutočný manažment, nemá zamestnancov, nemá tam ani nejaké výrobné prostriedky. Ona je tam zaregistrovaná hlavne kvôli tomu, ani nie často kvôli tomu, aby šetrila na daniach, ale je tam zaregistrovaná kvôli tomu, aby vedela skryť tých svojich vlastníkov. A keď teraz hovoríme o tom, že tie schránkové firmy skrývajú tých svojich konečných užívateľov, tak sa používajú hlavne na tri základné ciele. Jeden je legálny, a to je napríklad to, že tú schránkovú firmu použije podnikateľ, ktorý sa bojí napríklad o život svojej rodiny, môže tým skryť svoju identitu, aj z Ruska môžu byť skutočne odôvodnené prípady, kde niekto schránkovú firmu použije preto, aby sa mu nevyhrážali, aby mu neunášali dieťa. Toto bude ale určite menšia časť tých firiem, ktoré sú zakladané v tých daňových rajoch. Potom máme druhú skupinu, a to sú schránkové firmy, ktoré sa používajú na daňovú optimalizáciu. Ja stále si myslím, že toto je ešte ten menej závažný problém so schránkovými firmami. A ten tretí a asi najzávažnejší problém je, kde sa tie schránkové firmy používajú na pranie špinavých peňazí, to znamená legalizáciu príjmov z trestnej činnosti. A tam prichádzajú do hry hlavne tí politici, ktorí sa objavili aj v tejto kauze, ktorí majú samozrejme konflikt záujmov v tej svojej krajine a potrebujú takúto dymovú clonu, za ktorú sa schovávajú."

Marta Jančkárová: "Ďakujem. Medzitým k nám prišiel aj ekonóm Ľuboš Pavelka z Obchodnej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Dobrý večer aj vám."

Ľuboš Pavelka, Obchodná fakulta **Ekonomickej univerzity v Bratislave** (host' v štúdiu): "Dobrý večer prajem."

Marta Jančkárová: "Hovoríme teda o schránkových firmách, o peniazoch, ktoré mávajú rôzny pôvod. Takisto aj ľudia, ktorí iniciujú schránkové firmy, majú rôznu motiváciu. Ale pristavme sa pri tých peniazoch. Z akých možných zdrojov môžu pochádzať peniaze, keď hovoríme o nelegálnej činnosti?"

Ľuboš Pavelka: "Tak pokiaľ ide o tú nelegálnu činnosť, treba ale rovnako, ako pri všetkej inej činnosti, rozlišovať, či sa jedná o peniaze fyzických osôb, to znamená občanov, súkromných osôb, alebo sa jedná o peniaze alebo kapitál, ktorý patrí právnickým osobám, to znamená firmám. Pokiaľ sa jedná o tie nelegálne zdroje príjmov, tak tie môžu pochádzať, pokiaľ sa jedná napríklad o rezidentov, dajme tomu, to znamená tých daňovníkov z tých krajín strednej a východnej Európy, tam sa môže jednať aj o privatizačné výnosy, ktoré neboli získané v súlade so zákonom, napríklad boli vyvedené peniaze z rôznych privatizovaných spoločností a tak ďalej, to znamená, že sa jedná o nelegálnu ekonomiku. A nemusí sa jednať priamo o nejakú mafiánsku alebo nejakú inú činnosť, dajme tomu obchod s drogami alebo niečo podobného, ale jedná sa jednoducho o kapitál, ktorý nie je získaný regulérne v súlade s právnymi predpismi. A potom samozrejme fyzické osoby, ktoré tie peniaze môžu mať takisto z rôznych dôvodov, nemusia to byť peniaze zdanené, a to je ešte ten menší problém, vtedy by sme mohli hovoriť o peniazoch, ktoré spadajú do oblasti sivej ekonomiky, alebo potom priamo z kriminálnej činnosti, kde sa jedná o peniaze z protiprávnej činnosti."

Marta Jančkárová: "Dajme si teraz na chvíľu takú zaujímavú historickú odbočku, exkurz do minulosti. Schránkové firmy v skutočnosti nie sú novodobý vynález, majú už takmer sto rokov. Prečo vlastne vznikli?"

Andrej Leontiev: "Tak schránkové firmy vznikali práve v takých chudobnejších častiach sveta, kde nebolo veľa priemyslu a snažili sa tie štáty podporiť takýmto spôsobom tú finančnú, ten finančný sektor. Myslím si, že v praxi vidno prípady, napríklad Panama, keď si zoberieme, Panama má sama osebe dlhú históriu vytvárania schránkových firiem od čias drogových kartelov z Kolumbie, ktoré vlastne cez Panamu prali peniaze už sedemdesiatych, v osemdesiatych rokoch. Takže ten problém schránkových firiem tu skutočne je. V tom lepšom prípade, ako povedal môj spolurečník, tu je to na daňovú optimalizáciu, v tom horšom prípade je to na tú legalizáciu príjmov z trestnej činnosti. A každopádne je to vec, ktorá vyžaduje medzinárodnú spoluprácu, aby sa s tým dalo bojovať. Žiadna krajina sama osebe proti tým schránkovým firmám neuspeje."

Marta Jančkárová: "Keď spomínate medzinárodnú spoluprácu, tak tú započali už aj krajiny Európskej únie, tiež už pred dobrými pár rokmi. Pán Pavelka, ako to funguje z vášho pohľadu dnes? Ako je nastavená tá medzinárodná komunikácia?"

Ľuboš Pavelka: "Snahy o harmonizáciu postupov v oblasti potierania príjmov, nelegálnych príjmov alebo nezdaňovania príjmov v domovských krajinách, vyhýbaniu sa daňovej povinnosti tým, že tie peniaze má niekto v zahraničí, Európska únia datuje už na začiatok okolo roku 2003. V tom čase vznikla prvá

smernica, ktorá však svetlo sveta uzrela, teda prišla na svet až v roku 2005, odkedy je účinná. A táto smernica o cezhraničnom zdaňovaní kapitálových príjmov sa týka ale fyzických osôb. To znamená, tá súčasná aféra, tie skutočne medializované informácie s týkajú predovšetkým právnických osôb, aspoň teda uvidíme, zatiaľ tie informácie detailizované neboli. Táto smernica sa týkala fyzických osôb a týkalo sa to skutočnosti, že ľudia mali uložené peniaze v zahraničí s cieľom vyhnúť sa daňovej povinnosti z kapitálových príjmov, to znamená, povedzme si, z úrokových výnosov a podobne. Neskôr tá platforma sa rozšírila aj na právnické osoby a dokonca začala byť aktuálna nielen pre krajiny Európskej únie alebo Európskeho hospodárstva spoločnosti, ale aj pre krajiny OECD, európskej hospodárskej spolupráce, to znamená, že na širšej platforme. A tuná už sa týka automatickej výmeny informácií medzi jednotlivými štátmi OECD, ale dokonca aj krajín, ktoré dobrovoľne sa k tejto platforme pripájajú, napríklad Čína ľudová republika. A tuná sa už bude jednať aj o kapitál právnických osôb, to znamená firiem."

Marta Jančkárová: "Ako vnímate, pán Leontiev, vy to nastavenie, tú medzinárodnú spoluprácu, či už na úrovni Európskej únie alebo aj OECD momentálne, ako je dnes?"

Andrej Leontiev: "Tá medzinárodná spolupráca samozrejme je výsledok nejakého kompromisu. Konkrétne, aj keď si pozrieme v Európskej únii, máme tu členské štáty, ktoré z tých schránkových schém profitujú viac, a máme tu zase štáty, ktoré tým trpia viac. Klasický príklad je samozrejme Malta, Cyprus. A ten systém rozhodovania v Európskej únii je taký, že sa hľadá kompromis. Takže ja si myslím, že aj tá posledná, piata smernica proti praniu špinavých peňazí není nejakým skutočným spôsobom revolučná. Táto kauza by mohla prispieť k tomu, aby ten tlak v rámci Európskej únie na radikálnejšie riešenie tých schránkových firiem zosilnel. A myslím si, že Slovensko, ktoré svojím spôsobom má za sebou už tie veľké kauzy, a tá politická vôľa tu bola vytvorená tým, čo sa všetko prevalilo, tak Slovensko je v tomto možno ešte trochu pred tým, ako je vnímanie schránok v Európskej únii. Takže si myslím, že na Slovensku je teda šanca aj s tou pripravovanou legislatívou ukázať Európskej únii, že možno nejaké riešenia sú, a myslím si, že Slovensko by sa nemalo báť teda pripraviť kvalitnejší predpis, ako je len ten minimálny štandard, ktorý má teraz Európska únia."

Marta Jančkárová: "Áno, stále sa hovorí o schránkových firmách, začína sa to objavovať aspoň medzi deklarovanými prioritami, dokonca schránkové firmy sú už u nás súčasťou zákona o verejnom obstarávaní. Je toto všetko dostatočne efektívne? Teda, inými slovami, prenesme sa k nám doma, ako je to u nás?"

Ľuboš Pavelka: "No tak dostatočne efektívne to nie je. Pokiaľ sa jedná, čo bude dostatočne efektívne v najbližšom období, to je kontrola firiem, ktoré optimalizujú daňové základy cez takzvané transferové ceny. To znamená, v tomto smere Slovensko, dá sa povedať, je pomerne vpredu, to znamená, vie tým firmám..."

Marta Jančkárová: "Skúsme to trochu vysvetliť divákovi, o čo ide."

Ľuboš Pavelka: "Transferové ceny znamenajú, že firma vyrobí nejaké výrobky, ktoré predáva do zahraničia, a predá ich za nižšiu cenu ako by ich v skutočnosti mohla predáť. To znamená, dopyt by bol pri vyššej cene, ale túto produkciu realizuje v zahraničí prostredníctvom spriatelenej firiem. Či sú priamo kapitálovo prepojené s tou materskou spoločnosťou a tak ďalej, to je teraz zbytočné o tom hovoriť. Nemusí to tak byť, môže to tak byť. Ale predáva ich za nižšiu cenu ako je cena obvyklá. Lenže na toto existuje už špeciálna metodika a dokonca aj špeciálny útvar na ministerstve financií, ktoré tieto veci skúma a tak ďalej, takže tuná vyzerá, že ten pokrok na Slovensku už je badateľný. Iná však je situácia, pokiaľ sa jedná o fyzické osoby, pokiaľ sa jedná o kapitál, ktorý je dajme tomu nadobudnutý nelegálne, pochádza z trestnej činnosti, alebo pochádza z trestnej činnosti, ktorá súvisí dajme tomu s privatizáciou ešte v deväťdesiatych rokoch a podobne. Tuná na Slovensku, bohužiaľ, nás, jak sa hovorí, stále dobieha ten tieň minulosti, ktorý spočíva v tom, že v roku 2004 sme zrušili daň z darovania a prakticky Slovensko trochu, čo sa týka fyzických osôb, patrí medzi krajiny, ktoré môžeme považovať tiež za daňový raj. Nemusíme chodiť ani do Karibiku, ani do nejakých cudzozemských krajín, ten daňový raj máme aj tuná na Slovensku tým, že vlastne máme taký svojím spôsobom bezzubý zákon o preukazovaní pôvodu majetku, pretože prakticky neexistuje žiadna oznamovacia povinnosť darov, ani vyššieho rozsahu. V Českej republike je to nad päť miliónov korún. To znamená, že prakticky tí vlastníci majetku, a nemusí to byť zrovna finančný majetok, môže to byť aj iný majetok, nemusia si robiť nejaké starosti, že by im niekto konfrontoval ich majetkové pomery s daňovými priznaniami a z toho by vyplývali pre nich nejaké negatívne dôsledky, pretože majú možnosť alebo mali možnosť a doteraz stále majú možnosť, tá legislatíva nie je upravená detailnejšie, možnosť legalizovať cez fiktívne darovacie zmluvy svoje majetkové záležitosti, a tým pádom vlastne legalizovať aj príjmy z trestnej činnosti. To som hovoril o fyzických osobách. U právnických osôb, tam to Slovensko naozaj je svojím spôsobom takým pozitívnym vzorom. A do budúcnosti pravdepodobne bude to ešte lepšie, sofistikovanejšie a transparentnejšie."

Marta Jančkárová: "Pán Pavelka teda hovoril najmä o probléme pri fyzických osobách. Ako to vidíte vy, pán Leontiev, ako právnik? Čo by sa muselo zmeniť, aby tam neboli takéto možnosti?"

Andrej Leontiev: "Tak ja si myslím, že na Slovensku máme hlavne medzi podnikateľmi viac ten problém, ako som hovoril, že politici a úradníci sa skrývajú za tie schránkové firmy, aby sa vyhli konfliktu záujmov. Menej máme ten problém, že tí podnikatelia potrebujú optimalizovať tie dane v tých daňových rajoch, alebo ja si stále myslím, že na Slovensku daňové zaťaženie je relatívne nízke. Ale keď si pozrieme teda ten druhý problém, a to je, ako odhaľovať tých politikov, úradníkov a iných, ktorí vlastne za štát pomáhajú dohadzovať tie kšefty tým schránkovým firmám, tak tam bol prijatý vlastne novela zákona o verejnom obstarávaní, ktorá zaviedla register konečných užívateľov výhod. Ten register je postavený na princípe, že so štátom nikto nemôže uzavrieť zmluvu, kto není v tom registri zapísaný, a vychádza sa z toho, že každý, kto v tom registri je zapísaný, zverejnil svojho konečného užívateľa výhod. Konečný užívateľ výhod je vždy fyzická osoba, ktorá na konci profituje z podnikania toho podnikateľa. Problém ale, ktorý máme my na Slovensku, je, že to není plošné opatrenie, to znamená, týka sa to len verejného obstarávania, ktoré kryje len asi dvadsať percent verejných zdrojov. Druhý problém je, že ten zákon tak, ako je nastavený teraz, sankcionuje práve tie schránkové firmy pokutami, ktoré môžu kedykoľvek zmiznúť, a tie pokuty vymôcť voči tým schránkovým firmám bude veľmi ťažké. A tretí problém tej úpravy je, že nikto dnes nekontroluje, čo sa zapisuje do toho registra konečných užívateľov výhod. Takže akákoľvek nová právna úprava, ktorá by mala upraviť schránkové firmy, by mala tieto tri problémy vyriešiť."

Marta Jančárová: "Pán Pavelka, ak by ste boli súčasťou toho fóra, ktoré bude riešiť tieto otázky, ako by vyzerala vaša predstava?"

Ľuboš Pavelka: "Tak jednoznačne stransparentniť tých konečných užívateľov, čo je dosť problematické. Častokrát sa jedná o spoločnosti, ktoré majú akcie na doručiteľa. Tie akcie na doručiteľa sú spravované notárom, ten notár má sídlo v daňovom raji, podlieha tajomstvu služobnému, bankovému, právnenému a tak ďalej. To znamená, že dopátrať sa tých skutočných vlastníkov môže byť z tohto pohľadu problematické. A na druhej strane, je v rukách štátu, aby povedal, pokiaľ nie je jednoznačne transparentné, kto je na konci toho reťazca tých vlastníckych vzťahov, tak takáto firma bude vylúčená z toho výberového konania. Takže to už je v rukách legislatívy, aby si týmto spôsobom s týmito vecami poradila. Takisto by som sa pripojil k tomu názoru, čo hovoril môj spolurečník, že Slovensko nemá vysoké daňovo-odvodové zaťaženie, ako to častokrát býva perforované aj v médiách, pretože na Slovensku nemáme dane z dividend, nemáme dane z podielu na zisku spoločnosti s ručením obmedzeným, to znamená, že prakticky firma zaplatí tú korporátnu daň, to znamená daň zo zisku právnickej osoby, a tým pádom je tá daňová povinnosť voči štátu vysporiadaná. Pokiaľ tým príjmom tých dividend alebo toho podielu na zisku s.r.o. není fyzická osoba, občan, ktorý zarába menej ako päťdesiatjedentisíc eur ročne a podlieha v tejto oblasti zdravotným odvodom, pokiaľ tieto kapitálové príjmy nie sú z verejne obchodovateľných akcií, to znamená, že pokiaľ by vlastnil napríklad akcie nejakej významnej banky a dostane z toho vyplatené dividendy, tieto sú podľa najnovšej legislatívy, ktorá platí od prvého prvého 2016, už oslobodené aj od zdravotných odvodov."

Marta Jančárová: "Páni, ďakujem pekne za zaujímavé postrehy k tejto vážnej téme. Dovidenia."

[Späť na obsah](#)

12. Novým podpredsedom PMÚ sa stal Boris Gregor

[Téma: Ekonomická univerzita; netky.sk; 05/04/2016; Domov; SITA]

BRATISLAVA - Od 1. apríla sa novým podpredsedom Protimonopolného úradu Slovenskej republiky stal Boris Gregor.

Vo funkcii nahradil doterajšieho podpredsedu Radoslava Tótha, ktorý sa po štyroch rokoch rozhodol ukončiť svoje pôsobenie na úrade a vrátiť sa do súkromnej sféry. Informovala o tom riaditeľka odboru ekonomiky a kancelárie úradu Zuzana Bónová

Ako ďalej uviedla, Boris Gregor absolvoval Fakultu podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Do úradu prišiel zo spoločnosti Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., kde pôsobil ako obchodný riaditeľ a súčasne zastával funkciu podpredsedu predstavenstva (2011 - 2015).

Zdroj - SITA

Foto: TASR

Foto:

Ilustračné foto

[Späť na obsah](#)

13. IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; itnews.sk; 05/04/2016; Tlačové správy; Redakcia]

Slovensko-americká spoločnosť Creatix Slovakia oslavuje prvého apríla svoje prvé výročie pôsobenia na slovenskom trhu. Za jeden rok zvýšila počet spolupracovníkov z 10 na 35 a plánuje sa ďalej rozširovať. Firma pôsobí v oblasti tvorby webových a mobilných aplikácií, tvorí grafické návrhy používateľských rozhraní a prináša komplexné softvérové riešenia. Za svoje poslanie považuje, okrem iného, aj rozvíjanie potenciálu mladých ľudí technického zamerania.

Za firmou Creatix Slovakia stoja dvaja mladí manažéri a bratrance – Slovák Kamil Krauspe a Američan David Jelinek . Po viac než desiatich rokoch pôsobenia v oblasti aplikácií a online softvérových riešení na mieru spojili svoje sily pod jednou značkou CREATIX a oslavujú prvý rok úspešného pôsobenia.

Spoločnosť sídli na Slovensku, no viac než 80 % klientov sa nachádza v USA. Nájde sa medzi nimi napríklad i globálnu kartovú spoločnosť MasterCard, výrobcu potravín Kellogg`s alebo jednu z najväčších platforiem zdravotného poistenia v USA GoHealth.

Na Slovensku môžeme firmu Creatix Slovakia poznať vďaka mobilnému operátorovi 4ka, pre ktorého vytvorili komplexnú webovú prezentáciu počnúc analýzou user experience, cez návrh grafického rozhrania až po samotné programovanie. Ďalším zaujímavým projektom, na ktorom sa spoločnosť významnou mierou podieľala, je darcovský portál pre neziskovú organizáciu Ľudiaľuďom.sk.

Telo firmy – teda vývoj – sa profiloval a aj sa v súčasnosti nachádza na Slovensku. V Chicagu v USA sa zas nachádza oddelenie stratégie a business developmentu. Časť dizajnu a grafiky zabezpečuje pobočka v Poľsku. "Talent a potenciál slovenských programátorov, analytikov a dizajnérov ma neustále pozitívne prekvapuje. Kvalitu našich kolegov oceňuje aj samotný americký trh , čo sa prejavuje v spokojnosti klientov , " hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Kamil Krauspe .

Pre Creatix Slovakia je kľúčová dlhodobá spolupráca s IT profesionálmi, ich profesionálny rozvoj a vyváženosť pracovného a súkromného života, tzv. work-life balance. " Existuje niekoľko prostriedkov, ktoré môžu mladého profesionála posunúť vpred: Mentoring, silný a zapálený kolektív, zameranie na inovácie, čas na vlastné projekty a prácu v komunitu. Samozrejmosťou sú workshopy, školenia a konferencie. U nás napríklad tímy 2-3 kolegov pravidelne organizujú interné workshopy zamerané na významné trendy a technológie, ktoré hýbu komunitou, " hovorí Kamil Krauspe, ktorý prednášal aj na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

Ing. Kamil Krauspe, PhD., výkonný riaditeľ Creatix Slovakia: " Cieľom našej spoločnosti je fungovať ako jeden súdržný organizmus - podobne ako rodina, v ktorej sa nebojíme byť k sebe úprimní a hovoriť narovinu. Naši ľudia a tímy, ktoré tvoria, sú pre nás najcennejším kapitálom. Len tak vieme zabezpečiť vysoké výkony, kvalitu a spoľahlivosť. Nízka fluktuácia v našej firme je dôležitým znakom kvality tímu a pozitívneho ovzdušia vo firme."

Firma v rámci rozvoja zamestnancov umožňuje aj krátkodobé pracovné pobyty u klientov v USA, ktoré vedú k posilneniu tímov a zintenzívneniu spolupráce. Taktiež pripravuje súťažný program pre mladých študentov IT. Piaty úspešný riešiteľ odborných úloh v niekoľkých kategóriách budú pozvaní na pohovor a môžu sa stať súčasťou mladej, rastúcej spoločnosti. " Študentov finančne doceňujeme a po skončení školy u nás dostávajú plnohodnotné miesta s férovým ohodnotením, " dodáva na záver riaditeľ IT spoločnosti.

Autor - Redakcia

[Späť na obsah](#)

14. Odborná porota ocenenia Hypotéka roka

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 07/04/2016; 14/2016; s.: 6; Financovanie bývania; Redakcia]

O poradí v jednotlivých produktových kategóriách rozhodovala deväťčlenná odborná porota. Jej členovia hodnotili na základe vlastných znalostí jednotlivých produktov a dodaných podkladov.

Peter Kolárik spoluzakladateľ TotalMoney.sk

Je to internetová stránka na porovnanie a predaj úverových a sporiacich produktov, bežných účtov, poistení a energií pre domácnosti. Jej cieľom je poskytovať objektívne informácie o finančných

produktov a ich porovnanie. V TotalMoney má na starosti analýzu produktov, obchod a spoluprácu s partnermi. Pracoval aj v bankovníctve ako analytik pre riadenie kreditných rizík, neskôr ako produktový manažér a obchodný riaditeľ pre kreditné karty.

Juraj Lang predseda predstavenstva Inštitútu finančnej gramotnosti a vzdelávania a spoluautor publikácie Finančná gramotnosť pre každého

Je absolventom Univerzity Komenského a **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Od roku 1991 pôsobil v súkromnom sektore, v rokoch 2004 - 2009 pracoval na manažérskych pozíciách v komerčnej banke. Inštitút finančnej gramotnosti a vzdelávania sa zaoberá vzdelávaním širokej verejnosti najmä v oblasti finančnej gramotnosti a tiež prevenciou neúmerneho zadlžovania, ktoré môže viesť k ťažkým životným situáciám jednotlivcov a celých rodín.

Milan Repka predseda predstavenstva a riaditeľ Fincentra Slovensko

Od júna 2007 je zodpovedný za jeho rozvoj na Slovensku. Vyštudoval Univerzitu sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Od roku 1998 bol zamestnaný v Prvej stavebnej sporiteľni, kde sa vypracoval na pozíciu okresného riaditeľa pre oblasť Bratislava. Pred príchodom do Fincentra pôsobil v bankovom sektore. Fincentrum sa na Slovensku stalo pod jeho vedením jednou z najrýchlejšie rastúcich finančnosprostredkovateľských spoločností a znižuje obratový náskok konkurencie. V rokoch 2012 a 2013 sa Fincentrum stalo najväčším nezávislým sprostredkovateľom hypoték.

Pavol Škoda lektor a metodik projektu Škola rodinných financií

Ide o prvý komunitný projekt finančného vzdelávania na Slovensku zameraný na edukáciu priamo v komunitách. Škola rodinných financií prináša zmysluplné a metodicky prepracované učenie pre život, ktoré vedie k porozumeniu základných finančných produktov, s akými sa v živote bežne stretávame a ktoré výrazne ovplyvňujú fungovanie rodiny.

Pavel Škriniar analytik portálu Finančná Hitparáda.sk

Pracovné skúsenosti má z banky, printových médií a finančného sprostredkovania. Pôsobí ako odborný asistent na Fakulte podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Portál FinančnaHitparada.sk prináša od roku 2009 objektívne porovnanie finančných produktov a rady, ako reálne ušetriť peniaze. Na portáli prebieha denná aktualizácia viac ako 15 000 údajov a prináša zdarma unikátne služby, ako sú hypotekárny Súboj Bánk a kontrolór bánk Bankový Sliedič. Na získanie reálnych údajov sa úrokové sadzby zisťujú aj osobnými návštevami v pobočkách bánk prostredníctvom mystery shoppingu.

Peter Világi senior analytik spoločnosti Fincentrum

Ako senior analytik spoločnosti Fincentrum zastrešuje produktovú podporu pre sieť sprostredkovateľov. Medzi jeho úlohy patrí komunikácia s finančnými inštitúciami, podieľanie sa na vývoji exkluzívnych produktov či prezentovanie spoločnosti v televíznych a printových médiách. Ako ekonomický redaktor a editor pôsobil v TASR a denníkoch Pravda a Hospodárske noviny. Vyštudoval žurnalistiku na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského. V oblasti finančného sprostredkovania pôsobí od roku 2006.

Martin Čapo zakladateľ realitnej kancelárie Riešime Bývanie a viceprezident Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska

V roku 2004 založil a vedie realitnú kanceláriu Riešime Bývanie s pôsobnosťou na rezidentnom trhu v bratislavskom regióne. Je autorom realitného manuálu Kupujeme/Predávame nehnuteľnosť. Sedem rokov bol arbitrom relácie TV Joj Nové bývanie. Pravidelne prispieva do rôznych médií na tému reality a ako hosť prednáša na fakultách Ekonomickej univerzity. Od apríla 2013 je viceprezidentom Národnej asociácie realitných kancelárií Slovenska.

Ján Záborský vedúci redaktor TRENDU

V TRENDE pôsobí od roku 2000, od začiatku sa venuje finančnému sektoru, predovšetkým poisťovníctvu a dôchodkovému sporeniu a tiež problematike starnutia obyvateľstva a jeho vplyvu na verejné financie. Ako editor má v TRENDE na starosti sekcie Financie a Ekonomika. Vyštudoval Fakultu managementu Univerzity Komenského v Bratislave.

Ľuboslav Kačalka reportér TRENDU a autor edukatívneho seriálu Finančná sebaobrana

Stál pri zrode portálu o osobných financiách a kapitálových trhoch Investujeme. sk a päť rokov ho viedol. Predtým pôsobil ako redaktor a editor spravodajstva v Slovenskom rozhlase v Banskej Bystrici.

Absolvoval publicistiku na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a marketingovú komunikáciu na Univerzite Tomáše Bati v Zlíne. Postpromóčne vyštudoval financie, bankovníctvo a investovanie na Technickej univerzite v Košiciach. V TRENDE pôsobí od roku 2013.

Foto:

FOTO - MAŇO ŠTRAUCH, ARCHÍV TRENDU

[Späť na obsah](#)

15. Slovensko Číne nemá čo ponúknuť

[Téma: Ekonomická univerzita; tyzden.sk; 06/04/2016; Politika; Filip Olšovský, Denisa Gdovinová]

Návšteva čínskeho prezidenta v Česku vyvolala vášnivé debaty. O Slovensko však Číňania podobný záujem nemajú, tvrdí odborníčka na slovensko-čínske vzťahy Gabriela Pleschová.

Gabrielu Pleschovú maškaráda okolo čínskej návštevy v Česku prekvapila. (Filip Olšovský)

.v jednom z vašich textov spomínate, že Česi a Slováci si o Číne vytvorili "romantický obraz". Čo tým máte na mysli?

To je skôr odkaz na silnú sinologickú tradíciu v Česku. Od začiatku dvadsiateho storočia boli Česi z tejto krajiny nadšení, bola pre nich exotická a neznáma. Na základe toho si vytvorili akúsi idealizovanú predstavu o Číne. Na Slovensku toto nadšenie nie je také výrazné, sinológov máme veľmi málo.

.po rozdelení Československa bolo Česko vnímané ako veľký kritik Číny a podporovateľ Tibetu. My sme boli skôr tí, ktorí sa Číne klaňali. Záviselo to iba od toho, že tam bol Havel a tu Mečiar?

Áno, hlavnú úlohu zohrali disidenti, v Česku sa dostali na významnejšie politické pozície. Aj niektorí slovenskí politici kritizovali Čínu, ale príkladov je málo. Výraznejší bol azda iba Pavol Hrušovský ako predseda parlamentu pri návšteve v Číne.

.je teda aj reakcia českej spoločnosti na nedávnu návštevu čínskeho prezidenta pozostatkom disidentskej minulosti?

V Česku sú dva hlavné prúdy, ktoré kritizujú Čínu za porušovanie ľudských práv. Jednou je skupina odkazujúca na prezidenta Havla, ktorá tvrdí, že morálka by mala mať v politike silné miesto. Typickým predstaviteľom je napríklad Karel Schwarzenberg. Druhým prúdom je občianska spoločnosť. Po revolúcii vzniklo v Česku množstvo ľudskoprávných organizácií, pre ktorých je dôležitou témou porušovanie slobôd, napríklad aj na Kube.

.prekvapila vás naopak tá maškaráda zo strany českej vlády a čínskej ambasády?

Prekvapila. Niečo podobné sa stalo na Slovensku v roku 2009, keď prišiel čínsky prezident do Bratislavy. Čínska ambasáda vtedy zmobilizovala asi dvesto priaznivcov prezidenta, ktorí sa tiež neváhali pobiť s ľudskoprávnymi aktivistami. Myslela som si, že čínska diplomacia si z toho vezme ponaučenie. V slovenských aj zahraničných médiách to totiž vtedy vzbudilo dosť kritické ohlasy.

.prečo sa do toho pustili znova? Bolo to teda kvôli akejsi šou pre domácich Číňanov?

Do veľkej miery áno. Chceli ukázať svojim občanom, že ich prezident je vítaný kdekoľvek vo svete, pretože ich vláda je skvelá. No túto propagandu smerujú čoraz viac aj na Číňanov žijúcich v zahraničí. Zídu sa im ako účinný nástroj zahraničnej politiky.

.ako vôbec dokáže čínska ambasáda tak účinne zorganizovať ľudí?

Využijú krajské spolky Číňanov žijúcich v zahraničí. Zaujímavé je, že v prípade Česka a Slovenska to boli len veľmi málo známe inštitúcie. Neboli to tie s uznávanou minulosťou a prácou, ale skôr pomerne obskúrne spolky. Cez nich robia nábor ľudí a na stretnutiach im dávajú inštrukcie.

.robia to ľudia podľa vás nadšene, alebo s vidinou odmeny?

V médiách som sa dočítala, že im nebola prisľúbená žiadna odmena. Možno okrem obeda. Považujem to za uveriteľné, lebo čínska vláda niekoľko posledných desaťročí zakladá svoju popularitu na dvoch pilieroch. Prvým je ekonomický úspech, ktorý dáva ľuďom prácu. Druhým je nacionalizmus. Pri návštevách čínskych predstaviteľov v zahraničí preto radi mobilizujú miestnych krajanov, aby vyjadrili

svoju lásku k vlasti.

.nedávna návšteva čínskeho prezidenta v Česku sa tvári ako ekonomická, no domáce publikum ju vnímalo skôr ako politický symbol.

Včera sme sa o tom rozprávali so sinológom Martinom Slobodníkom a zhodli sme sa na dvoch hlavných dôvodoch, prečo sa táto návšteva udiala. Prvým je odmena Českej republike za to, že v posledných troch rokoch urobila zo všetkých krajín EÚ najväčší obrat – od absolútneho kritika Číny k jej podporovateľovi. Druhým je odmena za to, že prezident Zeman sa zúčastnil vojenskej prehliadky v Číne v máji minulého roka.

.čo reči o tom, že Česko sa môže stať vstupnou bránou Číny do Európy?

To hovoria všetky krajiny. Nielen stredná a východná Európa, ale napríklad aj Španielsko. Aj Európska komisia rieši problém, že členské štáty skôr súperia o investície z Číny. Namiesto toho, aby vytvorili spoločný rámec a určovali podmienky. Krajiny sa predbiehajú, ktorá dá väčšie stimuly.

.prichádza Slovensko o ekonomické výhody, keď nie je fanúšikom súčasnej Číny? Náš prezident sa fotí skôr s Dalajámom.

Slovensko nemá Číne veľmi čo ponúknuť. Premiér Fico bol v Číne v roku 2007, rok potom, ako sa stal premiérom. Mal vtedy bombastické reči o tom, ako otvára dvere biznisu. Plánovala sa aj ďalšia návšteva premiéra v Ázii, no napokon z toho nič nebolo. Slovenská vláda síce predkladá Číne návrhy projektov, spomínala sa napríklad výstavba hydroelektrárne na Ipli, no pre Číňanov takéto projekty jednoducho nie sú zaujímavé. Kým Slovensko nebude schopné ponúknuť Číne niečo zaujímavé, je jedno ako sme politicky ústretoví. A ak nejaký zaujímavý projekt mať budeme, neodradí ich od toho ani nejaká naša ľudskoprávna kritika.

.čo presne znamená zaujímavý projekt? Ide len o ekonomické hľadisko, alebo aj o strategické dôvody? V Prahe kúpili Číňania futbalovú Sláviu v prvom rade kvôli imidžu.

Podľa mňa je pre nich prvoradé ekonomické hľadisko. Čínska vládna strana rozmyšľa pragmaticky. Chce sa udržať pri moci a to dokáže vtedy, keď budú ľudia veriť tomu, že krajina ekonomicky rastie. No v posledných rokoch sa ekonomika spomaľuje. Ak si veľké finančné skupiny dovoľia investovať len pre imidž, sú to skôr ich osobné aktivity. Čínska CEFC, ktorá investuje v Česku, neplní priame príkazy čínskej vlády. Hľadajú zaujímavé investície a dobre si rozumejú s finančnými skupinami na Slovensku, nielen s J&T, ale aj s Pentou.

.je vôbec možné, aby taká veľká firma nebola prepojená so štátom a nedohadovala veľké strategické kroky s vládou stranou?

Ak je niekto významný podnikateľ v Číne, väčšinou je člen komunistickej strany. Ale myslím, že neexistuje až taká priama väzba, aby privátne firmy plnili priame vládne rozkazy.

.hrozí v Číne kvôli pomalšiemu rastu ekonomická kríza?

Čína dve desaťročia rástla viac ako desať percent ročne. Momentálne vedie komunistická strana veľkú kampaň, zavedla špeciálny termín "new normal". Chce občanov presvedčiť, že novým normálnym štandardom pre ekonomický rast v krajine je šesť percent. Aspoň 15 rokov sa už očakáva, že komunistická strana v Číne padne, lebo nebude zvládať obrovské ekonomické problémy v krajine. Aj oni sami sú si vedomí toho, že ak budú ekonomické problémy pokračovať, hrozí pád ich režimu. Zatiaľ však vláda dokáže pomerne účinne ekonomiku riadiť.

.nemôže viesť kríza v krajine naopak k tomu, že vláda zavedie tvrdší totalitný režim?

Aj to je možné. V Číne je stále veľa demonstrácií. Ľudia sa búria, keď sa v niektorom regióne výrazne zhorší životné prostredie. Ich typickým problémom sú banské nešťastia. Vláda vie zatiaľ všetko potlačiť. A celkom účinne kontroluje aj médiá a sociálne siete. No ak by prišla obrovská kríza, bola by iba jedna možnosť – zasiahla by armáda a je otázne, či rozkazy by poslúchala. To by bolo veľké riziko pre všetky krajiny na svete. Skôr sa očakáva, že buď nastane pomalý prechod k väčšej demokracii alebo nenastane vôbec žiadna revolúcia.

/Gabriela Pleschová

Venuje sa vzťahom Európskej únie a Číny, a osobitne Číny a Strednej Európy, súčasnej čínskej politike a problematike čínskych migrantov. Je predsedníčka stálej skupiny ECPR Teaching and Learning Politics, kde má na starosti aktivity podporujúce skvalitnenie vyučovania politológie v Európe. Vyučuje na Fakulte medzinárodných vzťahov **Ekonomickej univerzity v Bratislave**.

Prečítajte si aj: Česi ako menšina v Čínsku

[Späť na obsah](#)

16. Paul De Grauwe: Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 06/04/2016; eTREND; Michal Lehuta]

Michal Lehuta

Ani po vybudovaní eurovalov a dosiahnutí vyrovnaných rozpočtov nebude eurozóna dostatočne odolná voči ďalšej hospodárskej kríze, tvrdí ekonóm Paul De Grauwe. Vysvetľuje aj svoj zdanlivo paradoxný postoj, že Grécko malo v eurozóne skôr zostať, ale Spojené kráľovstvo, naopak, z Európskej únie odísť.

V Bratislave P. De Grauwe prednášal na pozvanie Katedry ekonomickej teórie **Ekonomickej univerzity** a inštitútu INFER.

Ste jedným z mála ekonómov, ktorí hovoria, že výstup Spojeného kráľovstva z Európskej únie môže pomôcť. Ako to myslíte?

V Londýne bývam už štyri roky a veľmi ma prekvapuje miestna nevráživosť voči Európskej únii. Všetko, čo ide z Bruselu, je tu vnímané ako zlé. Akoby hlavným cieľom britskej politiky bolo obmedziť presun kompetencií na Európsku úniu, dokonca vziať si čosi späť. Ja hovorím, že ak Británia zostane v únii, tieto túžby nepominú. Stále budú chcieť podkopávať európske inštitúcie a vracaať právomoci do Westminsteru [londýnska štvrť, kde sídli britský parlament, pozn. TREND]. Robia to aspoň posledných dvadsať rokov. V takom prípade je možno lepšie ich tam nemať.

Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť. A zvyšok krajín si môže svoje problémy spravovať lepšie

A tento boj, kde jedna z hlavných krajín sa snaží úniu ničii ako nejaký trójsky kôň, bude preč. Potom si Briti budú musieť s úniou vyrokovať obchodnú dohodu nanovo, a v tom budú oveľa slabší. Únia si bude môcť stanoviť podmienky. Oni by boli radi členmi spoločného trhu, ale nič viac. Môžu to mať, ale už nebudú rozhodovať o tom, ako bude tento spoločný trh vyzeraať.

Britská kritika dovnútra únie môže byť však aj konštruktívna, nie?

Ale sú v nej veľmi rozpoltení. Jasné, že podporujú prehľbovanie vnútorného trhu. Ale čo to je ten spoločný trh? Jeho nevyhnutnou súčasťou je odstraňovanie bariér pre voľný pohyb tovarov a služieb. Väčšina týchto bariér však dnes súvisí s regulačným prostredím: s normami a štandardmi. Preto ich chceme určovať spoločne. Inými slovami, zoberieme kompetencie pri určovaní štandardov z národnej úrovne a dáme ich Bruselu. Britský premiér David Cameron hovorí, že chce spoločný trh, ale nechce žiadnu reguláciu z Bruselu. To nedáva zmysel. Ak si tieto kompetencie zoberú späť, spoločný trh tým zničia.

Dáva zmysel, keď hovoríte, že Grécko by malo v eurozóne ostať, ale Británia z únie odísť?

Ak chcú krajiny preč, nebudeme im v tom brániť. Pretože nepriateľov je lepšie si držať od tela. Ak nám to v manželstve nefunguje, je lepšie sa rozvieť, ako sústavne medzi sebou bojovať. Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť. A zvyšok krajín si môže svoje problémy spravovať lepšie. V prípade Grécka je to iné – Grécko nechce odísť. Takže by sme ich museli vyhodii a to už je úplne iná situácia.

Neprehliadnite

Brexit by znamenal pre svetovú ekonomiku šok
Vystúpenie Veľkej Británie z EÚ by malo pre globálne hospodárstvo neblahé...
Eurozóna sa bez Grécka rozpadne, predpovedá tamojší financmajster
Yanis Varoufakis prirovnal eurozónu k domčeku z kariet, ktorý sa zrúti, ak bude...

Pri problémoch eurozóny hovoríte o konflikte medzi flexibilitou a stabilitou. Čo tým konkrétne myslíte?

Dodnes sme priveľmi ovplyvnenii takzvanou teóriou optimálnych menových zón. Tá hovorí, že krajiny v menovej únii majú mať flexibilné trhy práce, tovarov a služieb. Teória teda vyžaduje to, aby krajiny robili štrukturálne reformy, ktoré túto flexibilitu ekonomike prinesú. No ja hovorím, že v prípade spoločného hospodárskeho cyklu viacerých krajín to zároveň nefunguje. Tento problém flexibilitou nevyriešime: v recesii napríklad nechceme všetkým naraz znižovať platy, pretože ľudia budú miiňať ešte menej.

Čo teda s tým konfliktom?

Treba sa sústrediť aj na stabilizáciu, teda na vyrovnanie veľkých spoločných pohybov, hospodárskych boomov a recesií. Mali sme na to národné vlády, ale tie sme zviazali tvrdými rozpočtovými pravidlami. Riešenie je preto možné iba na federálnej úrovni – aspoň čiastočne spojiť národné rozpočty a vytvoriť kapacitu na zvládanie takýchto situácií.

Ak by krajiny dodržiavali rozpočtové pravidlá, nemuseli by v kríze prijímať také tvrdé úsporné opatrenia, ktoré považujete za problém.

Pozrite sa, čo sa stalo v Írsku a Španielsku. V čase boomu mali prebytky verejných financií a napriek tomu ich kríza ťažko postihla. Teda pravidlá dodržiavali lepšie ako Nemci, ale finančnými tržmi boli veľmi postihnuté. Len dodržiavanie pravidiel preto nestačí.

Preto vznikla takzvaná procedúra makroekonomických nerovnováh, aby sa sledoval aj deficit bežného účtu platobnej bilancie so zahraničím. Myslíte si, že proti ďalšej kríze tento nástroj nebude stačiť?

Je to dobrá myšlienka, ale nebude to stačiť. Procedúra nefunguje dobre, pretože krajinám s deficitom bežného účtu platobnej bilancie sa hovorí, aby svoje výdavky znížili, ale tie s prebytkom nemusia robiť nič. To vytvára sklon k deflácií a pomalému rastu, pretože výsledkom je len čistý pokles výdavkov.

Aké sú teda možné riešenia? Spomínate menový fond, ktorý by v zlých časoch nakupoval dlhopisy a v dobrých predával. To je však skôr úloha centrálnej banky.

Európska centrálna banka [ECB] niečo také robí programom kvantitatívneho uvoľňovania, teda nákupom dlhopisov. Má však prísne pravidlá na podiel jednotlivých členov v týchto nákupoch: cieľom je všeobecný nárast hotovosti v systéme, nie stabilizácia dlhopisových trhov. V čase recesie sa národné dlhopisové trhy dostávajú pod tlak a kapitál z nich zvykne utekať. Na to takéto kvantitatívne uvoľňovanie nestačí. Nemôžeme si dovoliť systém, v ktorom pri každom prepade hospodárstva dôjde k takýmto veľkým kapitálovým pohybom.

Tento jojo efekt je tu zrejme aj pre samotné usporiadanie eurozóny. Nebolo by lepšie, keby niektoré krajiny euro opustili?

Ak súhlasíme s tým, že eurozóna nie je optimálnou menovou oblasťou, máme dve možnosti. Jedna je, že ju opustíme. Ale pri výstupe jednej krajiny príde na pretras ďalšia a potom ďalšia, čo nemusí byť dlhodobou udržateľné. Alternatívou je pracovať na tom, aby sme eurozónu urobili udržateľnejšou. To môžeme dosiahnuť iba pohybom v smere k rozpočtovej a politickej únii. Dnes je to síce politicky nemožné, ale aspoň sa môžeme tým smerom hýbať. Nakoniec to musia byť občania, ktorí rozhodnú, akým smerom máme ísť.

Hovoríte aj o väčšej úlohe pre ECB. No kde je hranica, pri ktorej musí svoju deklarovanú podporu krajinám ukončiť? Vlni v lete to urobila v Grécku po nesplatení dlhu Medzinárodnému menovému fondu.

Za toto rozhodnutie som ECB kritizoval, bol to z jej strany príliš politický krok. Pri takzvanom veriteľovi poslednej inštancie, ktorými sú centrálné banky, treba rozlišovať medzi problémami s likviditou a solventnosťou. Teda poskytovať zdroje len solventným, ale momentálne nelikvidným inštitúciám, či už bankám alebo vládam. V prípade Grécka ECB zhodnotila, že krajina je nesolventná. Ale rozhodnutím zavrieť menové kohútiky tam vytvorili bankovú krízu, čo situáciu ešte viac zhoršilo. Mój pohľad je, že po reštrukturalizácii gréckeho dlhu – s nízkymi úrokmi a dlhou splatnosťou – sú už miestne záväzky udržateľné. V tomto ohľade je grécky dlh viac udržateľný ako belgický.

V apríli sa však má o gréckom dlhu znova rokovať. Do úvahy pripadá odpustenie jeho ďalšej časti. Nenaznačuje to skôr, že je stále neudržateľný?

Ak Grécko dotlačíte k prílišným úsporným opatreniam, ktoré poškodzujú hospodársky rast, aj takéto nastavenie sa môže stať neudržateľným. Musíme podporovať tamjšie politiky, ktoré Grécku pomôžu rásť. Predchádzajúca vláda už bola na ceste k rastu a udržateľnosti. Ale prišla extrémna ľavica [strana Syriza, pozn. TREND] a všetko sa zmenilo. No veritelia znova zvýšili svoje požiadavky na rozpočtové škrty.

Rozpočtová integrácia alebo rozpad eurozóny? Ťažko predpovedať, oba scenáre sú možné

Tam potom narážame na ochotu veriteľov, ktorá nie je neobmedzená. Bude preto pravdepodobnejšia rozpočtová integrácia alebo rozpad eurozóny?

Ťažko predpovedať, oba scenáre sú možné. V každom prípade však potrebujeme viac dôvery. Zvykneme to nazývať morálnym hazardom, ale o čom to naozaj je, je nedostatok dôvery. Nedôverujeme Grékom a Talianom, južanom. Bez dôvery eurozóna neprežije.

A ako teda dôveru zvýšiť?

Dá sa robiť viacero vecí. Napríklad vytvoriť rozpočtovú úniu alebo nejaký štruktúrný mechanizmus spoločných európskych dlhopisov. Tam si musíte dôverovať.

Navrhujete napríklad aj čiastočné európske poistenie v nezamestnanosti. Ale to nebude dostatočne objemné na vyrovnávanie hospodárskych cyklov.

Áno, takýto systém by musel byť malý. Mohlo by to fungovať ako forma zaistenia národných systémov poistenia v nezamestnanosti. Ak ste nezamestnaný na Slovensku, Európska komisia vám šek nepošle, budú to naďalej národné inštitúcie. Ale tie budú čiastočne prepojené prostredníctvom spoločného fondu, do ktorého by krajiny prispievali podľa krízového nárastu ich počtu ľudí bez práce. To by malo eurozónu dodať stabilitu.

Pôsobili ste aj ako poslanec. Ako vnímate priepasť medzi tým, čo navrhujú ekonómovia, a tým, čo politici schvaľujú?

Je to veľký boj. Nebol som v politike veľmi úspešný pri presadzovaní svojich názorov. V istom čase som navrhoval liberalizáciu otváracích hodín v obchodoch. V Belgicku máme veľmi prísny systém. Ale potom si musíte sadnúť za stôl s ľuďmi s veľmi rôznymi názormi. Vytvárali rôzne koalície a nechceli nič zmeniť. Ak by sme sa opýtali bežných ľudí, zrejme by väčšina bola za voľnejší systém otváracích hodín. Najmä mladí, ktorí napríklad dlho pracujú, a keď prídu domov, obchody sú už zavreté. V Londýne je to úplne iné.

Prečo ste vlastne odišli z Belgicka?

V Belgicku máme príliš prísnu dôchodkovú legislatívu. Keď dosiahnete vek 65 rokov, ako profesor končíte, ako nejaká stará mašina. To je predsa diskriminácia kvôli veku! Ja som si povedal, že ešte nepatrím do starého železa. A otvorili sa mi možnosti najmä v Británii.

Mali by byť ekonómovia v politickej diskusii aktívnejší?

Áno, v mnohých krajinách aj sú. Ale čo pozorujem, je, že tí, ktorí pracujú pre finančný sektor, sú trochu zaujatí. Často sú v médiách, veľa ich počuť, menej vidno už akademických ekonómov. Zrejme to súvisí s hodnotením mladých vedcov, ktorí musia veľa publikovať v určených časopisoch, čo im ukrájuje z času a chuti vystupovať v médiách.

Paul De Grauwe (69)

Zdroj - Miroslava Spodniaková

je belgický ekonóm pôsobiaci na Londýnskej univerzite ekonómie a politických vied (LSE), kde vedie miestny Európsky inštitút. Pracoval aj pre Medzinárodný menový fond, Japonskú a Európsku centrálnu banku. Vo svojej rodnej krajine počas troch volebných období pôsobil aj ako poslanec za flámsku stranu liberálov a demokratov. P. De Grauwe vyštudoval ekonómiu, doktorát získal na americkej John Hopkins University. Ako ekonóm liberál podporuje globalizáciu a voľné trhové hospodárstvo. Jeho najcitovanejšie práce sa venujú ekonomike Európy, jej menovej únii, výmenným kurzom a medzinárodným pohybom tovarov a kapitálu.

[Späť na obsah](#)

17. Eurozóna je stále príliš zraniteľná

[Téma: Ekonomická univerzita; Trend; 07/04/2016; 14/2016; s.: 38,39,40; Ekonomika; Michal Lehuta]

Môžeme sa buď rozpadnúť, alebo napredovať budovaním spoločných inštitúcií, hovorí známy belgický ekonóm Paul De Grauwe

Michal Lehuta / lehuta@trend.sk

Ani po vybudovaní eurovalov a dosiahnutí vyrovnaných rozpočtov nebude eurozóna dostatočne odolná voči ďalšej hospodárskej kríze, tvrdí ekonóm Paul De Grauwe. Vysvetľuje aj svoj zdanlivo paradoxný

postoj, že Grécko malo v eurozóne skôr zostať, ale Spojené kráľovstvo, naopak, z Európskej únie odísť. V Bratislave P. De Grauwe prednášal na pozvanie Katedry ekonomickej teórie **Ekonomickej univerzity** a inštitútu INFER.

* Ste jedným z mála ekonómov, ktorí hovoria, že výstup Spojeného kráľovstva z Európskej únie môže pomôcť. Ako to myslíte?

V Londýne bývam už štyri roky a veľmi ma prekvapuje miestna nevraživosť voči Európskej únii. Všetko, čo ide z Bruselu, je tu vnímané ako zlé. Akoby hlavným cieľom britskej politiky bolo obmedziť presun kompetencií na Európsku úniu, dokonca vziať si čosi späť. Ja hovorím, že ak Británia zostane v únii, tieto túžby nepominú. Stále budú chcieť podkopávať európske inštitúcie a vracaať právomoci do Westminsteru [londýnska štvrť, kde sídli britský parlament, pozn. TREND]. Robia to aspoň posledných dvadsať rokov. V takom prípade je možno lepšie ich tam nemať. A tento boj, kde jedna z hlavných krajín sa snaží úniu ničiť ako nejaký trójsky kôň, bude preč. Potom si Briti budú musieť s úniou vyrokovať obchodnú dohodu nanovo, a v tom budú oveľa slabší. Únia si bude môcť stanoviť podmienky. Oni by boli radi členmi spoločného trhu, ale nič viac. Môžu to mať, ale už nebudú rozhodovať o tom, ako bude tento spoločný trh vyzerat.

* Britská kritika dovnútra únie môže byť však aj konštruktívna, nie?

Ale sú v nej veľmi rozpoltení. Jasné, že podporujú prehľbovanie vnútorného trhu. Ale čo to je ten spoločný trh? Jeho nevyhnutnou súčasťou je odstraňovanie bariér pre voľný pohyb tovarov a služieb. Väčšina týchto bariér však dnes súvisí s regulačným prostredím: s normami a štandardmi. Preto ich chceme určovať spoločne. Inými slovami, zoberieme kompetencie pri určovaní štandardov z národnej úrovne a dáme ich Bruselu. Britský premiér David Cameron hovorí, že chce spoločný trh, ale nechce žiadnu reguláciu z Bruselu. To nedáva zmysel. Ak si tieto kompetencie zoberú späť, spoločný trh tým zničia.

* Dáva zmysel, keď hovoríte, že Grécko by malo v eurozóne ostať, ale Británia z únie odísť?

Ak chcú krajiny preč, nebudeme im v tom brániť. Pretože nepriateľov je lepšie si držať od tela. Ak nám to v manželstve nefunguje, je lepšie sa rozvieť, ako sústavne medzi sebou bojovať. Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť. A zvyšok krajín si môže svoje problémy spravovať lepšie. V prípade Grécka je to iné - Grécko nechce odísť. Takže by sme ich museli vyhodit' a to už je úplne iná situácia.

* Pri problémoch eurozóny hovoríte o konflikte medzi flexibilitou a stabilitou. Čo tým konkrétne myslíte?

Dodnes sme priveľmi ovplyvnení takzvanou teóriou optimálnych menových zón. Tá hovorí, že krajiny v menovej únii majú mať flexibilné trhy práce, tovarov a služieb. Teória teda vyžaduje to, aby krajiny robili štrukturálne reformy, ktoré túto flexibilitu ekonomike prinesú. No ja hovorím, že v prípade spoločného hospodárskeho cyklu viacerých krajín to zároveň nefunguje. Tento problém flexibilitou nevyriešime: v recesii napríklad nechceme všetkým naraz znižovať platy, pretože ľudia budú míňať ešte menej.

* Čo teda s tým konfliktom?

Treba sa sústrediť aj na stabilizáciu, teda na vyrovnávanie veľkých spoločných pohybov, hospodárskych boomov a recesií. Mali sme na to národné vlády, ale tie sme zviazali tvrdými rozpočtovými pravidlami. Riešenie je preto možné iba na federálnej úrovni - aspoň čiastočne spojiť národné rozpočty a vytvoriť kapacitu na zvládanie takýchto situácií.

* Ak by krajiny dodržiavali rozpočtové pravidlá, nemuseli by v kríze prijímať také tvrdé úsporné opatrenia, ktoré považujete za problém.

Pozrite sa, čo sa stalo v Írsku a Španielsku. V čase boomu mali prebytky verejných financií a napriek tomu ich kríza ťažko postihla. Teda pravidlá dodržiavali lepšie ako Nemci, ale finančnými tržmi boli veľmi postihnuté. Len dodržiavanie pravidiel preto nestačí.

* Preto vznikla takzvaná procedúra makroekonomických nerovnováh, aby sa sledoval aj deficit bežného účtu platobnej bilancie so zahraničím. Myslíte si, že proti ďalšej kríze tento nástroj nebude stačiť?

Je to dobrá myšlienka, ale nebude to stačiť. Procedúra nefunguje dobre, pretože krajinám s deficitom bežného účtu platobnej bilancie sa hovorí, aby svoje výdavky znížili, ale tie s prebytkom nemusia robiť nič. To vytvára sklon k deflácii a pomalému rastu, pretože výsledkom je len čistý pokles výdavkov.

* Aké sú teda možné riešenia? Spomínate menový fond, ktorý by v zlých časoch nakupoval dlhopisy a v dobrých predával. To je však skôr úloha centrálnej banky.

Európska centrálna banka [ECB] niečo také robí programom kvantitatívneho uvoľňovania, teda nákupom dlhopisov. Má však prísne pravidlá na podiel jednotlivých členov v týchto nákupoch: cieľom je všeobecný nárast hotovosti v systéme, nie stabilizácia dlhopisových trhov. V čase recesie sa národné dlhopisové trhy dostávajú pod tlak a kapitál z nich zvykne utekať. Na to takéto kvantitatívne uvoľňovanie nestačí. Nemôžeme si dovoliť systém, v ktorom pri každom prepade hospodárstva dôjde k takýmto veľkým kapitálovým pohybom.

* Tento jojo efekt je tu zrejme aj pre samotné usporiadanie eurozóny. Nebolo by lepšie, keby niektoré krajiny euro opustili?

Ak súhlasíme s tým, že eurozóna nie je optimálnou menovou oblasťou, máme dve možnosti. Jedna je, že ju opustíme. Ale pri výstupe jednej krajiny príde na pretras ďalšia a potom ďalšia, čo nemusí byť dlhodobu udržateľné. Alternatívou je pracovať na tom, aby sme eurozónu urobili udržateľnejšou. To môžeme dosiahnuť iba pohybom v smere k rozpočtovej a politickej únii. Dnes je to síce politicky nemožné, ale aspoň sa môžeme tým smerom hýbať. Nakoniec to musia byť občania, ktorí rozhodnú, akým smerom máme ísť.

* Hovoríte aj o väčšej úlohe pre ECB. No kde je hranica, pri ktorej musí svoju deklarovanú podporu krajinám ukončiť? Vlani v lete to urobila v Grécku po nesplatení dlhu Medzinárodnému menovému fondu.

Za toto rozhodnutie som ECB kritizoval, bol to z jej strany príliš politický krok. Pri takzvanom veriteľovi poslednej inštancie, ktorými sú centrálné banky, treba rozlišovať medzi problémami s likviditou a solventnosťou. Teda poskytovať zdroje len solventným, ale momentálne nelikvidným inštitúciám, či už bankám alebo vládam. V prípade Grécka ECB zhodnotila, že krajina je nesolventná. Ale rozhodnutím zavrieť menové kohútiky tam vytvorili bankovú krízu, čo situáciu ešte viac zhoršilo. Mój pohľad je, že po reštrukturalizácii gréckeho dlhu s nízkymi úrokmi a dlhou splatnosťou - sú už miestne záväzky udržateľné. V tomto ohľade je grécky dlh viac udržateľný ako belgický.

* V apríli sa však má o gréckom dlhu znova rokovať. Do úvahy pripadá odpustenie jeho ďalšej časti. Nenaznačuje to skôr, že je stále neudržateľný?

Ak Grécko dotlačíte k prílišným úsporným opatreniam, ktoré poškodzujú hospodársky rast, aj takéto nastavenie sa môže stať neudržateľným. Musíme podporovať tamjšie politiky, ktoré Grécku pomôžu rásť. Predchádzajúca vláda už bola na ceste k rastu a udržateľnosti. Ale prišla extrémna ľavicová [strana Syriza, pozn. TREND] a všetko sa zmenilo. No veritelia znova zvýšili svoje požiadavky na rozpočtové škrtky.

* Tam potom narážame na ochotu veriteľov, ktorá nie je neobmedzená. Bude preto pravdepodobnejšia rozpočtová integrácia alebo rozpad eurozóny?

Ťažko predpovedať, oba scenáre sú možné. V každom prípade však potrebujeme viac dôvery. Zvykneme to nazývať morálnym hazardom, ale o čom to naozaj je, je nedostatok dôvery. Nedôverujeme Grécku a Talianom, južanom. Bez dôvery eurozóna neprežije.

* A ako teda dôveru zvýšiť?

Dá sa robiť viacero vecí. Napríklad vytvoriť rozpočtovú úniu alebo nejaký štíhly mechanizmus spoločných európskych dlhopisov. Tam si musíte dôverovať.

* Navrhujete napríklad aj čiastočné európske poistenie v nezamestnanosti. Ale to nebude dostatočne objemné na vyrovnávanie hospodárskych cyklov.

Áno, takýto systém by musel byť malý. Mohlo by to fungovať ako forma zaistenia národných systémov poistenia v nezamestnanosti. Ak ste nezamestnaný na Slovensku, Európska komisia vám šek nepošle, budú to naďalej národné inštitúcie. Ale tie budú čiastočne prepojené prostredníctvom spoločného fondu, do ktorého by krajiny prispievali podľa krízového nárastu ich počtu ľudí bez práce. To by malo eurozónu dodať stabilitu.

* Pôsobili ste aj ako poslanec. Ako vnímate priepasť medzi tým, čo navrhujú ekonómovia, a tým, čo politici schvaľujú?

Je to veľký boj. Nebol som v politike veľmi úspešný pri presadzovaní svojich názorov. V istom čase som navrhoval liberalizáciu otváracích hodín v obchodoch. V Belgicku máme veľmi prísny systém. Ale potom si musíte sadnúť za stôl s ľuďmi s veľmi rôznymi názormi. Vytvárali rôzne koalície a nechceli nič zmeniť. Ak by sme sa opýtali bežných ľudí, zrejme by väčšina bola za voľnejší systém otváracích hodín. Najmä mladí, ktorí napríklad dlho pracujú, a keď prídu domov, obchody sú už zavreté. V Londýne je to úplne

iné.

* Prečo ste vlastne odišli z Belgicka?

V Belgicku máme príliš prísnu dôchodkovú legislatívu. Keď dosiahnete vek 65 rokov, ako profesor končíte, ako nejaká stará mašina. To je predsa diskriminácia kvôli veku! Ja som si povedal, že ešte nepatrím do starého železa. A otvorili sa mi možnosti najmä v Británii.

* Mali by byť ekonómovia v politickej diskusii aktívnejší?

Áno, v mnohých krajinách aj sú. Ale čo pozorujem, je, že tí, ktorí pracujú pre finančný sektor, sú trochu zaujatí. Často sú v médiách, veľa ich počuť, menej vidno už akademických ekonómov. Zrejme to súvisí s hodnotením mladých vedcov, ktorí musia veľa publikovať v určených časopisoch, čo im ukrájuje z času a chuti vystupovať v médiách.

Ak Briti úniu naozaj nenávidia, nechajme ich odísť. A zvyšok krajín si môže svoje problémy spravovať lepšie

Rozpočtová integrácia alebo rozpad eurozóny? Ťažko predpovedať, oba scenáre sú možné

Paul De Grauwe (69) je belgický ekonóm pôsobiaci na Londýnskej univerzite ekonómie a politických vied (LSE), kde vedie miestny Európsky inštitút. Pracoval aj pre Medzinárodný menový fond, Japonskú a Európsku centrálnu banku. Vo svojej rodnej krajine počas troch volebných období pôsobil aj ako poslanec za flámsku stranu liberálov a demokratov. P. De Grauwe vyštudoval ekonómiu, doktorát získal na americkej John Hopkins University. Ako ekonóm liberál podporuje globalizáciu a voľné trhové hospodárstvo. Jeho najcitovanejšie práce sa venujú ekonomike Európy, jej menovej únii, výmenným kurzom a medzinárodným pohybom tovarov a kapitálu.

Foto:

FOTO - MIROSLAVA SPODNIAKOVÁ

[Späť na obsah](#)

18. Už rok bez prehry!

[Téma: Ekonomická univerzita; Šport; 08/04/2016; 81/2016; s.: 37; VOLEJBAL; PAVOL KUBIŠ]

Výnimočnosť volejbalistiek Slávie **EU** Bratislava: o majstrovský titul budú bojovať už 24-krát za sebou

Volejbalistky Slávie **Ekonomická univerzita Bratislava** znova potvrdili, že sú medzi kolektívami v najvyšších súťažiach u nás fenomén. Po deviatich tituloch majstra Československa totiž v ére samostatného Slovenska nebudú vo finále extraligy chýbať ani 24-krát za sebou!

Rozhodla o tom ich úspešná semifinálová séria s mestským rivalom 1. BVK, v ktorej vyhrali 3:0, 3:1 a 3:1. Od roku 1993 sa slávistky stali 15-krát majsterkami Slovenska, v ôsmich sezónach sa museli uspokojiť "iba" so striebrom. "To, že sme ešte nikdy nechýbali v boji o majstrovský titul, je mimoriadny úspech založený na dobrej trénerskej či organizačnej práci klubu, zaostávame jedine vo financiách. Od začiatku sme mali dobrých trénerov, systémovo sme dopĺňali kolektív. Hľadali sme mladé hráčky, v minulosti nám pomohli aj legionárky. V poslednom období sa však priemerný vek družstva znižuje. Momentálne je 19,2 roka, čo znie až neveriteľne. Vždy však chceme byť na špici. Najlepší! To je tradícia klubu, ktorá nás zväzuje. V poslednom období máme veľmi dobré dvojice trénerov," zdôrazňuje prezident volejbalistiek Slávie **Ekonomická univerzita Bratislava** Vladimír Hančík. "Séria s 1. BVK bola pre nás čoraz ťažšia. Aj so stretnutiami v základnej a nadstavbovej časti či v semifinále Slovenského pohára vyhrať v sezóne osem zápasov so súperom, ktorý hral stále lepšie, bolo veľmi náročné," dodal muž, ktorý vedie klub už od roku 1991. Po neľahkej semifinálovej bitke si však slávistky naďalej môžu povedať, že v tejto sezóne na našich palubovkách ešte neprehrali. "Zišlo sa nám dobré družstvo doplnené mladými hráčkami, veľmi dobrý kolektív. Vedia si pomôcť a bojujú. Aj keď mladé hráčky ešte zákonite robia veľa vlastných chýb. Absolútne kľúčová je naša obrana, ktorú družstvo trénuje a vidieť jeho posun. Ešte nikdy som nevidel družstvo tak poctivo sa pripravovať a modelovať hru na najbližšieho súpera," pokračuje. Faktom zostáva, že volejbalistky Slávie **EU** naposledy v extralige prehrali 11. apríla 2015 v druhom finále play-off v Spišskej Novej Vsi 2:3. V ďalších dvoch finálových dueloch so Spišiacikami uspeli a keďže tohtoročná bitka o zlato sa v bratislavskej hale Mladost' začne v sobotu 16.

apríla, bez ohľadu na zvyšné výsledky v sezóne zostanú kalendárne už rok bez prehry. Aj spolu s dvoma zápasmi na Final Four Slovenského pohára vyhrali 33 duelov za sebou. Takáto štatistika je pre médiá obľúbenou témou, ako vnímajú mladé hráčky tento tlak? "Táto séria je naozaj pekná. Povedal som im, že treba byť stále pripravený na prehru, pretože aj tie prichádzajú. Dôležitá je pokora. Už sme mohli prehrať, ale bojovnosťou a dobrým výkonom sme to zvládli. Nič veľké sa nedeje. Spolu s trénerom však takýto tlak tlmíme, pred hráčkami sa tým nezaobráme. Aj keď udržať sa na víťaznej vlne by pre družstvo bolo určite dobré," dodal Hančík. Bratislavčanky sa v play-off musia vyrovnáť aj s neúčasťou zranenej univerzálnej hráčky Nikoly Pišťelákovéj. Predtým sa zranila i blokárka Petra Adamovičová. Na druhej strane káder doplnila skúsená Terézia Widerman a svojimi výkonmi v dôležitých momentoch zaujala iba 15-ročná Karolína Fričová. "Je to naša odchovankyňa, veľký talent. Na jej vek si cením jej rozvahu a výbornú techniku." Slávia **EU** sa vo finále extraligy v minulosti stretla s Banskou Bystricou, Žilinou, Senicou, ŠG Nitra, Doprastavom a naposledy vlani so Spišskou Novou Vsou. Už dnes je jasné, že teraz narazí na finálového nováčika. Ktorého súpera z dvojice Kežmarok – UKF Nitra by si Vladimír Hančík želal? "Kežmarčanky vedú v sérii 2:1, svoj káder veľmi posilnili, majú skúsené hráčky. Ja osobne by som však rád videl vo finále UKF a súboj dvoch univerzitných tímov." PAVOL KUBIŠ

TRÉNERI S TITULMI

Súčasný tréner volejbalistiek Slávie **Ekonomická univerzita Bratislava** Martin Hančík sa môže v prípade finálového úspechu stať klubovým rekordérom v počte seniorských titulov majstra Slovenska. Takisto ako jeho predchodcovia Adrián Ferulík a Ľubomír Petráš má zatiaľ na konte tri z rokov 2008, 2013 a 2015. V každom prípade však bude na slávičky vo finále čakať náročná séria, v ktorej sa na nich súper bude snažiť vytiahnuť.

[Späť na obsah](#)

19. Krátke obdobie poklesu vojenských výdavkov sa skončilo

[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 07/04/2016; Komentáre; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

Ako už tradične bola na tlačovej konferencii zverejnená koncentrovaná informácia o vojenských výdavkoch za predchádzajúci rok z novej ročenky SIPRI (Stockholm International Peace Research Institute). Údaje, s ktorými experti vystúpili 5. apríla 2016, konštatujú, že sa skončil pokles vojenských výdavkov vo svete, ktorý trval len krátko, v rokoch 2011 – 2014. Pokles mal však len veľmi nízke hodnoty.

Vojenské výdavky nepretržite rástli od roku 1998 až do roku 2010. V roku 2016 sa očakáva ďalší rast vojenských výdavkov, ktorý ohlásili štáty vo viacerých regiónoch. Na zamyslenie je skutočnosť (ktorá má okrem objektívneho prvku – neustále zvyšovanie cien nových zbraní a vojenskej techniky – aj subjektívne, predovšetkým politické príčiny), že súhrn vojenských výdavkov vo svete, aj napriek spomínanému trojročnému obdobiu poklesu, je od roku 2008 každoročne vyšší, ako vojenské výdavky v roku 1988, keď v podmienkach bipolarity dosiahli najvyššiu hodnotu.

Vojenské výdavky v celosvetovom súhrne v roku 2015 dosiahli 1 676 miliárd USD v prepočte na stále ceny z roku 2014, čo je oproti roku 2014 nárast o 1 %. Táto suma predstavovala 2,3 % globálneho HDP.

Stručná správa podáva prevažne kvantitatívne údaje štatistickým spôsobom komentované len veľmi všeobecne. Prehľadby sú spracované po jednotlivých štátoch a regiónoch a porovnávajú sa s predchádzajúcim rokom ako aj v súhrne za posledných 10 rokov. Je zostavený "rebríček" 15 štátov s najväčšími vojenskými výdavkami, ktoré činili z ich celosvetového súhrnu až 81 %.

O vybraných aspektoch a súvislostiach vojenských výdavkov USA

Najväčšie vojenské výdavky mali Spojené štáty, ako stále od začiatku ich sledovania v SIPRI od druhej polovice šesťdesiatich rokov minulého storočia. Išlo o 596 miliárd USD, ktoré tvorili 36 % svetových výdavkov a predstavovali 3,3 % HDP krajiny. Oproti roku 2014 poklesli o 2,4 %, čo bol najnižší pokles od roku 2011. V porovnaní s rokom 2006 vojenské výdavky USA boli nižšie o 3,9 %.

Nebezpečným momentom pre európsku bezpečnosť je jeden údaj, ktorý sa v správe SIPRI neuvádza. USA zvyšujú sumu, ktorú v rámci pôsobenia NATO (severoamerickej vojenskej prítomnosti) v Európe, plánujú "naliať" do tejto oblasti od roku 2017. Tento krok Washingtonu s veľkým nadšením 4. apríla uvítal generálny tajomník NATO J. Stoltenberg. Podľa jeho vyjadrenia má narásť suma vložená USA do európskej kolektívnej obrany v rámci Iniciatívy opätovnej istoty Európy (European Reassurance Initiative) až štvornásobne.

Predstavme si šok a hrôzu, akú pre vojensko-priemyselný komplex USA (dnes už organicky prepojený aj s finančným sektorom), ale aj vojakov USA rozmiestnených v Európe (a s tým spojenú lukratívnu

logistikou) predstavuje zatiaľ najúspešnejší republikánsky kandidát v prezidentských voľbách D. Trump, ktorý si dovoľuje uvažovať o prežitosti NATO a jeho potenciálnom zrušení. Podobné desivé pocity iste majú aj pracovníci viacerých "mimovládnych" organizácií (a nielen na Slovensku), ktoré sú už roky mimoriadne štedro podporované v rámci atlantických (rozumej NATO) "projektov".

Ktovie, či nebudú chcieť písať európske proatlantické politické celebrity (často už "vyslúžilci") z postsocialistických štátov v roku 2017 "strýkovi z Ameriky" ďalší otvorený list. 22 takýchto osôb z 10 štátov totiž v auguste 2009 v poľských novinách Gazeta Wyborcza úpenlivo žiadalo prezidenta B. Obamu, aby ich chránil pred "zlými Rusmi a ich raketami". Jeden zo slovenských signátorov tohto listu patrí dnes k úzkemu tímu spolupracovníkov prezidenta SR A. Kisku, druhý sa angažoval v začiatkoch Euromajdanu na Ukrajine a vo "farebných revolúciách" aj v iných štátoch. Väčšina zo signatárov listu i z ďalších štátov stále pôsobí v rôznych oblastiach politiky a často patria k "najtvrdším" rusofóbom...

Otázne je, ako však tieto peniaze prispievajú ku skutočnému zvýšeniu "istoty" v Európe, ktorú podľa západných médií dnes ohrozujú najmä migrácia a "s ňou spojený terorizmus". Samozrejme, nikdy nezabudnú dodať, že narastá aj hrozba zo strany Ruska, na ktorú zatiaľ politicky i finančne reagujú úspešne atlanticky integrované Poľsko a pobaltské republiky. V tejto logike však každý, kto ruskú hrozbu nevidí, z nejakého abstraktného ale principiálneho dôvodu vážne ohrozuje bezpečnosť EÚ...

Je však aj druhá logika – zvyšujúce sa označovanie RF, ale aj ČĽR za popredné výzvy či dokonca hrozby, ktorým musí čeliť USA a ním vedený Západ (a NATO, ktorému môžu podľa jeho centrály a Washingtonu nastať finančné suchoty – stálo by za to spýtať sa predchádzajúceho generálneho tajomníka paktu A. P. Rasmussena, o koľko sa predražila stavba budovy nového sídla organizácie), ide v prvom rade o spôsob, ako v podmienkach neriešenej globálnej krízy a dramatického stavu financií presvedčiť verejnosť o potrebe získania a ďalších peňazí pre nenásytne (a neraz aj nerealizovateľné) vojenské programy. Iste RF i ČĽR zvyšujú vojenské výdavky (čo ich ekonomiku asi neposilňuje), ale pozrime sa na mapu sveta, kde sa nachádzajú cudzie vojenské základne a komu patria. Natíska sa myšlienka, či to nie je ako v starom slovenskom prísloví, keď zlodej kričí, chyťte zlodeja.

O niektorých prvkoch pomeru súčasných vojenských síl

Je nejaká ruská či čínska vojenská základňa hoci aj s necelou stovkou vojakov v takej blízkosti územia USA, ako sú ich tisícové základne v európskych štátoch NATO, či v južnej Kórei alebo Japonsku? Komu patrí zhruba polovica veľkých lietadlových lodí na svete, ktoré popri raketách a strategickom letectve predstavujú mimoriadne účinnú a nebezpečnú zbraň?

Ide vari o jednu cvičnú lietadlovú loď ČĽR Liaoning (s výtlačkom 67 500 ton a 36 lietadlami popr. vrtuľníkmi na palube), ktorá sa začala budovať ešte v ZSRR v roku 1983 a do služby bola zaradená až v roku 2014. Prvá riadna čínska – bojová – lietadlová loď by mala byť zaradená do služby najskôr po roku 2025.

Je to azda jediná ruská lietadlová loď – Admiral Flota Sovetskogo Sojuza Kuznecov (tiež s výtlačkom 67 500 ton a 36 lietadlami popr. vrtuľníkmi na palube, ktorá je v službe od roku 1990).

Čo to je v porovnaní s 10 veľkými lietadlovými loďami typu Nimitz (supercarriers) s výtlačkom viac ako 100 000 ton, z ktorých každá môže mať na palube 90 lietadiel popr. vrtuľníkov. Je síce pravda, že najstaršia bola zaradená do služby v roku 1975 (a do roku 1989 ďalšie štyri) alebo o náhradu je postarané – v tomto roku by mala pribudnúť jedna a ďalšia v roku 2020.

Ďalšie štáty s najväčšími vojenskými výdavkami

Druhé najvyššie vojenské výdavky mala ČĽR. Bolo to podľa odhadu 215 miliárd USD. Z celosvetového súhrnu vojenských výdavkov to je 13 % a z čínskeho HDP to činí 1,9 %. Za desať rokov čínske vojenské výdavky narástli o 132 %, ale dodáme, že v roku 2006 činili 2 % HDP (teda čisto štatisticky sa zvyšujú o niečo menej ako celkovo rastie čínsky HDP). V absolútnych sumách ide však len o niečo viac ako tretinu výdavkov USA, pričom počtom obyvateľstva ich preyšuje viac ako štyrikrát a územne sú zhruba rovnako veľké (a podľa rôznych ukazovateľov sú si blízke aj HDP). Na dôvazok uvedieme, že k starým dobrým tradíciám prezidentov USA patria veľké zbrojné dodávky na Taiwan, ktorý musia brániť pred "zlými čínskymi komunistami", hoci formálne uznávajú politiku jednej Číny (s ktorou začali naraz súhlasiť v 70. rokoch minulého storočia s cieľom využiť jej spory so ZSSR vo svoj prospech).

Na tretie miesto sa v absolútnych sumách (87,2 miliardy USD) prekvapujúco dostala Saudská Arábia – v roku 2014 bola štvrtá. Jej výdavky predstavovali 5,2 % celosvetového súhrnu a 13,7 % HDP štátu. Oproti roku 2006 vzrástli tieto výdavky o 97 %. Ide asi o najťažšie vysvetliteľný jav v súčasnom vývoji vojenských výdavkov. Príčiny výrazného rastu vojenského potenciálu štátu zhruba s 31 miliónmi obyvateľov (aj napriek komplikáciám stále najbližšieho spojenca USA v arabskom svete) vyžadujú samostatnú analýzu. Saudí sa však angažovali vo vojne proti Líbyi, vedú vojnu v Jemene a ich hlavným

nepriateľom v moslimskom svete je Irán. Okrem toho sú veľmi nejasné aj ich vzťahy k Islamskému štátu, proti ktorému síce formálne chcú bojovať, ale médiá sú plné dohadov aj o ich inom uvažovaní i konaní.

Na štvrté miesto sa z hľadiska absolútnych súm dostala Ruská federácia (v roku 2014 tretia v tomto rebríčku). Na vojenské účely vydala 66,4 miliardy USD, čo sú 4 % celosvetového súhrnu a 5,4 % HDP štátu. Od roku 2006 sa ruské vojenské výdavky zvýšili o 91 %. Ide však zhruba len o jednu devätinu sumy vojenských výdavkov USA, pričom RF má väčšie teritórium (takmer dvojnásobné) a o niečo menej ako polovicu obyvateľstva USA. Ak k tomu pripočítame poddimenzovanie financovania obrany Ruska režimom prezidenta B. Jeľcina v 90. rokoch, tak je komparácia vojenských výdavkov s USA – stále nielen kvalitatívne, ale aj kvantitatívne v neprospech RF. Ak vezmeme do úvahy plazivé približovanie rôznych prvkov vojenskej infraštruktúry NATO k ruským východným hraniciam a hysterickú rusofóbiu, nemožno na základe týchto údajov tvrdiť, že Rusko predstavuje hrozbu pre USA, NATO a Európu.

Na ďalších miestach rebríčka sa ocitli Veľká Británia (v 2014 šiesta), India (v 2014 siedma), Francúzsko (v 2014 piate). Na ôsme miesto sa dostalo Japonsko a na deviate Nemecko – v roku 2014 bolo ich poradie opačné. Ďalšie štáty v poradí Južná Kórea, Brazília, Taliansko, Austrália, Zjednotené arabské emiráty a Izrael si "udržali" svoje postavenie z roku 2014.

V súvislosti s týmito štátmi možno uviesť ako zaujímavosti (anomálie?) najmä to, že Taliansko od roku 2006 znížilo vojenské výdavky o 30 %(!) a naopak, Zjednotené arabské emiráty ich zvýšili o 136 % (čo je viac ako ČLR, ale ich prírastok HDP sa s ňou nedá porovnať). V dvoch štátoch vydávajú na vojenské účely viac ako 5 % HDP (Zjednotené arabské emiráty 5,7 a Izrael 5,4). Opäť vzniká otázka čomu slúži výrazné zvyšovanie vojenských výdavkov v prípade Zjednotených arabských emirátov.

Rast a pokles vojenských výdavkov v roku 2015 na kontinentoch a v regiónoch

Z hľadiska kontinentov a regiónov v nich (ktoré má SIPRI usporiadané špecifickým spôsobom a asi najzložitejšie to je z hľadiska súčasnosti v prípade strednej a východnej Európy) sa uvádza, že k rastu vojenských výdavkov v porovnaní s rokom 2014 došlo v Ázii a Oceánii o 5,4 % (z toho v juhovýchodnej Ázii o 8,8 %, v Oceánii o 7,7 %, vo východnej Ázii o 5,7 %) a v Európe o 1,7 % (z toho v západnej a strednej bol pokles 0,2 % a vo východnej rast o 7,5 %).

K poklesu vojenských výdavkov došlo v Amerike o 2,5 % (z toho v južnej o 4 % a severnej o 2,4 %, v strednej Amerike a Karibiku výdavky vzrástli o 3,7 %), Afrike o 5,3 % (v subsaharskej Afrike bol pokles 11 % a v severnej nárast 2,1 %)

Vzhľadom na nedostupnosť údajov z viacerých štátov Blízkeho východu sa tento región súhrne neporovnával. Predpokladá sa však, že v ňom došlo k jednému z najväčších nárastov vojenských výdavkov – v tých štátoch, z ktorých boli údaje, to predstavovalo 4,1 %.

Štáty s najväčším rastom a poklesom vojenských výdavkov v posledných 10 rokoch

Za desaťročné obdobie od 2006 najviac vzrástli vojenské výdavky v Iraku (536 %), Gambii (380 %), Konžskej republike (287 %), Argentíne (240 % – odhad), Ghane (227 %) a Líbyi (225 %, ale len do roku 2014).

Najväčší pokles vojenských výdavkov sa v tomto čase zaznamenal vo Venezuele (77 %), Slovinsku a Lotyšsku (37 %), Grécku a ČR (35 %) a Maďarsku a Gruzínsku (31 %). Na Slovensku to bolo len 19 %.

O stave vojenských výdavkov v štátoch NATO

V západných (aj slovenských) médiách hlavného prúdu je "politicky nekorektné" viesť diskusie o tom, kde, ako a prečo vznikla magická hranica "natovskej" povinnosti dávať najmenej 2 % HDP na vojenské výdavky. Hoci ide určitým spôsobom o relatívne kritérium, je však kvantitatívne jednoznačné a využíva sa aj ako silný nástroj nátlaku Washingtonu a bruselskej centrály NATO na európske členské štáty paktu.

Z hľadiska členov NATO vojenské výdavky narástli v porovnaní s rokom 2014 v 17 štátoch (ČR, Dánsko, Estónsko, Grécko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Maďarsko, Nemecko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Veľká Británia). Rekordérom bolo Lotyšsko s 30,2 %, Poľsko 21,8 %, Litva 14 % nárastu.

Výdavky poklesli v 10 štátoch – Albánsku, Belgicku, Bulharsku, Francúzsku, Chorvátsku, Kanade, Španielsku, Taliansku, Turecku a USA. Najviac poklesli v Taliansku (9,9 %), Belgicku (4,6 %) a Francúzsku (4,5 %)

O Islande údaje neboli zverejnené. V niektorých prípadoch bol rast či pokles veľmi malý – napr.

Chorvátsko, Slovinsko, Turecko,

Požadovanú hranicu NATO – 2 % HDP na vojenské výdavky splnili v roku 2015 len Francúzsko, Estónsko, Grécko, Poľsko, Turecko, USA a Veľká Británia. Najviac to bolo v USA (3,3 %), Grécku (2,6 %) a Poľsku (2,2 %). Najmenej sa podľa tohto kritéria vydalo v Maďarsku (0,8 %), Belgicku (0,9 %) a ČR, Kanade, Litve a Slovinsku (1 %).

Dlhodobo plnia hranicu 2,0 % HDP Grécko (to aj v podmienkach ťažkej hospodárskej krízy!) a Turecko. Oba štáty z rôznych dôvodov však čelia v súčasnosti asi najväčším bezprostredným bezpečnostným hrozbám v NATO. Prečo im nepomôžu pri ich riešení vysoké vojenské výdavky? Je za tým príčinná súvislosť, či len zhoda náhod alebo iba zlomyseľný a škodoradostný záver časti bezpečnostných odborníkov, ktorí považujú NATO za neefektívnu až nebezpečnú bezpečnostnú organizáciu?

Tri politicko-moralizujúce úvahy na záver

Často sa poukazuje na to, že predvídať vývoj vojenských výdavkov je takmer nemožné. Aj tak však na záver uvedieme tri politicko-moralizujúce úvahy, ktoré majú nielen aktuálny ale aj historicko-sociologický kontext.

Prvá je tá, že dlhodobý trend rastu vojenských výdavkov takmer bez výnimky vedie k rastu vojen a ozbrojených konfliktov. Bezpečnostná situácia vo svete v roku 2016 je asi najhoršia v tomto storočí – aj keď sa podarilo dosiahnuť prímerie v najhorúcejšej kríze – v sýrskej a k poklesu napätia došlo aj na Ukrajine. Považujeme za potrebné zdôrazniť, že v jednom i druhom prípade sa na diplomatickom (aj keď stále krehkom) postupe pri riešení konfliktu výrazne podieľala Moskva. Zvyšovanie vojenských výdavkov do budúcnosti však neveští nič dobré.

Druhá je o tom, že cesta takéhoto zvyšovania vojenských výdavkov nerieši problémy globálnej ani regionálnej bezpečnosti. Musíme si to uvedomiť najmä v EÚ. Rast vojenských výdavkov sa síce odôvodňuje potrebou bojovať proti terorizmu a v EÚ dnes už aj proti migračnej (utečeneckej) vlne. Ich zvyšujúce sa nebezpečenstvo je však dôsledkom deformovaného spôsobu riešenia problémov medzinárodnej bezpečnosti. Zvýšené vojenské výdavky vzhľadom na nesmiernu zložitosť súčasnej bezpečnostnej situácie vo svete a jednotlivých regiónov príčiny týchto javov, žiaľ, neodstránia – skôr naopak –, pri doterajšom správaní USA a ich blízkych spojencov ochotných nielen rinčať zbraňami, ale aj bombardovať či ináč vojensky zasahovať, ich len "priživia".

Tretia má najprotirečivejší charakter – v súčasných podmienkach globálnej krízy, rast vojenských výdavkov prináša nebezpečenstvo ďalšieho zhoršenia stavu svetových financií. Nemožno sa zbaviť dojmu, aj keď ho nemožno podložiť jednoznačnými argumentmi, ale viacerí predstavitelia kritických teórií poukazujú na to, že rast vojenských výdavkov je výhodný predovšetkým pre chaos, v ktorom stále prežíva upadajúci dolár a nahráva dokazovaniu nevyhnutnosti posilňovania NATO a vojenskej prítomnosti USA v Európe.

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**

[Späť na obsah](#)

20. PEVŠ, partner projektu Mini-Erasmus

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 06/04/2016; Tlačové správy; Paneurópska vysoká škola]

PEVŠ si vybralo 69 študentov, z toho približne polovica mimobratislavských. Na Fakulte práva bolo 18 študentov, na Fakulte masmédií 13 študentov, 12 študentov na Fakulte ekonómie a podnikania, rovnaký počet na Fakulte psychológie a Fakulta informatiky mala na prednáškach 14 študentov. Od rána do popoludňajších hodín trávili študenti čas na prednáškach, večerný program si mohli vybrať z atraktívnych podujatí od jazdy na motokárach, cez návštevy kultúrnych predstavení až po večernú prehliadku mesta. Okrem prezentačných darčiekov si zo sebou odnesú najmä užitočnú skúsenosť. Stredoškóláčka, Sabina Struhárová, ktorá sa si vybrala Fakultu psychológie PEVŠ si projekt pochvaľuje: "Úžasný projekt, veľa sme sa naučili a dozvedeli, zažili sme veľa zábavy a samozrejme ho odporúčam každému stredoškólákovi."

Projekt Mini-Erasmus bol inšpirovaný vysokoškolským projektom ERASMUS. Študenti stredných škôl majú možnosť vybrať si na základe svojich preferencií zo zoznamu vysokých škôl, ktoré sú partnermi projektu. V súčasnosti sú to okrem Paneurópskej vysokej školy aj Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica, STU **Bratislava, Ekonomická univerzita** a Univerzita Komenského v Bratislave, Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra a Univerzita Cyrila Metoda, Trnava. Zapojené vysoké školy študentom zabezpečujú aj ubytovanie a sprievodný program mimo akademickej pôdy.

Projekt Mini-Erasmus vznikol v roku 2015, opakuje sa dvakrát ročne a v súčasnosti je doň zapojených približne 500 študentov slovenských stredných škôl. Počas týždňa stredoškólači navštevujú prednášky na fakultách, kde by chceli študovať, majú možnosť zistiť, ako sú so štúdiom spokojní súčasní študenti, získať domáce i medzinárodné kontakty, poradiť sa, akú špecializáciu či odbor si vybrať.

Riaditeľka odboru obchodu a marketingu PEVŠ, PhDr. Zuzana Ihnátová, PhD. uvádza dôvody, pre ktoré škola do projektu išla: "Projekt Mini-Erasmus umožňuje stredoškólakom na vlastnej koži zažiť život na vybranej vysokej škole. Vyskúša si nielen výučbu, ale zoznámi sa aj so školskými a mimoškolskými projekmi, rovnako tak aj s celkovou atmosférou, ktorá na škole panuje. Táto skúsenosť mu pomôže rozhodnúť sa pre vysokú školu, ktorá ho bude zaujímať a baviť. Takže mu vlastne uľahčíme dôležité životné rozhodnutie."

Autorom projektu Mini-Erasmus je absolvent Fakulty práva PEVŠ, Matúš Jarolín, o organizáciu a realizáciu sa okrem zapojených škôl stará občianske združenie Future Generation Europe. Čo autora k myšlienke takéhoto projektu motivovalo? "Vďaka projektu Mini-Erasmus majú stredoškólači z celého Slovenska možnosť zažiť reálne prednášky a semináre na svojom vysnívanom odbore. Projekt tak dáva účastníkom jedinečnú príležitosť vidieť svoju potenciálnu budúcnosť už v predstihu. Vysoké školy majú taktiež príležitosť odprezentovať svoje fakulty a spôsob výučby."

[Späť na obsah](#)

21. Panamské dokumenty a daňové raje

[Téma: Ekonomická univerzita; Rádio Slovensko, 12:30; 08/04/2016; Z prvej ruky]

Juraj Jedinák, moderátor: "Únik Panamských dokumentov vyvolal celosvetový rozruch. Majú poukazovať na pranie špinavých peňazí, na zozname sú športové hviezdy, svetoví politici, herci. Kauza je označovaná za doteraz najväčší únik tajných informácií, objemom dát 11,5 milióna dokumentov z databázy panamskej spoločnosti Mossack Fonseca, prebehla dokonca WikiLeaks či Edwarda Snowdena. Ako sa perú špinavé peniaze, ako sa dá problému zabrániť, skúsenosti so schránkovými firmami už máme aj zo slovenských verejných súťaží, môže byť vďaka tomu práve naša krajina možným priekopníkom v boji proti schránkam? Tak to sú otázky a témy pre dnešných hostí. Tým prvým je Ľuboš Pavelka z **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, dobrý deň. No a telefónna linka nás spája s Milanom Seliakom zo spoločnosti Bisnode, dobrý deň.

Hneď na úvod, pán Pavelka, začnime pri vás, ak pri Snowdenovom úniku napríklad bol ten odkaz jasný, že pozor, Veľký brat ťa vidí, čo je tým hlavným odkazom v prípade Panamských dokumentov?"

Ľuboš Pavelka, **Ekonomická univerzita Bratislava**: "Panamské dokumenty poukazujú na to, že vysokopostavené celebrity vo svete, či už sú to politici, či už sú to priemyselníci, či už sú to bankári, sú zapojení do rôznych podivuhodných transakcií, do pavučín netransparentných schém týkajúcich sa privatizácie, týkajúcich sa medzinárodného obchodu a optimalizácie daňových základov, niekedy sa to nazýva aj bilančná kozmetika, v takom ľudovom prenesenom výraze. Alebo sa jedná o peniaze, ktoré pochádzajú naozaj z tej čiernej ekonomiky, to znamená, že sú to peniaze pochádzajúce z predaja drog, pašovaného tovaru alebo z prostitúcie a podobne. Ale predovšetkým môžu pochádzať tieto prostriedky s predražených tendrov, z nevýhodných obchodov pre štáty, na úkor ktorých sa obohatili jednotlivci o obrovské čiastky, ktoré samozrejme z diskretných dôvodov a z dôvodov možnej škandalizácie v domovských krajinách, utajili pred domácimi daňovými úradmi v rôznych schránkových firmách v zahraničí a snažili sa zahľadiť všetky stopy a ukázalo sa teda, že sa im to nepodarilo."

Juraj Jedinák: "A dajme prvé kolečko a prvé slovo aj pánovi Seliakovi. Pán Seliak, vám čo napadlo, keď ste videli alebo počuli o tomto úniku, o tých prvých informáciách a takisto čo podľa vás vlastne, na čo ukazujú?"

Milan Seliak, Bisnode: "Osobne ma to prekvapilo, pretože daňové raje sa vyznačovali určitou bezpečnosťou tých dokumentov a utajenia, anonymity. Únikom tých dokumentov v podstate môžem povedať, že žiadna destinácia už nebude bezpečná pre skrývanie tých peňazí. Každopádne, keď môžem povedať osobný názor, vítam tieto veci, pretože my na to poukazujeme iks rokov, že teda tie firmy odchádzajú do daňových rajov a je to veľká škoda pre slovenskú ekonomiku."

Juraj Jedinák: "Nakoľko sú dôveryhodné tieto informácie pre vás alebo tieto údaje, môžem povedať, že Tom Nicholson v komentári napísal, že prvé slovenské mená spojené so škandalom o tajných kontaktoch nezvestujú nič dobré o hodnovernosti Panama Papers. Ako sa pozeráte na to vy, pán Seliak?"

Milan Seliak: "Tak hodnovernosť v podstate preveria investigatívni novinári, myslím, že dokumenty mali oni pod rukou v podstate, nám neostáva nič iné, len im dôverovať. Teda určite keby boli... bolo by ich vidno, tá dôvera by bola väčšia."

Juraj Jedinák: "Pán Pavelka, jednou vetou, váš pohľad."

Ľuboš Pavelka: "V zásade je veľmi ťažko predpokladať, že by investigatívni novinári úmyselne chceli poškodiť nejakým slovenským či už politikom alebo nejakým zástupcom vysokopostaveným predstaviteľom priemyslu a podobne, pretože nemajú na to jediný racionálny dôvod. To znamená, že z tohto pohľadu dá sa povedať, že tie údaje by mali byť dôveryhodné a minimálne viesť k podozreniu, že tieto rôzne transakcie boli v rozpore so zákonom a že sa tam niekto obohatil a z toho, čo na tom zarobil, minimálne neodviedol dane. Aj pokiaľ by tie transakcie zrovna boli legálne, čo samozrejme z veľkej pravdepodobnosti neboli."

Juraj Jedinák: "Ako je potom možné, že medzi všetkými tými menami nie je zo Slovenska žiadna nejaká výnimočná špička či už buď športovec alebo politik. Sme tak čistí, alebo jednoducho sa mohli zakladať takéto firmy povedzme cez iné spoločnosti ako je spomínaná Mossack Fonseca."

Ľuboš Pavelka: "Je to možné, že tieto operácie prebiehali v minulosti cez sieť viacerých firiem, kde tie stopy sú zahladené by som povedal viacnásobnými bariérami a tým pádom to skutočné odhalenie tých vlastníkov alebo tých aktérov týchto obchodov je veľmi ťažké a navyše je, by som povedal, aj tak dôveryhodné predpokladať, že tí špičkoví aktéri počítali s tým s určitým rizikom, nazvem to zlyhania tých informácií, pretože už pred niekoľkými rokmi boli objavené iné aféry v súvislosti napríklad s uliatymi peniazmi vo švajčiarskych bankách nemeckých predstaviteľov štátnych podnikov, ktorí tam mali rôzne nezdanené príjmy a po tých škandáloch nielenže museli odstúpiť, ale ešte sa aj niektorí dostali do väzenia. Takže by som povedal poučenie na chybách iných už naši aktéri, tí najvyšší, špičkoví, ktorých by sme tam dajme tomu teraz očakávali, že tam tie mená uvidíme a nie sú tam, tak oni už dostali takéto avízo negatívne pred niekoľkými rokmi a dá sa predpokladať, že boli opatrnejší a učili sa možno na chybách iných."

Juraj Jedinák: "Pán Seliak, aké môžu byť tie základné dôvody, že firmy zakladajú svoje pôsobnosti v daňových rajoch. Už na začiatku spomínal pán Pavelka, že väčšinou ide o nelegálne aktivity, ale môžu byť aj legálne?"

Milan Seliak: "Určite podnikat' v zahraničí v rámci otvorených ekonomík nie je zakázané, nie je nelegálne. ...tie hlavné aktivity alebo tie hlavné motivácie sú teda, ako už bolo spomínané, daňová optimalizácia či hľadanie teritórií, kde tie dane sú nižšie, je tam anonymita vlastne, stačí, že môžeme to povedať z pohľadu ochrany prepojenia voči osobám, voči určitým štátnym funkcionárom, voči celebritám. Ale aj ochrana súkromia. To znamená, že tam vždy tá váha medzi tým, čo je legálne, čo je nelegálne, čo je etické, čo je neetické, je veľmi ťažko nastaviť a pokiaľ nie sú dôkazy, tak nemôžeme hovoriť... No a tretou vecou v podstate je ochrana majetku. To sa zase spája s tým teda, že teda sú krajiny, Slovensko nie je výnimkou, kde sa veľmi často menia pravidlá hry, menia sa zákony, menia sa odvodové povinnosti. To znamená, že si hľadajú destinácie, kde toto je stabilné a kde to umožňuje im stabilne podnikat'."

Juraj Jedinák: "Pán Pavelka, môžete reagovať, plus ja doplním otázkou, prečo nechcú firmy platiť povedzme dane tam, kde pôsobia napríklad slovenské, máme také zlé daňové prostredie?"

Ľuboš Pavelka: "Daňové prostredie nemáme zlé, na Slovensku máme korporátnu daň, to znamená daň zo zisku tých právnických osôb, firiem, 22 percent, bude sa to znižovať na 21 percent. Máme nulovú daň z dividend a z podielu na zisku s.r.o., takže dá sa povedať, že Slovensko nemá, aj keď sa to častokrát opačne v médiách prezentuje alebo na verejnosti, alebo z úst politikov, nemá vysoké daňové zaťaženie firiem. Iná vec je, že majitelia tých firiem na Slovensku, pokiaľ zarábajú do 51-tisíc eur, tak musia z tých dividend alebo z podielu na zisku s.r.o., pokiaľ nie sú verejné obchodovateľné tieto akcie, platiť zdravotné odvody, a to je ďalších 14 percent navyše. No a už potom pokiaľ to berieme aj vo vzťahu k odvodom, tak už potom sa to niekomu samozrejme vysoké daňové odvodové zaťaženie zdať logicky a oprávnené môže. Druhá vec je aj tá, že pokiaľ by tie príjmy boli dosahované v zahraničí, ten daňovník, to znamená tá osoba, ktorá podáva daňové priznanie, fyzická osoba, občan, aj keby daň nezaplatil, že máme nejaké dohody o zamedzení dvojitého zdanenia medzi krajinami a tých je neúrekom tých dohôd, niektoré sú veľmi staré, spred niekoľkých desaťročí, ale na Slovensku podliehajú tieto príjmy ročnému zúčtovaniu, to znamená, musia byť uvedené v ročnom zúčtovaní dane a automaticky keď sú tam uvedené, tak minimálne podliehajú tým zdravotným odvodom. A ten daňovník pokiaľ má prísť o tretinu prakticky, myslím dane plus odvody, o tretinu tých svojich dosiahnutých kapitálových príjmov z nejakých úrokov, dividend alebo neviem z čoho, dosiahnutých v zahraničí, no tak on samozrejme sa snaží uniknúť z tejto povinnosti, zatajiť tie príjmy a ešte si musíme uvedomiť jednu vec, že v niektorých krajinách majú aj tzv. majetkové dane. To znamená, čím má niekto väčší majetok, tým platí paušálne väčšiu daň, to sú neni desiatky percent, to sú percentičká, z objemu majetku získaného počas života alebo zdedeného. No a samozrejme, pokiaľ ten majetok zoptimalizuje, že časť toho majetku je vonku, v zahraničí a nevedia o tom tie daňové orgány domáce, no tak samozrejme tej dani..."

Juraj Jedinák: "Dobre, ešte sa pozrieme na to z opačnej strany. Prečo tie štáty poskytujú formu týchto finančných pôžičiek, čo z toho majú tie daňové raje?"

Ľuboš Pavelka: "Daňové raje sú väčšinou teda štáty, každý si to predstavuje, že sú to nejaké štáty veľmi vzdialené z Európy, ale máme tu daňové raje aj priamo v Európe, v minulosti dajme tomu, alebo daňové raje sa častokrát sa spájajú s bankovým tajomstvom, s ochranou, totálnou anonymitou vlastníkov kapitálu alebo finančného majetku atď. No ale máme tu daňové raje aj priamo v Európskej únii alebo v Európe minimálne, Švajčiarsko nie je v Európskej únii, ale je považované za daňový raj. Potom tu máme také maličké enklávy ako je Andorra, San Marino alebo potom sú tie ostrovy v kanály La Manche atď. A potom samozrejme máme tie vzdialené destinácie, okrem toho aj určitým spôsobom aj Írsko, Luxembursko, Holandsko a Cyprus sú považované ako krajiny s daňovými rajmi, určitými profitmi, benefitmi pre firmy. To znamená, tie štáty sa snažia prilákať tie spoločnosti podnikateľ alebo minimálne mať sídlo v týchto krajinách nižšími daňami alebo rôznymi privilégiami, úľavami a tí daňovníci, tie firmy si samozrejme porovnávajú alebo aj fyzické osoby si porovnávajú, či je pre nich výhodnejšie mať sídlo v jednej krajine alebo v druhej. Iná vec je, keď sú to fyzické osoby a dosahujú pracovný príjem, tí si vyberať nemôžu samozrejme, musia zdaňovať tam, kde ten príjem aj dosiahnu."

Juraj Jedinák: "Pán Seliak, v hre je aj reputácia tých jednotlivých krajín. Je teda rozdiel, ak je schránka v Paname alebo povedzme v spomínanom Holandsku napríklad?"

Milan Seliak: "Tak určite znie príjemnejšie, keď má firma majiteľov v Holandsku, na Cypre, v Európskej únii, krajiny ako je Panama, Seychely atď., tak tam v podstate v tom podnikaní každý spozornie, keď vidí majiteľa z tohto regiónu. To znamená, že destinácie v poslednom čase veľmi vzrástli, aj Spojené štáty americké, aj keď Spojené štáty americké nie sú daňový raj, ale sú tam štáty ako je Delaware alebo Florida, kde pôsobia v podstate skoro ako daňové raje."

Juraj Jedinák: "Dobre, čiže formálne alebo psychologicky sa nám zdá, že ako keby to bol rozdiel, ale vlastne Panama môže dať medzi Holandsko znamienko rovná sa?"

Milan Seliak: "Nedáme úplne rovná sa, sú tam iné podmienky, iná legislatíva, samozrejme tá ekonomika je ináč rozvinutá, evidencia je väčšia, účtovníctvo sa musí viesť atď. Čiže nedával by som rovná sa, je to iná alternatíva."

Juraj Jedinák: "Dobre, aké náročné je založiť takúto firmu niekde povedzme na Kajmanských ostrovoch a je rozdiel, ak ju zakladám na legálne alebo nelegálne účely?"

Milan Seliak: "V princípe nikto nezakladá alebo nedám advokátovi alebo právnikovi informáciu, že idem zakladať spoločnosť na nelegálne účely. Každopádne založenie firmy je veľmi rýchla akcia, to znamená, že dneska sa tomu venujú mnohé firmy, majú na tom postavený svoj biznis a dokážu vám tú spoločnosť založiť veľmi rýchlo, niekedy je to do dňa, niekedy do týždňa, v podstate je to veľmi rýchla operácia. Zaplatíte peniaze a máte spoločnosť založenú."

Juraj Jedinák: "Pán Pavelka, ak nejaký podnikateľ alebo politik z tohto zoznamu povie, že o tom nič nevie, že je tam jeho meno, môže to byť skutočne tak, dá sa zneužiť cudzie meno na takéto účely?"

Ľuboš Pavelka: "Otázne je okruh tých alebo rozsah tých informácií, ktoré na tých dokumentoch či už naskenovaných alebo nejakým spôsobom na nejakých nosičoch zachytených, aký je rozsiahly. Pokiaľ sa jedná o detailné údaje, ktoré nikto iný nemohol mať len ten účastník dajme tomu zmluvy, nejaký obchodný partner atď., tak je potom veľmi ťažké dokazovať opak, aj keď vieme, že je prezumpcia neviný a každý sa bude tváriť, že tie údaje sú falošné, že to, čo je naskenované, bolo skompilované, že to on také transakcie nerobil, v účtovníctve to podchytené nemá, cez bankové účty tieto transakcie neprebehli. Lebo treba si uvedomiť jednu vec, väčšina tých operácií, ktoré budú teraz možno dokazované orgánmi činnými či už v trestnom konaní alebo medzinárodnými organizáciami, teda na medzinárodnej úrovni, budú veľmi ťažko odhaliteľné aj na základe nejakých bankových prevodov a podobne, pretože častokrát mohlo ísť aj o transakcie, ktoré vôbec neprešli slovenským bankovým systémom ani iným bankovým systémom v rámci krajín Európskej únie a tam potom to dôkazové bremeno tých, by som povedal tých orgánov, ktoré to budú vyšetrovať, bude veľmi ťažké a nezistí sa ten pôvod. Ale čo je dôležité je vedieť jednu vec, že ako sa vlastne tie peniaze tam optimalizujú. Toto by asi poslucháči mali vedieť, akým spôsobom, že vlastne kde sa tie peniaze vytvárajú, lebo z ničoho sa nevytvárajú, ako oni vznikli v tom daňovom raji..."

Juraj Jedinák: "Dobre, tak to skúsme jednoducho vysvetliť."

Ľuboš Pavelka: "A keby sme to mali povedať dajme tomu dvomi vetami, že ako oni tie peniaze tam vznikli, ako sa tam objavili zrazu na tých účtoch, v tom daňovom raji, tak je to veľmi jednoduché. Je to cez rôzne ceny. Vyrobím výrobok za 100 dolárov, ktorý stojí na medzinárodnom trhu 100 dolárov, predám ho za 100 dolárov aj 10 centov. 10 centov mám daňový základ dajme tomu na Slovensku keď to

zjednoduším a pritom ten výrobok stojí 120 dolárov. A tých 120 dolárov zaňho zinkasuje už tá schránková firma v daňovom raji voči konečnému odberateľovi tovaru. Tým chcem povedať to, že väčšina toho zisku z toho predaja tovaru, alebo nejakých iných služieb, vlastne skončí na účtoch v tom daňovom raji. Toto sú peniaze, ktoré pochádzajú vlastne z tej daňovej optimalizácie, cez tzv. systém transferových cien. Iná vec je podvody s privatizáciami, úplatky, provízie za štátne tendre, aj Slovensko bolo v minulosti zapojené do rôznych afér, ktoré súviseli či už s privatizáciami alebo nástenkový tender a podobne. Alebo v Čechách a podobne sú známe rôzne aféry s výstavbou diaľnic alebo diaľničné mýto atď. Takže tie provízie, to je zase iná kategória generovania alebo vytvárania týchto, nazvem to tajných zdrojov uliatych v zahraničí."

Juraj Jedinák: "Dobre, dostaneme sa aj k riešeniam, ale ešte predtým jedna otázka na vás, pán Seliak. Ten počet firiem v daňových rajoch rastie, skúste povedať to číslo a povedzte možno aj to, či existuje nejaký pomer, že koľko je firiem povedzme legálnych a koľko nelegálnych."

Milan Seliak: "Ten počet rastie, aj keď nie je to akože číslo, ktoré by malo byť nejaké obrovské. My tú štatistiku sledujeme dlhšie, posledné.. sme evidovali v týchto destináciách 4 701 firiem. Pre porovnanie, pred desiatimi rokmi v roku 2005 sme v tých destináciách registrovali 1 500 firiem. Čiže ten počet sa znásobil o nejakých 3 200 firiem, čo je v podstate pomerne veľký nárast, je to nejakých 211 percent za tých 10 rokov. Môžem doplniť, aby ste si vedeli predstaviť, aké sú to firmy alebo aká je to veľkosť, tak len na základnom kapitále tieto firmy majú zaregistrovaných nejakých v podstate 10 miliárd euro. Ťažko môžeme hovoriť teda o tom, že aké veľké úniky tam môžu byť,.. Slovensko z hľadiska zaplataenia dane, z hľadiska toho, čo by mohlo získať."

Juraj Jedinák: "Ešte jedna vec, Andrej Leontiev, právnik Taylor Wessing povedal, že keď sa pozrieme aj na ten zoznam politikov a štátnikov, ktorý bol zverejnený, tak jednu spoločnú črtu tam vieme vyčítať, a to je, že sú to hlavne politici z bývalých socialistických krajín a rozvojových krajín, a to je na tom veľmi nebezpečné, že v týchto krajinách si ten štát nevie dať pozor na tie svoje verejné financie a dopustí, aby vlastne tí politici z toho čerpali nejaký osobný prospech. Je to pán Seliak, aj podľa vás skutočne tak, že je to predovšetkým problém stredne a východnej Európy, lebo predsa len, okrem tých ľudí, ktorí boli povedzme blízki Putinovi a sú v tom zozname, tak sa tam spomínajú aj mená ako Cameron či islandský premiér, ktorý už odstúpil?"

Milan Seliak: "Môže to byť situácia, že ten východ alebo títo predstavitelia štátu sa dostávajú ľahšie k tým peniazom, ale boli tam športovci, boli tam v podstate aj z iných krajín, to znamená, že nevnímal by som to čiste ako... len tohto východného bloku, je zaujímavé, že tam nebol nikto z USA, že tam boli viac-menej len ľudia z Európy. Každopádne, privatizácia v týchto krajinách veľmi umožňovala v podstate sa práve tým politickým špičkám veľmi rýchlo a mnohokrát nezákonne dostať k peniazom."

Juraj Jedinák: "Pán Pavelka, vy viete povedať nejaké vysvetlenie, že prečo napríklad to, čo spomínal pán Seliak, že nejaké špičky zo Spojených štátov sa tam nespomínali, aký je ten dôvod?"

Ľuboš Pavelka: "Tak jednak v Spojených štátoch je veľmi prísna legislatíva čo sa týka daňových únikov, to znamená ten rešpekt pred tým štátom a tá daňová morálka je na oveľa vyššej úrovni paradoxne v Spojených štátoch amerických ako v mnohých krajinách Európskej únie. Nehovoriac o nových členských krajinách Európskej únie, ktoré teda boli kedysi, patrili do toho východného bloku. A čo je také paradoxné teraz na základe informácií z českých médií, že na tom zozname, lebo české médiá sa zameriavajú samozrejme na tie svoje české celebrity, ktoré sú tam uvedené a zistili tam mená, ktoré boli spojené, ktoré majú právnické tituly. To znamená, tá kriminalita, povedal by som, bielych golierov, to znamená, že predovšetkým právnici, ktorí v minulosti robili rôzne veľké reštrukturalizácie alebo boli správcovia konkurzných podstát rôznych zbankrotovaných firiem, kde teda samozrejme z toho vyplýva veľmi veľké podozrenie, že sa ten majetok predal pod cenu možno nejakým iným spriazneným firmám a ten výnos z toho nelegálny výnos, bol ukrytý niekde v daňových rajoch v schránkových firmách a podobne. To znamená, že bankrot, reštrukturalizácie, privatizácie a verejné obstarávania, to budú asi tie piliere zdrojov tých príjmov, ktoré sú ukryté, alebo tých peňazí, kapitál, ktoré sú ukryté v tých daňových rajoch."

Juraj Jedinák: "Máme zhruba posledných 4-5 minút, poďme na tie riešenia. Začnime pri vás, pán Pavelka. Mnoho krajín sa o to pokúša, Slovensko takisto, väčšinou sa hovorí o nejakých registroch, napríklad Nemci plánujú národný register, ktorý uloží offshore spoločnostiam povinnosť odhaľovať identitu vlastníkov. Sú toto riešenia?"

Ľuboš Pavelka: "Niektoré parciálne riešenia my máme, napríklad v prípade krajín označovaných ako daňové raje, tam je priamo zrážková daň až do výšky 35 percent aplikovaná na Slovensku. Ale dá sa povedať, že pokiaľ daňovník vie, že má platiť 35 percent, tak sa už snaží vymyslieť inú formu riešenia, aby tých 35 percent zaplatiť nemusel. Ale druhé riešenie, ktoré tu na Slovensku máme, veľmi intenzívne začína ministerstvo financií pracovať na odhaľovaní únikov, daňových únikov, daňovú cestu, daňovú optimalizáciu firiem, to znamená veľmi kvalitne rozpracováva problematiku transferových cien. To

znamená tých dvojitých cien medzi cenou obvyklou a cenou neobvyklou pri predaji tovarov a služieb do zahraničia a v tomto smere vidím teda svetlo na konci tunela by som mohol povedať pozitívne..."

Juraj Jedinák: "Pri právnických osobách povedzme že ide to dobrým smerom..."

Ľuboš Pavelka: "...tým dobrým smerom. To znamená tá daňová optimalizácia bude čoraz menšia a navyše povedzme si, seriózne firmy nemajú problém, veď na Slovensku nemáme dane z dividend, nemáme dane z podielu na zisku s.r.o., máme korporátnu daň, ktorá je možno, dajme tomu v Čechách je 19 percent, u nás je momentálne 22 a bude 21, dobre, ale v Čechách majú 15 percent daň z dividend, ktorú my nemáme."

Juraj Jedinák: "Dobre, ešte povedzme tie fyzické osoby."

Ľuboš Pavelka: "Fyzické osoby, tam je ten, ten spôsob riešenia vyvíja už od roku 2005, výmena informácií. To znamená, de facto tie daňové raje nemajú opodstatnenie pre fyzické osoby, pretože štáty začínajú medzi sebou viac kooperovať a aj na platforme Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj, si navzájom začnú po roku 2017 vymieňať informácie o majetku uloženom v zahraničí, o kapitálových príjmoch a podobne. To znamená, fyzické osoby budú mať čoraz menšiu šancu na to, aby sa im vôbec podarilo nejakým spôsobom utiecť alebo zatajiť skutočnú výšku majetku."

Juraj Jedinák: "Pán Seliak, naša vláda hovorí o protischránkovom zákone, firmy s vlastníkmi v daňových rajoch by sa nemohli zúčastňovať v súťažiach a v tendroch. Je toto podľa vás dobrým riešením, prípadne ako by sa ešte to riešenie možno dalo doplniť."

Milan Seliak: "Ja by som ešte doplnil, že z tej debaty mám pocit, ako keby sme kriminalizovali vlastne tie firmy a tie osoby. Nechcel by som to takto brať, pretože naozaj dneska podnikajú v týchto destináciách veľké firmy a len využívajú možnosť, ako naozaj ušetriť na daniach a mnohokrát to ušetrenie môže znamenať zase preinvestovanie v podstate do rozvoja, do zamestnanosti atď. Čiže nechcel by som to tak povedať, aby to bolo len, že všetko je zlé, že tie firmy sú vonku. Otázka je zamyslieť sa nad tým, čo môžeme urobiť na Slovensku preto, aby sme motivovali tie firmy ostávať na Slovensku, aby tie podmienky boli lepšie, aby tie firmy nešpekulovali, pretože stretol som aj s názorom tým, že nebola motivácia platiť dane na Slovensku. Že za to, čo platil, nedostával spätné služby od štátu. To znamená, že nie je to výške daní a kontrole, ale je to o tej motivácii, o tom prostredí."

Juraj Jedinák: "Ďakujem, to boli slová Milana Seliaka, analytika Bisnode, ďakujem za účasť v relácii. A bol tu s nami aj Ľuboš Pavelka z **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, dovidenia."

[Späť na obsah](#)

22. Vojenský a diplomatický úspech Moskvy v Sýrii

[Téma: Ekonomická univerzita; noveslovo.sk; 08/04/2016; Komentáre; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

Politika v USA na Blízkom východe minimálne od začiatku osemdesiatych rokov minulého storočia neskrývala, že v nej nejde o riešenie problémov. Strategickým cieľom bolo vytvárať možnosť zasahovať v regióne. Dôkazy, že by sa "arabská jar" organizovala pod taktovkou USA, nenájdeme. Vývoj po jej začiatku však naznačuje, že išlo o procesy, ktoré zneužili zložitosti sociálno-ekonomickej situácie v arabských štátoch. Nič však nevyriešili a len zvýšili chaos v podmienkach už aj tak značnej nestability.

Demonštrácie sprevádzajúce "arabskú jar" v Sýrii sa začali koncom januára 2011. Do násilností prerástli po tom, ako podobný vývoj prebiehal už v Egypte a Líbyi. Za medzník sa považuje 15. marec 2011, keď došlo k ostrým zrážkam medzi protestujúcimi a bezpečnostnými zložkami v Damasku a Aleppe. Situácia postupne prerástla do otvoreného ozbrojeného konfliktu, v ktorom stoja proti sebe tri tábory. Prvým je legitímna vláda B. al-Asada a jej ozbrojené zložky. Druhý predstavuje amorfná "umiernená opozícia", ktorá prežíva len vďaka všestrannej podpore zo Západu. Tretí tvoria teroristické organizácie, z ktorých sú najsilnejšie Islamský štát (pôvodne sa nazýval Islamský štát Iraku a Levanty) a Front an-Nusrá, popr. Chorasán (ide o odnože al-Kajdy v Sýrii).

Sýrska vláda (podporujú ju Ruská federácia, Irán a Irak) situáciu v štáte charakterizuje ako boj (vojnu) s terorizmom. Západ, podporujúci "umiernenú opozíciu", ju však označuje za občiansku vojnu, povstanie proti autoritárskemu režimu a tvrdohlavo požaduje odstúpenie B. al-Asada. To, kam môže viesť politika Západu v "arabskej jari" ukazuje Líbya, kde USA a niektoré štáty NATO za podpory časti arabských štátov zneužili rezolúciu BR OSN č. 1973 o bezletovej zóne nad Líbyou na letecké útoky proti vládnym silám a podporu povstalcov. Líbya, sociálno-ekonomicky najvyspelejší štát v celej Afrike, sa rozvrátila a stala sa prvkom destabilizácie. Bez vojny rozpútanej v Líbyi (a neskôr podpory protiasadovských síl v Sýrii), by nebola vznikla ani súčasná neprirodzená migračná (utečenecká) vlna do EÚ.

Moskva od začiatku zaujala k sýrskej kríze iný postoj ako v prípade Líbye. Prvým prelomom boli aktivity RF, ktoré v septembri 2013 zabránili (aj za podpory ČLR) tomu, aby BR OSN prijala rezolúciu umožňujúcu zásah proti Sýrii. Chystal sa na podnet USA pod zámienkou nepripustiť ďalšie používanie chemických zbraní sýrskymi vládnymi silami (čo však ako viackrát v prípade washingtonských obvinení nebolo ani doteraz dôkazne potvrdené).

Situáciu zhoršilo samovyhlásenie Islamského štátu v januári 2014 a ešte viac vytvorenie kalifátu v júni. USA začali vojenskú operáciu proti sile, ktorá sa znenazdajky stala globálnou hrozbou (hoci jej boj proti sýrskej vláde takto nehodnotili, a už v auguste pristúpili k bombardovaniu Islamského štátu. Vojenský efekt akcie bol minimálny a Islamskému štátu priveľmi neuškodil.

V podmienkach narastajúcej zložitosti sýrskej krízy do nej na konci septembra 2015 vojensky, na požiadanie prezidenta Sýrie, zasiahla RF. Tento krok má dva výrazné dosahy na regionálnu i medzinárodnú bezpečnosť. Prvým je, že ruskí vojaci od začiatku konali oveľa efektívnejšie ako koalícia vedená USA. Druhým to, že sa ukázalo, že v súčasnosti existuje aj iná sila, ako sú USA, popr. NATO, ktorá je schopná zasiahnuť v prípade potreby riešiť problémy medzinárodnej bezpečnosti aj vojensky. Navidomoči začína nová éra v medzinárodnej bezpečnosti, keď prestáva pôsobiť len jedno centrum sily a vzniká multipolarita moci.

Nebudeme sa zaoberať komplikáciami, ktoré sa zjavili v sýrskej kríze po ruskom vojenskom zásahu (k najväčším patrí asi politicky i vojensky nezmyselné zostrelenie ruského lietadla tureckými pilotmi). Bokom necháme aj to, že na Západe sa ruský vojenský zásah mediálne-politicky prijímal často s nevdou, lebo však je to "politika Moskvy (Putina)". Vojenské úspechy ruského zásahu v Sýrii však nakoniec uznali aj vo Washingtone. Od 27. februára 2016 platí prímerie, ktorého rámec i základné črty sa dosiahli na základe rusko-amerického dohody. Nevzťahuje sa na teroristické organizácie, ktoré bojujú na území Sýrie. Sýrske vládne vojská dosiahli úspech (za podpory ruského letectva) pri dobytí historickej Palmýry, ktorú mali od mája 2015 v moci teroristi.

Význam prímeria v zložitej situácii nemožno preceňovať, ale je to prvá zmena k lepšiemu. Napriek skeptickým hlasom platí už vyše mesiaca, a hoci stále je krehké, prispelo k poklesu počtu obetí, ako aj zmierneniu ďalších negatívnych procesov. Je nádej, že prímerie prerastie do širšieho politického procesu. Zdôrazníme, že bez rozvážneho a premysleného konania Moskvy by sa tento pokrok v riešení sýrskej krízy nebol dosiahol. Je len na ďalšom postupe Washingtonu, ako sa kríza bude ďalej vyvíjať. Iba realizmus a ochota uznať oprávnenosť záujmov sýrskej legitímnej vlády, podporovanej Moskvou, môže priniesť viac pokoja a stability a nakoniec aj vyčistený mier.

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**

Vyšlo v Literárnom týždenníku 13 – 14/2016

[Späť na obsah](#)

23. Vláda plná titulov. Najvyššie "zarúbal" profesor Plavčan

[Téma: Ekonomická univerzita; aktualne.sk; 08/04/2016; Slovensko; Katarína Filová]

06:30

BRATISLAVA – Hoci nie je predsedom vlády, nový minister školstva Peter Plavčan sa môže vo vláde pýšiť prvenstvom. Je jediným profesorom v novej vláde, sekundujú mu v nej aj dvaja docenti. Napriek tomu nad jeho titulom visí otáznik.

Najvyšším titulom sa v novej vláde pýši minister školstva Peter Plavčan. Zdroj -SITA

Ten k jeho profesúre "dopísal" Miroslav Beblavý. Nepozdáva sa mu, že profesorovi Plavčanovi chýbajú medzinárodne uznávané vedecké práce.

"Dokonce ani z rešpektovaných časopisov v rámci ČR či SR. Plavčan je tak profesorom, ktorý by na náročnejšej európskej univerzite mal problém dostať doktorát," napísal Beblavý na sociálnej sieti.

Najvyšším titulom sa hrdí minister školstva, Peter Plavčan. Zdroj - TASR - Martin Baumann

Plavčan získal profesúru z technológie vzdelávania na Univerzite Konštantína Filozofa v Nitre, docentúru si predtým robil na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Inžinierom sa stal na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave, titul CSc. získal na Univerzite Komenského (UK).

Okrem profesora sedí v novej garnitúre aj jeden docent a jedna docentka.

Predseda vlády Robert Fico sa týmto titulom hrdí od roku 2002, získal ho po obhajobe habilitačnej práce s témou "Nutná obrana".

Postgraduálne štúdium absolvoval na Ústave štátu a práva Slovenskej akadémie vied, titul CSc. získal po obhajobe práce s názvom "Trest smrti v Česko-Slovensku".

Právnik Fico získal titul JUDr. na Právnickej fakulte UK v Bratislave. Koncom osemdesiatych rokov absolvoval justičné skúšky, odborne sa kvalifikoval na výkon funkcie sudcu.

Pred docentom sedela na premiérovskej stoličke dokonca profesorka. Sociologička Iveta Radičová získala profesúru v roku 2005.

Vládne nám aj docentka Žitňanská

Lucia Žitňanská. Zdroj - SITA/AP

Ako pedagogička na katedre obchodného, hospodárskeho a finančného práva Právnickej fakulty UK pôsobila aj docentka a ministerka spravodlivosti Lucia Žitňanská.

Titulom sa hrdí od roku 2001, keď obhájila habilitačnú prácu na tému "Ochrana menšinových akcionárov v práve obchodných spoločností".

Za katedrou by sa nestratil ani bývalý minister životného prostredia a nový minister hospodárstva Peter Žiga.

Okrem titulu inžinier z **Ekonomickej univerzity v Bratislave** si môže k menu písať aj titul philosophiae doctor – PhD. Dizertačnú skúšku a obhajobu práce absolvoval na Technickej univerzite v Košiciach.

Peter Žiga. Zdroj - SITA/Tomáš Somr

Ostatní členovia vlády tak vysoko vo vzdelávaní "nerúbali", no vysokoškolský titul si pred meno píše každý z nich.

Podpredseda vlády pre investície a bývalý šéf parlamentu Peter Pellegrini študoval na ekonomických fakultách – na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici a na Technickej univerzite v Košiciach. Hrdí sa titulom inžinier.

Prevládajú inžinieri a právnici

Minister vnútra a podpredseda vlády Robert Kaliňák vo svojom životopise na webe Úradu vlády vzdelanie neuvádza, svoju alma mater má však rovnakú ako jeho stranický šéf – Právnickú fakultu UK v Bratislave.

Ďalší traja ministri s právnickým titulom JUDr. sú Miroslav Lajčák, Ján Richter a Tomáš Drucker.

Minister zahraničných vecí Lajčák vyštudoval Moskovský štátny inštitút medzinárodných vzťahov a Právnickú fakultu UK v Bratislave.

Je tiež absolventom Európskeho centra pre bezpečnostné štúdie G. Marshalla v nemeckom Garmisch-Partenkirchene.

Tomáš Drucker. Zdroj - SITA/Ludovít Vaniher

Ján Richter okrem Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici vyštudoval aj Strojnícky inštitút.

Nováčik rezortu zdravotníctva Drucker zase študoval právo na Trnavskej univerzite, okrem toho získal inžiniersky titul za štúdium aplikovanej informatiky a automatizácie na Slovenskej technickej univerzite.

Šéf rezortu financií Peter Kažimír vyštudoval ekonomiku zahraničného obchodu na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave.

Nový minister dopravy Roman Brecelj si zase vyskúšal aj zahraničnú univerzitu – okrem Fakulty technológie Slovenskej technickej univerzity v Trnave absolvoval aj štúdium na City University v Seattle,

v americkom štáte Washington - špecializoval sa na marketing a ekonomiku. Tiež si vyskúšal prácu za katedrou - ako externý prednášajúci na bratislavskej City University.

Gabriela Matečná. Zdroj - SITA/Marko Erd

Nová ministerka pôdohospodárstva Gabriela Matečná si pred meno píše titul inžinierka. Vzdelanie vo fyto technickom odbore získala na Poľnohospodárskej univerzite v Nitre.

Inžinierom je aj minister životného prostredia László Sólymos. Vyštudoval odbor techniky prostredia na Strojníckej fakulte SVŠT v Bratislave.

Jediný magister vo vláde minister kultúry Marek Maďarič vyštudoval Vysokú školu múzických umení v Bratislave, odbor filmová a televízna dramaturgia a scenáristika.

Zoznam škôl, ktoré absolvoval šéf rezortu dopravy generálporučík Peter Gajdoš je poriadne dlhý. Štúdium začal na Vojenskej vysokej škole pozemného vojska generála L. Svobodu vo Vyškove, pokračoval na Vojenskej akadémii v Moskve. Vzdelanie si dopĺňal aj v Kanade, Holandsku, Nemecku a Veľkej Británii.

[Späť na obsah](#)

24. Otázka znela: čo s rodinným striebrom Slovenska?

[Téma: Ekonomická univerzita; Pravda; 09/04/2016; 82/2016; s.: 28,29; neznáma história; Vladimír Jancura]

Kto si dnes ešte spomenie, že liečebné kúpele volali kedysi rodinným striebrom Slovenska? A nebolo to dávno, naposledy pred štvrtstoročím, v čase prvých úvah a diskusií o ich privatizácii. Znalci vtedy upozorňovali na strategický význam niektorých kúpeľných podnikov a minerálnych žriediel. Podpora kúpeľníctva má patriť medzi priority novej slovenskej vlády, a tak si vari nezaškodí kadečo pripomenúť.

Vladimír Jancura

Najprv sa však vráťme do dávnejšej minulosti, presnejšie do roku 1920. Slovensko v tom čase, krátko po vzniku ČSR, prešiel krízom – krážom pražský balneológ európskeho mena MUDr. Vojtěch Mrázek. Navštevoval najmä tunajšie kúpele, vrátane tých, ktoré sú už dnes zabudnuté. Na záver cesty pripravil obsiahlu správu pre ministerstvo zdravotníctva, v ktorej referoval, že "republika Československá získala neočakávané dedičstvo nesmierneho bohatstva s prekvapujúcim počtom liečivých prameňov".

Mrázek prekypoval nadšením a nešetril superlatívami. Písal o "otvorenom poklade minerálnych žriediel všemožných chemických kvalít a liečebných odtieňov" a o "alpských staniách s rafinovaným hotelovým prepychom a balneologickými inštaláciami miliónovej obchodnej ceny". Vyjadril presvedčenie, že vďaka tomu republika bude môcť "už čoskoro súperiť s liečebňami Švajčiarska a Pyrenejí". Autor tejto správy netáral do vetra, mohol totiž porovnávať. Predtým precestoval kus sveta, napísal sprievodcu kúpeľnými a liečebnými miestami Európy i severnej Afriky a dlhé roky bol riaditeľom znamenitých kúpeľov Letiny pri Plzni. Medzitým Mrázek vydal knihu O novej liečbe slnkom a svetlom, preto na ceste Slovenskom venoval osobitnú pozornosť tatranským klimatickým kúpeľom. Tvrdil, že pred pompéznosťou Grand hotela a jeho okolia v Starom Smokovci "musí cúvnuť" aj pražské sanatórium v Podolí. A správne predpovedal, že už čoskoro budú sem, do slovenských veľhôr, tiahnuť namiesto maďarských magnátov z Budapešti prúdy českých návštevníkov.

Tiahli a mohli si vyberať aj mimo oblasti Vysokých Tatier. V období medzi dvoma svetovými vojnami pôsobilo na Slovensku 42 liečebných kúpeľov. Presne toľko, ako bolo v Čechách, na Morave a v Sliezske dohromady. A takmer raz toľko, ako ich máme u nás v súčasnosti. Stojí za zmienku, že za prvej ČSR bolo šesť slovenských kúpeľných podnikov vo vlastníctve štátu. Išlo o kúpele v Ľubochni, na Štrbskom Plese, v Tatranskej Lomnici, v Červenom Kláštore – Smerdžonke (po vojne zanikli, od roku 2012 znovu otvorené), na Sliachi a v Herľanoch (blízko známeho gejzíru). Z českých kúpeľov patrili do tejto kategórie Mariánské Lázně a kúpele Jáchymov.

Áno, mnohé kúpele, ktoré navštívil na Slovensku svojho času doktor Mrázek, už dávnejšie zanikli. Jeden príklad za všetky: kúpele pri obci Baldovce. Pred druhou svetovou vojnou patrili Ladislavovi Friedovi z Levoče, v roku 1942 ich arizovalo spišské biskupstvo, údajne preto, lebo sa nachádzali v zlom stave. Po vojne sa Fried prihlásil o navrátenie svojho majetku. Povereníctvo priemyslu a obchodu však na žiadosť biskupstva potvrdilo, že to nie je možné "z dôvodov verejného záujmu". Baldovské kúpele neskôr zoštvátnili, všetky objekty zbúrali a pri prameni postavili závod na plnenie známej minerálky. Čas odvíjal aj kúpele Cemjata pri Prešove. Vznikli pred takmer 110 rokmi a dobová reklama ich prezentovala ako "najzábavnejšie a najlacnejšie kúpele v Uhorsku". Pre vysoký obsah síry v minerálnej vode nazývali

kúpele Švabľovkou. "Patrili najprv akciovej spoločnosti s účasťou mesta, neskôr súkromníkom, po druhej svetovej vojne však zanikli," uvádza historička Darina Vasiľová z Prešovskej univerzity.

Obe svetové vojny pôsobili na slovenské kúpeľníctvo skutočne zničujúco. Veď pred rokom 1914 malo Horné Uhorsko, čiže územie dnešného Slovenska, okolo sto kúpeľných lokalít. Darina Eliášová, ktorá sa na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** venuje aj dejinám slovenského kúpeľníctva, našla v archívoch záznamy z roku 1895, podľa ktorých len na Spiši fungovalo vtedy 13 liečivých kúpeľov! Počas vojnového Slovenského štátu sa počet kúpeľov zredukoval na 30. Po prechode frontu v roku 1945 viaceré už neobnovili svoju činnosť. Napríklad preslávené kúpele Vyhne, v ktorých bol od roku 1940 zberný a neskôr pracovný tábor a ktoré koncom vojny úplne vyhoreli. Alebo Svätojánske kúpele pri termálnom prameni v obci Liptovský Ján. Kedysi v nich liečili reumu a ženské choroby. Dnes je lokalita známa už len areálom termálnych kúpalísk.

Krajina tisícich žriediel

Kúpeľný potenciál Slovenska je však naďalej obrovský. Ak Fínsko nazývajú krajinou tisícich jazier, tak potom Slovensko je krajinou tisícich minerálnych žriediel. Keď Peter Krahulec pred 40 rokmi dokončil svoje dvojväzkové dielo o prírodných minerálnych zdrojoch, bolo ich registrovaných 1 035. Dnes je to takmer o 600 viac, lebo sa našli ďalšie pramene a mnohé z nich prešli aj registráciou na Inšpektoráte kúpeľov a žriediel.

Tento úrad pri ministerstve zdravotníctva najskôr v Prahe a neskôr i v Bratislave viedol niekoľko desaťročí Peter Krahulec. Dnes má 85 rokov a ako jeden z mála žijúcich odborníkov aj sochu – v Dudinciach, za rozvoj tamojších kúpeľov. Čo hovorí na prírastky v registri žriediel? "Pokiaľ ide o množstvo zistených minerálnych prameňov na takomto kúsku zeme, nemá Slovensko obdobu v celom svete," odpovedá. "Je v tomto ohľade skutočná veľmoc. Nechápem však, prečo si Slováci nevedia vážiť toto svoje najväčšie bohatstvo tak ako Česi."

Inžinier Krahulec dúfal, že po roku 1989 príde k obnove viacerých zaniknutých kúpeľov. V období socializmu sa totiž prednostne rozvíjali iba niektoré. Už v roku 1947 na konferencii balneológov na Štrbskom Plese vznikla kategorizácia kúpeľných podnikov. Začali sa rozlišovať kúpele medzinárodného, celoštátneho a miestneho významu. Všetky boli síce znárodnené, ale koľko z nich sa mohlo dočkať výraznejšej podpory zo strany štátu: tretina, polovica? Ostatné boli viacmenej odsúdené na postupný zánik.

Ďalší vietor do plachát dostali vybrané kúpele v roku 1955, keď zákon zaviedol štatút kúpeľného mesta. Dlhodobý plán schválený na roky 1957-1975 predpokladal urychlený rozvoj balneologických zariadení a celej infraštruktúry práve v týchto mestách. Piešťanom pribudlo 1 200 lôžok (pred vojnou mali okolo 3 000), vyrástol interhotel Magnólia, vznikol komplex kúpeľných budov Balnea atď.

Na druhej strane zanikli alebo chátrali také kúpeľné podniky, ako boli Gánovce (dnes je na ich mieste akvapark), Iľša, Byšta a iné. Po "nežnej" sa ukázalo svetlo nádeje, prišlo však obdobie transformácie ekonomiky, ktorá neobišla ani kúpeľníctvo. Aj tu sa však všetko najprv skomplikovalo. Málo sa vie, že odštatňovanie kúpeľov v bývalom Československu začala už tzv. malá privatizácia. Na Slovensku, našťastie, v jej rámci nevydražili jediný kúpeľný dom (hoci bolo takéto pokušenie), v českej časti spoločného štátu však áno.

Napríklad v Karlových Varoch už v roku 1991 sprivatizovali pomocou dražby kúpeľné domy Vyšehrad, Brno a Čajkovskij. Podľa Jiřího Schlangera, bývalého námestníka ministra zdravotníctva ČR, bol predaj jednotlivých nehnuteľností chybným krokom, ale viacerí režiséri privatizácie kúpeľníctva preferovali pred štvrtstoročím práve tento model. Niekoľko známych kúpeľov na severe Čiech, ktorých majetok vydražili rôzni ruskojazyční a nemeckí privatizéri, zápasi odvtedy s veľkými problémami.

Čo s kúpeľmi našimi? Táto otázka znela aj na zasadnutí Národnej rady začiatkom leta 1991. Denník Pravda prinášal články, ktoré sa prihovárali za rozvážny postup vo veľkej privatizácii. Strategickí investori áno, ale menej "kupónky" a viac zamestnaneckých akcií, radili experti. V niektorých zo 16 slovenských kúpeľov celoštátneho významu už totiž ich manažmenty pripravovali privatizačné projekty.

Ale až o dva roky, po zániku federácie a vzniku samostatnej Slovenskej republiky, sa jednotlivé kúpeľné podniky zmenili podľa týchto projektov na akciové spoločnosti. Predpokladalo sa, že 51 percent akcií každej spoločnosti sa predá vo verejnej súťaži, okolo 10 percent prípadne bezodplatne príslušnej obci či mestu a podiel Fondu národného majetku dosiahne maximálne 34 percent.

S odštatnením kúpeľných podnikov sa síce začalo skraja roku 1994, ale už prvý pokus druhej Mečiarovej vlády s privatizáciou Piešťanských kúpeľov priamym predajom nevyšiel. Malo sa tak udiť na nočnom zasadnutí vlády už po tom, čo jej parlament vyslovil nedôveru. Prechodná Moravčíkova vláda rozhodnutie svojej predchodkyne vzápätí zrušila. Hlavná privatizačná vlna potom prebehla za tretej

Mečiarovej vlády v rokoch 1995 – 1997. Kúpele sa predávali zväčša vopred určeným nadobúdateľom a spravidla z okruhu ľudí blízkych vládnemu hnutiu.

Čo podporiť a čo oživiť

Dnes vari len s výnimkou Bardejovských Kúpeľov zmenili ostatné známejšie kúpeľné podniky pôvodných majiteľov privatizérov spred dvoch desaťročí. Niektoré aj viackrát. Ich súčasní majitelia mali blízko skôr k iným stranám ako k HZDS, dokonca za ne sedeli v poslaneckých laviciach alebo na stoličkách vo vedení rezortov. Piešťanom nevyšiel ani druhý pokus o odštátnenie, Fond národného majetku odkúpil akcie od privatizéra z "domácej kapitálotvornej vrstvy" späť pre štát a v roku 2002 nasledovala reprivatizácia. Spočiatku sa zdalo, že kúpele s unikátnym liečivým bahnom získali do svojho portfólia Mariánské Lázně, až neskôr vyšlo najavo, že sú súčasťou britského hotelového impéria. Podobne ako Smrdáky a, mimochodom, aj Mariánské Lázně.

Kým však podniku na Kúpeľnom ostrove sa v nasledujúcich rokoch začalo dariť, kedysi vychýrené sliačske kúpele (termálny liečivý prameň, unikátny svojou vodou s kyslíčnikom uhličitým) sa po privatizácii Mečiarovým exministrom zdravotníctva v roku 1995 dostali do úpadku a chaosu. Nevyšli z neho dodnes. Privatizácia naštartovala rozvoj kúpeľných podnikov v Trenčianskych Tepliciach, Rajeckých Tepliciach a v niektorých ďalších mestách, pravda, pre menej solventných domácich návštevníkov sú dnes menej dostupné ako kedysi. Na druhej strane, už po roku 2000 sa odmičali kúpele Korytnica so znamenitou železitou vodou a najvyššie položené klimatické kúpele na Štrbskom Plese. A tak by sme mohli pokračovať.

"Ak mali kúpeľné podniky prežiť, museli sa čoraz viac orientovať na bohatšiu klientelu," vysvetľuje český expert na kúpeľníctvo Jan Balcar. "Tá je však oveľa náročnejšia ako domáci odborár alebo rekreant, ktorý musí byť spokojný so službami ponúkanými takmer zadarmo." Majitelia kúpeľov, ktorí na to mali, začali preto horúčkovo investovať do drahých pavilónov pre cudzincov a do wellness centier určených na rýchly relax. Ostatní nevydržali konkurenciu, ich kúpele chátrajú, ak už medzitým nezastavili činnosť. V roku 1997 bolo sprivatizovaných 20 kúpeľných podnikov, takmer všetky významnejšie na Slovensku. Na pováženie je nielen spôsob a rýchlosť tejto privatizácie, ale natíska sa aj otázka, či bolo treba takmer celé slovenské kúpeľníctvo zveriť do rúk súkromníkom. Veď v takom Nemecku alebo vo Francúzsku sú mnohé kúpele majetkom obcí alebo obce sa o ne delia s poisťovňami, v ďalších má významné podiely aj štát. Napokon, v susednom Česku sa po nevydarenom štarte privatizácie poučili a dodnes patria štátu známe Jánské Lázně i horské kúpele Karlova Studánka. Stopercentným vlastníkom kúpeľov v Třeboni je zase toto mesto.

Inžinier Krahulec bol v roku 1994 už na odchode do dôchodku, ale Vladimírovi Mečiarovi ešte stihol poradiť, aby kúpeľný dom Diamant v Dudinciach nedával do súkromných rúk: "Pán premiér, pýtam sa, ak pôjde do privatizácie úplne všetko, kam budete vodiť štátne návštevy?" spomína po rokoch. "Našťastie, asi ma vypočul, lebo aspoň Diamant zostal štátu." Pravda, Mečiar potom vodil zahraničné návštevy predovšetkým do Karolom Martinkom sprivatizovaných Piešťanských kúpeľov, a Diamant si podržali aj nasledujúce vlády.

Štát ma dnes podiel aj v takmer skrachovaných sliačskych kúpeľoch. Bývalý poslanec a viceguvernér Eximbanky Michal Borguľa vyzval pred polrokom na portáli Slovo Ficovu vládu, aby Sliač zachránila tým, že štát tieto kúpele kompletne vykúpi, ako to bolo v prípade "matky" slovenských plynární.

Krahulec víta zámer novej vlády poskytnúť kúpeľom štátnu podporu. Mala by sa však zamerať na tie z nich, ktoré sa ocitli nie vlastnou vinou v nezávideniahodnej situácii. A vzápätí spresňuje: "Korytnici treba určite pomôcť, veď je to hanba Slovenska, že takéto kúpele sa nedarí oživiť."

A čo dávnejšie zaniknuté kúpele? "To by si žiadalo veľmi veľké peniaze, štát ich teraz asi nemá," odpovedá. On sám so skupinou nadšencov sa pokúsil v 90. rokoch znovu vdýchnuť život liečebným kúpeľom v Oravskej Polhore, ktoré zanikli po prvej svetovej vojny. Je tam minerálny prameň s unikátnou slanou jódobromovou vodou. Kedysi sa ňou liečili kožné a ženské ochorenia. Krahulec založil spoločnosť a dal vyhotoviť projektovú štúdiu kúpeľných objektov, nenašiel sa však potrebný kapitál. Realizácia by si vyžiadala okolo jednej miliardy korún. V prepočte vyše 30 miliónov eur. Je to veľa? Ako sa to vezme.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

Foto:

Kúpele Korytnica alebo to, čo z nich zostalo, na snímke z roku 2008.

Reštaurácia s kaviarňou v Starom Smokovci, kedysi vyhľadávané miesto hostí tamojších kúpeľov. Budova bola zničená koncom 50. rokov minulého storočia. ZDROJ: 4BP.BLOGSPOT.COM

Niekdajšie Drienovecké kúpele využívali vodu z krasovej vyvieracky. Ešte v 70. rokoch minulého storočia tu vládol čulý kúpeľný život. ZDROJ: ABOV.VUCKE.SK

[Späť na obsah](#)

25. PEVŠ sa zapojila do projektu Mini-Erasmus

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 09/04/2016; Školský servis; Školský servis]

[Späť na obsah](#)

26. Modelová konferencia Fakulty medzinárodných vzťahov EUBA je na konci

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 09/04/2016; Školský servis; Simonka Krivá, Dana Exenbergerová]

Záverečné memorandá sú podpísané!

Bratislava 9. apríla (SkolskyServis.sk) - Jedna konferencia, dva semestre, tri sekcie, 76 študentov a nespočetné množstvo hodín strávených prípravou obsahovej i organizačnej časti unikátneho študentského projektu pod názvom Modelová konferencia Fakulty medzinárodných vzťahov 2016 - aj to je bilancia 9. ročníka organizovaného v spolupráci s Euroatlantickým centrom pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí, Miroslava Lajčáka.

Dňa 5. apríla 2016 sa študenti Fakulty medzinárodných vzťahov slávnostne zhromaždili na pôde historickej budovy Národnej rady Slovenskej republiky, aby zavŕšili dvojsemestrálne rokovania a spečatili svoje úsilie, ktoré vynaložili na prípravu stanovísk nimi reprezentovaných krajín.

Rokovania otvorila dekanka Fakulty medzinárodných vzťahov, prof. Ing. Ľudmila Lipková, CSc., ktorá vo svojom prejave vyzdvihla dôležitosť nadobudnutých negociačných i organizačných skúseností, ktoré oceňujú odborníci v diplomatickej i súkromnej sfére. V závere vyjadrila študentom vďaku za reprezentáciu fakulty a poprialala im úspešné ukončenie tohto ročníka. Následne sa študentom prihovorela koordinátorka projektu, Ing. Zuzana Krkošková a predsedníčka MK FMV 2016 Bc. Mária Jurovčíková.

Po vyčerpávajúcich 6-hodinových rokovaní boli podpísané záverečné memorandá, ktoré dali priestor na zjednotenie protichodných názorov jednotlivých štátov, nájdenie win-win kompromisov a taktiež priestor na udelenie výnimiek či poskytnutie ústupkov.

Disciplinovaný prístup študentov nielen počas dnešných záverečných rokovaní môže byť vzorom pre rokovania legitímnych zástupcov štátov a môže byť aj dôkazom toho, že kde je vôľa, tam je cesta. Študenti sa stali príkladom toho, že so správnym prístupom a s odhodlaním dospieť ku kompromisu sa dá dosiahnuť dohoda.

Záverečné memorandá budú následne rozposlané rečníkom, ktorí sa 13. apríla 2016 zúčastnia veľkolepého vyvrcholenia Modelovej konferencie FMV 2016 v Aule **Ekonomickej univerzity** a vyjadrí sa k stanoviskám a odporúčaniam študentov k problémom, ktoré hýbu súčasným svetovým dianím, v rámci troch panelových diskusií na témy:

- Regionálny dialóg o migračnej a azylovej politike
- Energetická bezpečnosť Európy
- Dlhodobé financovanie boja proti klimatickým zmenám a capacity building.

Týmto si taktiež dovoľujeme pozvať odbornú i laickú verejnosť, ktorá sa zaujíma o oblasť svetovej politiky a medzinárodných vzťahov, aby sa zúčastnili Modelovej konferencie FMV 2016, ktorá sa uskutoční už budúci týždeň, 13. apríla 2016 od 9:30 do 15:00 v Aule **Ekonomickej univerzity**.

Simonka Krivá, Dana Exenbergerová (Fakulta medzinárodných vzťahov)

[Späť na obsah](#)

27. Modelová konferencia Fakulty medzinárodných vzťahov 2016

[Téma: Ekonomická univerzita; energia.dennikn.sk; 11/04/2016; Elektrina a e-mobilita; Redakcia]

9. ročník Modelovej konferencie FMV 2016 sa tento rok uskutoční pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí, Miroslava Lajčáka a s podporou Nadácie Slovenskej sporiteľne a spoločností SPP, Swiss Re, DM, Grafton, a ďalšími.

Dátum: 13.4.2016 Organizátor: Fakulta medzinárodných vzťahov, **EU** v BA Miesto konania: Aula **Ekonomickej univerzity v Bratislave** Oficiálna stránka podujatia Študenti, ktorí projekt pripravovali počas dvoch semestrov sa rozhodli venovať trom veľmi aktuálnym témam, ktoré budú predmetom jednotlivých panelových diskusií za účasti domácich i zahraničných hostí.

10.00 – 11.00 EKONOMICKÁ SEKCIA: Energetická bezpečnosť Európy

11.30 – 12.30 ENVIRONMENTÁLNA SEKCIA: Dlhodobé financovanie boja proti klimatickým zmenám a capacity building

13.40 – 14.40 POLITICKÁ SEKCIA: Migračná a azylová politika Európskej únie

Diskusie ekonomickej sekcie sa zúčastnia významní hostia ako veľvyslankyňa Nórskeho kráľovstva - H.E. Inga MAGISTAD; tretí tajomník veľvyslanectva Ruskej federácie - Dmitrij VASHCHENKO, špecialistka na energetickú politiku EÚ z Oddelenia medzinárodných vzťahov v energetike MH SR - Zuzana MJARTANOVÁ a riaditeľ Eustreamu - Rastislav ŇUKOVIČ.

Tí sa vyjadria k témam, ktorým sa počas rokovaní venovali študenti, ako napr:

- výstavba Nord Stream 2 a Eastring,
- dodávky azerbajdžanského zemného plynu,
- projekt Transkaspického plynovodu,
- dodávky skvapalneného zemného plynu (LNG) do Európy.

[Späť na obsah](#)

28. P. Škriniar: Buď dvere otvoríte, alebo iba stlačíte kľučku

[Téma: Ekonomická univerzita; Liptovské noviny; 12/04/2016; 14/2016; s.: 18; Kam na vysokú školu/inzercia; PŠ]

Prečo by ste mali ísť študovať na vysokú školu? Niekoľko rád dáva Pavel Škriniar z Fakulty podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity Bratislave**.

Opäť je tu obdobie, keď sa na stredných školách rozhoduje o budúcom profesijnom smerovaní. Maturanti sa začínajú zaujímať o podmienky vstupu na vysoké školy a ich záujmu nejde ani úspešnosť absolventov v praxi. Iste dobré meno a značka akademickej pôdy môžu pootvoriť dvere. No je to vždy absolvent, kto chytá kľučku. Je iba na ňom či ňou dvere otvorí dokorán alebo ich pred sebou zatvorí. O úspešnosti absolventa v praxi totiž rozhoduje predovšetkým postoj k riešeniu úloh, zodpovednosť za svoje výstupy i ochota absorbovať nové poznatky. A na vysokej škole sa takéto niečo z učebníc neučí. Učia sa tam však veci za ktorými stojí bádanie testovanie, skúmanie a životné skúsenosti mnohých ľudí z celého sveta. Počas piatich rokov sa k študentom dostávajú informácie a poznatky ktorých získanie či objavenie ľudstvo potrebovalo desiatky až stovky rokov. Takéto univerzum vedomostí nemožno v nijakom prípade považovať za niečo bezcenné. Veď svojim adresátom ponúka možnosť vvarovania sa chýb a ukazuje hlavne tú vydarenú cestu vývoja. Tým skracuje čas potrebný na úspešné dosiahnutie cieľov. Naučiť sa dá aj schopnosť spolupracovať s ostatnými. Rôzne projekty neraz zadávané firmami spolupracujúcimi s univerzitou dávajú priestor (a niekedy i povinnosť, ak ide o zápočet či skúšku) na zžitie s výhodami tímovej práce. A okrem toho netreba zabúdať na v podstate ešte bezstarostný študentský život plný nespočetných možností všetkého druhu. Za získané vzdelanie a vedomosti z akejkolvek školy sa určite netreba hanbiť. Hanbu by mali pociťovať tí ktorí premrhali päť rokov jedinečných príležitostí. Vysoká škola je fantastickým odrazovým mostíkom do života. Stačí sa iba dobre odraziť. Preto by som parafrázoval slávny výrok. Nepýtaj sa čo môže vysoká škola urobiť pre teba. Opýtaj sa čo môžeš na vysokej škole urobiť ty pre seba.

(PŠ)

Pavel Škriniar

- Pôsobí na Fakulte podnikového manažmentu **Ekonomickej univerzity v Bratislave**, ktorú aj vyštudoval.
- Pri prednášaní uprednostňuje diskusiu so študentmi pred monológom a dáva dôraz nielen na správny výsledok ale predovšetkým na spôsob jeho dosiahnutia.
- Svoju publikačnú aktivitu nasmeroval na zlepšenie finančnej gramotnosti obyvateľstva.

(PŠ)

foto:

Opýtaj sa, čo môžeš na vysokej škole urobiť ty pre seba.

[Späť na obsah](#)

29. Ekologická daň ako zdroj rozpočtu EÚ: Téma pre slovenské predsedníctvo?

[Téma: Ekonomická univerzita; euractiv.sk; 12/04/2016; Články; Zuzana Gabrižová/TASR]

Slovensko má v rozpočtovej oblasti počas predsedníctva v Rade EÚ skôr iné priority.

O reforme príjmovej časti svojho rozpočtu cez zavedenie vlastného zdroja diskutuje EÚ roky. Pokladňa únie by tak bola menej závislá na ochote členských štátov platiť. Oslabila by sa aj logika rozpočtových rokovaní, pri ktorej chce každý štát dosiahnuť "primeranú návratnosť" za svoj vklad do rozpočtu.

Aký vlastný zdroj?

Možností, akú podobu by mohli vlastné zdroje mať je niekoľko. Hovorí sa o dani z elektrickej energie, alebo o dani naviazanej na znečisťovanie (carbon tax).

Eurokomisárka zodpovedná za rozpočet EÚ Kristalina Georgieva nedávno počas návštevy Bratislavy povedala, že akákoľvek podoba prípadnej dane by mala byť naviazaná na európsku politiku, napríklad práve v oblasti dekarbonizácie.

Začiatkom apríla diskutovali o vlastných zdrojoch európskeho rozpočtu odborníci na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** v rámci konferencie Slovenskej štatistickej a demografickej spoločnosti.

Reč bola o takzvanej ekologickej dani ako jednom z možných riešení. Europoslanec Vladimír Maňka (Smer-SD, SD) hovorí o možnosti zdanenia výrobkov z tretích krajín, napríklad z Číny, ktoré sa vyrábajú neekologickým spôsobom.

"Keby sme to zdanili, slovenské a európske firmy budú viac konkurencieschopné voči tým, čo vyrábajú nečistým spôsobom a vytláčajú nás z trhu. Zdaňme tieto neefektívne a neekologicky vyrábané výrobky a touto daňou financujeme rozpočet EÚ."

Riešilo by to podľa neho problém, kedy si niektoré štáty ako Francúzsko, Taliansko či Grécko si neplnia voči európskemu rozpočtu svoje záväzky.

Navyše, "členské štáty ušetria peniaze a môžu investovať v rámci svojich krajín."

Dnes prispievajú členské štáty do európskeho rozpočtu každoročne asi 1 % hrubého národného dôchodku (HND). "Toto číslo by sme mohli nahradiť týmto ekologickým poplatkom za cudzie výrobky, ktoré poškodzujú našich výrobcov a donútime týchto výrobcov v ázijských krajinách a inde, aby vyrábali čistejšie, ekologickejšie," doplnil Maňka.

Znížiť dane inde

Viliam Páleník z Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied (SAV) hovorí o kompenzácií v prospech ľudí.

"Ak by sa zaviedol takýto poplatok alebo daň, národné rozpočty by tieto prostriedky ušetrili a bolo by namieste, aby členské krajiny znížili nejaké iné dane a poplatky, aby to bolo spravodlivé voči občanom. My navrhujeme, aby znížili dane zo mzdy," priblížil. Ako dodal, vďaka tomu by stúpol hospodársky rast a zamestnanosť Slovenska aj celej únie.

Odborníci dúfajú, že by to mohla byť téma aj pre slovenské predsedníctvo v Rade EÚ.

Až po roku 2020

Otázka vlastných zdrojov súvisí s otázkou, čo s európskym rozpočtom po roku 2020, kedy končí súčasný sedemročný rámec. Návrh Európskej komisie sa očakáva až na budúci rok. Dôležitým vkladom k možnosti zaviesť vlastné zdroje bude výstup špecializovanej pracovnej skupiny na vysokej úrovni pod vedením bývalého talianskeho premiéra Maria Montiho, ktorý sa očakáva ku koncu slovenského predsedníctva.

Slovensko sa v rozpočtovej oblasti preto sústreďí skôr na vyjednanie únieho rozpočtu na rok 2017 a najmä na strednodobú revíziu súčasného rozpočtového rámca EÚ na roky 2014-2020. Tu sa návrh

Komisie očakáva ešte počas slovenského predsedníctva mohol by sa dotknúť dvoch oblastí, jeho zjednodušenia a posilnenia flexibility v kontexte nových potrieb či výziev, ktorým **EU** čelí.

zroj: pixabay

[Späť na obsah](#)

30. SÚMRAK TAJNÝCH SLUŽIEB

[Téma: Ekonomická univerzita; Extra plus; 01/04/2016; 04/2016; s.: 20,21,22,23; V SPOLOČNOSTI; FRANTIŠEK ŠKVRNDA]

Zlatý vek vyzvedačstva a špionáže je nenávratne preč

TEXT FRANTIŠEK ŠKVRNDA FOTO ARCHÍV

Špionáž je vraj druhé najstaršie remeslo na svete. Mnohí odborníci nachádzajú jej pôvod vo vyzvedačstve, ktoré je veľmi dlho dôležitou súčasťou vojenskej činnosti. Už dielo čínskeho vojvodu Sun-c'ho Umenie vojny v jednej z kapitol objasňuje zmysel a význam nasadenia zvedov. Vznik špionáže sa však spája aj s politikou, riadením štátu či úsilím o udržanie moci.

PANOVNÍKOVE OČI A UŠI

Išlo najmä o poslov, ktorí prepravovali správy vo veľkých ríšach. Spravidla žili na panovníckych dvoroch. Pri nosení odkazov do ďalších častí krajiny sledovali aj dianie okolo seba a pôsobili ako panovníkove „oči a uši“. Vo veľkých ríšach, na rozdiel od malých mestských štátov, mal spôsob získavania správ a ich odovzdávania usporiadanú podobu a slúžil napríklad aj na kontrolu dobytých území alebo zabraňovanie vzburám na nich.

Postupne sa na tomto základe vytvorila tajná polícia, ktorá sa pretransformovala na špecifickú časť mnohých súčasných spravodajských služieb. Tajná polícia má širší rozsah ako vyzvedačstvo, ale bez neho nemôže existovať. Ide najmä o využívanie pôšt, neskôr telekomunikácií a ďalších technických prostriedkov komunikácie, ktoré aj v súčasnosti mimoriadne zaujímajú spravodajské služby, či už pri odpočúvaní telefonických rozhovorov, sledovaní elektronickej komunikácie alebo iných moderných spôsoboch špehovania ľudí. Tretí smer vzniku vyzvedačstva, ktorý sa však rozvinul neskôr, súvisí so snahou využiť vyzvedačstvo na rozšírenie bohatstva panovníka či štátu získaním poznatkov o nových prvkoch v hospodárstve od staroveku až po najmodernejšie technológie v súčasnosti. Ide o hospodársku špionáž, ktorá tiež prežila do súčasnosti a stále sa masívne využíva.

STRÁŽENÉ TAJOMSTVO

Za prvý prípad úspešnej hospodárskej špionáže sa považuje príbeh z piateho storočia uvedený v čínskych kronikách o prevezení húsenice priadky morušovej ako potenciálneho zdroja nesmierneho bohatstva čínskou princeznou do Indie. Dlho strážený základ tajomstva výroby hodvábu, za ktorého vyzradenie bol trest smrti, princezná schovala vo svojom klobúku zo živých kvetov.

Po skončení studenej vojny sa záujem o hospodársku špionáž zvýšil a prežíva nové obdobie svojho rozmachu. Vo veľkej miere tieto aktivity vyvíjajú nadnárodné spoločnosti so sídlom na Západe. Vyplýva z toho aj dôležitá úloha pre spravodajské služby chrániť hospodárske tajomstvá, ktoré ešte ostali v štátnych rukách.

V dejinách sa v tesnej nadväznosti a prelínaní vytvorili štyri základné podoby pôsobenia spravodajských služieb. Prvá je tradičná vojenská špionáž. Druhou sa stala kontrašpionáž, čiže ochrana pred špionážou. Tretiu predstavuje politická špionáž, súvisiaca s bojom o moc na medzinárodnej aréne i vnútri štátu. Vo všetkých týchto oblastiach máme do činenia s protivníkmi, nepriateľmi a hrozbami z ich strany, z čoho vyplýva potreba ich odhalenia a prekazení zámernov. Štvrtá oblasť je hospodárska špionáž, ktorá nie je bezprostredne spojená s nepriateľstvom, ale súvisí viac s konkurenčným bojom, snahou získať výhody s cieľom zvyšovať zisky či bohatstvo. Z dôvodu ochrany týchto stránok fungovania štátu ide aj o špecifickú oblasť kontrašpionáže.

TRI ZÁKLADNÉ DIMENZIE

Z iného pohľadom majú spravodajské služby tri základné dimenzie svojho pôsobenia. Dlho bolo základným, a vlastne aj jediným prvkom tejto činnosti skryté pôsobenie ľudí, ktorí získavali potrebné informácie. Vyžadovalo sa však aj ich dodanie na správne miesta a ich využitie. Už od začiatku týchto aktivít existuje potreba zhromažďovania, uschovávaní, prenášania a odovzdávania informácií, čo vyvoláva technické i organizačné problémy, ktoré sa neskôr stali relatívne samostatnými dimenziami

pôsobenia spravodajských služieb.

S rozširovaním masovosti politiky a v podmienkach zostrujúceho sa boja o bohatstvo a moc sa nároky na pôsobenie spravodajských služieb zvyšovali a postupne sa z nich stávali organizácie, pôsobiace na panovníckych dvoroch. V Taliansku, Anglicku a Francúzsku sa špionáž v 15. - 17. storočí stala aj súčasťou diplomacie. Tu sa objavuje šifrovanie správ tak, aby v prípade ich získania nepovolanými osobami zostal obsah skrytý. V tomto období sa začala zdokonaľovať tajná polícia - ako príklady poslúžia Rusko, Francúzsko, Rakúsko a Prusko. K rozvíjaniu činnosti spravodajských služieb výrazne prispievali technické vynálezy, ktoré sa vo veľkom začali zavádzať v spoločenskom živote v druhej polovici 19. storočia. Išlo najmä o výtobytky v komunikačnej oblasti alebo nové možnosti snímania.

VZRATAJÚCE NAPÄTIE

Koniec 19. storočia viedol k zmenám v úlohách i možnostiach pôsobenia spravodajských služieb v týchto podmienkach. Najmä vo veľmociach vznikali rôzne nové úrady, ktoré pôsobili prevažne v rámci ministerstiev - či už obrany, námorníctva alebo vnútra - a postupne sa osamostatňovali.

Negatívnym výsledkom dynamického vývoja v oblasti spravodajských služieb sa stala špiónománia, ktorá súvisela aj so vzrastajúcim napätím vo svete, najmä na európskom kontinente. Nemeckí špióni sa hľadali vo Francúzsku, Rusku a Veľkej Británii. A v Nemecku a Rakúsku-Uhorsku sa zas obávali pôsobenia britských, francúzskych a ruských špiónov. Špiónománia sa v podstate nikdy neskončila, objavuje sa dodnes.

Dôsledky prvej svetovej vojny sa premietli do vývoja spravodajských služieb a vo veľmociach, ale aj menších štátoch sa začalo postupne vytvárať spravidla viac spravodajských služieb. Druhá svetová vojna znamenala veľký súboj spravodajských služieb, kde stáli proti sebe na jednej strane v prvom rade sovietske vyzvedné služby v rámci NKGB (neskôr NKVD) a GRU (vojenská rozvedka) a britská MI6 a na druhej strane nemecká špionáž v rámci RSHA a Abwehru.

Obe vojny sa stali významnými medzníkmi vo vývoji spravodajských služieb - či už v dôsledku zmien na politickej mape sveta alebo v medzinárodných vzťahoch a bezpečnosti, ktoré priniesli aj nové úlohy. Ukázalo sa, že táto činnosť je efektívna spravidla vtedy, keď sa uskutočňuje v širšom priestore, s relatívne veľkým počtom osôb a so značnými finančnými prostriedkami.

ŠTÁT V ŠTÁTE

Skutočný zlatý vek spravodajských služieb však nastal po druhej svetovej vojne. Vyzvedačská činnosť a sledovanie ľudí získali opäť nové možnosti i podoby najmä v podmienkach miniaturizácie technických prostriedkov v oblasti snímania a sledovania. Prišlo k technickej revolúcii v oblasti spravodajskej techniky. Tomu zodpovedali aj zmeny v organizačnej štruktúre spravodajských služieb, kde sa zvyšoval počet technických a iných špecialistov.

Pôsobenie spravodajských služieb sa však rozšírilo aj o ďalšie iné činnosti napríklad o špeciálne a psychologické operácie alebo pôsobenie agentov vplyvu. S rozvojom boja proti organizovanému zločinu a terorizmu vnútri štátov i na medzinárodnej scéne sa do pôsobenia spravodajských služieb dostávalo viac policajných metód. V niektorých spravodajských službách sa pre tieto potreby vytvorili špeciálne zásahové jednotky. Do kompetencie spravodajských služieb vo viacerých štátoch sa dostala ochrana ústavných činiteľov, štátnych hraníc, vládnej komunikácie a ďalšie činnosti spojené so zaisťovaním bezpečnosti štátu. Zo spravodajských služieb sa v týchto podmienkach stali vlastne štáty v štátoch. Ich vplyv na fungovanie štátov sa zvyšoval a vyjadrovali sa k širokej škále problémov vonkajšej i vnútornej politiky, pričom neraz do ich riešenia aktívne zasahovali.

Protirečivo na pôsobenie spravodajských služieb však začal od 70. rokov minulého storočia vplývať nárast množstva informácií a moc médií. Téma spravodajských služieb prestala byť tabu a objavovalo sa čoraz viac materiálov z tejto oblasti, ktoré nemali tak ako dovtedy len historický charakter. Medzníkom bol aj škandál Watergate, ktorý sa skončil odstúpením prezidenta R. Nixona.

NEDÔVERA A POCHYBNOSTI

Zmenu podmienok pre pôsobenie spravodajských služieb v 90. rokoch minulého storočia možno označiť ako čas hľadania nového zmyslu existencie spravodajských služieb z minulej éry. Nekonečné diskusie na túto tému viedli najčastejšie k tomu, že narastal tlak na reorganizáciu spravodajských služieb, ich otvorenosť, znižovanie počtov príslušníkov i nákladov na činnosť. Zmenil sa aj vzťah odbornej i laickej verejnosti k spravodajským službám - nestarali sa síce zo zorného uhla pozornosti, ale hodnotia sa ináč ako v minulosti. Vo všeobecnosti narástla miera nedôvery v ich pôsobenie i pochybnosti o ňom, ako aj obavy zo zneužitia ich právomocí. Mení sa aj vnútorné zloženie spravodajských služieb. Výrazne poklesol rozsah politickej špionáže, najmä v zahraničí. Znižujú sa počty skutočných profesionálnych

vyzvedáčov, označovaných aj za operatívov, a zvyšuje sa počet rôznych špecialistov, ktorí síce pôsobia v spravodajskej službe, ale nevykonávajú spravodajské činnosti.

Spravodajské služby trpia aj nestabilnou politickou a bezpečnostnou situáciou, ktorá sa, ako vidno na súčasnej migračnej vlne v **EU**, nedotýka len postsocialistických štátov. Ako sa majú podieľať na riešení bezpečnostných problémov, keď v spoločnosti existujú veľmi odlišné politické predstavy o ďalšom postupe?

LUDSKÝ FAKTOR

Technický vývoj v oblasti spravodajskej techniky sa nezastavil. Nová technika je drahšia a náročnejšia na prevádzku, hoci na druhej strane umožňuje získať a spracovať viac informácií ako v minulosti. Spracovanie, vyhodnotenie a využitie je síce technicky takmer na hranici dokonalosti, ale zúžitkovanie v spoločenskej a bezpečnostnej praxi nie je efektívne a často je oprávnene kritizované. Možno uviesť viacero príkladov z posledných rokov, keď spravodajské služby disponovali primeranými informáciami, ale z rôznych dôvodov ich nevedeli využiť pri riešení problémov. Zlatý vek spravodajských služieb sa už nevráti. Ani vtedy však neboli všemocné, vždy v nich boli aj sú ľudia s vášňami, prednosťami i nedostatkami. Ani tá najdokonalejšia technika nedokáže nahradiť ľudský faktor.

V meniacich sa podmienkach bezpečnosti v súčasnom svete sa na spravodajské služby kladú nové požiadavky a úlohy. Zatiaľ sa zdá, že sa s nimi nedokázali v nových podmienkach úplne vyrovnáť a zápasia s množstvom problémov, ktoré v minulosti nepoznali. Príčiny však nemusia spočívať v nich samotných, ale môže ich vyvolávať aj štát, spôsob, akým riadi služby alebo politicky a právne upravuje ich pôsobenie.

Skeptici tvrdia, že kým bude politika a boj o bohatstvo a moc, bude aj špionáž, a to aj medzi spojencami. Svedčia o tom nedávno odhalené aféry. A zo zreteľa nesmieme upúšťať, že takáto prax je neprirodzená a prináša viac starostí, ako ich dokáže vyriešiť. Komu to však prospieva?

Autor prednáša medzinárodné vzťahy na **ekonomickej univerzite v Bratislave**

"DRUHÁ SVETOVÁ VOJNA ZNAMENALA VEĽKÝ SÚBOJ SPRAVODAJSKÝCH SLUŽIEB, KDE STÁLI PROTI SEBE NA JEDNEJ STRANE V PRVOM RADE SOVIETSKE VÝZVEDNÉ SLUŽBY V RÁMCI NKGB (NESKÔR NKVD) A GRU (VOJENSKÁ ROZVIEDKA) A BRITSKÁ MI6 A NA DRUHEJ STRANE NEMECKÁ ŠPIONÁŽ V RÁMCI RSHA A ABWEHRU."

"SKUTOČNÝ ZLATÝ VEK SPRAVODAJSKÝCH SLUŽIEB VŠAK NASTAL PO DRUHEJ SVETOVEJ VOJNE. VYZVEDAČSKÁ ČINNOSŤ A SLEDOVANIE ĽUDÍ ZÍSKALI OPĎ NOVÉ MOŽNOSTI I PODOBY NAJMĀ V PODMIENKACH MINIATURIZÁCIE TECHNICKÝCH PROSTRIEDKOV V OBLASTI SNÍMANIA A SLEDOVANIA."

"TÉMA SPRAVODAJSKÝCH SLUŽIEB PRESTALA BYŤ TABU A OBJAVOVALO SA ČORAZ VIAC MATERIÁLOV Z TEJTO OBLASTI, KTORÉ NEMALI TAK AKO DOVTEDY LEN HISTORICKÝ CHARAKTER."

"MOŽNO UVIESTĤ VIACERO PRÍKLADOV Z POSLEDNÝCH ROKOV, KEĎ SPRAVODAJSKÉ SLUŽBY DISPONOVALI PRIMERANÝMI INFORMÁCIAMI, ALE Z RÔZNYCH DÔVODOV ICH NEVEDELI VYUŽIŤ PRI RIEŠENÍ PROBLÉMOV."

[Späť na obsah](#)

31. Novou štátnou tajomníčkou na ministerstve financií má byť Dana Meager

[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 12/04/2016; vofinanciach.sk / Financie a ekonomika; SITA]

Viceprezidentka finančnej správy Dana Meager by mala nahradiť Ivana Lesaya.

Ministerstvo financií bude mať zrejme nového štátneho tajomníka. Do tejto pozície by totiž namiesto štátneho tajomníka Ivana Lesaya mala nastúpiť doterajšia viceprezidentka finančnej správy Dana Meager. Vyplyva to z návrhu ministra financií Petra Kažimíra, o ktorom by mal rokovať vládny kabinet. Dana Meager by podľa návrhu uznesenia mala na nový post nastúpiť s účinnosťou už od 14. apríla 2016.

Súčasťou finančnej správy je od roku 2013

Dana Meager vyštudovala Obchodnú fakultu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Na finančnej

správe pôsobila ako viceprezidentka od roku 2013. Predtým od roku 2004 zastávala nepretržite pozíciu vedúcej daňového oddelenia v Slovenskom plynárenskom priemysle. Dovtedy pôsobila prevažne ako daňová konzultantka a analytička v spoločnostiach Deloitte, KPMG a Transtrade.

Lesay nahradil Vazila Hudáka

Ivan Lesay bol do funkcie štátneho tajomníka vymenovaný v júni minulého roku, keď nahradil Vazila Hudáka, ktorý bol poverený riadením rezortu hospodárstva. Lesay pôsobil ako poradca ministra financií a je vedeckým pracovníkom Ekonomického ústavu SAV.

Dana Meager Foto: Finančná správa SR

[Späť na obsah](#)

32. Kažimír chce vymeniť štátnych tajomníkov a dosadiť k sebe Danu Meager

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 12/04/2016; Slovensko; SITA]

Dana Meager doteraz pôsobila vo Finančnej správe, kde bola viceprezidentkou.

Minister financií Peter Kažimír. (Zdroj - SME - Gabriel Kuchta)

BRATISLAVA. Ministerstvo financií bude mať zrejme nového štátneho tajomníka. Do tejto pozície by totiž namiesto štátneho tajomníka Ivana Lesaya mala nastúpiť doterajšia viceprezidentka finančnej správy Dana Meager.

Vyplýva to z návrhu ministra financií Petra Kažimíra, o ktorom by mal rokovať vládny kabinet. Dana Meager by podľa návrhu uznesenia mala na nový post nastúpiť s účinnosťou už od 14. apríla 2016.

Dana Meager vyštudovala Obchodnú fakultu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Na finančnej správe pôsobila ako viceprezidentka od roku 2013.

Predtým od roku 2004 zastávala nepretržite pozíciu vedúcej daňového oddelenia v Slovenskom plynárenskom priemysle. Dovtedy pôsobila prevažne ako daňová konzultantka a analytička v spoločnostiach Deloitte, KPMG a Transtrade.

Ivan Lesay bol do funkcie štátneho tajomníka vymenovaný v júni minulého roku, keď nahradil Vazila Hudáka, ktorý bol poverený riadením rezortu hospodárstva. Lesay pôsobil ako poradca ministra financií a je vedeckým pracovníkom Ekonomického ústavu SAV.

[Späť na obsah](#)

33. Stabilné miesto v extralige sa im vybojovať nepodarilo, v hokeji pokračujú vďaka EUHL

[Téma: Ekonomická univerzita; hokej.sk; 12/04/2016; hokej.sk; Janka Danková]

Pred niekoľkými rokmi ešte brádzili extraligové klziská, dnes sa venujú štúdiu na vysokých školách. V národnom projekte EUHL (Európska univerzitná hokejová liga) figuruje v súčasnosti takmer 20 bývalých extraligistov, ktorí si nevybojovali stabilné miesto v kádri najvyššej slovenskej súťaže a rozhodli sa pre vysokoškolské štúdium. Projekt, za ktorým stojí bývalý reprezentant Ľubomír Sekeráš a prepája vzdelávanie s hokejom, si pochvaľuje i niekdajší hráč extraligovej Bystrice, Trenčína či Nitry – Matúš Vizváry.

Prebojovať sa z juniorskej súťaže do tej najvyššej sa v súčasnosti podarí len veľmi nízkemu percentu hráčov, no ešte ťažšie ako sa tam dostať je si svoje miesto udržať. Mená ako Ondrej Broska, Matúš Vizváry či Filip Mančák si pamätá azda každý sympatizant slovenského hokeja. Ani po desiatkach, v niektorých prípadoch až stovkách zápasov v extralige, sa im v tejto súťaži nepodarilo udržať. Namiesto odchodu do nižších líg, či už na Slovensku alebo v iných krajinách, sa títo mladí hráči rozhodli pre vysokoškolské štúdium a súčasne pre EUHL – univerzitnú ligu, za ktorou stojí okrem iných i Ľubomír Sekeráš. V národnom projekte pôsobí v súčasnosti takmer 20 bývalých extraligistov. "EUHL je dobrou možnosťou ako sklbiť obľúbený šport a štúdium, veľmi sa mi páči tento koncept. Pre mňa je vhodnou alternatívou ako sa venovať hokeju aj po skončení profesionálnej kariéry. Verím, že v budúcnosti budú tí najlepší hráči z EUHL po skončení štúdia schopní hneď naskočiť do našej najvyššej ligy, podobne ako je to v Severnej Amerike," rozhovoril sa Vizváry, ktorý v súčasnosti študuje na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

Extraligový ľad okúsil po prvý raz v sezóne 2008/2009 v drese HK Orange 20, tú nasledujúcu odohral za Banskú Bystricu. Zadné rady vystužil tiež v Dukle Trenčín, niekoľko krát štartoval i za HK Nitra. "Na slovenskú extraligu spomínam v dobrom, mal som možnosť hrať s vynikajúcimi hráčmi a takisto zažiť plno emócií – či už na ľade alebo mimo neho. Napríklad play-off v roku 2011, v ktorom sa sme ako Bystričania stretli s rivalom zo Zvolena. To bolo fantastické," zaspomínal si Vizváry, ktorý sa napokon rozhodol pre štúdium na univerzite. Vďaka projektu EUHL sa však svojho obľúbeného športu nemusel definitívne vzdať: "Úroveň univerzitného hokeja je vcelku dobrá. Na jednej strane vidno, že je tu veľa šikovných hráčov, na strane druhej však chýba taktická vyspelosť tímov, akú som mal možnosť vidieť napríklad v extralige." Na najvyššiu slovenskú súťaž po odchode ale nezanevrel, sleduje hlavne svojich bývalých spoluhráčov a dobrých kamarátov. "Extraligu sledujem zväčša prostredníctvom správ na internete, keďže nemám veľa času na pozeraie zápasov. Páči sa mi, že sa zaviedli novinky, ktoré z nej robia väčšiu show. Sledujem napríklad Ondreja Rusnáka, taktiež ma veľmi teší akú sezónu mal Filip Surovka v Martine," úprimne sa priznal 27-ročný obranca. A komu by najväčšmi doprial tento rok majstrovský titul? "Keď už mám povedať jeden tím, tak by som sa priklonil k Banskej Bystrici," pousmial sa.

Hráči, ktorí si vyskúšali slovenskú extraligu a v súčasnosti pôsobia v EUHL:

Gladiators Trenčín: Filip Buliš, Juraj Zemko, Jakub Feranec, Ondrej Broska, Radko Cíger

Paneuropa Kings: Nikolas Ketner

Diplomats Pressburg: Christian Kraus, Matúš Vizváry, Martin Koval'

UMB Banská Bystrica: Matej Koch, Róbert Mendel, Adam Kasanický, Matej Majling, Matúš Kamzík, Filip Mančák, Michal Žáčik, Juraj Šeliga

[Späť na obsah](#)

34. IT spoločnosť Creatix oslavuje svoj prvý rok na Slovensku

[Téma: Ekonomická univerzita; zive.sk; 13/04/2016; tlačová správa]

Firma zaznamenala výrazný nárast a plánuje aj naďalej rozširovať počet svojich zamestnancov.

Tento text je tlačovou správou, ktorá je publikovaná v plnom znení. Redakcia nenesie zodpovednosť za jej obsah.

Slovensko-americká spoločnosť Creatix Slovakia oslavuje prvého apríla svoje prvé výročie pôsobenia na slovenskom trhu. Za jeden rok zvýšila počet spolupracovníkov z 10 na 35 a plánuje sa ďalej rozširovať. Firma pôsobí v oblasti tvorby webových a mobilných aplikácií, tvorí grafické návrhy používateľských rozhraní a prináša komplexné softvérové riešenia. Za svoje poslanie považuje, okrem iného, aj rozvíjanie potenciálu mladých ľudí technického zamerania.

Za firmou Creatix Slovakia stoja dvaja mladí manažéri a bratrance – Slovák Kamil Krauspe a Američan David Jelínek. Po viac než desiatich rokoch pôsobenia v oblasti aplikácií a online softvérových riešení na mieru spojili svoje sily pod jednou značkou CREATIX a oslavujú prvý rok úspešného pôsobenia.

Spoločnosť sídli na Slovensku, no viac než 80 % klientov sa nachádza v USA. Nájdeme medzi nimi napríklad i globálnu kartovú spoločnosť MasterCard, výrobcu potravín Kellogg's alebo jednu z najväčších platforiem zdravotného poistenia v USA GoHealth.

Na Slovensku môžeme firmu Creatix Slovakia poznať vďaka mobilnému operátorovi 4ka, pre ktorého vytvorili komplexnú webovú prezentáciu počnúc analýzou user experience, cez návrh grafického rozhrania až po samotné programovanie. Ďalším zaujímavým projektom, na ktorom sa spoločnosť významnou mierou podieľala, je darcovský portál pre neziskovú organizáciu Ľudiaľuďom.sk.

Telo firmy – teda vývoj – sa profiloval a aj sa v súčasnosti nachádza na Slovensku. V Chicagu v USA sa zas nachádza oddelenie stratégie a business developmentu. Časť dizajnu a grafiky zabezpečuje pobočka v Poľsku. "Talent a potenciál slovenských programátorov, analytikov a dizajnérov ma neustále pozitívne prekvapuje. Kvalitu našich kolegov oceňuje aj samotný americký trh, čo sa prejavuje v spokojnosti klientov," hovorí výkonný riaditeľ spoločnosti Kamil Krauspe.

Pre Creatix Slovakia je kľúčová dlhodobá spolupráca s IT profesionálmi, ich profesionálny rozvoj a vyváženosť pracovného a súkromného života, tzv. work-life balance. "Existuje niekoľko prostriedkov, ktoré môžu mladého profesionála posunúť vpred: Mentoring, silný a zapálený kolektív, zameranie na inovácie, čas na vlastné projekty a prácu v komunite. Samozrejmosťou sú workshopy, školenia a konferencie. U nás napríklad tímy 2-3 kolegov pravidelne organizujú interné workshopy zamerané na významné trendy a technológie, ktoré hýbu komunitou," hovorí Kamil Krauspe, ktorý prednášal aj na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

Ing. Kamil Krauspe, PhD., výkonný riaditeľ Creatix Slovakia: "Cieľom našej spoločnosti je fungovať ako jeden súdržný organizmus - podobne ako rodina, v ktorej sa nebojíme byť k sebe úprimní a hovoriť narovinu. Naši ľudia a tímy, ktoré tvoria, sú pre nás najcennejším kapitálom. Len tak vieme zabezpečiť vysoké výkony, kvalitu a spoľahlivosť. Nízka fluktuácia v našej firme je dôležitým znakom kvality tímu a pozitívneho ovzdušia vo firme."

Firma v rámci rozvoja zamestnancov umožňuje aj krátkodobé pracovné pobyty u klientov v USA, ktoré vedú k posilneniu tímov a zintenzívneniu spolupráce. Taktiež pripravuje súťažný program pre mladých študentov IT. Piatí úspešní riešitelia odborných úloh v niekoľkých kategóriách budú pozvaní na pohovor a môžu sa stať súčasťou mladej, rastúcej spoločnosti. "Študentov finančne doceňujeme a po skončení školy u nás dostávajú plnohodnotné miesta s férovým ohodnotením," dodáva na záver riaditeľ IT spoločnosti.

O spoločnosti Creatix Slovakia, s. r. o.

Creatix Slovakia sa špecializuje na komplexnú tvorbu webových a mobilných aplikácií, zameriava sa na user experience analýzu, grafickú tvorbu používateľského rozhrania, návrh a implementáciu softvéru a jeho údržbu. Ide o slovensko-americkú firmu rodinného typu, ktorá vznikla spojením pôvodnej americkej a slovenskej spoločnosti s viac než 10 ročnými skúsenosťami pod spoločnú entitu Creatix, Inc. Táto je v súčasnosti jediným majiteľom slovenskej dcérskej spoločnosti Creatix Slovakia, s. r. o., ktorá bola založená v apríli 2015. Orientuje sa predovšetkým na klientov z oblasti poisťovníctva, zdravotníctva a bankového sektora, avšak v jej portfóliu sa nachádzajú aj projekty pre neziskový sektor či oblasť športu. Momentálne zamestnáva 35 ľudí na Slovensku, troch v USA a piatich v Poľsku. Spoločnosť považuje za svoj základný pilier zamestnancov, a preto sa sústreďuje na vytvorenie nadštandardného pracovného a ľudského prostredia, na spokojnosť a profesionálny rast svojich spolupracovníkov.

(tlačová správa)

[Späť na obsah](#)

35. Čo s rodinným striebrom Slovenska?

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 12/04/2016; Žurnál; Vladimír Jancura]

Kto si dnes ešte spomenie, že liečebné kúpele volali kedysi rodinným striebrom Slovenska? A nebolo to dávno, naposledy pred štvrtstoročím, v čase prvých úvah a diskusií o ich privatizácii. Znalci vtedy upozorňovali na strategický význam niektorých kúpeľných podnikov a minerálnych žriediel. Podpora kúpeľníctva má patriť medzi priority novej slovenskej vlády, a tak si vari nezaškodí kadečo pripomenúť.

Kúpele Korytnica alebo to, čo z nich zostalo, na snímke z roku 2008.

Autor - SITA, Ladislav Novák

Najprv sa však vráťme do dávnejšej minulosti, presnejšie do roku 1920. Slovensko v tom čase, krátko po vzniku ČSR, prešiel krížom-krážom pražský balneológ európskeho mena MUDr. Vojtěch Mrázek. Navštevoval najmä tunajšie kúpele, vrátane tých, ktoré sú už dnes zabudnuté. Na záver cesty pripravil obsiahlu správu pre ministerstvo zdravotníctva, v ktorej referoval, že "republika Československá získala neočakávané dedičstvo nesmierneho bohatstva s prekvapujúcim počtom liečivých prameňov".

Mrázek prekypoval nadšením a nešetril superlatívami. Písal o "otvorenom poklade minerálnych žriediel všemožných chemických kvalít a liečebných odtieňov" a o "alpských staniách s rafinovaným hotelovým prepychom a balneologickými inštaláciami miliónovej obchodnej ceny". Vyjadril presvedčenie, že vďaka tomu republika bude môcť "už čoskoro súperiť s liečebňami Švajčiarska a Pyrenej".

Autor tejto správy netáral do vetra, mohol totiž porovnávať. Predtým precestoval kus sveta, napísal sprievodcu kúpeľnými a liečebnými miestami Európy i severnej Afriky a dlhé roky bol riaditeľom znamenitých kúpeľov Letiny pri Plzni. Medzitým Mrázek vydal knihu O novej liečbe slnkom a svetlom, preto na ceste Slovenskom venoval osobitnú pozornosť tatranským klimatickým kúpeľom. Tvrdil, že pred pompéznosťou Grand hotela a jeho okolia v Starom Smokovci "musí cúvnuť" aj pražské sanatórium v Podolí. A správne predpovedal, že už čoskoro budú sem, do slovenských veľhôr, tiahnuť namiesto maďarských magnátov z Budapešti prúdy českých návštevníkov.

Tiahli a mohli si vyberať aj mimo oblasti Vysokých Tatier. V období medzi dvoma svetovými vojnami pôsobilo na Slovensku 42 liečebných kúpeľov. Presne toľko, ako bolo v Čechách, na Morave a v Sliezsku dohromady. A takmer raz toľko, ako ich máme u nás v súčasnosti.

Stojí za zmienku, že za prvej ČSR bolo šesť slovenských kúpeľných podnikov vo vlastníctve štátu. Išlo o

kúpele v Ľubochni, na Štrbskom Plese, v Tatranskej Lomnici, v Červenom Kláštore – Smerdžonke (po vojne zanikli, od roku 2012 znovu otvorené), na Sliachi a v Herfanoch (blízko známeho gejzíru). Z českých kúpeľov patrili do tejto kategórie Mariánské Lázně a kúpele Jáchymov.

Áno, mnohé kúpele, ktoré navštívil na Slovensku svojho času doktor Mrázek, už dávnejšie zanikli. Jeden príklad za všetky: kúpele pri obci Baldovce. Pred druhou svetovou vojnou patrili Ladislavovi Friedovi z Levoče, v roku 1942 ich arizovalo spišské biskupstvo, údajne preto, lebo sa nachádzali v zlom stave. Po vojne sa Fried prihlásil o navrátenie svojho majetku. Povereníctvo priemyslu a obchodu však na žiadosť biskupstva potvrdilo, že to nie je možné "z dôvodov verejného záujmu". Baldovské kúpele neskôr zoštátnili, všetky objekty zbúrali a pri prameni postavili závod na plnenie známej minerálky.

Čas odvíjal aj kúpele Cemjata pri Prešove. Vznikli pred takmer 110 rokmi a dobová reklama ich prezentovala ako "najzábavnejšie a najlacnejšie kúpele v Uhorsku". Pre vysoký obsah síry v minerálnej vode nazývali kúpele Švabľovkou. "Patrili najprv akciovej spoločnosti s účasťou mesta, neskôr súkromníkom, po druhej svetovej vojne však zanikli," uvádza historička Darina Vasiľová z Prešovskej univerzity.

Obe svetové vojny pôsobili na slovenské kúpeľníctvo skutočne zničujúco. Veď pred rokom 1914 malo Horné Uhorsko, čiže územie dnešného Slovenska, okolo sto kúpeľných lokalít. Darina Eliášová, ktorá sa na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** venuje aj dejinám slovenského kúpeľníctva, našla v archívoch záznamy z roku 1895, podľa ktorých len na Spiši fungovalo vtedy 13 liečivých kúpeľov!

Počas vojnového Slovenského štátu sa počet kúpeľov zredukoval na 30. Po prechode frontu v roku 1945 viaceré už neobnovili svoju činnosť. Napríklad preslávené kúpele Vyhne, v ktorých bol od roku 1940 zberný a neskôr pracovný tábor a ktoré koncom vojny úplne vyhoreli. Alebo Svätajánske kúpele pri termálnom prameni v obci Liptovský Ján. Kedysi v nich liečili reumu a ženské choroby. Dnes je lokalita známa už len areálom termálnych kúpalísk.

Reštaurácia v Starom Smokovci, kedysi vyhľadávané miesto hostí tamojších kúpeľov. Budova bola zničená koncom 50. rokov minulého storočia.

(Kliknutím na obrázok zväčši, otvoriť v novom okne)
Autor - 4BP.BLOGSPOT.COM

Krajina tisícich žriediel

Kúpeľný potenciál Slovenska je však naďalej obrovský. Ak Fínsko nazývajú krajinou tisícich jazier, tak potom Slovensko je krajinou tisícich minerálnych žriediel. Keď Peter Krahulec pred 40 rokmi dokončil svoje dvojzväzkové dielo o prírodných minerálnych zdrojoch, bolo ich registrovaných 1 035. Dnes je to takmer o 600 viac, lebo sa našli ďalšie pramene a mnohé z nich prešli aj registráciou na Inšpektoráte kúpeľov a žriediel.

Tento úrad pri ministerstve zdravotníctva najskôr v Prahe a neskôr i v Bratislave viedol niekoľko desaťročí Peter Krahulec. Dnes má 85 rokov a ako jeden z mála žijúcich odborníkov aj sochu – v Dudinciach, za rozvoj tamojších kúpeľov. Čo hovorí na prírastky v registri žriediel? "Pokiaľ ide o množstvo zistených minerálnych prameňov na takomto kúsku zeme, nemá Slovensko obdobu v celom svete," odpovedá. "Je v tomto ohľade skutočná veľmoc. Nechápem však, prečo si Slováci nevedia vážiť toto svoje najväčšie bohatstvo tak ako Česi."

Inžinier Krahulec dúfal, že po roku 1989 príde k obnove viacerých zaniknutých kúpeľov. V období socializmu sa totiž prednostne rozvíjali iba niektoré. Už v roku 1947 na konferencii balneológov na Štrbskom Plese vznikla kategorizácia kúpeľných podnikov. Začali sa rozlišovať kúpele medzinárodného, celoštátneho a miestneho významu. Všetky boli síce znárodnené, ale koľko z nich sa mohlo dočkať výraznejšej podpory zo strany štátu: tretina, polovica? Ostatné boli viac-menej odsúdené na postupný zánik.

Ďalší vietor do plachát dostali vybrané kúpele v roku 1955, keď zákon zaviedol štatút kúpeľného mesta. Dlhodobý plán schválený na roky 1957 – 1975 predpokladal urýchlený rozvoj balneologických zariadení a celej infraštruktúry práve v týchto mestách. Piešťanom pribudlo 1 200 lôžok (pred vojnou mali okolo 3 000), vyrástol interhotel Magnólia, vznikol komplex kúpeľných budov Balnea atd'.

Na druhej strane zanikli alebo chátrali také kúpeľné podniky, ako boli Gánovce (dnes je na ich mieste akvapark), Išľa, Byšta a iné. Po "nežnej" sa ukázalo svetlo nádeje, prišlo však obdobie transformácie ekonomiky, ktorá neobišla ani kúpeľníctvo. Aj tu sa však všetko najprv skomplikovalo. Málo sa vie, že odštátňovanie kúpeľov v bývalom Československu začala už tzv. malá privatizácia. Na Slovensku, našťastie, v jej rámci nevydražili jediný kúpeľný dom (hoci bolo takéto pokušenie), v českej časti spoločného štátu však áno.

Napríklad v Karlových Varoch už v roku 1991 sprivatizovali pomocou dražby kúpeľné domy Vyšehrad, Brno a Čajkovskij. Podľa Jiřího Schlangera, bývalého námestníka ministra zdravotníctva ČR, bol predaj jednotlivých nehnuteľností chybným krokom, ale viacerí režiséri privatizácie kúpeľníctva preferovali pred štvrtstoročím práve tento model. Niekoľko známych kúpeľov na severe Čiech, ktorých majetok vydražili rôzni ruskojazyční a nemeckí privatizéri, zápasí odvtedy s veľkými problémami.

Čo s kúpeľmi našimi? Táto otázka znela aj na zasadnutí Národnej rady začiatkom leta 1991. Denník Pravda prinášal články, ktoré sa prihovárali za rozvážny postup vo veľkej privatizácii. Strategickí investori áno, ale menej "kupónky" a viac zamestnaneckých akcií, radili experti. V niektorých zo 16 slovenských kúpeľov celoštátneho významu už totiž ich manažmenty pripravovali privatizačné projekty.

Ale až o dva roky, po zániku federácie a vzniku samostatnej Slovenskej republiky, sa jednotlivé kúpeľné podniky zmenili podľa týchto projektov na akciové spoločnosti. Predpokladalo sa, že 51 percent akcií každej spoločnosti sa predá vo verejnej súťaži, okolo 10 percent prípadne bezodplatne príslušnej obci či mestu a podiel Fondu národného majetku dosiahne maximálne 34 percent.

S odštátnením kúpeľných podnikov sa síce začalo skraja roku 1994, ale už prvý pokus druhej Mečiarovej vlády s privatizáciou Piešťanských kúpeľov priamym predajom nevyšiel. Malo sa tak udiť na nočnom zasadnutí vlády už po tom, čo jej parlament vyslovil nedôveru. Prechodná Moravčíkova vláda rozhodnutie svojej predchodkyne vzápätí zrušila. Hlavná privatizačná vlna potom prebehla za tretej Mečiarovej vlády v rokoch 1995 – 1997. Kúpele sa predávali zväčša vopred určeným nadobúdateľom a spravidla z okruhu ľudí blízkych vládnemu hnutiu.

Niekdajšie Drienovecké kúpele využívali vodu z krasovej vyvieracky. Ešte v 70. rokoch minulého storočia tu vládol čulý kúpeľný život.

(Kliknutím na obrázok zväčši, otvoríť v novom okne)
Autor - ABOV.VUCKE.SK

Čo podporiť a čo oživiť

Dnes vari len s výnimkou Bardejovských Kúpeľov zmenili ostatné známejšie kúpeľné podniky pôvodných majiteľov privatizérov spred dvoch desaťročí. Niektoré aj viackrát. Ich súčasní majitelia mali blízko skôr k iným stranám ako k HZDS, dokonca za ne sedeli v poslaneckých laviciach alebo na stoličkách vo vedení rezortov. Piešťanom nevyšiel ani druhý pokus o odštátnenie, Fond národného majetku odkúpil akcie od privatizéra z "domácej kapitálotvornej vrstvy" späť pre štát a v roku 2002 nasledovala reprivatizácia. Spočiatku sa zdalo, že kúpele s unikátnym liečivým bahnom získali do svojho portfólia Mariánské Lázně, až neskôr vyšlo najavo, že sú súčasťou britského hotelového impéria. Podobne ako Smrdáky a, mimochodom, aj Mariánské Lázně.

Kým však podniku na Kúpeľnom ostrove sa v nasledujúcich rokoch začalo dariť, kedysi vychýrené sliačske kúpele (termálny liečivý prameň, unikátny svojou vodou s kyslíčnikom uhličitým) sa po privatizácii Mečiarovým exministrom zdravotníctva v roku 1995 dostali do úpadku a chaosu. Nevyšli z neho dodnes. Privatizácia naštartovala rozvoj kúpeľných podnikov v Trenčianskych Tepliciach, Rajeckých Tepliciach a v niektorých ďalších mestách, pravda, pre menej solventných domácich návštevníkov sú dnes menej dostupné ako kedysi. Na druhej strane, už po roku 2000 sa odmlčali kúpele Korytnica so znamenitou železitou vodou a najvyššie položené klimatické kúpele na Štrbskom Plese. A tak by sme mohli pokračovať.

"Ak mali kúpeľné podniky prežiť, museli sa čoraz viac orientovať na bohatšiu klientelu," vysvetľuje český expert na kúpeľníctvo Jan Balcar. "Tá je však oveľa náročnejšia ako domáci odborár alebo rekreant, ktorý musí byť spokojný so službami ponúkanými takmer zadarmo." Majitelia kúpeľov, ktorí na to mali, začali preto horúčkovo investovať do drahých pavilónov pre cudzincov a do wellness centier určených na rýchly relax. Ostatní nevydržali konkurenciu, ich kúpele chátrajú, ak už medzitým nezastavili činnosť.

V roku 1997 bolo sprivatizovaných 20 kúpeľných podnikov, takmer všetky významnejšie na Slovensku. Na pováženie je nielen spôsob a rýchlosť tejto privatizácie, ale natíska sa aj otázka, či bolo treba takmer celé slovenské kúpeľníctvo zveriť do rúk súkromníkom. Veď v takom Nemecku alebo vo Francúzsku sú mnohé kúpele majetkom obcí alebo obce sa o ne delia s poisťovňami, v ďalších má významné podiely aj štát. Napokon, v susednom Česku sa po nevydarenom štarte privatizácie poučili a dodnes patria štátu známe Jánské Lázně i horské kúpele Karlova Studánka. Stopercentným vlastníkom kúpeľov v Třeboni je zase toto mesto.

Inžinier Krahulec bol v roku 1994 už na odchode do dôchodku, ale Vladimírovi Mečiarovi ešte stihol poradiť, aby kúpeľný dom Diamant v Dudinciach nedával do súkromných rúk: "Pán premiér, pýtam sa, ak pôjde do privatizácie úplne všetko, kam budete vodiť štátne návštevy?" spomína po rokoch.

"Našťastie, asi ma vypočul, lebo aspoň Diamant zostal štátu." Pravda, Mečiar potom vodil zahraničné návštevy predovšetkým do Karolom Martinkom sprivatizovaných Piešťanských kúpeľov, a Diamant si podržali aj nasledujúce vlády.

Štát ma dnes podiel aj v takmer skrachovaných sliackych kúpeľoch. Bývalý poslanec a viceguvernér Eximbanky Michal Borguľa vyzval pred polrokom na portáli Slovo Ficovu vládu, aby Sliač zachránila tým, že štát tieto kúpele kompletne vykúpi, ako to bolo v prípade "matky" slovenských plynární.

Krahulec víta zámer novej vlády poskytnúť kúpeľom štátnu podporu. Mala by sa však zamerať na tie z nich, ktoré sa ocitli nie vlastnou vinou v nezávideniahodnej situácii. A vzápätí spresňuje: "Korytnici treba určite pomôcť, veď je to hanba Slovenska, že takéto kúpele sa nedarí oživiť."

A čo dávnejšie zaniknuté kúpele? "To by si žiadalo veľmi veľké peniaze, štát ich teraz asi nemá," odpovedá. On sám so skupinou nadšencov sa pokúsil v 90. rokoch znovu vdýchnuť život liečebným kúpeľom v Oravskej Polhore, ktoré zanikli po prvej svetovej vojny. Je tam minerálny prameň s unikátnou slanou jódobrómovou vodou. Kedysi sa ňou liečili kožné a ženské ochorenia. Krahulec založil spoločnosť a dal vyhotoviť projektovú štúdiu kúpeľných objektov, nenašiel sa však potrebný kapitál. Realizácia by si vyžiadala okolo jednej miliardy korún. V prepočte vyše 30 miliónov eur. Je to veľa? Ako sa to vezme.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

[Späť na obsah](#)

36. Štátnou tajomníčkou rezortu financií bude Dana Meager

[Téma: Ekonomická univerzita; pravda.sk; 13/04/2016; Spravodajstvo; SITA]

Novou štátnou tajomníčkou ministerstva financií bude doterajšia viceprezidentka finančnej správy Dana Meager. Na tomto poste nahradí doterajšieho štátneho tajomníka Ivana Lesaya.

Rozhodol o tom v stredu na návrh ministra financií Petra Kažimíra vládny kabinet. Dana Meager na nový post nastúpi s účinnosťou už od 14. apríla 2016. Dana Meager vyštudovala Obchodnú fakultu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Na finančnej správe pôsobila ako viceprezidentka od roku 2013. Predtým od roku 2004 zastávala nepretržite pozíciu vedúcej daňového oddelenia v Slovenskom plynárenskom priemysle. Dovedy pôsobila prevažne ako daňová konzultantka a analytička v spoločnostiach Deloitte, KPMG a Transtrade.

Ivan Lesay bol do funkcie štátneho tajomníka vymenovaný v júni minulého roku, keď nahradil Vazila Hudáka, ktorý bol poverený riadením rezortu hospodárstva. Lesay pôsobil ako poradca ministra financií a je vedeckým pracovníkom Ekonomického ústavu SAV.

Prečítajte si programové vyhlásenie tretej Ficovej vlády.

[Späť na obsah](#)

37. Vláda vymenovala do funkcie novú štátnu tajomníčku rezortu financií Danu Meager

[Téma: Ekonomická univerzita; webnoviny.sk; 13/04/2016; vofinanciach.sk / Financie a ekonomika; SITA]

Dana Meager na nový post nastupuje s účinnosťou od 14. apríla 2016.

Novou štátnou tajomníčkou ministerstva financií bude doterajšia viceprezidentka finančnej správy Dana Meager. Na tomto poste nahradí doterajšieho štátneho tajomníka Ivana Lesaya. Rozhodol o tom v stredu na návrh ministra financií Petra Kažimíra vládny kabinet. Dana Meager na nový post nastúpi s účinnosťou už od 14. apríla 2016.

Na finančnej správe pôsobila od roku 2013

Dana Meager vyštudovala Obchodnú fakultu na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Na finančnej správe pôsobila ako viceprezidentka od roku 2013. Predtým od roku 2004 zastávala nepretržite pozíciu vedúcej daňového oddelenia v Slovenskom plynárenskom priemysle. Dovedy pôsobila prevažne ako daňová konzultantka a analytička v spoločnostiach Deloitte, KPMG a Transtrade.

Lesay nahradil Vazila Hudáka

Ivan Lesay bol do funkcie štátneho tajomníka vymenovaný v júni minulého roku, keď nahradil Vazila Hudáka, ktorý bol poverený riadením rezortu hospodárstva. Lesay pôsobil ako poradca ministra financií a je vedeckým pracovníkom Ekonomického ústavu SAV.

Dana Meager Foto: Finančná správa SR

[Späť na obsah](#)

38. Záchranári vytiahli z Dunaja mŕtve telo, môže ísť o Martina Filka

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]

Telo našli počas výcviku s hasičmi a policajtni.

Ilustračné foto. (Zdroj - SITA)

BRATISLAVA/DOBROHOŠŤ. Príslušníci záchranných zložiek v stredu v rieke Dunaj pri obci Dobrohošť v okrese Dunajská Streda našli mŕtve telo.

Jeho totožnosť zatiaľ nie je známa. TASR informovala trnavská policajná hovorkyňa Martina Kredatusová.

"Našlo sa telo, bližšie informácie nie sú k dispozícii," uviedla Kredatusová. Zatiaľ nie je isté ani to, či ide o muža alebo ženu.

"Nešlo o plánovanú akciu, mali sme výcvik s hasičmi a policajtni," ozrejmil veliteľ Komplexnej centrálnej záchranej služby z Gabčíkova Ján Culka.

Šéf Inštitútu finančnej politiky pri ministerstve financií Martin Filko je nezvestný od veľkonočného pondelka.

V blízkosti bratislavskej Micherovej zátoky ho mal strhnúť prúd po tom, čo sa prevrátil v dvojkanoe s kamarátom, ktorý sa zachránil.

Kanoe sa malo prevrátiť krátko pred 17.00 h v smere od bratislavského Prístavného mosta na Slovnaft.

Martin Filko

Martin Filko (35) je hlavným ekonómom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky, jeho tím zostavoval niekoľko štátnych rozpočtov. V rokoch 2008 až 2010 bol poradcom vtedajšieho ministra financií Jána Počiatka, v tom čase pripravil reformu cenotvorby liekov a cena sa začala určovať porovnávaním so zahraničím.

V oblasti zdravotníctva neskôr radil aj vtedajšej premiérke Ivete Radičovej. Po nástupe vlády Roberta Fica v roku 2012 sa opäť vrátil na ministerstvo financií a začal viesť Inštitút finančnej politiky. Okrem poradenstva v oblasti hospodárskych či mikroekonomických politík pre ministerstvo financií inštitút poskytuje poradenstvo aj pre ostatné ministerstvá.

IFP pripravoval napríklad analýzu výhodnosti výstavby novej nemocnice v Bratislave, nedávno zas verejnosti zverejnil on-line kalkulačku cien nehnuteľností. Spolu s kolegom z IFP Štefanom Kiššom a členom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť Ľudovítom Ódorom nedávno zverejnil ekonomický manifest pripravovaný niekoľko mesiacov, v ktorom presadzujú koncept hodnoty za peniaze pri rozhodovaní o verejných peniazoch. Okrem iného to znamená, že politici by sa mali rozhodovať na základe transparentných a poctivých analýz, ktoré by pripravovali napríklad analytické tímy na jednotlivých ministerstvách.

Filko sa minulý týždeň v rozhovore pre Denník N vyjadril, že "veľmi intenzívne pracujeme na tom" aby sa koncept hodnoty za peniaze dostal aj do programového vyhlásenia novej vlády. Filko sa vo verejnom živote objavil oveľa skôr, už v roku 2006 prostredníctvom článku v týždenníku TREND kritizoval kvalitu vzdelávania na **Ekonomickej univerzite** a všeobecne kvalitu ekonomického vzdelávania, vedy a verejnej diskusie.

Z kritiky nakoniec vzišiel blog Radostná veda, ktorý písal spolu so zmieneným ekonómom Štefanom Kiššom a Andrejom Svorenčíkom. Vo februári 2008 na blogu upozornili na plagiátorstvo na **Ekonomickej univerzite**.

Filko získal magisterský titul v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Okrem toho absolvoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti si doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen (medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva a ekonomická analýza), kde získal titul MSc. v oblasti ekonómie zdravotníctva.

[Späť na obsah](#)

39. Záchranári našli v Dunaji mŕtve telo Martina Filka

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]

Telo našli počas výcviku s hasičmi a policajtní.

Ilustračné foto. (Zdroj - SITA)

BRATISLAVA/DOBROHOŠŤ. Mŕtve telo, ktoré sa v stredu našlo v Dunaji pri obci Dobrohoš v okrese Dunajská Streda, patrí nezvestnému ekonómovi Martinovi Filkovi.

TASR to potvrdila Martina Kredatusová z Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave.

Telo našli pri neplánovanej akcii. "Nešlo o plánovanú akciu, mali sme výcvik s hasičmi a policajtní," ozrejmil veliteľ Komplexnej centrálnej záchrannej služby z Gabčíkova Ján Culka.

Šéf Inštitútu finančnej politiky pri ministerstve financií bol nezvestný od veľkonočného pondelka.

V blízkosti bratislavskej Micherovej zátoky ho mal strhnúť prúd po tom, čo sa prevrátil v dvojkanoe s kamarátom, ktorý sa zachránil.

Kanoe sa prevrátilo krátko pred 17.00 h v smere od bratislavského Prístavného mosta na Slovnaft.

Martin Filko

Martin Filko (35) bol hlavným ekonómom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky, jeho tím zostavoval niekoľko štátnych rozpočtov.

V rokoch 2008 až 2010 bol poradcom vtedajšieho ministra financií Jána Počiatka, v tom čase pripravil reformu cenotvorby liekov a cena sa začala určovať porovnávaním so zahraničím.

V oblasti zdravotníctva neskôr radil aj vtedajšej premiérke Ivete Radičovej. Po nástupe vlády Roberta Fica v roku 2012 sa opäť vrátil na ministerstvo financií a začal viesť Inštitút finančnej politiky. Okrem poradenstva v oblasti hospodárskych či mikroekonomických politík pre ministerstvo financií inštitút poskytuje poradenstvo aj pre ostatné ministerstvá.

IFP pripravoval napríklad analýzu výhodnosti výstavby novej nemocnice v Bratislave, nedávno zas verejnosti zverejnil on-line kalkulačku cien nehnuteľností. Spolu s kolegom z IFP Štefanom Kíššom a členom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť Ľudovítom Ódorom nedávno zverejnil ekonomický manifest pripravovaný niekoľko mesiacov, v ktorom presadzujú koncept hodnoty za peniaze pri rozhodovaní o verejných peniazoch. Okrem iného to znamená, že politici by sa mali rozhodovať na základe transparentných a poctivých analýz, ktoré by pripravovali napríklad analytické tímy na jednotlivých ministerstvách.

Filko sa minulý týždeň v rozhovore pre Denník N vyjadril, že "veľmi intenzívne pracujeme na tom" aby sa koncept hodnoty za peniaze dostal aj do programového vyhlásenia novej vlády. Filko sa vo verejnom živote objavil oveľa skôr, už v roku 2006 prostredníctvom článku v týždenníku TREND kritizoval kvalitu vzdelávania na **Ekonomickej univerzite** a všeobecne kvalitu ekonomického vzdelávania, vedy a verejnej diskusie.

Z kritiky nakoniec vzišiel blog Radostná veda, ktorý písal spolu so zmieneným ekonómom Štefanom Kíššom a Andrejom Svorenčíkom. Vo februári 2008 na blogu upozornili na plagiátorstvo na **Ekonomickej univerzite**.

Filko získal magisterský titul v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v Bratislave. Okrem toho absolvoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti si doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen

(medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva a ekonomická analýza), kde získal titul MSc. v oblasti ekonómie zdravotníctva.

[Späť na obsah](#)

40. Záchranári našli v Dunaji telo Martina Filka

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Z domova; tasr, sme.sk]

Telo našli počas výcviku s hasičmi a policajtni.

Ilustračné foto. (Zdroj - SITA)

DOBROHOŠŤ, BRATISLAVA. Mŕtve telo, ktoré sa v stredu našlo v Dunaji pri obci Dobrohošť v okrese Dunajská Streda, patrí nezvestnému ekonómovi Martinovi Filkovi.

TASR to potvrdila Martina Kredatusová z Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Trnave.

Telo našli pri neplánovanej akcii. "Nešlo o plánovanú akciu, mali sme výcvik s hasičmi a policajtni," ozrejmil veliteľ Komplexnej centrálnej záchrannej služby z Gabčíkova Ján Culka.

Šéf Inštitútu finančnej politiky pri ministerstve financií bol nezvestný od veľkonočného pondelka.

V blízkosti bratislavskej Micherovej zátoky ho mal strhnúť prúd po tom, čo sa prevrátil v dvojkanoe s kamarátom, ktorý sa zachránil.

Kanoe sa prevrátilo krátko pred 17.00 h v smere od bratislavského Prístavného mosta na Slovnaft.

Martin Filko

Martin Filko (35) bol hlavným ekonómom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky, jeho tím zostavoval niekoľko štátnych rozpočtov.

V rokoch 2008 až 2010 bol poradcom vtedajšieho ministra financií Jána Počiatka, v tom čase pripravil reformu cenotvorby liekov a cena sa začala určovať porovnávaním so zahraničím.

V oblasti zdravotníctva neskôr radil aj vtedajšej premiérke Ivete Radičovej. Po nástupe vlády Roberta Fica v roku 2012 sa opäť vrátil na ministerstvo financií a začal viesť Inštitút finančnej politiky. Okrem poradenstva v oblasti hospodárskych či mikroekonomických politík pre ministerstvo financií inštitút poskytuje poradenstvo aj pre ostatné ministerstvá.

IFP pripravoval napríklad analýzu výhodnosti výstavby novej nemocnice v Bratislave, nedávno zas verejnosti zverejnil on-line kalkulačku cien nehnuteľností. Spolu s kolegom z IFP Štefanom Kíššom a členom Rady pre rozpočtovú zodpovednosť Ľudovítom Ódorom nedávno zverejnil ekonomický manifest pripravovaný niekoľko mesiacov, v ktorom presadzujú koncept hodnoty za peniaze pri rozhodovaní o verejných peniazoch. Okrem iného to znamená, že politici by sa mali rozhodovať na základe transparentných a poctivých analýz, ktoré by pripravovali napríklad analytické tímy na jednotlivých ministerstvách.

Filko sa pár dní pred tragédiou v rozhovore pre Denník N vyjadril, že "veľmi intenzívne pracujeme na tom" aby sa koncept hodnoty za peniaze dostal aj do programového vyhlásenia novej vlády. Filko sa vo verejnom živote objavil oveľa skôr, už v roku 2006 prostredníctvom článku v týždenníku TREND kritizoval kvalitu vzdelávania na **Ekonomickej univerzite** a všeobecne kvalitu ekonomického vzdelávania, vedy a verejnej diskusie.

Z kritiky nakoniec vzišiel blog Radostná veda, ktorý písal spolu so zmieneným ekonómom Štefanom Kíššom a Andrejom Svorenčíkom. Vo februári 2008 na blogu upozornili na plagiátorstvo na **Ekonomickej univerzite**.

Filko získal magisterský titul v odbore klinická a organizačná psychológia na Univerzite Komenského v **Bratislave**. Okrem toho absolvoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy. Svoje akademické skúsenosti si doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen (medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva a ekonomická analýza), kde získal titul MSc. v oblasti ekonómie zdravotníctva.

[Späť na obsah](#)

41. Našli telo nezvestného Martina Filka

[Téma: Ekonomická univerzita; etrend.sk; 13/04/2016; eTREND/Ekonomika; ČTK TREND.sk]

Slovenskí záchranári našli telo hlavného ekonóma ministerstva financií Martina Filka, ktorý bol nezvestný od konca marca, keď sa s ním a s ďalšou osobou prevrátilo kanoe počas plavby na Dunaji. Oznámila to polícia.

Zdroj - Maňo Štrauch

Nešťastie sa stalo na Veľkonočný pondelok, keď sa kanoe prevrátilo pod bratislavským Prístavným mostom

Telesné pozostatky M. Filka záchranári našli v rieke asi 20 kilometrov od miesta nehody pri obci Dobrohošť. Jeho známy, ktorý sa v kanoe tiež plavil, sa zachránil.

Martin Filko (35)

Bol autorom reformy cenotvorby liekov z čias jeho pôsobenia na poste poradcu ministra financií Jána Počiatka, podľa ktorej sa ceny porovnávajú so zahraničím. Neskôr radil premiérke Ivete Radičovej či ministrovi zdravotníctva Ivanovi Uhliríkovi.

Po krátkej prestávke v súkromnom sektore na pozícii šéfa stratégie zdravotnej poisťovne Union sa vrátil na ministerstvo financií, keď prijal ponuku šéfovať Inštitútu finančnej politiky. Inštitút pod jeho vedením viackrát zaujal verejnosť svojimi výstupmi, ktoré kriticky hodnotili politiky vlády. Stalo sa tak pri analýzach výhodnosti výstavby novej bratislavskej nemocnice, bratislavského obchvatu, daňových zmien či analýze kritizujúcej stav slovenského zdravotníctva s ohľadom na množstvo peňazí, ktoré do rezortu každoročne idú.

Je spoluautorom projektu value for money, ktorý zásadne mení filozofiu rozhodovania štátu míňať peniaze.

Ekonomické vzdelanie získal na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** a Erazmovej univerzite v Rotterdame. Je tiež absolventom Univerzity Komenského v Bratislave v obore psychológia. Martin Filko na seba prvýkrát upozornil blogom na TREND.sk, ktorým kritizoval spôsob a kvalitu vzdelávania na Ekonomickej univerzite v Bratislave. V roku 2011 za blogy na TREND.sk o zdravotníctve získal Novinársku cenu.

Martin Filko na TREND.sk:

- Najlepší z možných svetov. Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike (2016)
- Nepracujú na Appli, nemajú brady, ale sú vzdelaní a zaničení: Hipsteri v službách štátu (2015)
- Tri percentá nie sú magickou hranicou (2014)
- Budem smutný, ak nevybudujeme krajinu (2012)
- Bieda slovenskej ekonomie alebo Ekonómovia to radi robia s modelkami (2006, skoro 400 komentárov v diskusii)
- Bieda kritikov slovenskej ekonomie (2006, zakladateľ Nadácie F. A. Hayeka Ján Oravec reaguje na článok M. Filka)
- Blog Martina Filka
- Blog Radosná veda (spoločný blog s Andrejom Svorenčíkom a Štefanom Kiššom)

[Späť na obsah](#)

42. Ekonóm Filko bol veľké eso v zákulisí politiky: Chcel urobiť revolúciu vo financiách

[Téma: Ekonomická univerzita; topky.sk; 13/04/2016; topky.sk; TMZ]

BRATISLAVA - Slovenská ekonomická, ale aj odborná verejnosť smúti. Mladého ekonóma a analytika ministerstva financií Martina Filka (†35) dnes vyplavil Dunaj pri obci Dobrohošť. Spolu s kamarátom sa im na Veľkonočný pondelok prevrátilo kanoe a pravdepodobne ho strhol silný prúd. Kamarátovi sa podarilo zachrániť, nádejnému ekonómovi však už nie. Slovensko tak prišlo o výraznú osobnosť. Ušetril štátu milióny, radil Jánovi Počiatkovi aj Ivete Radičovej a pripravoval zmenu filozofie míňania peňazí daňovníkov. Hovorilo sa o ňom dokonca aj ako o možnom ministrovi zdravotníctva.

Chcel zmeniť filozofiu míňania peňazí štátu

Definoval sa ako progresívny ľavičiar, ktorý vo verejnej službe v štruktúrach štátu chce zlepšiť jeho

fungovanie, najmä mýňanie peňazí daňových poplatníkov. "Progresívna politika nie je nálepka, ale systém na hľadanie najlepšej z možností, ktoré máme realisticky k dispozícii. Posledný rok sme ho vymýšľali," napísal o svojej nedávno vydanej práci Najlepší z možných svetov.

Prácu napísal spolu s ekonómami Štefanom Kissom a Ľudovítom Ódorom. Mala kriticky prehodnotiť mýňanie politikov a ponúknuť "hodnotu za peniaze". Jeho filozofia by sa teda dala v skratke zhrnúť ako hospodárenie s peniazmi občanov na základe ekonomických výpočtov a nie svojvôle politikov. Na slovenské pomery by touto filozofiou spôsobil doslova revolúciu.

Radil Počiatkovi aj Radičovej

Ministerstvu financií začal radíť v roku 2008. Vtedy rezortu šéfoval smerák Ján Počiatek. Filkovi sa podaril významný úspech, keď sa ceny liekov začali porovnávať so zahraničím. Odborníci sa zhodujú, že takto sa podarilo ušetriť štátnej kase milióny eur. Neskôr radil premiérke Ivete Radičovej. V roku 2012 počas Ficovej druhej vlády začal šéfovať Inštitútu finančnej politiky, ktorý bol analytickým útvarom ministerstva financií. Zároveň sa stal aj hlavným ekonómom ministerstva.

Špekulovalo sa o ňom ako o ministrovi

Kritizoval tiež vyučovanie ekonómie na Slovensku, najmä na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Tú aj vyštudoval, titul z psychológie získal aj na Univerzite Komenského. Vzdelával sa aj v zahraničí na Erazmovej univerzite v Rotterdame. Špekulovalo sa o ňom ako o možnom ministrovi zdravotníctva v tretej Ficovej vláde.

Mieril na nový úrad

V novej vláde sa mohol posunúť vyššie. V rozhovore pre ekonomický časopis Trend, ktorý poskytol iba pár dní pred plavbou v kanoe povedal, že by mohol šéfovať novému orgánu úradu, ktorý by zastrelil rozpočtové sekcie a aj Inštitút finančnej politiky. Ministrom financií Petrovi Kažimírovi bude chýbať. Na Twitteri zavesil tento emotívny odkaz.

[Späť na obsah](#)

43. Martin Filko radil viacerým ministrom, pripravoval dôležité reformy

[Téma: Ekonomická univerzita; aktuality.sk; 13/04/2016; Správy; Martin Odkladal Aktuality.sk]

12:20

Súvisiace články k téme

* V Dunaji našli telo, ide o ekonóma Martina Filka

Po tragédii, kedy sa na Veľkonočný pondelok prevrátilo kanoe na Dunaji, dnes záchranári objavili telo nebohého Martina Filka.

Martin Filko šéfoval Inštitútu finančnej politiky (IFP) a bol zároveň hlavným ekonómom ministerstva financií. Časť z jeho poslednej štúdie, ktorá by mala zlepšiť fungovanie verejnej správy, sa dostala aj do programového vyhlásenia vlády.

V roku 2004 začal pracovať v konzultačnej spoločnosti zameranej na ekonomické a manažérske poradenstvo v oblasti zdravotnej starostlivosti Sanigest Europe. Spočiatku bol konzultantom a potom hlavným analytikom a projektovým manažérom.

Radil niekoľkým ministrom

Neskôr sa stal z neho poradca, ktorý pomáhal viacerým ministrom. Počas prvej Ficovej vlády radil financmajstrovi Jánovi Počiatkovi. Práve v tom čase sa mu podarilo presadiť referencovanie cien liekov, čím sa ušetril značný balík peňazí.

Po voľbách v roku 2010 sa stal Filko externým poradcom premiérky Ivety Radičovej pre zdravotníctvo a ministerstva zdravotníctva, ktorému šéfoval Ivan Uhliarik z KDĽ. V závere roka 2010 však kvôli nezhodám v liekovej politike ukončil spoluprácu s rezortom zdravotníctva a neskôr aj s úradom vlády.

O rok neskôr prešiel na ministerstvo školstva ako poradca, ale ani tam nevydržal dlho a po pár mesiacoch odišiel do súkromnej sféry. Pre zdravotnú poisťovňu Union robil riaditeľa pre stratégiu.

Návrat na rezort financií

Keď sa stal Robert Fico druhýkrát premiérom a na post šéfa rezortu financií zasadol Peter Kažimír, Filko sa znovu vrátil na ministerstvo ako hlavný ekonóm a šéf IFP.

Pod jeho vedením inštitút vydal viacero analýz, ktoré sa zaoberali efektívnosťou v slovenskom zdravotníctve. Práve tento týždeň vyšla štúdia IFP ohľadom ďalšieho smerovania tohto sektoru.

Podľa neho základným predpokladom pre obnovenie dôver v zdravotníctve po dlhoročnom úpadku sú kľúčové osoby. Všetky dôležité pozície, od vedúcich predstaviteľov ministerstva po riaditeľov nemocníc, by sa mali obsadzovať po verejnom vypočutí pred zdravotníckym výborom parlamentu, na ktorom kandidáti predstavia seba a svoju víziu.

Filko tvrdil, že, ak by sa obmedzili renty a šetrilo sa na prevádzke, tak s tými istými peniazmi by štát dokázal v nasledujúcich štyroch rokoch postaviť tri nové krajské nemocnice a päť podstatne zrekonštruovať.

Štúdium doma i v zahraničí

Martin Filko vyštudoval Univerzitu Komenského, odbor klinická a organizačná psychológia. Okrem toho absolvoval aj **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor medzinárodné ekonomické vzťahy.

Svoje akademické skúsenosti si neskôr doplnil na Radboud Universiteit v Nijmegen a na Erasmus Universiteit v Rotterdame.

[Späť na obsah](#)

44. Franšíza pre Váš rast prevádzok

[Téma: Ekonomická univerzita; mytvorimehospodarstvo.sk; 13/04/2016; Podnikanie; Redakcia]

Máte úspešný podnikateľský projekt ? Avšak Váš rast nie je taký ako by Ste si priali ? Chceli by Ste mať viac prevádzok ? Ak máte záujem o získanie väčšieho trhového podielu, posilniť Váš brand, rozšíriť počet prevádzok bez väčších nákladov a ušetrené prostriedky vložiť do marketingu, franšíza je pre Vás to pravé. Franchising tak nie je len marketingovo-odbytový systém, je to spôsob prieniku na trhu. Ak Ste teda hráč, majte najlepšie karty.

Stáva sa, že pri zrode úspešného podnikateľského projektu býva často jednoduchý, až takmer samozrejмый nápad. Napr. nápad ako predávať vo veľkom množstve čerstvú teplú chutnú fašíрку v žemli (s prílohami) alebo obložené sendviče, či fritovanú obalovanú kuracinu a hranolky. Pokiaľ by to chcel niekto zrealizovať naozaj vo veľkom, musel by vybudovať veľa predajných miest, veľa vlastných prevádzok na čo najväčšom území. Aby boli ponúkané produkty (napr. tie fašírky v žemli) vo všetkých prevádzkach rovnako chutné a kvalitné ale pritom výrazne odlišené od konkurencie, musia sa vyrábať podľa rovnakého postupu, teda z rovnakých surovín, podľa rovnakého receptu, konceptu a prepracovaného know-how predaja a logistiky. Odlišenie od konkurenčných produktov a predajcov by bolo treba zvýrazniť označením vlastnou značkou (logom). Vybudovanie množstva vlastných prevádzok by stálo jedného investora veľa peňazí, preto je pre autora takéhoto nápadu výhodnejšie, aby si vlastnú prevádzku postavil každý jej prevádzkovateľ sám. Využil by ale pri tom pôvodný úspešný nápad, produkt a značku (a veľa iných výhod v logistike a marketingu) a za ich použitie zaplatil poskytovateľovi primeraný poplatok. Konkurencia samozrejme nespí, každý úspešný nápad sa snaží odkopírovať a použiť vo svoj vlastný prospech. Preto je potrebné každú úspešnú značku a výrobné know-how zákonným spôsobom pred zneužitím ochrániť. Takto dajako sa zrodí z pôvodného jednoduchého nápadu franchisingový koncept a z loga ochranná známka. Nápad pritom môže byť z akéhokoľvek segmentu podnikania, napr. mobilná aplikácia, ktorá umožní objednať si priamo taxík nachádzajúci sa v danom čase najbližšie.

Ako založiť franšízu ? Podmienka je úspešný podnikateľský projekt

Východiskom pre vznik franchisingového konceptu býva pôvodný podnikateľský projekt, ktorý je úspešne overený na trhu najmenej v jednej vlastnej (pilotnej) prevádzke po dobu min. jedného roka. Počas tohto obdobia sa overujú a nastavujú ekonomické aj technické parametre konceptu a súčasne tvoria manuály a ostatné dokumenty a náležitosti potrebné pre formalizáciu, predaj a aplikáciu konceptu vo franchisingových prevádzkach.

Ono sa to takto zdá na prvý pohľad veľmi jednoduché, ale v skutočnosti je od nápadu po vznik, formalizáciu a realizáciu franchisingového konceptu dlhá cesta. Jedným z dôvodov je, že tvorba a rozvoj nového pôvodného (slovenského) franchisingového konceptu je vo všeobecnosti nielen dlhodobý ale aj finančne náročný proces. Každý franchisingový koncept ponúkaný na trhu ako úspešný a hodnotný produkt musí byť v praxi overený, ináč nezíska dôveru (rozumného) kupujúceho.

Podmienku úspešne podnikat' aspoň v jednej pilotnej jednotke počas primerane dlhého obdobia ešte pred začiatkom tvorby franchisingového reťazca ukladá európsky Etický kódex franchisingu ktorý prevzala aj Slovenská franchisingová asociácia (SFA) a je záväzný pre jej riadnych členov. Za primerane dlhé obdobia pokladá SFA obdobie min. jedného kalendárneho roka, v ktorom by sa mali v praxi prejavíť a overiť všetky sezónne vplyvy a ekonomické parametre predmetného biznisu. Dodržanie podmienok etického kódexu a serióznosť konceptu i jeho poskytovateľa si SFA u svojich riadnych členov overuje. Preto asi v súčasnosti na Slovensku počtom prevažujú renomované zahraničné koncepty. Je oveľa jednoduchšie a lacnejšie kúpiť si licenciu overeného úspešného franchisingového konceptu ako vyvíjať nový vlastný, pôvodný. Ak je však nápad naozaj komerčne zaujímavý (napr. ak pokrýva nejakú "dieru" na trhu) a má všeobecný predpoklad na rozvoj vo väčšom záujmovom území alebo trhu, oplatí sa ho spracovať a ochrániť do takej formy, aby mohol byť ponúknutý ako hodnotný produkt za odplatu – teda franšíza. Takýmto postupom vznikli mnohé známe franšízové značky a extenzívne globálne rozšírenie ich franchisingových prevádzok prinieslo ich majiteľom a poskytovateľom na naše pomery rozprávkové zisky. Pri úspešnej franšíze ide o winn-winn obchodný vzťah, pretože aj poskytovatelia, aj užívatelia franšíz môžu dosiahnuť primeraný výnos. Franchisingový koncept ktorý je odborne nastavený a dlhodobejšie úspešne odskúšaný, poskytuje navyš jeho užívateľovi pravdepodobnosť primeranej predvídateľnej ekonomickej výnosnosti pri oveľa nižšej miere podnikateľského rizika ako prvoplánovo realizovaný podnikateľský projekt pri použití metódy pokus – omyl.

Franšíza a jej povinnosti

Franchising je štandardné podnikanie, platia preň bežné zákony a predpisy z rôznych oblastí legislatívy (napr. Obchodný zákonník). Má však aj svoje zvláštnosti. Ide najmä o skúsenosti získané v dlhoročnej praxi ktoré treba akceptovať a dodržať, ináč to nemusí fungovať. Mnohé sú platné všeobecne, niektoré sú špecifické v danom segmente podnikania. Preto je vhodné, aby autor pôvodného nápadu pri tvorbe svojho nového franchisingového konceptu spolupracoval s odborníkmi – franchisingovými poradcami, ktorí mu pomôžu naformulovať a nastaviť franchisingový koncept do formy a obsahu zodpovedajúce platnej legislatíve a kritériám seriózneho a hodnotného produktu. Ochráni to nielen povest' autora – poskytovateľa franšíz, ale zároveň zvýši hodnotu daného konceptu a značky. Poradenstvom pri tvorbe, formalizácii a aplikácii franchisingových konceptov sa zaoberá Slovenská franchisingová asociácia.

Franšíza a podpora od jedinej inštalácie na Slovensku ohľadom franšíz

Hlavným cieľom Slovenskej franchisingovej asociácie je rozvoj franchisingu na Slovensku. Sledujeme expanziu prevádzok zahraničných reťazcov, avšak máme záujem predovšetkým na vzniku a rozvoji pôvodných slovenských konceptov. Slovenská franchisingová asociácia je pripravená poskytnúť záujemcom svoj vlastný informačný potenciál. Disponujeme skúsenosťami našich členov ktorí už vytvorili a prevádzkujú úspešné vlastné pôvodné slovenské franchisingové koncepty, ako napr. značky Kinekus, Directreal, Pneubox, COOP Jednota, Slnecný dom, Coffee Brothers, Pizza Mizza. Našími členmi sú aj renomované právnické a poradenské kancelárie, využívame tiež vedomosti a poznatky členov Zboru konzultantov SFA a renomovaných franchisingových poradcov. Akademické zázemie nám pomáha rozvíjať spolupráca s Obchodnou fakultou **Ekonomickej univerzity v Bratislave**. Ak máte dobrý nápad stačí prísť a poradíme Vám, akým spôsobom by sa dal komerčne zhodnotiť.

Autor Slovenská franchisingová asociácia

Ing. Jozef Šétaffy

prezident Slovenskej franchisingovej asociácie

Slovenská franchisingová asociácia (SFA) vznikla v roku 1994. Je jediným oficiálnym centrom pre franchisingové podnikanie na Slovensku a v tomto zmysle je jediným kompetentným partnerom franchisingových asociácií na celom svete.

Rešpektuje Etický kódex franchisingu, ktorý prijala Európska franchisingová federácia, čo je významný dokument upravujúci etiku franchisingového podnikania. Franchisingové združenie je dobrovoľným zoskupením franchisorov, franchisees a ďalších podnikateľských subjektov a osôb, ktoré podporujú franchising. Poskytuje predovšetkým svojim členom, ale aj iným záujemcom celý rad služieb ako napríklad poradenstvo, workshopy a podobne. Viac sa dozviete na oficiálnom portáli združenia www.sfa.sk

[Späť na obsah](#)

45. SCHRÁNKOVÁ FIRMA BEZ ZAMESTNANCOV A NÁKLADOV UŽ NEPREJDE

[Téma: Ekonomickej univerzity; Trend; 14/04/2016; 15/2016; s.: 16,17; Téma; Xénia Makarová]

Daňovými rajmi v pravom slova zmysle sú lokality ako Britské Panenské ostrovy, Belize či Panama, tvrdí expert na dane Pavol Berec

Xénia Makarová / makarova@trend.sk

Pred tromi rokmi začali krajiny OECD pracovať na daňových pravidlách, ktoré majú obmedziť umelý presun ziskov medzi podnikmi. S jediným cieľom platiť čo najnižšie dane. Iniciatívu nazvali BEPS (Base Erosion and Profit Shifting). Ako sa jej závery dotknú tunajších podnikateľov, vysvetľuje riaditeľ pre dane v Deloitte Slovensko Pavol Berec.

* Čo pre podnikateľov sprísňovanie pravidiel pre schránky v daňových rajoch znamená?

Cezhraničné daňové plánovanie sa stane ťažším. Osobne si ale nemyslím, že úplne vymizne. V niektorých krajinách, skrátka, je zdanenie výhodnejšie. Firmy však budú musieť klásť väčší dôraz na ekonomické opodstatnenie štruktúr a transakcií. Niektoré štruktúry (schránky) po zavedení BEPS nebudú možné, ak sa do danej krajiny nepresunie aj časť ekonomických aktivít a zamestnancov. Pre menšie firmy to bude z pohľadu prevádzkových nákladov väčší problém ako pre väčšie.

* Aký rozsiahly dopad to bude mať?

Výsledkom iniciatívy BEPS je 15 akčných plánov, je to veľmi rozsiahly dokument. Čiže dopad bude pomerne významný. Napríklad niektoré nadnárodné firmy využívajú hybridné finančné nástroje. Podnik zo skupiny poskytuje úvery iným spoločnostiam z rovnakej skupiny. Úrok z vnútropodnikových úverov je uznateľný daňový náklad, čiže si ho spoločnosti odrátajú od zdaňovaných príjmov. No zároveň v krajine podniku je úrok braný ako dividenda, ktorá je od dane oslobodená. Dochádza tak k dvojitému nezdaneniu. BEPS odporúča, aby sa vtedy úrok neodpočítaval ani v krajinách, odkiaľ sa vypláca.

* Veľa sa hovorí o prísnejšom pohľade na licencie, patenty.

Niektoré firmy využívali, že krajiny ako Cyprus, Luxembursko, Malta, ale aj Maďarsko daňovo zvýhodňovali vlastníkov intelektuálneho majetku (intellectual property - IP, pozn. TREND). Išlo napríklad o obchodnú známku, patent, software. Spoločnosti mali tendenciu presúvať do týchto krajín intelektuálny majetok. Miestne IP spoločnosti potom fakturovali v rámci skupiny licenčné poplatky, ktoré znižovali daňový základ, a tým aj daň v ostatných krajinách. Samotné IP spoločnosti v Luxembursku, na Malte či Cypre zdanili príjem z licenčných poplatkov veľmi nízkou sadzbou dane. Nevývíjali pritom žiadnu činnosť, ani nemali náklady na udržanie alebo zvýšenie intelektuálneho majetku firmy. Toto už bude možné, iba ak IP spoločnosti budú vykonávať aj činnosti a mať náklady na udržanie a zvýšenie hodnoty intelektuálneho majetku.

* Odkedy?

V niektorých krajinách od 1. júla tohto roka. Prísnejšie pravidlá začnú platiť v Luxembursku a na Cypre, zmeny plánuje aj Maďarsko.

* Riešia sa nejaké aj príjmy IT gigantov? Nezriedka platia v jednotlivých krajinách daň na úrovni tisícok eur či libier, pritom ich tržby sú miliónové, no väčšinou ich zdaňujú v inom štáte.

Súčasná pravidlá umožňujú IT gigantom nezdaňovať väčšinu zisku z predaja tovarov v krajinách, kde sa nachádzajú ich zákazníci. Viac zdaňujú v krajinách ako Írsko či Luxembursko. Tam majú založenú hlavnú predajnú spoločnosť. V ostatných krajinách majú len spoločnosti pre podporné marketingové aktivity s niekoľkými zamestnancami a zdaňujú tam len menšie sumy.

* Čo s tým?

BEPS dáva rôzne odporúčania na zmenu legislatívy, aby IT firmy zdaňovali väčšinu zisku v krajinách, kde majú zákazníkov.

* Takže zatiaľ ide len o odporúčania?

BEPS obsahuje 15 akčných plánov. Sú pre rôzne oblasti, na ktoré sa treba zamerať pri agresívnom daňovom plánovaní. Zatiaľ nejde o právne záväzný dokument, len o odporúčania na zmenu legislatívy.

* Prečo sa podľa vás v poslednej dobe schránkovým firmám v daňových rajoch v súvislosti so Slovenskom tak darí?

V prvom rade treba vysvetliť, ktoré krajiny možno považovať za daňový raj. Niekedy sa nesprávne takto označujú aj krajiny únie ako Luxembursko, Holandsko, Cyprus, Malta, Írsko či Maďarsko. Pri nich sa

podľa mňa nedá hovoriť o daňových rajoch v úplnom zmysle slova. Lebo v nich existuje daňový systém podobne ako u nás. Rozdiel je len v tom, že ich legislatíva ponúka preferenčný daňový režim pre niektoré príjmy. Dôvody, prečo sa vlastníci slovenských firiem čoraz viac registrujú v menovaných krajinách, sú rôzne. Napríklad tam podnikajú a majú tam aj zamestnancov a popri tom majú benefit z preferenčných daňových režimov. Ďalší legitímny dôvod je výhodnejšia legislatíva pre niektoré činnosti. Samozrejme, niekedy môžu byť dôvody aj čisto daňové, bez toho, aby transakcia alebo založenie firmy v zahraničí malo ekonomický význam. Vtedy je to v rozpore s daňovou legislatívou.

* Čo sú teda podľa vás skutočné offshory?

Napríklad Britské Panenské ostrovy, Belize, Bahamské ostrovy, Panama, Seychely, Curacao a podobne. Dajú sa považovať za daňové raje v plnom zmysle slova, pretože vo väčšine uvedených krajín neexistuje daňový systém podobný tomu v EÚ. Platí sa len ročný paušálny poplatok a príjmy nepodliehajú vôbec zdaneniu. Firmy zaregistrované v uvedených krajinách nemajú povinnosť viesť si účtovníctvo, pripravovať finančné výkazy, ani daňové priznania. Ale ani v týchto krajinách sa nedá paušalizovať, že ak tam má niekto firmu, je za tým určite nekalá činnosť. Legitímnym dôvodom je zachovanie anonymity vlastníka. Ďalším môže byť dovolenkový dom či jachta, zaregistrované v tamojšej firme.

* Aká je hranica medzi agresívnym a zákonným daňovým plánovaním?

Ak nejaká transakcia alebo štruktúra nemá ekonomické opodstatnenie, je de facto umelá, najmä s cieľom zníženia dane, ide o agresívne plánovanie. To je v rozpore s daňovou legislatívou. Keď však firmy robia transakcie alebo vytvoria štruktúru, ktorá má ekonomické a komerčné opodstatnenie, teda existujú pre ňu dôvody a súčasne spoločnosť dosiahne určitú daňovú výhodu, vtedy podľa mňa nejde o agresívne daňové plánovanie.

* Ako môžu daniari bojovať s cezhraničnou agresívnou optimalizáciou?

Slovenský daňový úrad si môže vyžiadať informácie o firme v krajine únie, ktorá uplatňuje nejaký preferenčný režim. Ak úrad zistí, že uvedená firma má vysoké zisky, ale nemá iné ekonomické náklady na prevádzku, ani žiadnych zamestnancov, môže ísť o indikáciu, že ide o agresívne daňové plánovanie. Prípád potom treba podrobnejšie analyzovať. No v prípade Britských Panenských ostrovov, Belize či Panamy a Seychel môže byť situácia zložitejšia. Slovensko s nimi nemá zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia. Výmena informácií môže byť komplikovanejšia. A to napriek tomu, že tieto krajiny súhlasili, že budú spolupracovať na výmene informácií.

IT giganty môžu nezdaňovať väčšinu zisku z predaja tovarov v krajinách, kde sídlia ich zákazníci

Pavol Berec (43) Vyštudoval **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**. Je riaditeľom daňového oddelenia Deloitte Slovensko, daňovej problematike sa venuje vyše 17 rokov.

Foto:

FOTO - MIROSLAVA SPODNIAKOVÁ

[Späť na obsah](#)

46. Filko rehabilitoval pojem úradník

[Téma: Ekonomická univerzita; HN; 14/04/2016; 71/2016; s.: 7; PUBLICISTIKA; Tomáš Ferenčák]

PROFIL

Známy ekonóm radil trom ministrom. V marcovom článku pre HN predstavil svoju poslednú reformu štátnej správy.

Veľkonočný pondelok brázdili breh Dunaja záchranári. Zbytočne. Známeho ekonóma nenašli. Odvtedy sa meno Martin Filko skloňuje vo všetkých médiách. A každým jedným dňom slovíčko nezvestný strácalo zvyšky akýkoľvek nádejí. Včera telo našli v Dobrohošti.

Tomáš Ferenčák

K Martinovi Filkovi sa hodí všetko, len nie titul úradník. S obrazom štátneho zamestnanca ostro kontrastoval. Neprekvapí to. Bol otvorený, písal blogy, rád diskutoval a neobával sa použiť i tvrdšie

slová. "Moje obmedzené skúsenosti s drogami nestačia," uviedol napríklad v reakcii na jeden komentár uverejnený v Hospodárskych novinách. No predovšetkým predstavoval vízie a úspešne sa ich snažil popularizovať. Skrátka stotožňoval všetko iné, len nie to, čo sa bežne so štátnou správou spája. Práve vďaka tomu pre mnohých tvoril obraz prievanu v štátnych službách. A čiastočne dokázal rehabilitovať i slovo úradník. Nakoniec nemohol inak. Jeho životopis totiž predstavoval recept na predstaviteľa novej generácie v štátnej správe.

Verejný a súkromný

Keď prišla Novembrová revolúcia, Filko mal len deväť rokov. Mentalita bývalého režimu už ho priamo nezasiahla. Práve naopak. Nový priestor maximálne využil. Študoval na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**. Nejaký čas strávil i na univerzitách za hranicami Slovenska. Na Radboud Universiteit v Nijmegen alebo na Erasmus Universiteit v Rotterdame. Už počas štúdií sa začal venovať problematike zdravotníctva. Nakoniec v Holandsku získal titul práve z ekonómie zdravotníctva. Kontakt so severoeurópskym prostredím sa podpísal na Filkovej predstave o fungovaní štátu a hlavne miesta občana v ňom. Zároveň i na skutočnosti, že riešenia spravidla hľadal skôr v ľavicovom priestore. Nezmenili to ani skúsenosti zo súkromnej sféry, keď Filko od roku 2004 pôsobil v konzultačnej spoločnosti Sanigest Europe. Istý čas strávil i v zdravotnej poisťovni Union. Ako riaditeľ pre stratégiu.

Apolitik

Martin Filko však nikdy nebol pocitový ľavičiar. V jeho osobnosti dominoval predovšetkým ekonóm a analytik. Preto vedel diskutovať s opačným názorovým spektrom. A získať si ak nie súhlas, tak určite rešpekt. Nerobil zásadné názorové premety a zároveň vo verejnom priestore s krátkou prestávkou pôsobil osem rokov. Ako jeden z mála vystriedal tri vlády, ak nerátame aktuálny kabinet. V nich radil trom ministrom. Vtedajšiemu ministrovi financií Jánovi Počiatkovi, ale i Uhlírikovi v rezorte zdravotníctva alebo Jurzycovi na ministerstve školstva. Ako externý poradca spolupracoval i s premiérkou Ivetou Radičovou.

Ešte jedna výzva

"Je dôležité vyvinúť úsilie, aby významná reforma, ktorú pripravoval, pokračovala ďalej a občania SR mohli od verejných inštitúcií dostávať čoraz vyššiu hodnotu za peniaze." Pred desiatimi dňami vyzval ústavných činiteľov Klub ekonomických analytikov. Pod pojmom reforma sa skrýva koncepcia s názvom Najlepší z možných svetov – Hodnota za peniaze v slovenskej verejnej politike. Spoluautorom konceptu bol práve nešťastne zosnulý Martin Filko. Základné princípy reformy vysvetlil vlastnými slovami vo svojom poslednom príspevku pre Hospodárske noviny. V redakcii sme sa rozhodli opäť ho zverejniť.

Kto bol Martin Filko

1980 – narodil sa v Nižnej.

2004 – pracoval v Sanigest Europe

2008 – 2010 – poradca ministra financií Jána Počiatka

2010 – 2011 – externý poradca Ivety Radičovej

2011 – hlavný analytik na Ministerstve školstva SR

2011 až 2012 – riaditeľ pre stratégiu Union

2012 – riaditeľ Inštitútu pre finančnú politiku

FOTO:

Ekonóm Martin Filko pôsobil ako poradca i v Radičovej kabinete.

[Späť na obsah](#)

47. Chceš byť vodičom električky? Dopravný podnik ponúka brigádu.

[Téma: Ekonomická univerzita; europskenoviny.sk; 13/04/2016; PONUKA PRÁCE/STÁŽÍ V EÚ; mib]

Dopravný podnik Bratislava ponúka študentom možnosť privyrobiť si. Do svojich radov hľadá vodičov električiek.

Prihlásení študenti po absolvovaní kurzu budú môcť začať brigádovať už toto leto. Študent získa možnosť pracovnej príležitosti v rozsahu, ktorý si určí sám. Efektívna variabilita služieb ponúkne študentom zladiť svoje školské povinnosti s prácou vodiča. Hodinová mzda budú mať brigádnici rovnakú ako vodič na plný úväzok, ktorého priemerný mesačný plat je cca 1 102 eur.

Dopravný podnik Bratislava neskôr dokáže študentom ponúknuť aj ďalší spôsob rekvalifikácie na vyššie druhy dopravy – autobusovú alebo trolejbusovú, prípadne ďalšie pracovné možnosti.

Osloviť pri tom chce viacero vysokých škôl napr. Slovenskú technickú univerzitu, **Ekonomickú univerzitu**, či Univerzitu Komenského, ďalej kontaktné miesta ako študentské agentúry sprostredkujúce brigády pre študentov, kde si hľadajú brigádu. Informácia bude taktiež vo všetkých vozidlách MHD a tiež na zastávkach MHD. Prihlásiť sa môže každý záujemca, ktorý splní požiadavky na výkon práce. Študenti môžu nastúpiť do kurzu už 1. mája 2016 plne v réžii Dopravného podniku Bratislava, kde okrem toho absolvujú aj zdravotnú prehliadku a psychotesty, že sú spôsobilí na túto prácu. Keďže sú s tým spojené aj isté náklady, študent sa zmluvou zaviazá k odpracovaniu určitého objemu práce.

Záujemca musí spĺňať tieto požiadavky:

- vek od 21 rokov
- vodičské oprávnenie skupiny skupiny B
- výpis z registra trestov

V priebehu procesu nástupu zabezpečíme:

- dopravnú psychologickú vyšetrenie
- vstupnú lekársku prehliadku

Svoje CV posielajte na emailovú adresu vodiaci@dpb.sk do 13.4.2016.

Viac informácií získate TU.

Pre spravodajský portál EuropskeNoviny.sk spracovali Miroslav Hajnoš a Michaela Barnová.

[Späť na obsah](#)

48. Študenti môžu v DPB brigádovať ako vodiči električiek

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Bratislava; sita]

Podmienkou je vek nad 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť treba výpis z registra trestov. Kurz vodiča električky, vstupné zdravotné vyšetrenia i psychotesty zabezpečí Dopravný podnik Bratislava.

BRATISLAVA. Vysokoškolskí študenti si môžu v Bratislave privyrobiť aj ako vodiči električiek. Brigádu ponúka Dopravný podnik Bratislava, ktorý chce aj takýmto spôsobom doplniť vodičov. Vodičský kurz, vstupnú zdravotnú prehliadku i psychotesty zabezpečí Dopravný podnik. Podmienkou je vek nad 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť treba výpis z registra trestov. Agentúru SITA o tom informovala hovorkyňa Dopravného podniku Bratislava Adriana Volfová.

Náborom vysokoškolákov chce Dopravný podnik rozšíriť rady svojich vodičov, študentom sľubujú slušné zárobky. Dopravca brigádnikom ponúka rovnakú hodinovú mzdu ako má vodič na plný úväzok.

"Snažíme sa ponúknuť možnosť tým mladým ľuďom, ktorí ešte nemajú svoje pracovné zaradenie alebo tým, ktorí ešte svoju pracovnú dráhu nezačali. Boli by sme radi, aby prišli do našich radov," hovorí predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Dopravného podniku Bratislava Milan Urban.

"Urobíme im kurz vodiča električky, čiže počas štúdia si môžu slušne privyrobiť. Samozrejme, ak ich táto práca osloví nielen pre doplnkový príjem, ale zapáči sa im táto profesia pre jej samotnú podstatu, či už kontakt s technikou, kontakt s ľuďmi, určitý rytmus a v neposlednom rade aj kolektív ľudí, ktorí Dopravný podnik Bratislava tvoria, budeme radi, keď ich táto práca osloví natoľko, že ostanú našimi kolegami natrvalo," dodáva s tým, že neskôr by mohli študentom ponúknuť aj ďalšie spôsoby rekvalifikácie na vyššie druhy dopravy - napríklad na autobusovú či trolejbusovú, prípadne ďalšie pracovné možnosti.

Dopravný podnik chce osloviť viacero vysokých škôl - napríklad Slovenskú technickú univerzitu, **Ekonomickú univerzitu** či Univerzitu Komenského. Brigádu ponúknu aj do študentských agentúr, informácie o náboře umiestnia aj vo vozidlách MHD či na zastávkach. Vodičský kurz i vstupné vyšetrenia zabezpečí Dopravný podnik Bratislava. Prihlásiť sa podľa Volfovej môže každý záujemca, ktorý splní požiadavky na výkon práce.

Musí mať viac ako 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť výpis z registra trestov. Do kurzu

môžu študenti nastúpiť už od 1. mája, absolvujú tu aj zdravotnú prehliadku a psychotesty potrebné k práci vodiča. "Keďže sú s tým spojené aj isté náklady, študent sa zmluvou zaviazne k odpracovaniu určitého objemu práce," prízvukuje Dopravný podnik. Svoje životopisy môžu študenti poslať na personálne oddelenie DPB, Olejkárska 1, 814 52, Bratislava. Prihlásiť sa môžu aj telefonicky na číslach 02/59502234, 02/59502121 alebo e-mailom na vodiaci@dpb.sk.

[Späť na obsah](#)

49. Bratislavský dopravný podnik láka študentov, hľadá vodičov električiek

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 13/04/2016; Bratislava; sita]

Podmienkou je vek nad 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť treba výpis z registra trestov. Kurz vodiča električky, vstupné zdravotné vyšetrenia i psychotesty zabezpečí Dopravný podnik Bratislava.

BRATISLAVA. Vysokoškolskí študenti si môžu v Bratislave privyrobiť aj ako vodiči električiek.

Brigádu ponúka Dopravný podnik Bratislava, ktorý chce aj takýmto spôsobom doplniť vodičov. Vodičský kurz, vstupnú zdravotnú prehliadku i psychotesty zabezpečí Dopravný podnik.

Podmienkou je vek nad 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť treba výpis z registra trestov.

Agentúru SITA o tom informovala hovorkyňa Dopravného podniku Bratislava Adriana Volfová.

Sľubujú slušné zárobky

Náborom vysokoškolákov chce Dopravný podnik rozšíriť rady svojich vodičov, študentom sľubujú slušné zárobky. Dopravca brigádnikom ponúka rovnakú hodinovú mzdu ako má vodič na plný úväzok.

"Snažíme sa ponúknuť možnosť tým mladým ľuďom, ktorí ešte nemajú svoje pracovné zaradenie alebo tým, ktorí ešte svoju pracovnú dráhu nezačali. Boli by sme radi, aby prišli do našich radov," hovorí predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Dopravného podniku Bratislava Milan Urban.

"Urobíme im kurz vodiča električky, čiže počas štúdia si môžu slušne privyrobiť. Samozrejme, ak ich táto práca osloví nielen pre doplnkový príjem, ale zapáči sa im táto profesia pre jej samotnú podstatu, či už kontakt s technikou, kontakt s ľuďmi, určitý rytmus a v neposlednom rade aj kolektív ľudí, ktorí Dopravný podnik Bratislava tvoria, budeme radi, keď ich táto práca osloví natoľko, že ostanú našimi kolegami natrvalo," dodáva s tým, že neskôr by mohli študentom ponúknuť aj ďalšie spôsoby rekvalifikácie na vyššie druhy dopravy - napríklad na autobusovú či trolejbusovú, prípadne ďalšie pracovné možnosti.

Osloviť chcú viacero škôl

Dopravný podnik chce osloviť viacero vysokých škôl - napríklad Slovenskú technickú univerzitu, **Ekonomickú univerzitu** či Univerzitu Komenského.

Brigádu ponúknu aj do študentských agentúr, informácie o náboře umiestnia aj vo vozidlách MHD či na zastávkach. Vodičský kurz i vstupné vyšetrenia zabezpečí Dopravný podnik Bratislava. Prihlásiť sa podľa Volfovej môže každý záujemca, ktorý splní požiadavky na výkon práce.

Musí mať viac ako 21 rokov, vodičský preukaz skupiny B a doložiť výpis z registra trestov. Do kurzu môžu študenti nastúpiť už od 1. mája, absolvujú tu aj zdravotnú prehliadku a psychotesty potrebné k práci vodiča. "Keďže sú s tým spojené aj isté náklady, študent sa zmluvou zaviazne k odpracovaniu určitého objemu práce," prízvukuje Dopravný podnik.

[Späť na obsah](#)

50. Dopravný podnik ponúka študentom brigádu

[Téma: Ekonomická univerzita; busportal.sk; 14/04/2016; busportal.sk; olala]

Dopravný podnik Bratislava ponúka študentom možnosť privyrobiť si. Do svojich radov hľadá vodičov električiek.

Prihlásení študenti po absolvovaní kurzu budú môcť začať brigádovať už toto leto. Študent získa možnosť pracovnej príležitosti v rozsahu, ktorý si určí sám. Efektívna variabilita služieb ponúkne

študentom zladíť svoje školské povinnosti s prácou vodiča. Hodinovú mzdu budú mať brigádnici rovnakú ako vodič na plný úväzok, ktorého priemerný mesačný plat je cca 1 102 eur.

"Snažíme sa ponúknuť možnosť tým mladým ľuďom, ktorí ešte nemajú svoje pracovné zaradenie alebo tým, ktorí ešte svoju pracovnú dráhu nezačali. Boli by sme radi, aby prišli do našich radov," povedal predseda predstavenstva a generálny riaditeľ DPB Milan Urban a dodal: "Urobíme im kurz vodiča električky, čiže počas štúdia si môžu slušne privyrobiť. Samozrejme, ak ich táto práca osloví nielen kvôli doplnkovému príjmu, ale zapáči sa im táto profesia pre jej samotnú podstatu, či už kontakt s technikou, kontakt s ľuďmi, určitý rytmus a v neposlednom rade aj kolektív ľudí, ktorí Dopravný podnik Bratislava tvorí, budeme radi, keď ich táto práca osloví natoľko, že ostanú našimi kolegami natrvalo."

Dopravný podnik Bratislava neskôr dokáže študentom ponúknuť aj ďalší spôsob rekvalifikácie na vyššie druhy dopravy - autobusovú alebo trolejbusovú, prípadne ďalšie pracovné možnosti.

Dopravný podnik Bratislava osloví viacero vysokých škôl napr. Slovenskú technickú univerzitu, **Ekonomickú univerzitu**, či Univerzitu Komenského, ďalej kontaktné miesta ako študentské agentúry sprostredkujúce brigády pre študentov, kde si hľadajú brigádu. Informácia bude taktiež vo všetkých vozidlách MHD a tiež na zastávkach MHD. Prihlásiť sa môže každý záujemca, ktorý splní požiadavky na výkon práce. Študenti môžu nastúpiť do kurzu už 1. mája 2016 plne v réžii Dopravného podniku Bratislava, kde okrem toho absolvujú aj zdravotnú prehliadku a psychotesty, že sú spôsobilí na túto prácu. Keďže sú s tým spojené aj isté náklady, študent sa zmluvou zaviazá k odpracovaniu určitého objemu práce.

Záujemca musí spĺňať tieto požiadavky:

- vek od 21 rokov
- vodičské oprávnenie skupiny skupiny B
- výpis z registra trestov

V priebehu procesu nástupu zabezpečíme:

- dopravno psychologické vyšetrenie
- vstupnú lekársku prehliadku

Svoje CV môžu študento posielat' na personálne oddelenie DPB, a.s., Olejkárska 1, 814 52 alebo na telefónnych číslach: 02/59502234, 02/59502121 alebo emailom na vodici@dpb.sk BUSportál informovala: Mgr. Adriana Volfová, vedúca oddelenia komunikácie a hovorkyňa Dopravného podniku Bratislava, a.s.

[Späť na obsah](#)

51. Exprezident Schuster: Ako keby ľuďom chýbala vojna

[Téma: Ekonomická univerzita; dennikn.sk; 14/04/2016; Slovensko; Laco Kerekeš]

Prvý priamo zvolený prezident hovorí o výsledkoch volieb, stretnutiach s Andrejom Kiskom a Ivanom Gašparovičom, o imigračnej kríze aj Angele Merkelovej, zvláštnom vzťahu Slovákov k Európskej únii a svojom vzťahu s Pavlom Paškom.

foto N - Tomáš Benedikovič

Stretli sme sa v "požičanej" pracovni v budove Stredoeurópskej vysokej školy v Košiciach. Rudolf Schuster (82) sedel za veľkým monitorom počítača a pracoval na dokumente z vlaňajšej cesty. "Prišli ste sa pýtať na to, čo robím, alebo chcete hovoriť o politike?" Po ubezpečení, že záujem je o jedno aj o druhé, pustil sa do rozprávania. Stále si udržiava kontakty s veľvyslancami, stretáva sa s bývalými kolegami. S prezidentom Michailom Gorbačovom bol nedávno na oslave jeho 85 narodenín a onedlho sa zrejme uvidia znova na Slovensku. "Keď bude v poriadku, tak v druhej polovičke mája príde, slúbil mi to. To je tak, čím sme starší, tým viac spomíname na detské časy a on si často spomína na svojho otca, ktorý mu rozprával, že bojoval pri oslobodení Košíc a dokonca tu bol ranený. Povedal, že by chcel konečne vidieť tie Košice."

Čo hovoríte na súčasnú vládnu zostavu? Bolo podľa vášho názoru možné vytvoriť aj inú vládu?

Áno, mohla vzniknúť aj iná vláda, aj keď neviem posúdiť, prečo sa to nakoniec nestalo. Keď sa však nedokázali dohodnúť na začiatku, asi by to nefungovalo ani neskôr. Vzhľadom na nastávajúce predsedníctvo Slovenska v Európskej únii je však podľa mňa lepšie mať stabilnú vládu, ako provizorium. Okrem toho výsledok volieb považujem za dôkaz, že spoločnosť je prepolitizovaná.

Tradičné politické strany stratili svoje postavenie. KDH sa nedostalo do parlamentu, SMK sa to stalo už tretíkrát, SDKÚ je na pokraji zániku. Ako vidíte úlohu prezidenta v takejto situácii? Stretávate sa so súčasným prezidentom Andrejom Kiskom, hovoríte spolu o politickej situácii?

Má to veľmi ťažké, pretože jeho právomoci sú príliš malé. Občas sa stretávame. Za ten čas, čo je vo funkcii, nás už dvakrát zavolať, čo sa v minulosti nestávalo. Veľmi si to vážim. Pýta sa nás a my odpovedáme. Je vidieť, že chce poznať aj naše názory. Nie vždy sa zhodneme, aj s prezidentom Gašparovičom, lebo sme trochu rozdielni. Nielen v tom, že ja som východniar, ale aj v istých politických názoroch a v konaní.

Ako hodnotíte, že sa do parlamentu dostala aj fašistická strana?

Priznám sa, aj ja som bol prevrapený výsledkami volieb, ale asi to zodpovedá situácii a náladám medzi ľuďmi. Nastavili zrkadlo nám všetkým. Najhoršie na tom je, že ich volili aj starší ľudia z dedín, ktoré kedysi fašisti vypálili. Prečo ich volili? Len preto, že im sľubujú, že urobia poriadok s Rómami? Ale akým spôsobom? To sa v praxi nedá urobiť rýchlo. Dá sa to robiť len postupne, trpezlivo a len v spolupráci s nimi.

Urobil prezident Kiska dobre, že po voľbách neprijal Mariana Kotlebu v Prezidentskom paláci?

Ja by som ho prijal a snažil by som sa mu prehovoriť do duše. Čím viac budeme takúto stranu ignorovať, tým viac im budú stúpať preferencie.

Prečo?

To je na Slovensku nepísané pravidlo. Naháňame zlodeja a keď ho chytiť a začnú ho biť, tak začneme prosieť, aby sa mu neublížovalo. Títo ľudia si však neuvedomujú, čo bol fašizmus a čo spôsobil. Ja som ho zažil.

Aké sú vaše skúsenosti?

V roku 1945, keď sa skončila vojna, som mal jedenásť rokov a niektoré veci si dodnes dobre pamätám. Chodil som do nemeckej školy, pritom môj brat bol partizán. Utekali sme pred fašistami, lebo keby to boli zistili, tak by sme skončili aj my v koncentráku. Dnes sa mladí ľudia pozerajú na holokaust ako na minulosť, ku ktorej sa nemáme vracieť. Ale to by bola najväčšia chyba. Rovnako ako keď Hitlera v Nemecku podcenili, robili si z neho vtipy a označovali ho za blázna. A ten blázon potom rozpútal svetovú vojnu a stálo to 55 miliónov životov. Nacionalizmus je to najnebezpečnejšie, čo môže byť. Prichádzame do obdobia, keď jeden druhého nenávidíme viac ako kedykoľvek doteraz.

foto N – Tomáš Benedikovič

Čím si to vysvetľujete?

Závisť a nenávisť panuje nielen u nás, ale na celom svete. Vývoj nie je dobrý a bude sa to musieť zmeniť. Bohatí sú stále bohatší a väčšinou na úkor najchudobnejších a to nie je dobrá perspektíva. Je to vidieť aj u nás. Jedni zbohatli zo dňa na deň, často aj nezákonne. A mnohí z nich dnes diktujú politiku a ovládajú aj médiá. Bojím sa, že to môže viesť aj k vážnejším problémom. Nechcem to hovoriť veľmi nahlas, ale vyzerá to tak, ako keby ľuďom chýbala vojna. Je to smutné konštatovanie. Ako keby sme sa už nevedeli zmestiť do kože. Sloboda, možnosť cestovať po Európe bez hraníc. To sú veľké vymoženosti. Nechce sa mi veriť, že by sme sa toho mali tak rýchlo vzdať. Ale mladí ľudia akoby si neuvedomovali, kam to smeruje a kde to môže skončiť. Je tu akýsi silný chlap, ktorý má silné reči, ale nemôžeme predsa len tak zničiť a zahodiť všetko, čo sme tu roky budovali.

Ako prezident ste podpisovali ratifikačné dokumenty o vstupe Slovenska do NATO aj Európskej únie. Ako vnímate snahy nacionalistov o vystúpenie z týchto zoskupení a čo hovoríte na rastúci euroskepticismus?

Aj to je pre nás typické. Keď som vstúpil do politiky, boli sme izolovaní a hrozilo nám, že ako jediná krajina V-4 ostaneme mimo integračných procesov. Nikto sem nechodil, žiadny premiér, prezident, žiadny kráľ. Mal som za úlohu získať kontakty a chodiť klopať na tie dvere. Napríklad cez nemeckého prezidenta Johanna Raua a ministra zahraničných vecí Hansa-Dietricha Genschera, s ktorými som sa osobne dobre poznal. Bojovali sme o to, aby sme získali členstvo v NATO, pretože len tak sme sa mohli stať členmi Európskej únie. A keď sme sa tam horko-ťažko dostali a môžeme si užívať plody nášho členstva, zrazu sa nám to máli. Zrazu vidíme na Európskej únii len to zlé a pritom ju my sami tvoríme.

Spomenuli ste Vyšehradskej štvorky. Na čele členských krajín kedysi stáli výrazné a medzinárodne

uznávané osobnosti – Václav Havel, Árpád Göncz alebo Aleksander Kwaśniewski. Čo hovoríte na súčasnú zostavu Andrej Kiska, Miloš Zeman, János Áder a Andrzej Duda?

Bohužiaľ, jednota, ktorá kedysi vo V4 bola, tam už dnes nie je. Možno aj preto, že sme mali spoločný cieľ. Dnes sme najväčší kritici, chceme si odtrhnúť čo najviac, čo je logické, ale povedzme si úprimne, stačí sa len obzrieť. Nikdy v živote by sme na Slovensku nepostavili toľko ciest a diaľnic. Malý detail, ako sa zmenili tie mestá a vo všetkom sú európske peniaze. Ako keby sme to nechceli vidieť. Vždy je málo, vždy je zle. Treba byť kritický, k Európskej únii, k byrokracii, ale musíme si uvedomiť, že tvoríme jej súčasť. Chceli sme tam ísť. Teraz keď príde čas, že musíme aj my niečím prispieť, chceme zrazu rýchlo vystúpiť? Zobrali sme si, čo sa nám hodilo, a teraz poďme preč? Ale aj v tej V4, ako ste to menovali, naozaj to bola radosť sa stretávať. Keď nastúpil Václav Klaus, tak posledná V4 v Košiciach už bola poznačená jeho prístupom. Nechcel sa prispôbovať, chcel mať svoj názor, ale ešte stále to bolo dobré. Teraz však vidím, ako ťažko sa V4 zjednocuje. Napríklad poľský prezident Kwaśniewski mal v tom čase veľmi dobrú pozíciu v USA, vo Francúzsku aj v Nemecku a v mnohom mi pomohol pri vytváraní kontaktov. Bolo to však aj preto, že sme si dobre rozumeli. Nielen v politike, ale aj v súkromí. Stretávali sme sa a to veľa robí.

Prezidenti krajín V-4 sa stretli v roku 1999 vo Vysokých Tatrách: Árpád Göncz, Rudolf Schuster, Václav Havel a Aleksander Kwasniewski. foto – TASR

Hovorili ste, že aj vďaka vašim osobným kontaktom s prezidentom Rauom či šéfom diplomacie a vicecancleárom Genscherom tu boli dobré vzťahy s Nemeckom. Čo si myslíte o negatívnych vyjadreniach predsedu SaS Richarda Sulíka o kancelárke Angele Merkelovej a o jeho vstúpeniach v nemeckej televízii? Čo si o tom môžu podľa vás myslieť Nemci?

Je to chyba. Dobre sa kritizuje tým, ktorí nemuseli o členstvo v Únii bojovať. S bývalým prezidentom Rauom sme sa poznali ešte z čias, keď pôsobil ako primátor Wuppertalu (partnerské mesto Košíc – pozn. red.) a neskôr ako predseda krajinskej vlády v Porýní-Vesfálsku a Günter Verheugen (komisár pre rozšírenie **EU**) bol jeho pravou rukou v SPD. Práve títo ľudia nám pomohli pri prekonávaní najťažších rokovaní. A teraz sa im za to odvdčujeme. Treba si však uvedomiť, že Nemecko bude vždy Nemecko. Či budeme s nimi v Európskej únii, alebo nebudeme. Je lepšie mať za sebou takého silného partnera ochotného sa vás zastáť, ako si ho znepriatelieť. Môžeme mať rozdielne názory na riešenie migračnej krízy, ale nemôžeme z toho viniť len Angelu Merkelovú. Problém vidím skôr v tom, že včas nekonala Európska únia ako celok.

Ako teda vnímate utečeneckú krízu a postoj slovenských strán k migrantom?

Angela Merkelová riešila len následky. Keď začal masový prílív migrantov na územie Európskej únie, Viktor Orbán začal podnikáť kroky na jeho zamedzenie a všetci ho kritizovali. Namiesto toho, aby spoločne hľadali riešenie, ako ochrániť vonkajšie hranice schengenského priestoru. My tu strážime hranicu s Ukrajinou spolu s ľuďmi zo Zakarpatska, ktorí boli ešte nedávno našimi spoluobčanmi v Československej republike, kontrolujeme ich a na druhej strane otvoríme hranice na juhu, kde k nám hŕfnie prichádzajú ľudia, o ktorých nič nevieme. To však nemôžeme vyčítať len Angele Merkelovej. Musíme si uvedomiť, že je to ona, kto bojuje za budúcnosť Európskej únie, a my by sme jej mali pomôcť a spolupracovať. Inak Európska únia nemôže fungovať.

Čo hovoríte na návštevu čínskeho prezidenta v Prahe a na to, že polícia požadovala, aby občania zvesili z okien tibetské zástavy? Nepodkladá sa Praha až príliš Pekingom?

Bol som v Číne a stretol som sa s prezidentom Ťiang Ce-minom. Dôkladne som pred cestou konzultoval, či mám otvoriť aj otázku ľudských práv.

Ako?

Zavolať som Klestilovi (bývalý rakúsky prezident Thomas Klestil), s ktorým som bol priateľ a ktorý sa odtiaľ práve vrátil, a opýtal som sa ho – povedz mi Thomas, otvoril si ľudské práva? Odpovedal – Rudo, Američania sú tam, Nemci sú tam, všetci sú tam a nikto o tom už nehovorí. S Čínou treba spolupracovať, pretože to už nie je Mao Ce-tungova Čína z 50. rokov. Je to moderná Čína, ktorá ide so svetom. Na druhej strane by som nerobil vedu z toho, že niekto niekde v Prahe vyvesili tibetskú vlajku. Sme predsa slobodný štát a aj čínsky prezident si na to musí zvyknúť. Áno, treba využiť výhody ponúkanej ekonomickej spolupráce, nemalo by sa to však diať na úkor toho, že poľavíme zo svojich princípov.

foto – TASR

Spomínali sme aj českého prezidenta Miloša Zemana. Jeho vzťah k destilátom je známy, ochutnal niekedy vašu povestnú drienkovicu?

Ochutnal a musím povedať, že mi ju nelichotivo skritizoval. Keď sa naposledy chystal do Bratislavy, odkázal mi, aby som mu nenesil drienkovicu, ale radšej malinovicu. On a prezident Göncz boli jediní, ktorí uprednostňovali moju špeciálnu malinovicu. Prezidenta Zemana poznám veľmi dobre. Je svojský a každý si o ňom môže myslieť čo chce, ale je to múdry človek a skúsený politik.

Vráťme sa na domácu scénu. Čo hovoríte na situáciu na Ústavnom súde a na to, že prezident odmieta vymenovať zvolených kandidátov za ústavných sudcov? Ako by ste postupovali vy?

Je to následok toho, čo sa začalo, keď jeho predchodca nevymenoval riadne zvoleného generálneho prokurátora. Ja by som ho bol vymenoval, pretože podľa môjho názoru a znalosti ústavy má prezident povinnosť vymenovať generálneho prokurátora. Keďže mu však dal Ústavný súd vtedy za pravdu, dnes je v ťažkej situácii, pretože prezident využíva len to, čo jeho predchodca vyskúšal. Ale nie je to dobré, pretože nemať kompletný Ústavný súd v situácii, keď má riešiť množstvo problémov, celkom isto nie je na prospech vecí. Ale na druhej strane, keď sa pozriem späť, začalo sa to ešte predtým. Toto sú len následky. Situácia sa však musí doriešiť, aby to nebolo na úkor tejto republiky. Nefunkčný Ústavný súd by som nechcel zažiť. Nechcel by som byť v koži pána prezidenta Kisku.

Opýtam sa na Roberta Fica. Je ešte stále ľavičiar?

Odpoviem protiotázkou. Kto môže byť ľavičiar, pri tom všetkom, čo tu dnes máme? To je už len taká hra na ľavicu a pravicu. Skôr by som sa opýtal, kto iný tu môže byť premiérom?

Vidíte tu teda nejaký politický talent, ktorý by mohol Roberta Fica nahradiť?

Po odchode Mikuláša Dzurindu tu nevidím politika, ktorý by reálne dokázal postaviť funkčnú vládu na celé volebné obdobie. Navyše tu ani nie je silná opozícia a nemá lídra, ktorý by dokázal ponúknuť alternatívu. Dnešní politici by chceli postupovať veľmi rýchlo. Prídu do parlamentu a často o politike nevedia vôbec nič. Vládnutie je však o pripravenosti a o zodpovednosti. Voliči ako keby si neuvedomovali, že poslanci v parlamente majú prijímať zákony, podľa ktorých sa táto spoločnosť riadi. A keď je kvalita zákonov zlá a každú chvíľu sa musia meniť, alebo sa prijímajú účelovo, spôsobuje nám to veľké škody. Bolo mnoho ministrov, ktorí mali byť potrestaní a neboli. Podľa toho, čo všetko sme už zažili, môžem povedať, že tu chýba najmä zodpovednosť.

S tým, čo hovoríte, súvisia aj mnohé kauzy, ktoré sa objavili i počas predošlého funkčného obdobia vlády Roberta Fica. V týchto súvislostiach sa často spomínalo meno Pavla Pašku a takzvaného košického klanu. Ako poznáte Pavla Pašku? Čo si o ňom myslíte?

Paľa Pašku poznám, veď sme Košičania. Stretávame sa. Pomohol mestu v mnohých ohľadoch. Ale čo sa týka jeho podnikateľských aktivít a ekonomických záujmov, to posúdiť neviem.

Zostaňme ešte pri Košičanoch v politike. Stále viac poslancov pochádza z Bratislavy. Čo si myslíte o zastúpení Košíc a regiónov vo vláde a v parlamente?

Je to z extrému do extrému. Pavla Pašku odstavili, vlastne sa vzdal funkcie predsedu parlamentu sám. A teraz ako keby sme na východe boli všetci len tí zlí. Myslím si, že tu máme dosť schopných a poctivých ľudí. Otázka však znie, kto rozhoduje o tom, aby sa tam dostali tí najlepší? Všetko sa začína a končí pri predsedovi strany.

Autoritárske spôsoby boli vlastné skôr Vladimírovi Mečiarovi. Alebo si myslíte, že ich používajú aj iní politici?

Miestami mám ten pocit, pretože mám vlastnú skúsenosť. Pamätám si na situáciu, keď predseda vlády a môj priateľ Mikuláš Dzurinda odvolal dvoch ministrov za jedno hlasovanie. Jedným bol dokonca jeho podpredseda. Predseda strany a premiér má veľkú moc a niekedy to zvädza k tomu, že v záujme presadiť svoj záujem ide až do krajnosti. Vo vláde aj vo vlastnej strane. Ale nebol to len Dzurinda a nefunguje to tak len na Slovensku. Ďalší príklad je maďarský premiér Viktor Orbán. Hovorím to napriek tomu, že ho považujem za svojho priateľa a fandím mu. Každý si o tom môže myslieť, čo chce.

Novoročné stretnutie prezidenta Schustera s vládou Mikuláša Dzurindu v roku 2004. foto – TASR

Založili ste Stranu občianskeho porozumenia a dlho neprežila. Bola tu strana ANO Pavla Ruska, teraz sú tu Sieť Radoslava Procházku, Sme rodina Borisa Kollára. Len Sulíkova SaS dokázala obhájiť svoje miesto v parlamente. Prečo sa podľa vášho názoru novým stranám nedarí dlho prežiť?

Aj malé strany majú v spoločnosti svoje miesto. My sme takisto zohrali svoju úlohu. Pamätám si na stretnutie na Zlatých pieskoch. Zavolať si ma bývalý rektor **Ekonomickej univerzity** Juraj Stern. Bola

tam celá vtedajšia opozícia a tam sa do mňa pustili. Podozrievali ma, že im chcem zobrať hlasy. Vtedy som im povedal, že keď mi všetci podpíšu, že získajú trojpätinovú väčšinu v parlamente, aby mohli zmeniť ústavu a voliť prezidenta priamo, aby sme viac nezažili tú hanbu, tak stranu nezaložím. Možno si pamätáte na hodiny oproti Prezidentskému palácu a stav bez prezidenta, pretože sme ho nevedeli zvoliť v parlamente. Nakoniec sme získali 8,02 percenta a pomohli sme pri vstupe do NATO, pri vstupe do Európskej únie a pomohli sme zmeniť ústavný zákon a presadiť priamu voľbu hlavy štátu. Som však presvedčený, že keby som potom nebol šiel za prezidenta, tak SOP stále žije.

[Späť na obsah](#)

52. Schuster: Ako keby ľudom chýbala vojna

[Téma: Ekonomická univerzita; Denník N; 15/04/2016; 72/2016; s.: 4,5; Rozhovor; LACO KEREKEŠ]

Prvý priamo zvolený prezident hovorí o výsledkoch volieb, stretnutiach s Andrejom Kiskom a Ivanom Gašparovičom, o imigračnej kríze aj Angele Merkelovej, zvláštnom vzťahu Slovákov k Európskej únii a svojom vzťahu s Pavlom Paškom

Zrazu vidíme na Európskej únii len to zlé a pritom ju my sami tvoríme, hovorí kriticky Rudolf Schuster.

Čo hovoríte na súčasnú vládnú zostavu? Bolo podľa vášho názoru možné vytvoriť aj inú vládu?

Áno, mohla vzniknúť aj iná vláda, aj keď neviem posúdiť, prečo sa to nakoniec nestalo. Keď sa však nedokázali dohodnúť na začiatku, asi by to nefungovalo ani neskôr. Vzhľadom na nastávajúce predsedníctvo Slovenska v Európskej únii je však podľa mňa lepšie mať stabilnú vládu, ako provizórium. Okrem toho výsledok volieb považujem za dôkaz, že spoločnosť je prepolitizovaná.

Tradičné politické strany stratili svoje postavenie. KDH sa nedostalo do parlamentu, SMK sa to stalo už tretíkrát, SDKÚ je na pokraji zániku. Ako vidíte úlohu prezidenta v takejto situácii? Stretávate sa so súčasným prezidentom Andrejom Kiskom, hovoríte spolu o politickej situácii?

Má to veľmi ťažké, pretože jeho právomoci sú príliš malé. Občas sa stretávame. Za ten čas, čo je vo funkcii, nás už dvakrát zavolať, čo sa v minulosti nestávalo. Veľmi si to vážim. Pýta sa nás a my odpovedáme. Je vidieť, že chce poznať aj naše názory. Nie vždy sa zhodneme, aj s prezidentom Gašparovičom, lebo sme trochu rozdielni. Nielen v tom, že ja som východniar, ale aj v istých politických názoroch a v konaní.

Ako hodnotíte, že sa do parlamentu dostala aj fašistická strana?

Priznám sa, aj ja som bol prekvapený výsledkami volieb, ale asi to zodpovedá situácii a náladám medzi ľuďmi. Nastavili zrkadlo nám všetkým. Najhoršie na tom je, že ich volili aj starší ľudia z dedín, ktoré kedysi fašisti vypálili. Prečo ich volili? Len preto, že im sľubujú, že urobia poriadok s Rómami? Ale akým spôsobom? To sa v praxi nedá urobiť rýchlo. Dá sa to robiť len postupne, trpezlivo a len v spolupráci s nimi.

Urobil prezident Kiska dobre, že po voľbách neprijal Mariana Kotlebu v Prezidentskom paláci?

Ja by som ho prijal a snažil by som sa mu prehovoriť do duše. Čím viac budeme takúto stranu ignorovať, tým viac im budú stúpať preferencie.

Prečo?

To je na Slovensku nepísané pravidlo. Naháňame zlodeja a keď ho chytiť a začnú ho biť, tak začneme prosieť, aby sa mu neubližovalo. Títo ľudia si však neuvedomujú, čo bol fašizmus a čo spôsobil. Ja som ho zažil.

Aké sú vaše skúsenosti?

V roku 1945, keď sa skončila vojna, som mal jedenásť rokov a niektoré veci si dodnes dobre pamätám. Chodil som do nemeckej školy, pritom môj brat bol partizán. Utekali sme pred fašistami, lebo keby to boli zistili, tak by sme skončili aj my v koncentráku. Dnes sa mladí ľudia pozerajú na holokaust ako na minulosť, ku ktorej sa nemáme vracieť. Ale to by bola najväčšia chyba. Rovnako ako keď Hitlera v Nemecku podcenili, robili si z neho vtipy a označovali ho za blázna. A ten blázon potom rozpútal svetovú vojnu a stálo to 55 miliónov životov. Nacionalizmus je to najnebezpečnejšie, čo môže byť. Prichádzame do obdobia, keď jeden drahého nenávidíme viac ako kedykoľvek doteraz.

Čím si to vysvetľujete?

Závisť a nenávisť panuje nielen u nás, ale na celom svete. Vývoj nie je dobrý a bude sa to musieť zmeniť. Bohatí sú stále bohatší a väčšinou na úkor najchudobnejších a to nie je dobrá perspektíva. Je to vidieť aj u nás. Jedni zbohatli zo dňa na deň, často aj nezákonne. A mnohí z nich dnes diktujú politiku a ovládajú aj médiá. Bojím sa, že to môže viesť aj k vážnejším problémom. Nechcem to hovoriť veľmi nahlas, ale vyzerá to tak, ako keby ľuďom chýbala vojna. Je to smutné konštatovanie. Ako keby sme sa už nevedeli zmestiť do kože. Sloboda, možnosť cestovať po Európe bez hraníc. To sú veľké vymoženosti. Nechce sa mi veriť, že by sme sa toho mali tak rýchlo vzdať. Ale mladí ľudia akoby si neuvedomovali, kam to smeruje a kde to môže skončiť. Je tu akýsi silný chlap, ktorý má silné reči, ale nemôžeme predsa len tak zničiť a zahodiť všetko, čo sme tu roky budovali.

Ako prezident ste podpisovali ratifikačné dokumenty o vstupe Slovenska do NATO aj Európskej únie. Ako vnímate snahy nacionalistov o vystúpenie z týchto zoskupení a čo hovoríte na rastúci euroskepticismus?

Aj to je pre nás typické. Keď som vstúpil do politiky, boli sme izolovaní a hrozilo nám, že ako jediná krajina V-4 ostaneme mimo integračných procesov. Nikto sem nechodil, žiadny premiér, prezident, žiadny kráľ. Mal som za úlohu získať kontakty a chodiť klopať na tie dvere. Napríklad cez nemeckého prezidenta Johannesa Raua a ministra zahraničných vecí Hansa-Dietricha Genschera, s ktorými som sa osobne dobre poznal. Bojovali sme o to, aby sme získali členstvo v NATO, pretože len tak sme sa mohli stať členmi Európskej únie. A keď sme sa tam horko-ťažko dostali a môžeme si užívať plody nášho členstva, zrazu sa nám to máli. Zrazu vidíme na Európskej únii len to zlé a pritom ju my sami tvoríme.

Spomenuli ste Vyšehrádskú štvorku. Na čele členských krajín kedysi stáli výrazné a medzinárodne uznávané osobnosti - Václav Havel, Árpád Göncz alebo Aleksander Kwasniewski. Čo hovoríte na súčasnú zostavu Andrej Kiska, Miloš Zeman, János Áder a Andrzej Duda?

Bohužiaľ, jednota, ktorá kedysi vo V4 bola, tam už dnes nie je. Možno aj preto, že sme mali spoločný cieľ. Dnes sme najväčší kritici, chceme si odtrhnúť čo najviac, čo je logické, ale povedzme si úprimne, stačí sa len obzrieť. Nikdy v živote by sme na Slovensku nepostavili toľko ciest a diaľnic. Malý detail, ako sa zmenili tie mestá a vo všetkom sú európske peniaze. Ako keby sme to nechceli vidieť. Vždy je málo, vždy je zle. Treba byť kritický, k Európskej únii, k byrokrácií, ale musíme si uvedomiť, že tvoríme jej súčasť. Chceli sme tam ísť. Teraz keď príde čas, že musíme aj my niečím prispieť, chceme zrazu rýchlo vystúpiť? Zobrali sme si, čo sa nám hodilo, a teraz poďme preč? Ale aj v tej V4, ako ste to menovali, naozaj to bola radosť sa stretávať. Keď nastúpil Václav Klaus, tak posledná V4 v Košiciach už bola poznačená jeho prístupom. Nechcel sa prispôbovať, chcel mať svoj názor, ale ešte stále to bolo dobré. Teraz však vidím, ako ťažko sa V4 zjednocuje. Napríklad poľský prezident Kwasniewski mal v tom čase veľmi dobrú pozíciu v USA vo Francúzsku aj v Nemecku a v mnohom mi pomohol pri vytváraní kontaktov. Bolo to však aj preto, že sme si dobre rozumeli. Nielen v politike, ale aj v súkromí. Stretávali sme sa a to veľa robí.

Hovorili ste, že aj vďaka vašim osobným kontaktom s prezidentom Rauom či šéfom diplomacie a vicekancelárom Genscherom tu boli dobré vzťahy s Nemeckom. Čo si myslíte o negatívnych vyjadreniach predsedu SaS Richarda Sulíka o kancelárke Angele Merkelovej a o jeho vstúpeniach v nemeckej televízii? Čo si o tom môžu podľa vás myslieť Nemci?

Je to chyba. Dobré sa kritizuje tým, ktorí nemuseli o členstvo v Únii bojovať. S bývalým prezidentom Rauom sme sa poznali ešte z čias, keď pôsobil ako primátor Wuppertalu (partnerské mesto Košíc - pozn. red.) a neskôr ako predseda krajinskej vlády v Porýní-Vesfálsku a Günter Verheugen (komisár pre rozšírenie **EU**) bol jeho pravou rukou v SPD. Práve títo ľudia nám pomohli pri prekonávaní najťažších rokovaní. A teraz sa im za to odovďačujeme. Treba si však uvedomiť, že Nemecko bude vždy Nemecko. Či budeme s nimi v Európskej únii, alebo nebudeme. Je lepšie mať za sebou takého silného partnera ochotného sa vás zastať, ako si ho znepriatelieť. Môžeme mať rozdielne názory na riešenie migračnej krízy, ale nemôžeme z toho viniť len Angelu Merkelovú. Problém vidím skôr v tom, že včas nekonala Európska únia ako celok.

Ako teda vnímate utečeneckú krízu a postoj slovenských strán k migrantom?

Angela Merkelová riešila len následky. Keď začal masový príviv migrantov na územie Európskej únie, Viktor Orbán začal podnikáť kroky na jeho zamedzenie a všetci ho kritizovali. Namiesto toho, aby spoločne hľadali riešenie, ako ochrániť vonkajšie hranice schengenského priestoru. My tu strážime hranicu s Ukrajinou spolu s ľuďmi zo Zakarpatska, ktorí boli ešte nedávno našimi spoluobčanmi v Československej republike, kontrolujeme ich a na druhej strane otvoríme hranice na juhu, kde k nám hŕfné prichádzajú ľudia, o ktorých nič nevieme. To však nemôžeme vyčítať len Angele Merkelovej. Musíme si uvedomiť, že je to ona, kto bojuje za budúcnosť Európskej únie, a my by sme jej mali pomôcť a spolupracovať. Inak Európska únia nemôže fungovať.

Čo hovoríte na návštevu čínskeho prezidenta v Prahe a na to, že polícia požadovala, aby občania zvesili z okien tibetské zástavy? Nepodkladá sa Praha až príliš Pekingu?

Bol som v Číne a stretol som sa s prezidentom Ťiang Ce-minom. Dôkladne som pred cestou konzultoval, či mám otvoriť aj otázku ľudských práv.

Ako?

Zavolať som Klestilovi (bývalý rakúsky prezident Thomas Klestil), s ktorým som bol priateľ a ktorý sa odtiaľ práve vrátil, a opýtal som sa ho - povedz mi Thomas, otvoril si ľudské práva? Odpovedal - Rudo, Američania sú tam, Nemci sú tam, všetci sú tam a nikto o tom už nehovorí. S Čínou treba spolupracovať, pretože to už nie je Mao Ce-tungova Čína z 50. rokov. Je to moderná Čína, ktorá ide so svetom. Na druhej strane by som nerobil vedu z toho, že niekto niekde v Prahe vyvesili tibetskú vlajku. Sme predsa slobodný štát a aj čínsky prezident si na to musí zvyknúť. Áno, treba využiť výhody ponúkanej ekonomickej spolupráce, nemalo by sa to však diať na úkor toho, že poľavíme zo svojich princípov.

Spomínali sme aj českého prezidenta Miloša Zemana. Jeho vzťah k destilátom je známy, ochutnal niekedy vašu povestnú drienkovicu?

Ochutnal a musím povedať, že mi ju nelichotivo skritizoval. Keď sa naposledy chystal do Bratislavy, odkázal mi, aby som mu nenosil drienkovicu, ale radšej malinovku. On a prezident Göncz boli jediní, ktorí uprednostňovali moju špeciálnu malinovicu. Prezidenta Zemana poznám veľmi dobre. Je svojský a každý si o ňom môže myslieť čo chce, ale je to múdry človek a skúsený politik.

Vráťme sa na domácu scénu. Čo hovoríte na situáciu na Ústavnom súde a na to, že prezident odmieta vymenovať zvolených kandidátov za ústavných sudcov? Ako by ste postupovali vy?

Je to následok toho, čo sa začalo, keď jeho predchodca nevyznamoval riadne zvoleného generálneho prokurátora. Ja by som ho bol vymenoval, pretože podľa môjho názoru a znalosti ústavy má prezident povinnosť vymenovať generálneho prokurátora. Keďže mu však dal Ústavný súd vtedy za pravdu, dnes je v ťažkej situácii, pretože prezident využíva len to, čo jeho predchodca vyskúšal. Ale nie je to dobré, pretože nemať kompletný Ústavný súd v situácii, keď má riešiť množstvo problémov, celkom isto nie je na prospech veci. Ale na druhej strane, keď sa pozriem späť, začalo sa to ešte predtým. Toto sú len následky. Situácia sa však musí doriešiť, aby to nebolo na úkor tejto republiky. Nefunkčný Ústavný súd by som nechcel zažiť. Nechcel by som byť v koži pána prezidenta Kisku.

Opýtam sa na Roberta Fica. Je ešte stále ľavičiar?

Odpoviem protiotázkou. Kto môže byť ľavičiar, pri tom všetkom, čo tu dnes máme? To je už len taká hra na ľavicu a pravicu. Skôr by som sa opýtal, kto iný tu môže byť premiérom?

Vidíte tu teda nejaký politický talent, ktorý by mohol Roberta Fica nahradiť?

Po odchode Mikuláša Dzurindu tu nevidím politika, ktorý by reálne dokázal postaviť funkčnú vládu na celé volebné obdobie. Navyše tu ani nie je silná opozícia a nemá lídra, ktorý by dokázal ponúknuť alternatívu. Dnešní politici by chceli postupovať veľmi rýchlo. Prídu do parlamentu a často o politike nevedia vôbec nič. Vládnutie je však o pripravenosti a o zodpovednosti. Voliči ako keby si neuvedomovali, že poslanci v parlamente majú prijímať zákony, podľa ktorých sa táto spoločnosť riadi. A keď je kvalita zákonov zlá a každú chvíľu sa musia meniť, alebo sa prijímajú účelovo, spôsobuje nám to veľké škody. Bolo mnoho ministrov, ktorí mali byť potrestaní a neboli. Podľa toho, čo všetko sme už zažili, môžem povedať, že tu chýba najmä zodpovednosť.

S tým, čo hovoríte, súvisia aj mnohé kauzy, ktoré sa objavili i počas predošlého funkčného obdobia vlády Roberta Fica. V týchto súvislostiach sa často spomínalo meno Pavla Pašku a takzvaného košického klanu. Ako poznáte Pavla Pašku? Čo si o ňom myslíte?

Paľa Pašku poznám, veď sme Košičania. Stretávame sa. Pomohol mestu v mnohých ohľadoch. Ale čo sa týka jeho podnikateľských aktivít a ekonomických záujmov, to posúdiť neviem.

Zostaňme ešte pri Košičanoch v politike. Stále viac poslancov pochádza z Bratislavy. Čo si myslíte o zastúpení Košíc a regiónov vo vláde a v parlamente?

Je to z extrému do extrému. Pavla Pašku odstavili, vlastne sa vzdal funkcie predsedu parlamentu sám. A teraz ako keby sme na východe boli všetci len tí zlí. Myslím si, že tu máme dosť schopných a poctivých ľudí. Otázka však znie, kto rozhoduje o tom, aby sa tam dostali tí najlepší? Všetko sa začína a končí pri predsedovi strany.

Autoritárske spôsoby boli vlastné skôr Vladimírovi Mečiarovi. Alebo si myslíte, že ich používajú aj iní politici?

Miestami mám ten pocit pretože mám vlastnú skúsenosť. Pamätám si na situáciu, keď predseda vlády a môj priateľ Mikuláš Dzurinda odvolal dvoch ministrov za jedno hlasovanie. Jedným bol dokonca jeho podpredseda. Predseda strany a premiér má veľkú moc a niekedy to zvädza k tomu, že v záujme presadiť svoj záujem ide až do krajnosti. Vo vláde aj vo vlastnej strane. Ale nebol to len Dzurinda a nefunguje to tak len na Slovensku. Ďalší príklad je maďarský premiér Viktor Orbán. Hovorím to napriek tomu, že ho považujem za svojho priateľa a fandím mu. Každý si o tom môže myslieť, čo chce.

Založili ste Stranu občianskeho porozumenia a dlho neprežila. Bola tu strana ANO Pavla Ruska, teraz sú tu Sieť Radoslava Procházku, Sme rodina Borisa Kollára. Len Sulíkova SaS dokázala obhájiť svoje miesto v parlamente. Prečo sa podľa vášho názoru novým stranám nedarí dlho prežiť?

Aj malé strany majú v spoločnosti svoje miesto. My sme takisto zohrali svoju úlohu Pamätám si na stretnutie na Zlatých pieskoch. Zavolať si ma bývalý rektor **Ekonomickej univerzity** Juraj Stern. Bola tam celá vtedajšia opozícia a tam sa do mňa pustili. Podozrievali ma, že im chcem zobrať hlasy. Vtedy som im povedal, že keď mi všetci podpíšu, že získajú trojpätinovú väčšinu v parlamente, aby mohli zmeniť ústavu a voliť prezidenta priamo, aby sme viac nezažili tú hanbu, tak stranu nezaložím. Možno si pamätáte na hodiny oproti Prezidentskému palácu a stav bez prezidenta, pretože sme ho nevedeli zvoliť v parlamente. Nakoniec sme získali 8,02 percenta a pomohli sme pri vstupe do NATO, pri vstupe do Európskej únie a pomohli sme zmeniť ústavný zákon a presadiť priamu voľbu hlavy štátu. Som však presvedčený, že keby som potom nebol šiel za prezidenta, tak SOP stále žije.

LACO KEREKEŠ reportér

Treba byť kritický, k Európskej únii, k byrokracii, ale musíme si uvedomiť, že tvoríme jej súčasť. Chceli sme tam ísť. Teraz keď príde čas, že musíme aj my niečím prispieť, chceme zrazu rýchlo vystúpiť? Zobrali sme si, čo sa nám hodilo, a teraz podme preč?

Je to z extrému do extrému. Pavla Pašku odstavili, vlastne sa vzdal funkcie predsedu parlamentu sám. A teraz ako keby sme na východe boli všetci len tí zlí. Myslím si, že tu máme dosť schopných a poctivých ľudí.

[Späť na obsah](#)

53. Smrť prekazila jeho veľké plány: Slovensko sa lúči s Martinom Filkom (†35)

[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 15/04/2016; Správy Z domova; Pluska.sk/red]

Ekonom a šéf Inštitútu finančnej politiky Martin Filko sa stratil vo vodách Dunaja na Veľkonočný pondelok. Správy o tom, čo sa vlastne stalo, boli nejasné. Jeho telo Dunaj vydal až po 17 dňoch. Celé Slovensko sa teraz lúči s človekom, ktorý mohol veľa vecí zmeniť.

Posledná rozlúčka s ekonómom Martinom Filkom sa koná v piatok v Bratislave a v sobotu v Nižnej.

Autor - SITA

Tragédia na Dunaji

Meno Martina Filka sa skloňovalo pri zostavovaní novej vlády, v hre malo byť kreslo ministra vnútra. Osudná plavba však všetko zmenila. Hlavný ekonóm rezortu financií sa vybral s kamarátom a bývalým spolužiakom Vladimírom Lefíkom vyskúšať nové kanoje. Do člna nastúpili zrejme pri Slovenskom veslárskom klube na pravom brehu Dunaja, napísalo Plus 7 DNÍ.

Pod Prístavným mostom sa kanoje prevrátilo. Filko sa už z vody nevynoril. Pátrali po ňom desiatky hasičov až do noci a rovnako aj na druhý deň. Tridsaťpäťročného Martina sa živého nájsť nepodarilo.

Filko podľa Jána Culka z Komplexnej centrálnej záchranej služby Gabčíkovo nemal vestu, tak dôležitú pre vodákov.

Zo smrti Filka bol v šoku aj prezident Andrej Kiska, ktorý sa vyjadril na sociálnej sieti. "Bol plný energie, chuti zmeniť svet," poznamenal prezident s tým, že na stretnutí počas Veľkej Noci hovorili hlavne o tom, čo so Slovenskom po voľbách. "Martin, ďakujem, že som mal možnosť ťa spoznať," dodal prezident.

Telo Martina Filka vydal Dunaj až 13. apríla.

ZDROJ: Plus JEDEN DEŇ/ Matej Jankovič

Posledná rozlúčka

Rodina, príbuzní, priatelia a známi sa môžu prísť poslednýkrát rozlúčiť s Martinom Filkom na dvoch verejných miestach. V Bratislave sa rozlúčka koná v piatok o 18:15 v Bratislavskom krematóriu, v sobotu o 11:00 v Nižnej na Orave.

Odborník na slovo vzatý

Martin Filko bol odborníkom bez ohľadu na politickú garnitúru. Pracoval postupne pre tri vlády a bolo by to tak aj naďalej. Bol hlavným ekonómom ministerstva financií a riaditeľom Inštitútu finančnej politiky. Jeho tím zostavoval viacero rozpočtov.

Filko vyštudoval psychológiu na Univerzite Komenského a absolvoval aj **Ekonomickú univerzitu v Bratislave**, odbor medzinárodné vzťahy. Vzdelanie si doplnil v Holandsku na Radboud Universiteit v Nijmegen (medzinárodná ekonómia) a na Erazmovej univerzite v Rotterdame (ekonómia zdravotníctva).

Inštitút finančnej politiky pod jeho vedením poskytoval poradenstvo nielen ministerstvu financií, ale aj ostatným rezortom. Pripravoval napríklad analýzu výhodnosti výstavby novej nemocnice v Bratislave.

V rokoch 2008 až 2010 bol poradcom ministra financií Jána Počiatka, neskôr radil v oblasti zdravotníctva aj premiérke Ivete Radičovej. Po nástupe ďalšej vlády Roberta Fica sa v roku 2012 vrátil na ministerstvo financií, tentoraz pod vedením Petra Kažimíra.

Po jeho zmiznutí sa začali šíriť rôzne konšpiračné teórie. Viacerí vyzývali na dôkladné vyšetrenie tejto tragédie.

Autor - Pluska.sk/red

[Späť na obsah](#)

54. Inšpiratívny odkaz

[Téma: Ekonomická univerzita; tyzden.sk; 17/04/2016; Časopis; Ján Tóth]

Martin Filko, môj nasledovník na Inštitúte finančnej politiky na Ministerstve financií SR, tragicky zahynul vo veľmi mladom veku. Napriek tomu zanechal nezmazateľnú stopu.

Prvýkrát som ho zaregistroval ešte pred deviatimi rokmi ako jedného zo spoluautorov blogov o zúfalo nekvalitnom vzdelávaní na **Ekonomickej univerzite**. Jeho štýl bol veľmi osviežujúci, presne taký, aký som zažil v americkom akademickom prostredí. K veci, so zápalom hľadať pravdu, bez zbytočnej politickej korektnosti. Ako "starší" analytici sme vtedy s takými ľuďmi nechceli strácať čas. Boli príliš mimo. Martin si však tú diskusiu odmakal.

Neskôr sme sa stretli, keď už bol poradcom ministra Počiatka a neskôr Kažimíra. Martin bol ideolo-gicky vyhranený ako poctivý ľavičiar. V prvom kole ho nezaujímala len efektivita, ale aj rovnosť. Hlavnú špecializáciu mal v ekonómii zdravotníctva. Spolu s INEKO sa mu podarilo ušetriť veľa peňazí cez referencovanie liekov. Pamätám sa, ako sme sa pred stretnutím s legendárnym štátnym tajomníkom Tvaroškom doberali, kto ušetril viac peňazí občanov na úkor oligarchov. Či jeho lieky, alebo naše špeciálne dodanie lobisticky takmer zadarmo rozdанных emisných povoleniek. To bol jeho svet. Ochranovať verejné peniaze, poukazovať na ekonomické renty, "nezaslúžené" súkromné zisky z lobizmu alebo obmedzenej konkurencie. Vtedy mu žiarili oči a pociťoval najväčšie zadosťučinenie. Chcel poctivejšie Slovensko.

Martinov životný príbeh dáva nádej. Na Slovensku často vidíme, že úspešní ľudia sú oportunisti, minimalizujúci konflikty, len aby boli nohy v teple a pokoj "v rodine". Martinovi, naopak, vôbec nevedilo našťavať veľa ľudí, keď bojoval za svoje videnie sveta, ktoré takmer vždy bolo aj bojom za verejný záujem. Celospoločenská reakcia na tragédiu dokazuje, že to spoločnosť oceňuje.

Pre mladé talenty bolo inšpiratívne aj jeho hipsterské správanie. Pri svojom predstavovaní už ako nový šéf IFP si pred kolegami sadol na stôl do tureckého sedu. Keď som mu zanechal práve dokončené logo IFP, obratom mu dal novú facebookovskú dušu a tým posunul IFP na novú úroveň v spoločenskej diskusii. Veľmi pomohlo, že miloval médiá. Cez permanentný mediálny networking sa snažil svoje odkazy dostať von. Keď som sa sťažoval, že mi medzi kolegami neprešla myšlienka dostať na Facebook aj NBS, jeho rada bola, nech sa zbytočne nepýtam a rovno to spravím.

Žiadnemu analytikovi sa nepodarilo mať taký blízky vzťah na ministra financií. Korčuľoval často na hrane a občas sa korčuľa pošmykla aj cez. Napriek tomu sa vždy bralo, že je to daň za jeho postavenie a jeho majákom neprestáva byť lepšie Slovensko.

Martinov zápas bol najlepšie zhmotnený v jeho najväčšom projekte Hodnota za peniaze. Tu bol ochotný dať do súboja aj svoju kariéru. Krátko pred trágédiou som sa tu tomu venoval ako potenciálnej najdôležitejšej ekonomickej agende novej vlády. Som rád, že ešte pred jeho odchodom som mal možnosť mu vyjadriť, že týmto projektom môže našu krajinu pohnúť výrazne dopredu. A to je náš dlh voči nemu.

Odpočívaj v pokoji, kamarát.
.autor je viceguvernér NBS.

[Späť na obsah](#)

55. Modelová konferencia FMV 2016 je úspešne za nami

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 18/04/2016; Školský servis; Simona Krivá, Dana Exenbergerová]

Modelová konferencia má už stále miesto v študijnom programe študentov posledného ročníka Fakulty medzinárodných vzťahov **EU** Bratislava.

Bratislava 18. apríla (SkolskyServis.sk) - Dňa 13. apríla sa na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** uskutočnila jedna z najdôležitejších udalostí roka pre Fakultu medzinárodných vzťahov - Finálne plenárne zasadnutie Modelovej konferencie FMV 2016, ktorému predchádzali dva semestre príprav, rokovaní, konzultácií a propagácie. Už 9. ročník sa uskutočnil pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Miroslava Lajčáka, v spolupráci s Euroatlantickým centrom.

Finančné prostriedky boli získané prostredníctvom grantu Nadácie SLSP a finančnej podpory ďalších významných partnerov - SPP, SwissRe, DM a Grafton Recruitment.

Modelová konferencia má už stále miesto v študijnom programe študentov posledného ročníka Fakulty medzinárodných vzťahov a rovnako aj v kalendároch akademického zboru, významných diplomatov, výskumníkov, či predstaviteľov firiem. Každým rokom sa jej úroveň zlepšuje a jej kvalita, organizácia, pripravenosť a odbornosť študentov je porovnateľná s konferenciami organizovanými zahraničnými univerzitami.

"V procese príprav Modelovej konferencie museli študenti často čeliť prekážkam nie študentského, ale profesného charakteru. Ich úspešné zvládnutie považujem za dôkaz dobrej pripravenosti študentov Fakulty medzinárodných vzťahov do pracovného života. Pozitívne ohlasy na slávnostné Plenárne zasadnutie Modelovej konferencie, ktoré konštatovali profesionálne vystupovanie študentov a veľmi dobré organizačné zabezpečenie, sú toho dôkazom," vyjadrila sa koordinátorka projektu Zuzana Krkošková.

Jej slová potvrdila aj predsedníčka Modelovej konferencie Mária Jurovčíková: "Počas Modelovej konferencie sme sa stali organizátormi, negociátormi, diplomatmi, informatikmi, žurnalistami, dizajnérmi, účtovníkmi a projektovými manažérmi. Čaro Modelovej konferencie spočíva v sile kolektívu a sociálneho kapitálu, ktorý je, dovoľm si tvrdiť, na slovenských vysokých školách neočakávane silný, pevný, no mnohokrát nedocenený. Preto bolo našou snahou a úlohou ukázať, že je to práve súdržnosť, dobré vzťahy a spolupráca študentov inžinierskeho a doktorandského štúdia, ktoré môžu priblížiť študentov k profesionálnemu svetu."

Deviaty ročník sa pre študentov FMV úspešne skončil a štafeta sa posunula ich mladším spolužiakom, pred ktorými stojí výzva usporiadať výnimočnú jubilejnú 10. konferenciu a rozšíriť povedomie verejnosti o tomto projekte.

Simona Krivá, Dana Exenbergerová (Fakulta medzinárodných vzťahov)

[Späť na obsah](#)

56. Modelová konferencia FMV 2016 je úspešne za nami

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 17/04/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]

Dňa 13. apríla sa na pôde **Ekonomickej univerzity v Bratislave** uskutočnila jedna z najdôležitejších udalostí roka pre Fakultu medzinárodných vzťahov - Finálne plenárne zasadnutie Modelovej konferencie FMV 2016, ktorému predchádzali dva semestre príprav, rokovaní, konzultácií a propagácie.

Už 9. ročník sa uskutočnil pod záštitou ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, Miroslava Lajčáka, v spolupráci s Euroatlantickým centrom. Finančné prostriedky boli získané prostredníctvom grantu Nadácie SLSP a finančnej podpory ďalších významných partnerov - SPP, SwissRe, DM a Grafton Recruitment.

Modelová konferencia má už stále miesto v študijnom programe študentov posledného ročníka Fakulty medzinárodných vzťahov a rovnako aj v kalendároch akademického zboru, významných diplomatov, výskumníkov, či predstaviteľov firiem. Každým rokom sa jej úroveň zlepšuje a jej kvalita, organizácia, pripravenosť a odbornosť študentov je porovnateľná s konferenciami organizovanými zahraničnými univerzitami.

"V procese príprav Modelovej konferencie museli študenti často čeliť prekážkam nie študentského, ale profesného charakteru. Ich úspešné zvládnutie považujem za dôkaz dobrej pripravenosti študentov Fakulty medzinárodných vzťahov do pracovného života. Pozitívne ohlasy na slávnostné Plenárne zasadnutie Modelovej konferencie, ktoré konštatovali profesionálne vystupovanie študentov a veľmi dobré organizačné zabezpečenie, sú toho dôkazom," vyjadrila sa koordinátorka projektu Zuzana Krkošková.

Jej slová potvrdila aj predsedníčka Modelovej konferencie Mária Jurovčíková: "Počas Modelovej konferencie sme sa stali organizátormi, negociátormi, diplomatmi, informatikmi, žurnalistami, dizajnérmi, účtovníkmi a projektovými manažérmi. Čaro Modelovej konferencie spočíva v sile kolektívu a sociálneho kapitálu, ktorý je, dovoľím si tvrdiť, na slovenských vysokých školách neočakávane silný, pevný, no mnohokrát nedocenený. Preto bolo našou snahou a úlohou ukázať, že je to práve súdržnosť, dobré vzťahy a spolupráca študentov inžinierskeho a doktorandského štúdia, ktoré môžu priblížiť študentov k profesionálnemu svetu."

Deviaty ročník sa pre študentov FMV úspešne skončil a štafeta sa posunula ich mladším spolužiakom, pred ktorými stojí výzva usporiadať výnimočnú jubilejnú 10. konferenciu a rozšíriť povedomie verejnosti o tomto projekte.

[Späť na obsah](#)

57. Inšpiratívny odkaz

[Téma: Ekonomická univerzita; Týždeň; 18/04/2016; 16/2016; s.: 15; .ekonomovia exkluzívne; ján Tóth]

.ján Tóth

Martin Filko, môj nasledovník na Inštitúte finančnej politiky na Ministerstve financií SR, tragicky zahynul vo veľmi mladom veku. Napriek tomu zanechal nezmazateľnú stopu.

Prvýkrát som ho zaregistroval ešte pred deviatimi rokmi ako jedného zo spoluautorov blogov o zúfalo nekvalitnom vzdelávaní na **Ekonomickej univerzite**. Jeho štýl bol veľmi osviežujúci, presne taký, aký som zažil v americkom akademickom prostredí. K veci, so zápalom hľadať pravdu, bez zbytočnej politickej korektnosti. Ako „starší“ analytici sme vtedy s takými ľuďmi nechceli strácať čas. Boli príliš mimo. Martin si však tú diskusiu odmakal.

Neskôr sme sa stretli, keď už bol poradcom ministra Počiatka a neskôr Kažimíra. Martin bol ideologicky vyhranený ako poctivý ľavičiar. V prvom kole ho nezaujímala len efektívnosť, ale aj rovnosť. Hlavnú špecializáciu mal v ekonómii zdravotníctva. Spolu s INEKO sa mu podarilo ušetriť veľa peňazí cez referencovanie liekov. Pamätám sa, ako sme sa pred stretnutím s legendárnym štátnym tajomníkom Tvaroškom doberali, kto ušetril viac peňazí občanov na úkor oligarchov. Či jeho lieky, alebo naše špeciálne dodanie lobisticky takmer zadarmo rozdávaných emisných povoleniek. To bol jeho svet. Ochraňovať verejné peniaze, poukazovať na ekonomické renty, „nezaslúžené“ súkromné zisky z lobizmu alebo obmedzenej konkurencie. Vtedy mu žiarili oči a pociťoval najväčšie zadosťučinenie. Chcel poctivejšie Slovensko.

Martinov životný príbeh dáva nádej. Na Slovensku často vidíme, že úspešní ľudia sú oportunisti, minimalizujúci konflikty, len aby boli nohy v teple a pokoj „v rodine“. Martinovi, naopak, vôbec nevedilo našťavať veľa ľudí, keď bojoval za svoje videnie sveta, ktoré takmer vždy bolo aj bojom za verejný záujem. Celospoločenská reakcia na tragédiu dokazuje, že to spoločnosť oceňuje.

Pre mladé talenty bolo inšpiratívne aj jeho hipsterské správanie. Pri svojom predstavovaní už ako nový

šéf IFP si pred kolegami sadol na stôl do tureckého sedu. Keď som mu zanechal práve dokončené logo IFP, obratom mu dal novú facebookovskú dušu a tým posunul IFP na novú úroveň v spoločenskej diskusii. Veľmi pomohlo, že miloval médiá. Cez permanentný mediálny networking sa snažil svoje odkazy dostať von. Keď som sa sťažoval, že mi medzi kolegami neprešla myšlienka dostať na Facebook aj NBS, jeho rada bola, nech sa zbytočne nepýtam a rovno to spravím.

Žiadnemu analytikovi sa nepodarilo mať taký blízky vzťah na ministra financií. Korčuľoval často na hrane a občas sa korčuľa pošmykla aj cez. Napriek tomu sa vždy bralo, že je to daň za jeho postavenie a jeho majákom neprestáva byť lepšie Slovensko.

Martinov zápas bol najlepšie zhmotnený v jeho najväčšom projekte Hodnota za peniaze. Tu bol ochotný dať do súboja aj svoju kariéru. Krátko pred tragédiou som sa tu tomu venoval ako potenciálnej najdôležitejšej ekonomickej agende novej vlády. Som rád, že ešte pred jeho odchodom som mal možnosť mu vyjadriť, že týmto projektom môže našu krajinu pohnúť výrazne dopredu. A to je náš dlh voči nemu.

Odpočívaj v pokoji, kamarát.

Autor je viceguvernér NBS

[Späť na obsah](#)

58. Je to jasné: Telo, ktoré vyplavil Dunaj, patrí ekonómovi Filkovi (†35)!

[Téma: Ekonomická univerzita; pluska.sk; 13/04/2016; Krimi; Pluska.sk/ip, TASR]

Záchranári vylovili telo. Ide o známeho ekonóma Martina Filka.

Z Dunaja vyťahujú telo.

Autor - Matej Jankovič/Plus JEDEN DEŇ/archív

Známy ekonóm Martin Filko, ktorý bol nezvestný niekoľko týždňov, sa našiel. V prípade nastal zlom keď v Dunaji pri obci Dobrohošť našli telo. Ako polícia informovala Pluska.sk, telo patrí práve známemu ekonómovi. Nachádzalo sa približne 500 metrov od Kompy Vojka.

Foto: Matej Jankovič/Plus JEDEN DEŇ

"Môžem potvrdiť, že sme neďaleko Dobrohošti našli telo v rámci spoločnej výcvikovej akcie s hasičmi. Telo sa vybralo z vody, ďalší postup už bude na príslušníkoch policajného zboru," reagoval šéf záchranárov Ján Čulka. Hovorkyňa trnavských policajtov Martina Kredatusová upresnila, že záchranári vylovili mužské telo. Že išlo o strateného ekonóma už v začiatkoch naznačovalo nájdené oblečenie.

Na veľkonočný pondelok sa riaditeľ Inštitútu finančnej politiky a hlavný ekonóm ministerstva financií vybral so svojim dlhoročným kamarátom a spolužiakom z vysokej školy Vladimírom Lefíkom vyskúšať kanoe.

Filko bol totiž veľký vodák a vodné športy boli jeho vášeň. Vlastnil motorový čln, splavovať vody a rieky chodieval často. Nové kanoe sa mu však osudným.

Martin Filko

Slovenský ekonóm, bol aktívny vo verejnej politike. V druhej vláde Roberta Fica zastával funkciu hlavného ekonóma Ministerstva financií SR a riaditeľa Inštitútu finančnej politiky.

Martin Filko V novembri 2006 uverejnil časopis Trend jeho článok Bieda slovenskej ekonomie, v ktorom kritizoval kvalitu slovenského ekonomického vzdelávania (najmä **Ekonomickej univerzity v Bratislave**), vedy a verejnej diskusie.

Inicioval vznik skupinového blogu Radostná veda, ktorý vo februári 2008 poukázal na plagiátorstvo na **Ekonomickej univerzite v Bratislave**.

V rokoch 2008 – 2010 bol poradcom ministra financií SR Jána Počiatka, kedy zrealizoval zníženie cien liekov na Slovensku ich porovnávaním so zahraničím. Neskôr bol poradcom premiérky Ivety Radičovej.

Autor - Pluska.sk/ip, TASR

[Späť na obsah](#)

59. Študenti **EUBA** uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže

[Téma: Ekonomická univerzita; openiazoch.zoznam.sk; 22/04/2016; openiazoch.zoznam.sk; TASR]

Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave (EUBA)** uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže Global Management Challenge (GMC), ktoré sa konalo v uplynulých dňoch v čínskom Macau.

Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave (EUBA)** uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže Global Management Challenge (GMC), ktoré sa konalo v uplynulých dňoch v čínskom Macau. V silnej konkurencii tímov zo 40 krajín celého sveta obsadili štvrté miesto. Informovala o tom univerzita.

Slovenský tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty **EUBA** v zložení Lenka Danková, Veronika Mackaničová, Nikola Tančáková, Jozef Lukáč a Martin Mucha, ktorý viedla spoločnosť Deloitte, len tesne zostal pod stupňami víťazov za tímami Ruska, Číny a Brazílie.

Global Management Challenge je najväčšia súťaž v stratégii riadenia firiem na svete. Je to najväčšia medzinárodná akcia postavená na základe obchodných simulácií, ktorých sa zúčastňuje viac ako 500.000 študentov vysokých škôl a špičkových manažérov z celého sveta.

Súťaž pozostáva zo simulácie, v ktorej každý tím prevádzkuje spoločnosť s cieľom získať najvyššie ceny akcií cez simulovanú burzu. Každý tím má pridelenú virtuálnu spoločnosť s detailnými údajmi, ktoré charakterizujú jej finančný a ekonomický stav na trhu. Tímy prijímajú manažérske rozhodnutia v oblasti riadenia, výroby, obchodu, marketingu a financií.

[Späť na obsah](#)

60. Študenti **EUBA** uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 22/04/2016; Školský servis; TASR]

V silnej konkurencii tímov zo 40 krajín celého sveta obsadili štvrté miesto.

Bratislava 22. apríla (TASR) – Študenti Podnikovohospodárskej fakulty **Ekonomickej univerzity v Bratislave (EUBA)** uspeli vo svetovom finále medzinárodnej súťaže Global Management Challenge (GMC), ktoré sa konalo v uplynulých dňoch v čínskom Macau. V silnej konkurencii tímov zo 40 krajín celého sveta obsadili štvrté miesto. Informovala o tom univerzita.

Slovenský tím študentov Podnikovohospodárskej fakulty **EUBA** v zložení Lenka Danková, Veronika Mackaničová, Nikola Tančáková, Jozef Lukáč a Martin Mucha, ktorý viedla spoločnosť Deloitte, len tesne zostal pod stupňami víťazov za tímami Ruska, Číny a Brazílie.

Global Management Challenge je najväčšia súťaž v stratégii riadenia firiem na svete. Je to najväčšia medzinárodná akcia postavená na základe obchodných simulácií, ktorých sa zúčastňuje viac ako 500.000 študentov vysokých škôl a špičkových manažérov z celého sveta.

Súťaž pozostáva zo simulácie, v ktorej každý tím prevádzkuje spoločnosť s cieľom získať najvyššie ceny akcií cez simulovanú burzu. Každý tím má pridelenú virtuálnu spoločnosť s detailnými údajmi, ktoré charakterizujú jej finančný a ekonomický stav na trhu. Tímy prijímajú manažérske rozhodnutia v oblasti riadenia, výroby, obchodu, marketingu a financií.

[Späť na obsah](#)

61. Vysoká škola v Topoľčanoch je minulosťou. Čo ju pochovalo?

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 22/04/2016; Spravodajstvo; Ondrej Šomodí]

Úloha nadácie, ktorú založilo mesto, sa má zmeniť.

TOPOĽČANY. Celoslovenský trend rušenia pobočiek vysokých škôl zasiahol aj Topoľčany a možnosť študovania vysokoškolského odboru v meste skončila.

Ako nás informovala prorektorka pre vzdelávanie Zuzana Juhászová, **Ekonomická univerzita v**

Bratislava sa rozhodla, že bakalárske štúdium nebude ponúkať v strediskách (okrem Michaloviec). Po ukončení akreditácie študujú študenti v Bratislave, resp. v Košiciach, kde ukončujú štúdium aj tí študenti, ktorí začali v bakalárskych strediskách. Ako sme sa dočítali na internetovej stránke, akademický rok 2015/2016 bol posledným, na ktorý mohli záujemcovia o štúdium poslať prihlášky.

Na organizačné a finančné zabezpečenie bakalárskeho štúdia založilo mesto Topoľčany pred dvadsiatimi rokmi Nadáciu Ľudovíta Štúra. Tá by mala podľa primátora Petra Baláža existovať aj naďalej, keďže znovu založiť nadáciu nie je až také jednoduché: "Budeme ju živiť aj ďalej, pretože veríme, že v budúcnosti pomôže formou dotácií nadaným študentom, ktorí nebudú mať na štúdium. Momentálne financujeme len minimálne náklady vo výške 1000 eur ročne." Primátor tiež poznamenal, že záujem o vysokú školu v Topoľčanoch postupne klesal. Naposledy sa na štúdium mali hlásiť iba traja študenti.

[Späť na obsah](#)

62. Patent na úspech

[Téma: Ekonomická univerzita; Šport; 26/04/2016; 96/2016; s.: 31; VOLEJBAL; PAVOL KUBIŠ]

[Späť na obsah](#)

63. Nájdi si svoje miesto v Európe s WorkSpace Europe

[Téma: Ekonomická univerzita; euractiv.sk; 27/04/2016; Tlačové správy; euractiv.sk]

Ivanka absolvovala psychológiu na Univerzite Komenského a dnes pracuje ako psychologička vo výchovnom ústave v Brne. Ondrej vyštudoval verejnú správu na Univerzite Cyrila a Metoda v Trnave a následne strávil tri mesiace na Úrade vlády v Českej republike. Barbora sa ako absolventka Medzinárodných vzťahov uchýtila na oddelení ľudských zdrojov v talianskej IT firme. Nikoleta, ktorá vyštudovala ekonometriu rovnako na **Ekonomickej univerzite**, vyvíja modely pre klientske účty v bankovom holdingu vo Viedni.

Títo mladí ľudia na prvý pohľad študijné a profesné takmer nič nespája. Vyštudovali na rôznych školách, majú odlišné zamerania a na sebarealizáciu si vybrali rozličné krajiny. Ich príbehy sa však prelínajú v jednom kľúčovom bode – všetci z nich vyskúšali Erasmus+ absolventskú stáž, s ktorou im pomohlo občianske združenie WorkSpace Europe.

Princíp absolventskej pracovnej stáže spočíva vo vycestovaní študenta respektíve absolventa do členskej krajiny EÚ, aby získal prax, ktorá úzko súvisí s vyštudovaným odborom. Získa pritom finančný príspevok, ktorý slúži na pokrytie časti výdavkov spojených s vycestovaním a pobytom v zahraničí.

WorkSpace Europe je prvé a momentálne i jediné slovenské konzorcium pre Erasmus+ zahraničné pracovné stáže. V súčasnosti združuje jedenásť vysokých škôl, pričom medzi tie najväčšie patrí napríklad Univerzita Komenského či **Ekonomická univerzita v Bratislave**.

Študentov na stáž nominujú jednotlivé univerzity, pričom konzorcium ich nominácie jednotlivo posudzuje. Poslanie konzorcia tiež spočíva v pridelovaní finančných príspevkov úspešným uchádzačom a v administrácii celého procesu – odo dňa, kedy si študent podá prihlášku až po odovzdanie dokumentov o ukončení stáže.

Záujemcovia si prijímajúce organizácie hľadajú buď samostatne alebo sa môžu prihlásiť na niektorú z pozícií v databáze WorkSpace Europe. Čo sa týka finančného príspevku, ten študenti vo väčšine prípadov dostávajú na tri mesiace – stáž však môže trvať aj dlhšie, najviac však 12 mesiacov v rámci Erasmus mobility.

Vďaka stáži získajú mladí absolventi slovenských vysokých škôl možnosť nadobudnúť pracovné skúsenosti v odbore, otestovať svoje možnosti v zahraničných firmách či organizáciách a spoznávať inú krajinu. Ako tiež dosvedčujú i mnohé úspešné prípady v dvojročnej histórii konzorcia WorkSpace Europe, stáž tiež môže pootvoriť dvere k trvalému pracovnému úväzku.

"Na stáži som z vlastnej vôle trávila i desať hodín denne. Bola to totiž príležitosť naučiť sa, že si mám veriť a že mám čomu veriť. Uživala som si prirodzenosť, že ako čerstvá absolventka mám právo učiť sa a tiež ešte robiť chyby. A v tej slobode som našla sebadôveru," hovorí Ivonka, ktorá si vďaka skúsenostiam zo stáže našla vysnívanú prácu psychologičky.

Bývalá stážistka Nikoleta, ktorá ostala pracovať v prijímajúcej organizácii, túto výpoveď dopĺňa: Moja skúsenosť s absolventskou stážou bola priam neopísateľná. Vďaka nej som získala prácu, skúsenosti,

priateľov a život vo Viedni. Vrelo odporúčam každému takúto príležitosť využiť.

Prihlásenie na stáž je pritom pomerne jednoduché. Uchádzač, ktorého prihlášku schváli jeho vysoká škola, sa následne zaeviduje v konzorciu. To jeho žiadosť posúdi a v prípade, že študent už má prijímajúcu organizáciu alebo mu ju tím WSE pomôže nájsť, poskytne mu finančný príspevok a vybaví potrebné dokumenty.

"Chcel som si vyskúšať prax v zahraničnej inštitúcii a hovoril som si, že ak je to naozaj také jednoduché – len si nájsť prijímajúcu organizáciu a požiadať o príspevok z grantu, prečo to neskúsiť?" Hovorí Ondrej, stážista z českého úradu vlády. "Nič síce nespadne z neba lusknutím prsta, ale pokiaľ sa o to človek zaujíma a dodržiava termíny, naozaj ten proces nepokladám za zložitý.

V prípade, že sa si aj Vy chcete nájsť svoje miesto v Európe, obráťte sa už dnes so svojimi otázkami na tím WorkSpace Europe.

Viac informácií nájdete na webovej stránke workspaceeurope.sk, na Facebooku WorkSpace Europe, prípadne tím konzorcia kontaktuje na mailovej adrese info@workspaceeurope.sk.

Aby Vám neunikli nové pozície či aktuality, na webe sa tiež môžete prihlásiť na odber newlettra.

WSE

[Späť na obsah](#)

64. Vysokú školu pochoval aj nedostatok študentov

[Téma: Ekonomická univerzita; Bánovce-Topoľčany-Partizánske ECHO; 28/04/2016; 05/2016; s.: 1; Titulná strana; OŠ]

TOPOĽČANY. Celoslovenský trend rušenia pobočiek vysokých škôl zasiahol aj Topoľčany a možnosť študovania vysokoškolského odboru v meste skončila. Ako nás informovala prorektorka pre vzdelávanie Zuzana Juhászová, **Ekonomická univerzita v Bratislave** sa rozhodla, že bakalárske štúdium nebude ponúkať v strediskách (okrem Michaloviec). Po ukončení akreditácie študujú študenti v Bratislave, resp. v Košiciach, kde ukončujú štúdium aj tí študenti, ktorí začali v bakalárskych strediskách. Ako sme sa dočítali na internetovej stránke, akademický rok 2015/2016 bol posledným, na ktorý mohli záujemcovia o štúdium poslať prihlášky. Na organizačné a finančné zabezpečenie bakalárskeho štúdia založilo mesto Topoľčany pred dvadsiatimi rokmi Nadáciu Ľudovíta Štúra. Tá by mala podľa primátora Petra Baláza existovať aj naďalej, keďže znovu založiť nadáciu nie je až také jednoduché: "Budeme ju živiť aj ďalej, pretože veríme, že v budúcnosti pomôže formou dotácií nadaným študentom, ktorí nebudú mať na štúdium. Momentálne financujeme len minimálne náklady vo výške 1000 eur ročne." Primátor tiež poznamenal, že záujem o vysokú školu v Topoľčanoch postupne klesal. Naposledy sa na štúdium mali hlásiť iba traja študenti.

(OŠ)

[Späť na obsah](#)

65. N. STARIKOV: Vzdlali sme sa skoro všetkého a máme nebezpečnejšiu Európu

[Téma: Ekonomická univerzita; 24hod.sk; 28/04/2016; Zo zahraničia; Teraz.sk, TASR]

Ilustračná snímka

Bratislava 28. apríla (TASR) - Hľadanie koreňov zahraničnej politiky Ruska i koreňov toho, prečo existuje toľko negativizmu voči Rusku. To bola jedna z tém medzinárodnej vedeckej konferencie nazvanej Geopolitika Ruska, ktorá sa konala dnes v Bratislave. Vystúpilo na nej 11 odborníkov z Českej republiky, Ruskej federácie a Slovenska, organizátormi boli Vzdelávacie a konzultačný inštitút v Bratislave, Vysoká škola medzinárodných vzťahov a verejných vzťahov v Prahe s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku.

"V zásade sme sa zhodli v tom, že geopolitika je nástroj, ktorý nám pomáha porozumieť prinajmenšom minulosti zahraničnej politiky, ale aj sme dospeli k názoru, že jedna konferencia na pokrytie tejto témy nestačí," povedal pre TASR profesor Oskar Krejčí zo Vzdelávacieho a konzultačného inštitútu v Bratislave Vysoké školy medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.

"V čom sme sa trochu nezhodli, mám na mysli samozrejme referentov, rozchádzali sme sa v ponímaní

geopolitiky samotnej. Podľa môjho názoru geopolitika je veľmi zlý nástroj na prognózu, lebo nám predstavuje človeka ako bytosť agresívnu, konfliktnú, neschopnú racionálneho riadenia samého seba. Oveľa lepšie pre porozumenie medzinárodnej politiky sa mi javí škola politického realizmu, ktorá presne analyzuje mocenský potenciál jednotlivých štátov a nezostáva len pri vojenskej sile, je schopná porozumieť aj ekonomike, porozumieť aj intelektuálnym kvalitám politických elít, nie je metafyzická. To znamená, my môžeme používať geopolitiku ako výborný nástroj analýzy, ale musíme sa usilovať, aby nezostala v tých politických stereotypoch rozhodovania štátnikov," uviedol Krejčí.

"Občania Ruska sa cítia byť oklamaní Západom. Keď nastal rozpad (bývalého) Sovietskeho zväzu (ZSSR), bola veľká propaganda, že len komunistická ideológia nám bráni odstrániť tú konfrontáciu, ktorá je medzi Západom a Východom," povedal spisovateľ a politický analytik Nikolaj Starikov z Moskvy. "Sovietsky zväz urobil všetko, čo sa od neho požadovalo: rozpustil Varšavskú zmluvu, bola zrušená Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP), Sovietsky zväz sa vzdal svojej ideológie, svojej územnej celistvosti, svojej armády, všetkého, čoho sa dalo. Len-len že sa nevzdal aj svojej histórie. A čo sme za to dostali? Za to sme dostali namiesto mierovej Európy Európu oveľa nebezpečnejšiu," zdôraznil. "Veď ak by chcel niekto urobiť európsky svet bezpečnejší, bolo by absolútne logické, aby (bývalé) východoeurópske krajiny, ktoré boli predtým členmi Varšavskej zmluvy, sa stali neutrálnymi štátmi. Tak by vznikol celý pás neutrálnych štátov medzi blokom NATO a Ruskou federáciou." Podľa Starikova by to znamenalo vyššiu stabilitu pre európsku bezpečnosť a zamedzilo by to možnosť vzniku európskeho konfliktu.

"V súčasnosti sme v situácii, že Rusko samo vystupuje za mierové riešenie otázok, a čo je dôležité, za ich riešenie v zmysle medzinárodného práva," podotkol. "Preto, ak hlas Ruska bude vypočutý, svet sa stane bezpečnejší, lebo my máme záujem, aby nebolo vojny, napätia, ani konfliktov v blízkosti našich hraníc," zdôraznil. "V prípade, že USA budú naďalej tiahnuť smerom od medzinárodného práva, musím povedať, že svet sa stane oveľa nestabilnejším a nebezpečenstvo nového globálneho konfliktu sa dostane na program dňa. Musíme však chápať, kto je iniciátorom toho. Žiaľ, sme nútení konštatovať, že naši americkí partneri úporne posúvajú vojská, infraštruktúru, protiraketový obranný systém k našim hraniciam," podčiarkol Starikov.

Doc. František Škvrnda z **Ekonomickej univerzity v Bratislave** podotkol, že "geopolitika je relatívne staršia historická veda, ale hovorí niečo aj do súčasnosti". "Mnohými je kritizovaná a záujem geopolitiky o Rusko je od začiatku tejto éry sústredený najmä z hľadiska toho, že je to štát, ktorý sa rozprestiera na dvoch kontinentoch". Ako uviedol, "je to najväčší štát svojou rozlohou vo svete, s veľkým bohatstvom nerastných surovín, prešiel veľmi zložitým vývojom, takže všetko toto činí z Ruska fenomén par excellence, ktorým sa treba zaoberať z rôznych pohľadov." František Škvrnda si myslí, že táto konferencia k tomu prispela. "Tým, ako sa začal zvyšovať potenciál Ruska, sa začal zvyšovať aj záujem ďalších veľkých hráčov svetovej politiky o Rusko. Je smutné konštatovanie, že hlavne záujem USA je vedený skôr z pozícií, že Rusku sa prisudzujú rôzne negatívne vlastnosti, destabilizácia súčasného sveta. Takže ten pohľad Spojených štátov aj z geopolitického hľadiska aj ich aktivity neprispievajú k tomu, aby sa vo svete problémy riešili tak, ako by sme si to priali, ako by to malo byť na začiatku 21. storočia," povedal. "História nás učí, že keď boli na európskom kontinente relatívne dobré vzťahy západnej Európy, zo strany Nemecka, prípadne Francúzska, s Ruskom, na európskom kontinente došlo k určitému rozkvetu, viac sa obchodovalo, menej sa bojovalo, a na to akoby Európska únia (EÚ) v posledných rokoch zabudla. Keby sa podarilo dosiahnuť túto zmenu, tak si myslím, že aj USA by sa na Rusko pozerali inakšie," vyjadril názor. František Škvrnda sa nazdáva, že aj keď je EÚ teraz v kríze, môže do tohto veľmi výrazne prehovoriť.

Zdroj - Teraz.sk, spravodajský portál tlačovej agentúry TASR

[Späť na obsah](#)

66. N. STARIKOV: Vzdali sme sa skoro všetkého a máme nebezpečnejšiu Európu

[Téma: Ekonomická univerzita; teraz.sk; 28/04/2016; Zahraničie; TASR]

Hľadanie koreňov zahraničnej politiky Ruska i koreňov toho, prečo existuje toľko negativizmu voči Rusku bola jedna z tém medzinárodnej vedeckej konferencie nazvanej Geopolitika Ruska.

Ilustračná snímka Foto: TASR/AP

Bratislava 28. apríla (TASR) - Hľadanie koreňov zahraničnej politiky Ruska i koreňov toho, prečo existuje toľko negativizmu voči Rusku. To bola jedna z tém medzinárodnej vedeckej konferencie nazvanej Geopolitika Ruska, ktorá sa konala dnes v Bratislave. Vystúpilo na nej 11 odborníkov z Českej republiky, Ruskej federácie a Slovenska, organizátormi boli Vzdelávacie a konzultačný inštitút v Bratislave, Vysoká škola medzinárodných vzťahov a verejných vzťahov v Prahe s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku.

"V zásade sme sa zhodli v tom, že geopolitika je nástroj, ktorý nám pomáha porozumieť prinajmenšom minulosti zahraničnej politiky, ale aj sme dospeli k názoru, že jedna konferencia na pokrytie tejto témy nestačí," povedal pre TASR profesor Oskar Krejčí zo Vzdělávacieho a konzultačného inštitútu v Bratislave Vysoké školy medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.

"V čom sme sa trochu nezhodli, mám na mysli samozrejme referentov, rozchádzali sme sa v ponímaní geopolitiky samotnej. Podľa môjho názoru geopolitika je veľmi zlý nástroj na prognózu, lebo nám predstavuje človeka ako bytosť agresívnu, konfliktnú, neschopnú racionálneho riadenia samého seba. Oveľa lepšie pre porozumenie medzinárodnej politiky sa mi javí škola politického realizmu, ktorá presne analyzuje mocenský potenciál jednotlivých štátov a nezostáva len pri vojenskej sile, je schopná porozumieť aj ekonomike, porozumieť aj intelektuálnym kvalitám politických elít, nie je metafyzická. To znamená, my môžeme používať geopolitiku ako výborný nástroj analýzy, ale musíme sa usilovať, aby nezostala v tých politických stereotypoch rozhodovania štátnikov," uviedol Krejčí.

"Občania Ruska sa cítia byť oklamaní Západom. Keď nastal rozpad (bývalého) Sovietskeho zväzu (ZSSR), bola veľká propaganda, že len komunistická ideológia nám bráni odstrániť tú konfrontáciu, ktorá je medzi Západom a Východom," povedal spisovateľ a politický analytik Nikolaj Starikov z Moskvy. "Sovietsky zväz urobil všetko, čo sa od neho požadovalo: rozpustil Varšavskú zmluvu, bola zrušená Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP), Sovietsky zväz sa vzdal svojej ideológie, svojej územnej celistvosti, svojej armády, všetkého, čoho sa dalo. Len-len že sa nevzdal aj svojej histórie. A čo sme za to dostali? Za to sme dostali namiesto mierovej Európy Európu oveľa nebezpečnejšiu," zdôraznil. "Veď ak by chcel niekto urobiť európsky svet bezpečnejší, bolo by absolútne logické, aby (bývalé) východoeurópske krajiny, ktoré boli predtým členmi Varšavskej zmluvy, sa stali neutrálnymi štátmi. Tak by vznikol celý pás neutrálnych štátov medzi blokom NATO a Ruskou federáciou." Podľa Starikova by to znamenalo vyššiu stabilitu pre európsku bezpečnosť a zamedzilo by to možnosť vzniku európskeho konfliktu.

"V súčasnosti sme v situácii, že Rusko samo vystupuje za mierové riešenie otázok, a čo je dôležité, za ich riešenie v zmysle medzinárodného práva," podotkol. "Preto, ak hlas Ruska bude vypočutý, svet sa stane bezpečnejší, lebo my máme záujem, aby nebolo vojny, napätia, ani konfliktov v blízkosti našich hraníc," zdôraznil. "V prípade, že USA budú naďalej tiahnuť smerom od medzinárodného práva, musím povedať, že svet sa stane oveľa nestabilnejším a nebezpečnejším nového globálneho konfliktu sa dostane na program dňa. Musíme však chápať, kto je iniciátorom toho. Žiaľ, sme nútení konštatovať, že naši americkí partneri úporne posúvajú vojská, infraštruktúru, protiraketový obranný systém k našim hraniciam," podčiarkol Starikov.

Doc. František Škvrnda z **Ekonomickej univerzity v Bratislave** podotkol, že "geopolitika je relatívne staršia historická veda, ale hovorí niečo aj do súčasnosti". "Mnohými je kritizovaná a záujem geopolitiky o Rusko je od začiatku tejto éry sústredený najmä z hľadiska toho, že je to štát, ktorý sa rozprestiera na dvoch kontinentoch". Ako uviedol, "je to najväčší štát svojou rozlohou vo svete, s veľkým bohatstvom nerastných surovín, prešiel veľmi zložitým vývojom, takže všetko toto činí z Ruska fenomén par excellence, ktorým sa treba zaoberať z rôznych pohľadov." František Škvrnda si myslí, že táto konferencia k tomu prispela. "Tým, ako sa začal zvyšovať potenciál Ruska, sa začal zvyšovať aj záujem ďalších veľkých hráčov svetovej politiky o Rusko. Je smutné konštatovanie, že hlavne záujem USA je vedený skôr z pozícií, že Rusku sa prisudzujú rôzne negatívne vlastnosti, destabilizácia súčasného sveta. Takže ten pohľad Spojených štátov aj z geopolitického hľadiska aj ich aktivity neprispievajú k tomu, aby sa vo svete problémy riešili tak, ako by sme si to priali, ako by to malo byť na začiatku 21. storočia," povedal. "História nás učí, že keď boli na európskom kontinente relatívne dobré vzťahy západnej Európy, zo strany Nemecka, prípadne Francúzska, s Ruskom, na európskom kontinente došlo k určitému rozkvetu, viac sa obchodovalo, menej sa bojovalo, a na to akoby Európska únia (EÚ) v posledných rokoch zabudla. Keby sa podarilo dosiahnuť túto zmenu, tak si myslím, že aj USA by sa na Rusko pozerali inakšie," vyjadril názor. František Škvrnda sa nazdáva, že aj keď je EÚ teraz v kríze, môže do tohto veľmi výrazne prehovoriť.

[Späť na obsah](#)

67. Starikov: Vzdali sme sa skoro všetkého, máme za to nebezpečnejšiu Európu

[Téma: Ekonomická univerzita; hlavnespravy.sk; 28/04/2016; Zo zahraničia; TASR/HSP/Foto:TASR/AP]

Bratislava 28. apríla 2016 (TASR/HSP/Foto:TASR/AP)

Hľadanie koreňov zahraničnej politiky Ruska i koreňov toho, prečo existuje toľko negativizmu voči Rusku

To bola jedna z tém medzinárodnej vedeckej konferencie nazvanej Geopolitika Ruska, ktorá sa konala dnes v Bratislave. Vystúpilo na nej 11 odborníkov z Českej republiky, Ruskej federácie a Slovenska,

organizátormi boli Vzdelávací a konzultačný inštitút v Bratislave, Vysoká škola medzinárodných vzťahov a verejných vzťahov v Prahe s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku.

Ilustračné foto

"V zásade sme sa zhodli v tom, že geopolitika je nástroj, ktorý nám pomáha porozumieť prinajmenšom minulosti zahraničnej politiky, ale aj sme dospeli k názoru, že jedna konferencia na pokrytie tejto témy nestačí," povedal pre TASR profesor Oskar Krejčí zo Vzdelávacieho a konzultačného inštitútu v Bratislave Vysokej školy medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.

"V čom sme sa trochu nezhodli, mám na mysli samozrejme referentov, rozchádzali sme sa v ponímaní geopolitiky samotnej. Podľa môjho názoru geopolitika je veľmi zlý nástroj na prognózu, lebo nám predstavuje človeka ako bytosť agresívnu, konfliktnú, neschopnú racionálneho riadenia samého seba. Oveľa lepšie pre porozumenie medzinárodnej politiky sa mi javí škola politického realizmu, ktorá presne analyzuje mocenský potenciál jednotlivých štátov a nezostáva len pri vojenskej sile, je schopná porozumieť aj ekonomike, porozumieť aj intelektuálnym kvalitám politických elít, nie je metafyzická. To znamená, my môžeme používať geopolitiku ako výborný nástroj analýzy, ale musíme sa usilovať, aby nezostala v tých politických stereotypoch rozhodovania štátnikov," uviedol Krejčí.

"Občania Ruska sa cítia byť oklamaní Západom. Keď nastal rozpad (bývalého) Sovietskeho zväzu (ZSSR), bola veľká propaganda, že len komunistická ideológia nám bráni odstrániť tú konfrontáciu, ktorá je medzi Západom a Východom," povedal spisovateľ a politický analytik Nikolaj Starikov z Moskvy. "Sovietsky zväz urobil všetko, čo sa od neho požadovalo: rozpustil Varšavskú zmluvu, bola zrušená Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP), Sovietsky zväz sa vzdal svojej ideológie, svojej územnej celistvosti, svojej armády, všetkého, čoho sa dalo. Len-len že sa nevzdal aj svojej histórie. A čo sme za to dostali? Za to sme dostali namiesto mierovej Európy Európu oveľa nebezpečnejšiu," zdôraznil. "Veď ak by chcel niekto urobiť európsky svet bezpečnejší, bolo by absolútne logické, aby (bývalé) východoeurópske krajiny, ktoré boli predtým členmi Varšavskej zmluvy, sa stali neutrálnymi štátmi. Tak by vznikol celý pás neutrálnych štátov medzi blokom NATO a Ruskou federáciou." Podľa Starikova by to znamenalo vyššiu stabilitu pre európsku bezpečnosť a zamedzilo by to možnosť vzniku európskeho konfliktu.

"V súčasnosti sme v situácii, že Rusko samo vystupuje za mierové riešenie otázok, a čo je dôležité, za ich riešenie v zmysle medzinárodného práva," podotkol. "Preto, ak hlas Ruska bude vypočutý, svet sa stane bezpečnejší, lebo my máme záujem, aby nebolo vojny, napätia, ani konfliktov v blízkosti našich hraníc," zdôraznil. "V prípade, že USA budú naďalej tiahnuť smerom od medzinárodného práva, musím povedať, že svet sa stane oveľa nestabilnejším a nebezpečenstvo nového globálneho konfliktu sa dostane na program dňa. Musíme však chápať, kto je iniciátorom toho. Žiaľ, sme nútení konštatovať, že naši americkí partneri úporne posúvajú vojská, infraštruktúru, protiraketový obranný systém k našim hraniciam," podčiarkol Starikov.

Doc. František Škvrnda z **Ekonomickej univerzity v Bratislave** podotkol, že "geopolitika je relatívne staršia historická veda, ale hovorí niečo aj do súčasnosti". "Mnohými je kritizovaná a záujem geopolitiky o Rusko je od začiatku tejto éry sústredený najmä z hľadiska toho, že je to štát, ktorý sa rozprestiera na dvoch kontinentoch". Ako uviedol, "je to najväčší štát svojou rozlohou vo svete, s veľkým bohatstvom nerastných surovín, prešiel veľmi zložitým vývojom, takže všetko toto činí z Ruska fenomén par excellence, ktorým sa treba zaoberať z rôznych pohľadov." František Škvrnda si myslí, že táto konferencia k tomu prispela. "Tým, ako sa začal zvyšovať potenciál Ruska, sa začal zvyšovať aj záujem ďalších veľkých hráčov svetovej politiky o Rusko. Je smutné konštatovanie, že hlavne záujem USA je vedený skôr z pozícií, že Rusku sa prisudzujú rôzne negatívne vlastnosti, destabilizácia súčasného sveta. Takže ten pohľad Spojených štátov aj z geopolitického hľadiska aj ich aktivity neprispievajú k tomu, aby sa vo svete problémy riešili tak, ako by sme si to priali, ako by to malo byť na začiatku 21. storočia," povedal. "História nás učí, že keď boli na európskom kontinente relatívne dobré vzťahy západnej Európy, zo strany Nemecka, prípadne Francúzska, s Ruskom, na európskom kontinente došlo k určitému rozkvetu, viac sa obchodovalo, menej sa bojovalo, a na to akoby Európska únia (EÚ) v posledných rokoch zabudla. Keby sa podarilo dosiahnuť túto zmenu, tak si myslím, že aj USA by sa na Rusko pozerali inakšie," vyjadril názor. František Škvrnda sa nazdáva, že aj keď je EÚ teraz v kríze, môže do tohto veľmi výrazne prehovoriť.

[Späť na obsah](#)

68. Doping v športe a jeho prieskum na **EU** v Bratislave

[Téma: Ekonomická univerzita; sme.sk; 28/04/2016; Tlačové správy; Ekonomická univerzita v Bratislave]

Pod pojmom doping v športe si každý človek, ktorý čo i len trochu sleduje športové dianie, najskôr predstaví dopingové prehrešky najznámejších športovcov, ako sú cyklisti Lance Armstrong a Alberto

Contador, atléti Marion Jonesová a Ben Johnson, futbalista Diego Maradona alebo aj naši slovenskí športovci, Karol Beck, guliár Milan Haborák, či kladivárka Martina Hrašnová. Verejnosť v športovom dianí posledných dní asi najviac prekvapila správa o dopingovom podvode ruskej tenistky Márii Šarapovovej. Zoznam hriešnikov by bol rozsiahly a vyplynul by z neho jednoznačný záver. Športovcov, ktorým bol zistený pozitívny dopingový nález v snahe o podanie maximálnej športovej výkonnosti, každoročne pribúda. Svedčia o tom rastúce čísla dopingových škandálov z olympiád a rôznych svetových súťaží či pretekov. Zneužívanie a nezákonné obchodovanie s látkami s hormonálnymi účinkami a ich distribúcia sú tiež trestný čin. WADA, Svetová antidopingová organizácia, vypracovala zoznam športovcov, ktorí sú v treste a s ktorými športovcami sa neodporúča stretávať. Žiaden Slovák nie je registrovaný v zozname, uviedla riaditeľka SADA, Slovenskej antidopingovej agentúry, Žaneta Csáderová.

V profesionálnom športe môže byť za určitých okolností dopingom marihuana, či marihuanový koláčik, pohár vína či iného alkoholu, alebo metódy, ktoré napomáhajú športovcom vo výkone: napríklad autotransfúzia vlastnej krvi okysličenej mimo nášho tela, a steroidy či hormóny.

V tejto oblasti je čoraz úspešnejšia práca anti-dopingových laboratórií, ktoré dokážu analyzovať nové chemické zlúčeniny látok pomerne rýchlo. Tým dávajú stále menej príležitostí na zneužívanie zakázaných látok športovcami.

Samozrejme, nemôžeme všetkých športovcov hádzať do jedného vreca, keďže tí, ktorí sú čistí. Za úspechmi všetkých vrcholových športovcov je nadanie, talent, neskutočná drina, odriekanie, tvrdý tréning, cielená strava, prísna diéta a celý ich životný štýl. V snahe po vytúženom zlate z olympiád alebo majstrovstiev sveta a v konečnom dôsledku aj zaujímavého finančného ohodnotenia, siahnu po zakázanej látke z hľadiska dopingov.

Doping ako taký sa vyskytoval už v dávnej histórii. Športovci, bojovníci či vojaci si v snahe získať čo najväčšiu silu, výdrž, výkonnosť dopomáhali rôznymi prírodnými prípravkami. Indiáni poznali mnoho druhov rastlín, ktoré im pomáhali zvýšiť silu, bojovnosť, potlačiť únavu alebo bolesť. Doping kráčal ruka v ruke s vývojom športových disciplín a v dnešnom modernom pretechnizovanom svete sa rozšíril aj medzi rekreačne športujúcu verejnosť.

Doping v športe teda už zďaleka nie je len problémom vrcholových športovcov.

Posilňovne, fitness centrá, fitness štúdiá, gymy a to i na školách sú plné návštevníkov, ktorí tu trávajú často celé hodiny. Z hľadiska starostlivosti o svoje zdravie je to veľmi potešujúca správa, čo má v konečnom dôsledku pozitívny dopad na každého jednotlivca. Z hľadiska spoločensko-ekonomického ide o šetrenie vynaložených prostriedkov v zdravotníctve. Zdravý človek, udržiavajúci sa v dobrej fyzickej kondícii, rovná sa ekonomicky prospešný jedinec pracujúci aj v postproduktívnom veku, odvádzajúci dane a naplňujúci štátnu pokladnicu, zároveň neodčerpávajúci prostriedky na zdravotnú starostlivosť a sociálnu podporu v prípade práceneschopnosti.

Kde je však veľký dopyt, tam je aj veľká ponuka. Na trh sa, okrem profesionálnych trénerov a účinných výživových doplnkov dostáva aj nekvalita, ktorá ohrozuje zdravie človeka.

Na fenomén "boomu" naplnených fitnesscentier a posilňovní sa treba pozrieť aj z inej strany. Je to naozaj snaha o lepšiu fyzickú a psychickú kondíciu, alebo je to vplyv sociálneho prostredia, snaha po dokonalejšom vzhľade, priblíženie sa k idolom, vzorom, často hrdinom akčných filmov a vplyvov módnych trendov?

V mladšom veku sa športujúci človek nepozera na účinok škodlivých látok alebo škodlivých metód a spôsobov na jeho organizmus. Svoju pozornosť upriamuje viac na svoj fyzický vzhľad a stotožnenie sa so svojim ideálom. S pribúdajúcim vekom sa jeho uhol pohľadu mení - upriamuje sa oveľa viac na zdravotné hľadisko, na zvýšenie kondície, fyzickej výkonnosti a psychickej odolnosti.

Ak vezmeme do úvahy rizikovosť jedincov mladšieho veku z hľadiska ich správania, sú žiaci, študenti - mladiství ľahšie manipulovateľnou a ovládateľnou skupinou z hľadiska užívania či už tabakových a alkoholických výrobkov, drog, rôznych liekov a medikamentov, ako aj výživových doplnkov, stimulujúcich látok a podobne.

Mládež sa nezamýšľa nad pôvodom takýchto látok a ich škodlivosťou, následkami a všetkými rizikami spojenými s ich užívaním. Tu často ide o následky zdravotné, ale aj trestno-právne. Prostredníctvom internetu sa dajú kúpiť prakticky všetky známe steroidy, anaboliká alebo stimulanty, pričom veľa športujúcich ani len netuší, že v doplnkoch výživy a prípravkoch na chudnutie bežne dostupných širokej verejnosti sa môžu nachádzať aj zakázané a škodlivé látky. Týmto nekalým spôsobom sa výrobcovia snažia zvýšiť predajnosť svojich výrobkov, čím môžu výrazne poškodiť zdravie kupujúceho. Preto treba byť pri výbere a kúpe doplnkov výživy veľmi opatrní a obozretní.

V tejto oblasti je legislatíva nedostatočná a možnosť postihu predávajúcich osôb alebo spoločností je málo pravdepodobný. V rámci osvetu a vzdelávania je potrebné vyplniť existujúce medzery.

Na **Ekonomickej univerzite v Bratislave** sme robili dotazníkový prieskum týkajúci sa tejto problematiky, na základe ktorého sme dospeli k niekoľkým zaujímavým odpovediam na otázky, ktoré boli respondentom položené.

Dotazníka sa zúčastnilo spolu 66 študentov, 46 mužov čo je 66,6%, 20 žien t. j. 33,3% vo veku od 18 do 25 rokov.

Prvá otázka smerovala k otázke fajčenia tabakových výrobkov. Čo sa týka dopingu bola táto otázka trochu neopodstatnená, ale zaujímala nás, pretože pred rokmi na návrh svetovej antidopingovej organizácie WADA bol nikotín navrhnutý na zoznam zakázaných látok, ale tento návrh sa nerealizoval. Málokto zo športovcov by sa chcel fotografovať na olympiáde s cigaretou v ústach, ale je ich medzi športovcami stále dosť. Priznala to pre týždenník Plus sedem dní aj streľkyňa Zuzana Štefečeková, dvojnásobná strieborná medailistka z OH.

Len 54% opýtaných (36) sú nefajčiari, čo je pomerne vysoký počet fajčiarov vzhľadom k počtu nefajčiarov. Síce 33% fajčí príležitostne, ale fajčí. Príležitostní fajčiari a pravidelní 47% k 54% nefajčiarom, je vysoké číslo, ale pri pohľade na fajčiacu mládež pred univerzitou pred cvičeniami a prednáškami ani neprekvapuje.

S marihuanou je to ešte alarmujúcejšie. Príležitostní 53% a pravidelní užívatelia 4,5%, čo je spolu 57,5%, je oproti 42,5% absolútnych nefajčiarov tejto ľahkej drogy v jasnej prevahe. Pritom otázky aj odpovede týkajúce sa tejto látky stále rozdeľujú športový svet. Je nepochybné, že napriek legislatíve je táto látka mimoriadne rozšírená medzi mladšími ročníkmi, stále pribúdajú správy o snahe jej legalizácie a tiež pozitívnych účinkoch pri liečení rakoviny, nechutenstva alebo potláčaní bolesti.

Čo sa týka alkoholu, ktorý je pri určitých športoch zakázaný, len dvaja zo 66, čo je 3% uviedli, že alkohol nepijú vôbec. 83,4% sú nepravidelní a 13,6% pravidelní konzumenti, čo je číslo, ktoré asi v našich zemepisných šírkach nikoho neprekvapí a patrí nespochybniteľne k slovanskému naturelu.

Veľa sa v poslednom čase píše o škodlivosti energetických nápojov, konzumuje ich spolu 51,5% opýtaných a medzi mládežou sú veľmi obľúbené. Avšak aj predávkovanie týmito nápojmi sa neraz skončilo smrťou, hlavne zásluhou predávkovania kofeínom. Okrem toho obsahujú Karnitín - umožňuje masným kyselinám dostať sa do mitochondrií, ktoré sú spalovačmi tukov. Glukorondaktón - sacharid, ktorý sa nachádza v tele, je výsledkom metabolizmu glukózy a metabolického prechodu vitamínu C. Ženšen - posilňujúci prostriedok z Ázie. Guarana - pochádza z dažďových pralesov Južnej Ameriky a dodáva silu. Vitamíny skupiny B - nevyhnutné pre ľudský organizmus alebo Inozitol - telo si ho nevie vyrobiť v dostatočnom množstve, zlepšuje činnosť mozgu a podporuje prácu svalov.

Na otázku užívania výživových doplnkov, ktoré sú voľne dostupné v obchodoch, ako BCAA, L-Carnitin. Proteíny, Omega-3 kyseliny, Kreatín a podobne, naši respondenti celkom prekvapili - až 70% tieto výrobky neužíva, 30% áno (šlo prevažne o aktívnych a bývalých aktívnych športovcov, ktorí sa pravdepodobne pri aktívnom športe k uvedenému dostali skôr a ľahšie).

Zaujímala nás otázka, či im boli ponúknuté takéto prípravky. 60% uviedlo že nie, ale až 40% uvádzalo že áno - avšak pri následnej otázke, či by si preverili ich pôvod ako aj zloženie až 91% uviedlo, že ani pôvod ani zloženie by neskúmali. V uvedenom prípade chyba osveta a šírenie pravdivých informácií o rizikách možného užívania výživových doplnkov a podporných prostriedkov, a samozrejme ich pôvod a ich presné zloženie.

Prekvapivá bola odpoveď na otázku voľnej dostupnosti zakázaných látok prostredníctvom internetu. 77,3% dotazovaných tieto vedomosti malo a bolo im známe, že prípravky sa takouto cestou dajú získať.

Na našu hypotetickú otázku, či by užívali zakázané látky, keby vedeli o ich zákaze a škodlivosti kvôli lepšiemu výkonu, 6% opýtaných odpovedalo kladne, čo sú 4 respondenti.

Z uvedeného vyplýva, že mladí ľudia majú pomerne dostatočné vedomosti o tejto problematike a že otázka dopingu pri športovaní sa naozaj týka už aj širokej športujúcej populácie. Vedomosti sú však povrchné, chyba osveta, podrobnejšie a presnejšie informácie a neustále vzdelávanie v tejto oblasti.

Mgr. Zuzana Voltnerová

autorka je odborná asistentka na CTVŠ **EU** v Bratislave

aktívna dopingová komisárka Slovenskej Antidopingovej Agentúry

69. Vzdlali sme sa skoro všetkého, máme za to nebezpečnejšiu Európu

[Téma: Ekonomická univerzita; netky.sk; 29/04/2016; Domov; TASR]

BRATISLAVA - Hľadanie koreňov zahraničnej politiky Ruska i koreňov toho, prečo existuje toľko negativizmu voči Rusku. To bola jedna z tém medzinárodnej vedeckej konferencie nazvanej Geopolitika Ruska, ktorá sa konala včera v Bratislave. Vystúpilo na nej 11 odborníkov z Českej republiky, Ruskej federácie a Slovenska, organizátormi boli Vzdelávacie a konzultačné inštitúty v Bratislave, Vysoká škola medzinárodných vzťahov a verejných vzťahov v Prahe s Veľvyslanectvom Ruskej federácie na Slovensku.

"V zásade sme sa zhodli v tom, že geopolitika je nástroj, ktorý nám pomáha porozumieť prinajmenšom minulosti zahraničnej politiky, ale aj sme dospeli k názoru, že jedna konferencia na pokrytie tejto témy nestačí," povedal pre TASR profesor Oskar Krejčí zo Vzdelávacieho a konzultačného inštitútu v Bratislave Vysoké školy medzinárodných a verejných vzťahov v Prahe.

"V čom sme sa trochu nezhodli, mám na mysli samozrejme referentov, rozchádzali sme sa v ponímaní geopolitiky samotnej. Podľa môjho názoru geopolitika je veľmi zlý nástroj na prognózu, lebo nám predstavuje človeka ako bytosť agresívnu, konfliktnú, neschopnú racionálneho riadenia samého seba. Oveľa lepšie pre porozumenie medzinárodnej politiky sa mi javí škola politického realizmu, ktorá presne analyzuje mocenský potenciál jednotlivých štátov a nezostáva len pri vojenskej sile, je schopná porozumieť aj ekonomike, porozumieť aj intelektuálnym kvalitám politických elít, nie je metafyzická. To znamená, my môžeme používať geopolitiku ako výborný nástroj analýzy, ale musíme sa usilovať, aby nezostala v tých politických stereotypoch rozhodovania štátnikov," uviedol Krejčí.

"Občania Ruska sa cítia byť oklamaní Západom. Keď nastal rozpad (bývalého) Sovietskeho zväzu (ZSSR), bola veľká propaganda, že len komunistická ideológia nám bráni odstrániť tú konfrontáciu, ktorá je medzi Západom a Východom," povedal spisovateľ a politický analytik Nikolaj Starikov z Moskvy. "Sovietsky zväz urobil všetko, čo sa od neho požadovalo: rozpustil Varšavskú zmluvu, bola zrušená Rada vzájomnej hospodárskej pomoci (RVHP), Sovietsky zväz sa vzdal svojej ideológie, svojej územnej celistvosti, svojej armády, všetkého, čoho sa dalo. Len-ten že sa nevzdal aj svojej histórie. A čo sme za to dostali? Za to sme dostali namiesto mierovej Európy Európu oveľa nebezpečnejšiu," zdôraznil. "Veď ak by chcel niekto urobiť európsky svet bezpečnejší, bolo by absolútne logické, aby (bývalé) východoeurópske krajiny, ktoré boli predtým členmi Varšavskej zmluvy, sa stali neutrálnymi štátmi. Tak by vznikol celý pás neutrálnych štátov medzi blokom NATO a Ruskou federáciou." Podľa Starikova by to znamenalo vyššiu stabilitu pre európsku bezpečnosť a zamedzilo by to možnosť vzniku európskeho konfliktu.

"V súčasnosti sme v situácii, že Rusko samo vystupuje za mierové riešenie otázok, a čo je dôležité, za ich riešenie v zmysle medzinárodného práva," podotkol. "Preto, ak hlas Ruska bude vypočutý, svet sa stane bezpečnejší, lebo my máme záujem, aby nebolo vojny, napätia, ani konfliktov v blízkosti našich hraníc," zdôraznil. "V prípade, že USA budú naďalej tiahnuť smerom od medzinárodného práva, musím povedať, že svet sa stane oveľa nestabilnejším a nebezpečenstvo nového globálneho konfliktu sa dostane na program dňa. Musíme však chápať, kto je iniciátorom toho. Žiaľ, sme nútení konštatovať, že naši americkí partneri úporne posúvajú vojská, infraštruktúru, protiraketový obranný systém k našim hraniciam," podčiarkol Starikov.

Doc. František Škvrnda z **Ekonomickej univerzity v Bratislave** podotkol, že "geopolitika je relatívne staršia historická veda, ale hovorí niečo aj do súčasnosti". "Mnohými je kritizovaná a záujem geopolitiky o Rusko je od začiatku tejto éry sústredený najmä z hľadiska toho, že je to štát, ktorý sa rozprestiera na dvoch kontinentoch". Ako uviedol, "je to najväčší štát svojou rozlohou vo svete, s veľkým bohatstvom nerastných surovín, prešiel veľmi zložitým vývojom, takže všetko toto činí z Ruska fenomén par excellence, ktorým sa treba zaoberať z rôznych pohľadov." František Škvrnda si myslí, že táto konferencia k tomu prispela. "Tým, ako sa začal zvyšovať potenciál Ruska, sa začal zvyšovať aj záujem ďalších veľkých hráčov svetovej politiky o Rusko. Je smutné konštatovanie, že hlavne záujem USA je vedený skôr z pozícií, že Rusku sa prisudzujú rôzne negatívne vlastnosti, destabilizácia súčasného sveta. Takže ten pohľad Spojených štátov aj z geopolitického hľadiska aj ich aktivity neprispievajú k tomu, aby sa vo svete problémy riešili tak, ako by sme si to priali, ako by to malo byť na začiatku 21. storočia," povedal. "História nás učí, že keď boli na európskom kontinente relatívne dobré vzťahy západnej Európy, zo strany Nemecka, prípadne Francúzska, s Ruskom, na európskom kontinente došlo k určitému rozkvetu, viac sa obchodovalo, menej sa bojovalo, a na to akoby Európska únia (EÚ) v posledných rokoch zabudla. Keby sa podarilo dosiahnuť túto zmenu, tak si myslím, že aj USA by sa na Rusko pozerali inakšie," vyjadril názor. František Škvrnda sa nazdáva, že aj keď je EÚ teraz v kríze, môže do tohto veľmi výrazne prehovoriť.

Zdroj - TASR

Foto: SITA

Foto:

Ilustračné foto

[Späť na obsah](#)
